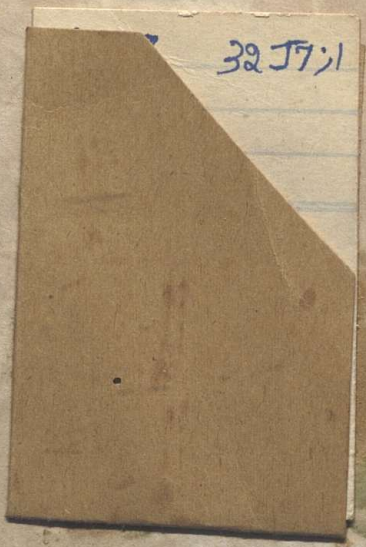
Ay 8
32 JJ;1

MUL
221842

26 SEP1980

രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനം

M 51

RAHASYAVADAPRASTHANAM

(A STUDY)

BY

K. N. GOPALA PILLAI M. A.

First Impression January 1957

RIGHTS RESERVED

Published by Kesava Vilasom Book Depot, S Paravur.

DISTRIBUTORS

NATIONAL BOOKSTALL

POST BOX 40 — KOTTAYAM

Rs. 2—0—0

രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനം

കെ. എൻ. ഗോപാലപിള്ള

Univ. Grants Commission

നാഷനൽ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ
കളരിക്കൽ ബസാർ കോട്ടയം

വില 2രൂ.

കെ. എൻ. ഗോപാലപിള്ളയുടെ

കൃതികൾ

രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനം
അപശബ്ദശോധിനി
ലീലാവിലാസം
നീതിസരണി
കഥകളിദീപിക
മലയാളസാഹിത്യചരിത്രം
ഉപന്യാസാവലി
ഭാമാപരിണയം (കഥകളി)
ഭരതൻ
ലക്ഷ്മണൻ
സങ്കല്പസംഭാഷണങ്ങൾ
സാഹിതീനിധാനം
വിക്രമൻ
ഉന്മത്തൻ
ഭാരതീയനായികമാർ
പ്രബന്ധമാലിക
സ്വാഗതം
കുചേലവൃത്തം (ഓട്ടൻതുള്ളൽ)

22842
△ y8
32J7:1

Printed at the N.S.S. Press, Perunna. Copies 1000.

രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനം

(മിസ്റ്റിക് സാഹിത്യം)

വിഷയവിവരം

		പേജ്
അധ്യായം ഒന്ന്	സാമാന്യവിവരണം—	1
അധ്യായം രണ്ട്	രഹസ്യവാദത്തിന്റെ ആഗമം—	19
അധ്യായം മൂന്ന്	സ്തോടം, ധ്വനി, അന്യാപദേശം—	47
അധ്യായം നാല്	രഹസ്യവാദവൈവിധ്യം—	70
അധ്യായം അഞ്ച്	തമിഴ് സാഹിത്യവും രഹസ്യവാദവും—	93
അധ്യായം ആറ്	ആങ്ഗലസാഹിത്യവും രഹസ്യവാദവും—	111
അധ്യായം ഏഴ്	രവീന്ദ്രനാഥടഗോറും രഹസ്യവാദവും—	127
അധ്യായം എട്ട്	മലയാളസാഹിത്യവും രഹസ്യവാദവും—	142
അധ്യായം ഒൻപത്	ടി (ആധുനികഘട്ടം)—	169
അധ്യായം പത്ത്	ഉപസംഹാരം—	207

സമ്പൂർണ്ണകൃതികൾ

(ഗദ്യസാഹിത്യം മാത്രം)

ഉള്ളടക്കം

പേജ്

1 — ഭാഷാഭൂഷണം

18 — ഭാഷാഭൂഷണത്തിന്റെ ഉപോദ്ഘാതം

42 — ഭാഷാഭൂഷണത്തിന്റെ ഉപസംഹാരം

93 — ഭാഷാഭൂഷണത്തിന്റെ ഉപോദ്ഘാതം

111 — ഭാഷാഭൂഷണം

132 — ഭാഷാഭൂഷണത്തിന്റെ ഉപസംഹാരം

173 — ഭാഷാഭൂഷണം

190 — ഭാഷാഭൂഷണത്തിന്റെ ഉപസംഹാരം

301 — ഭാഷാഭൂഷണത്തിന്റെ ഉപസംഹാരം

രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനം

മുഖവുര

മായാസപ്നത്തിൽ മുങ്ങി കാലം കഴിക്കുന്നതിനിടയിൽ മനുഷ്യൻ പല തരത്തിലുള്ള വേഷം കെട്ടി ലോകരംഗത്തിൽ അഭിനയം നടത്തുന്നു. ബാലനു് യുവാവാകണമെന്നാണു് താല്പര്യം; യുവാവിനോ വൃദ്ധന്റെ അധികാരാവകാശങ്ങളും സമ്പാദിക്കാനുള്ള വ്യഗ്രത കലശലാണു്. എന്നാൽ വാർദ്ധക്യത്തിന്റെ തിരയ്ക്കുനോട്ടം ആരംഭിച്ച ഉടൻ അവൻ യൌവനത്തിലേയ്ക്കും ബാല്യത്തിലേയ്ക്കും ഉൽക്കണ്ഠാപൂർവ്വം തിരിഞ്ഞുനോക്കുന്നു. പ്രപഞ്ചരഹസ്യത്തെപ്പറ്റി, അവൻ ചിന്താകുലനാകുന്നതും സാധാരണ ഈ സന്ദർഭത്തിലാണു്. മനുഷ്യജീവിതത്തിൽ ഇതു് ഒരു മഹത്തായ പരീക്ഷണഘട്ടമത്രേ. എന്തെന്നാൽ "ജീവകാലത്തിൽ ശേഷിച്ച ഭാഗം കൂടി ഭോഗാസക്തനായി കഴിച്ചു് യുവാവായിത്തന്നെ ഉല്ലാസപൂർവം കഴിക്കുക; മരണാനന്തരമുള്ള കഥ ആക്കം ഒരു നിശ്ചയവുമില്ല, എന്നായിരിക്കും മനസ്സു് മനുഷ്യനോടു പറയുന്നതു്. ആത്മപ്രേരിതമായ ബുദ്ധിയാകട്ടെ വേദാന്തത്തിലേയ്ക്കു് അവനെ ആകർഷിക്കും. ഇങ്ങനെ ശരീരമാകുന്ന കുരുക്ഷേത്രത്തിൽ നടക്കുന്ന യുദ്ധത്തിന്റെ പരിണാമമനുസരിച്ചാണു് മനുഷ്യാത്മാവിനു് നന്മതിന്മകൾ സിദ്ധിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ ഈ പരിണാമത്തിന്റെ മൂലകാരണം മനുഷ്യനിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന പൂർവ്വവാസനാവിശേഷമാണെന്നും അവൻ അതിനു് പൂർണ്ണമായി ഉത്തരവാദിയല്ലെന്നും ഒരു പൂർവ്വപക്ഷവും ഇവിടെ ജനിക്കുന്നു. വാസ്തവമായേയ്ക്കാം. എന്നാൽ മേലാലുള്ള കായ്മെങ്കിലും വഴിയാംവണ്ണം നോക്കുന്നതിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം അവനില്ലെന്നു് ഒരു ശാസ്ത്രവും വിധിക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ മനുഷ്യന്റെ ആത്മോന്മുഖമായ പുരോഗതിയെ സഹായിക്കുന്ന സാധനസാമഗ്രികളും ലോകത്തിൽ അനുപദം

വർദ്ധിച്ചുവരേണ്ടതാണു്. ഇവയിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ല വീശി ഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങളും. ശരീരമാകുന്ന കാളിന്ദിയിൽ പതുങ്ങിക്കിടന്നു് പലവിധപരാക്രമങ്ങളും നടത്തുന്ന മനസ്സാകുന്ന കാളിയനെ വ ഴിയാംവണ്ണം അമർത്തുന്നതിനു് ബുദ്ധിക്കു് പ്രേരകശക്തി നൽ കാൻ സൽഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു് ധാരാളം കഴിവുണ്ടു്. രസാത്മക ങ്ങളായ കാവ്യങ്ങളും ഈ പന്ഥാവിൽ നൽകീട്ടുള്ള സമ്പാദ്യം അപ്രമേയമാണു്. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ അനുക്രമമായ പു രോഗതിക്കനുഗുണമായി വേദാന്തതത്ത്വങ്ങളും ഭംഗ്യന്തരേണ വിവരിക്കുകയാണു് കാവ്യങ്ങളും പൊതുവേ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. കാന്താസമ്മിതമായ ഉപദേശം നിമിത്തം ജനമാനസത്തെ ആ കർഷിച്ചു് അതിനെ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനു് അവ ധാരാളം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഇങ്ങനെയുള്ള കാവ്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനമ ല്ലാത്ത ഒന്നത്രേ മിസ്റ്റിസിസം അഥവാ രഹസ്യവാദം. സാധാ രണ കവികൾ ലൌകികജീവിതത്തിന്റെ വൈചിത്ര്യവും നഗ രശോഭയും പ്രാജീവിതവും വർണ്ണിച്ചു സന്തുഷ്ടരാകുമ്പോൾ, അവരിൽ തന്നെ ക്രാന്തദർശികളായുള്ളവർ ലഘുജീവിതവും ഉൽകൃഷ്ടചിന്തയും എന്ന തത്ത്വത്തെ മുറുകെപ്പിടിച്ചു ഗ്രാമപ്ര ദേശങ്ങളിലും പ്രകൃതിവിലാസത്തിലും സോല്ലാസം കണ്ണോടി ക്കുന്നു. "ഗ്രാന്ഥികജ്ഞാനം എത്രയോ നിസ്സാരം: നോക്കുക. പ്രകൃതി നമ്മെ എന്തെല്ലാം തത്ത്വങ്ങൾ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നു." എന്നത്രേ അവരുടെ സിദ്ധാന്തം. ഇതിലും ഒരു പടി മുൻപോ ട്ടുപോകുന്ന ഒരു കൂട്ടരുണ്ടു്: അവർ ലോകത്തെ ഒരു യവനിക യായി കാണുന്നു. 'അതിലെങ്ങും പരതത്ത്വം നിറഞ്ഞുകവി യുന്നു. അതു് ഏവർക്കും കാണാൻ സാധിക്കും. അതിനു് സന്ന ദ്ധരായിക്കൊള്ളുക. നമ്മുടെ ഉള്ളിൽ വസിക്കുന്ന പരമാത്മാവു തന്നെയാണു് ഈ പ്രപഞ്ചമെങ്ങും വിളങ്ങുന്നതു്. അതിന്റെ ഉത്ഭവം, വൃദ്ധിവൈചിത്ര്യം മുതലായവയുടെ കാരണം തേടി വിഷമിക്കേണ്ട. അഖിലസാഹോദര്യമല്ലേ ചരാചരങ്ങളെല്ലാം ഉപദേശിക്കുന്നതു്? നദികൾ ഉല്ലാസപൂർവം കരകവി ഞ്ഞു പായുന്നതും, സമുദ്രം തിരമാലകളാൽ ചിരിച്ചു ചിരിച്ചു ഘോരാരവം മുഴക്കുന്നതും, പൂക്കൾ തുമ്പണം പരത്തി ചാഞ്ചാട്ട ന്നതുമെല്ലാം ആ പരതത്ത്വദർശനോത്സുകതയാൽ മാത്രമാണു്.

പ്രപഞ്ചം മനോഹരമായ ഒരു ഉദ്യാനമത്രേ. അതിലുള്ള വിശിഷ്ടപുഷ്പഫലാദികളെ ആസ്വദിച്ച് നമുക്കു സസന്തോഷം മുൻപോട്ടുപോകാം. പ്രമാദം മൂലം നമ്മിൽ കടന്നുകൂടിയിട്ടുള്ള അന്ധകാരത്തെപ്പറ്റി ഉൽക്കണ്ഠിതരാകണ്ട. അതിനെ ദൂരീകരിക്കുന്നതിനും നമുക്കു കഴിവുണ്ട്. നാം സന്നദ്ധരാകണമെന്നു മാത്രം. അതിനുള്ള മുഹൂർത്തം ഇതു തന്നെയാണ്. ആ മഹാത്മാവിതാ നമ്മെ കാത്തു് സസ്മിതം നിലകൊള്ളുന്നു. വരിക നമുക്ക് അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിക്കാം'— ഇങ്ങനെ പ്രപഞ്ചസത്തയെ ഐതിഹ്യപ്പേണ ഉർശിച്ച് രഹസ്യവാദികളും നമ്മെ അങ്ങോട്ടു ക്ഷണിക്കുന്നു. ലോകം മതപരമായ ബാഹ്യമോടികളിലും ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലും ഭ്രമിച്ചുവശാകുമ്പോൾ രഹസ്യവാദികളെ സൃഷ്ടിച്ച് അവരുടെ ആനന്ദാനുഭൂതി മറ്റുള്ളവർക്കും അനുഭവസിദ്ധമാക്കാൻ പ്രകൃതി പരമോത്സുകയായിരിക്കും.

പ്രാക്തനകാലത്തുതന്നെ ഭാരതീയസാഹിത്യത്തിലും അതിനുശേഷം മധ്യപൌരസ്ത്യസാഹിത്യങ്ങളിലും പിന്നീടു് പാശ്ചാത്യസാഹിത്യങ്ങളിലും അനുക്രമമായി സ്ഥലംപിടിച്ചിട്ടുള്ള ഒന്നാണ് ഈ പ്രസ്ഥാനം. ഇതിന്റെ സ്വരൂപത്തെപ്പറ്റി ഒരു ശരിയായ നിർവചനം ചെയ്യുന്നതിനു് പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതന്മാർ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ വേദാന്തികളുടെ അനിർവചനീയത്തോടു് ഏതാണ്ടു സമീപിക്കുന്ന ഇതിന്റെ ലക്ഷണനിർണ്ണയം സമഗ്രമാകാത്തതിലും നാം പരിഭവിക്കാനില്ല. അതിന്റെ സ്വരൂപം കഴിയുന്നത്ര മനസ്സിലാക്കേണ്ടതു് നമ്മുടെ കർത്തവ്യവുമാണ്. കേരളത്തിലാകട്ടെ മിസ്റ്റിക് കവിതയെ പരിഹസിക്കുന്ന ലേഖനങ്ങളും അനവധി ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിന്റെ സ്വഭാവം വിവരിക്കുന്ന പ്രബന്ധങ്ങളും ചുരുക്കമായിട്ടേ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. ശ്രീ. ഡി. ദാമോദരൻ പിള്ള "ആത്മഗീതത്തിന്റെ" അവതാരികയിൽ അതിന്റെ ഉല്പത്തി, സ്വഭാവം മുതലായവയെപ്പറ്റി ഭിന്നമാത്രമായിട്ടെങ്കിലും സ്പർശിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. മിസ്റ്റിക്കവിതയുടെ പേരിൽ ഗദ്യത്തിലും പദ്യത്തിലും പല കവിതാഭാസങ്ങളും ചുരുക്കം ചില നല്ല കവിതകളും മലയാളത്തിൽ ഉത്ഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇങ്ങനെയിരിക്കെ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെപ്പറ്റി കഴിയുന്നത്ര വിശ

ഭമായി ഒരു നിരൂപണമെഴുതണമെന്നു് എനിക്കു് തോന്നിയ കൌതുകത്തിന്റെ ഫലമാണു് ഈ ഗ്രന്ഥം.

1117-ാമാണ്ടു് മകരം 13-ാംതീയതിയാണു് ഈ ഗ്രന്ഥം എഴുതാൻ ആരംഭിച്ചതു്. പൂർത്തിയാകുന്നതിനുമുൻപുതന്നെ ഒന്നാമദ്ധ്യായത്തിന്റെ സംഗ്രഹം മംഗളോദയം മാസികയിൽ 1118 ചിങ്ങത്തിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തു; അഞ്ചാമധ്യായം 1118 മീനത്തിൽ "കൈരളിയിലും." മറവുള്ള അദ്ധ്യായങ്ങളാം പ്രായേണ ദീർഘങ്ങളാകയാലും അവയെ സംഗ്രഹിക്കുക എന്നുള്ളതു് സുകരമല്ലായ്കയാലും മാസികാദ്വാരാ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തിട്ടില്ല. 1112-ാമാണ്ടോടുകൂടി ഈ ഗ്രന്ഥം പൂർത്തിയായി. ഇടക്കിടെ പരിശോധന നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കാലം കടന്നുപോകുന്നു! രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇംഗ്ലീഷ്, ഹിന്ദി, തമിഴ് തുടങ്ങിയുള്ള സാഹിത്യങ്ങളെ വേണ്ടിടത്തോളം സ്പർശിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിൽ രഹസ്യവാദത്തെ ഛായാവാദത്തിൽനിന്നും വേർതിരിച്ചു നിർത്തിയിരിക്കുന്നതായി കാണുന്നു. പ്രകൃതിയിൽ മനുഷ്യഭാവം ആരോപിച്ചുള്ള വർണ്ണനകളൊക്കെ ഛായാവാദത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഛായാവാദം **Phantaomata** (ഛായാഭാസം) എന്നതത്രേ ഹക്സ്ലിയുടെ അഭിപ്രായം. അതിൽ കോമളതയും സപ്പ്നമയതയും ഉണ്ടത്രേ. അതിൽ രീതിക്കാണു് പ്രാധാന്യം. ഒരിക്കൽ ശ്രീ. മഹാദേവിവർമ്മ ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി ചെയ്ത ഒരു പ്രസംഗം കേൾക്കയുണ്ടായി. രഹസ്യവാദം അധ്യാത്മചിന്താപ്രധാനമാണെന്നും പ്രായേണ സാധനകളാൽ സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള അനുഭൂതി അതിൽ അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്നുമത്രേ ആ മഹതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടതു്. ഇന്ദ്രിയഗോചരങ്ങളല്ലാത്ത രൂപങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്നതിനു് അനുഭൂതിയും ഭാവനാശക്തിയും താരതമ്യേന കൂടുതൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം. 'രഹസ്യവാദു് ഛായാവാദു് കെ ഏക് ശൈലീഹൈ' എന്നും ഹക്സ്ലിജി പറയുന്നുണ്ടു്. ഗ്രഹ്യമായ പരാവിദ്യയത്രേ രഹസ്യവാദികൾക്കു് ശരണമായിട്ടുള്ളതു്. മൂകനായ ഒരുവൻ താൻ ആസ്വദിച്ച ശർക്കരയുടെ രുചി മറവുള്ളവരെ ധരിപ്പിക്കാൻ വെമ്പൽ കൊള്ളുന്നു! അപാത്രീവപ്രേമം പാത്രീ

വപ്രേമഭാരാ പ്രകടിപ്പിക്കാനാണ് ചിലരുടെ ശ്രമം. അതൊക്കെ ഹിന്ദിസാഹിത്യവുമായി പരിചയദാർഢ്യമുള്ളവക്ക് കൂടുതൽ ആസ്വദിക്കാൻ സാധിക്കും. അഥവാ ആ വക വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങൾക്ക് നല്ല തർജ്ജമകൾ ഉണ്ടാകുന്നതുവരെ നമുക്ക് ക്ഷമാപൂർവ്വം കാത്തിരിക്കാം.

ഈ ഗ്രന്ഥനിർമ്മിതിയിൽ വിലയേറിയ നിർദ്ദേശങ്ങളും തന്നു സഹായിച്ചിട്ടുള്ള മാന്യസ്നേഹിതന്മാരോടുള്ള കൃതജ്ഞതരേഖപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഈ എളിയ ഉപഹാരം ഭാഷാഭിമാനികളുടെ മുൻപാകെ സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ചങ്ങനാശേരി,
October 1956.

ഗ്രന്ഥകർത്താ.

അദ്ധ്യായം 1

ആത്മമയേ മഹതി പടേ
വിവിധജഗച്ചിത്രമാത്മനാ ലിഖിതം
സ്വയമേവ കേവലമസൌ
പശ്യൻ പ്രമുദം പ്രയാതിപരമാത്മാ

ശങ്കരാചാര്യഃ

The seers of the upanishads try to lead us to the central reality, which is infinite existence (सत्) absolute truth (चित्) and pure delight (आनन्द). The prayer of every human heart is:-

'Lead me from the unreal to the real
Lead me from darkness to light
Lead me from death to immortality'

Radhakrishnan.

രഹസ്യവാദത്തെക്കുറിക്കുന്ന മിസ്റ്റിസിസം എന്ന പദം അതിന്റെ അത്ഥപരിധിയിൽ ഇന്നംപലക്ഷ്യം ഒരു * മിസ്റ്റിസിസമായിത്തന്നെ വത്തിക്കുന്നു. മിസ്റ്റിക്, മിസ്റ്റിസിസം എന്നീ പദങ്ങളുടെ ഉല്പത്തി ഗ്രീസിൽനടപ്പുണ്ടായിരുന്ന "മിസ്റ്റെറി"യിൽ നിന്ന

* അത്ഥസ്ഫുടതയില്ലാത്തതു്.

ത്രേ. മതവിഷയമായ ഗ്രഹാർത്ഥം അടങ്ങിയതു് യാതൊന്നാണോ അതിനെ "മിസ്റ്ററി" എന്നും, ഈ രഹസ്യത്തിലേയ്ക്കു് പ്രവേശനം സിദ്ധിച്ച ഒരുവനെ "മിസ്റ്റിക്" എന്നും പറഞ്ഞുവന്നു. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ അധ്യാത്മവിദ്യയിൽ കൂടി തനിക്കു് അനുഭവസിദ്ധമാകുന്ന സൌന്ദര്യത്തെ ഗ്രഹമായി അനുഭവിക്കയാണു് "മിസ്റ്റിക്" ചെയ്യുവരുന്നതു് എന്നു കാണാം. അതിനാൽ മിസ്റ്റിക് കവിതയെ ചിലർ ഗ്രഹാർത്ഥകവിതയെന്നു് വ്യവഹരിക്കാനും ഇടയായി. ഒന്നു പറയുമ്പോൾ മറെറാന്നിനെ ധ്വനിപ്പിക്കുന്ന രീതിയായിരിക്കാം ഈ പദം കൊണ്ടു് അവർ ഉപലക്ഷിക്കുന്നതു്. പ്രകൃതത്തിൽ അതു് സമഞ്ജസമാണെന്നു് തോന്നുന്നില്ല. മനസ്സിനു് പ്രപഞ്ചത്തിനോടുള്ള താദാത്മ്യം നിമിത്തം അതിന്റെ വികാരങ്ങൾ മറെറാന്നിന്റെ സ്ഫുടീകരണമായി മിസ്റ്റിക് കാണുന്നു. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ ഇന്ദ്രിയാതീതമായ ഒന്നിന്റെ പ്രതിഫലനോപാധികളാണെന്നുള്ള പരമാത്മം അയാൾ അറിയുന്നു. "ആത്മാമനസാസംയുജ്യതേ — മന ഇന്ദ്രിയേണ — ഇന്ദ്രിയാണ്യർത്ഥേന" അതിനാൽ അയാളുടെ കാഴ്ചയ്ക്കു് ദ്വൈവിധ്യം വരാൻ ഇടയില്ല. സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ, ഉദയാസ്തമയങ്ങൾ ജനിമൃതികൾ, വസന്തം, ഗ്രീഷ്മം എന്നിവയെല്ലാം രഹസ്യവാദി വ്യവഹാരോപാധികളായി സ്വീകരിക്കും. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഭാവഭേദങ്ങളും മനുഷ്യന്റെ നിത്യാനുഭവങ്ങളും അയാൾ രണ്ടായി കാണുകയില്ല. അതായതു് അയാളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പ്രാണനു് ബാഹ്യാഭ്യന്തരഭാവം വ്യവഹാരത്തിലല്ലാതെ വാസ്തവത്തിലില്ല. പ്രഭാതവും രാഗ

തരംഗിതയായ നായികയും പുഞ്ചിരിയും പൂനിലാവും മധുമാസവും മലർമാതും പുൽത്തകിടിയും പൂമെത്തയുമെല്ലാം അയാളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ വിഭിന്നങ്ങളല്ല. എല്ലാം ആത്മകൃതമെന്നുവന്നാൽ അവിടെ ശ്രദ്ധാചിന്തയ്ക്ക് സ്ഥാനമുണ്ടോ? അതിനാൽ മിസ്റ്റിക് ശ്രദ്ധാലാപകനല്ല, പ്രത്യുത സത്യാലാപകനാണെന്നും വന്നുകൂടുന്നു.

നാം കലകളുടെ സമഗ്രതയെപ്പറ്റി പലപ്പോഴും അഭിമാനിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ കലകൾ ഒന്നും തന്നെ യഥാർത്ഥത്തെ ചിത്രീകരിക്കുന്നവയല്ല. കലാകാരനും കവിയും രഹസ്യവാദിയെപ്പോലെ ഉപാധിഗതമായിത്തന്നെ ചിന്തിക്കുന്നു. ഉത്തമകവികൾ പ്രായേണ ധ്വനിയിൽ താൽപര്യമുള്ളവരാണ്. ചിത്രകാരന്മാരും പ്രതീതിഗതമായ തങ്ങളുടെ ഭാവനാവിശേഷങ്ങളെ വർണ്ണവിശേഷങ്ങളിൽ പകർത്താൻ ശ്രമിക്കുന്നു. അതിനാൽ അവക്കും അവിടെ പൂർണ്ണത പ്രാപിക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. വസന്തകാലം പ്രകൃത്യാ പ്രഹ്ലാദനമാണ്. അതിനെ വർണ്ണിച്ച് രസചക്രവർത്തിയായ ശൃംഗാരത്തെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുവാൻ എത്ര കവികൾ ശ്രമിച്ചു! എത്രപേർ ഇന്നും ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു! എന്നിട്ടും വസന്തകൃതമായ ഭാവന ഇന്നും പുതുമയെ ആരാഞ്ഞുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരിക്കുന്നു. പുഷ്പസമൃദ്ധമായ വസന്തത്തുവിന്റെ ആരംഭം നമ്മിൽ അനിതരസാധാരണമായ ആനന്ദനാതിരേകം വളർത്തുന്നതുപോലെ തന്നെ അതിന്റെ തരുണതാപരിണാമദശാന്തരം കരളിന്നാർത്തികരമായും കാളിദാസൻ കാണുന്നു. ഈ മാതിരി ഭാഗങ്ങളിൽ രഹസ്യവാദത്തിന്റെ ബീജം ഒളിച്ചുകിടക്കുന്നുവെന്നു പറയാം.

രസഹ്യവാദി പ്രപഞ്ചാധേയത്തെ ആധാരമാക്കി ത്തന്നെ മൻപോട്ട പോയതിനാലാണ് സാധാരണ കവികൾക്ക് എത്താൻ കഴിയാത്ത സ്ഥാനത്തു് അ യാൾ എത്തിച്ചേർന്നതു്.

കവിതാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ എല്ലാ ശാഖകളി ലും പൊതുവേ രഹസ്യവാദപ്രസക്തി അങ്ങിങ്ങായി പ്രസരിച്ചുകാണാം. പുരാണേതിഹാസങ്ങൾ മത ത്തെ ഉൾക്കൊണ്ടു് വികസിച്ചിരിക്കയാണെന്നു് സൂ ക്ഷ്മനിരീക്ഷണത്തിൽ നാം മനസ്സിലാക്കുന്നു. അതി നാൽ ബോധിവൃക്ഷം, കുരുക്ഷേത്രം, മുരളി, വൃന്ദാ വനം, കുരിശു് മുതലായവയെ ഉപാധീകരിച്ചു തൽ കർത്താക്കൾ ചെയ്തിരിക്കുന്ന വർണ്ണനങ്ങൾ കാവ്യകാ രന്മാരുടേതുപോലെ കേവലം രസാത്മകങ്ങളല്ല, പ്ര ത്യുത പരമാത്മപ്രബോധകങ്ങളാണു്. പുരാണക ർത്താക്കളും മതസ്ഥാപകന്മാരും ഒരു സത്യത്തെ സർ വോപാധിയാക്കി സാഹിത്യവ്യവസായം ചെയ്തു. ത ന്നിമിത്തം മേൽപറഞ്ഞതുപോലുള്ള സങ്കേതികനാ മങ്ങൾ മതപ്രണയികൾക്കു് രസാവഹങ്ങളും വികാര ഭരിതങ്ങളുമായിത്തീരുന്നതു കൂടാതെ അവരുടെ ജീവി തനിദർശനങ്ങളായും നിലനിൽക്കുന്നു. അവ കാ ലദേശരുചിഭേദങ്ങൾക്കു ബാധകങ്ങളുമല്ല. ഈ മാ തിരി മിസ്റ്റിസിസത്തിന്റെ മാതൃകകൾ മതസാഹി ത്യത്തിൽ അഥവാ പുരാണേതിഹാസാദികളിൽ ധാ രാളമായി കാണാവുന്നതാണു്. സാഹിത്യസങ്കേത ങ്ങളെ സമാശ്രയിച്ചു ചെയ്യുന്ന നിശിതനിരൂപണ ങ്ങൾക്കു് അവയെ ഇളക്കാനും സാധ്യമല്ല.

രഹസ്യവാദിയുടെയും പുരാണകൃത്തുകളുടെയും വീക്ഷണകോടി ഒന്നിനൊന്നു ഭിന്നമല്ല. മിസ്റ്റിക്

സർവപ്രകാശകമായ ഒരു ജ്യോതിസ്സിൽ ലയിച്ചിരുന്നുകൊണ്ട് അതിന്റെ പ്രസ്ഫുടനം തന്നെയായ പ്രപഞ്ചത്തെ തൽഭാവത്തിൽ വീക്ഷിക്കുകയും, അങ്ങിനെ അതിനെ വാഴ്ത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. പുരാണകാരനും ഹൃദയകമലമധ്യത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതും നാശമില്ലാത്തതും ചൈതന്യസച്ചിത്രൂപവും കദംബകുഡ്മളം പോലിരിക്കുന്നതും തുരീയാവസ്ഥയുംപോലും അതീതവും, ആനന്ദസച്ചിത്രൂപവും കാറ്റിൽപെടാത്ത ദീപംപോലെ നിർവികാരവും മണിപ്രഭവുമായ ഒരു ലക്ഷ്യത്തെ പ്രാപിച്ചിരുന്നുകൊണ്ടു പ്രവർത്തനം നടത്തുന്നതു്. അയാളുടെ വീക്ഷണകേന്ദ്രം സാധാരണക്കാരുടേതിൽ നിന്നും തുലോം വ്യത്യസ്തമാണു്. അയനങ്ങൾ, അമാവാസി, ഗ്രഹണം മുതലായവ നമ്മെപ്പോലെയല്ല അവർ കാണുന്നതും വർണ്ണിക്കുന്നതും. പ്രാകൃതികസംഭവങ്ങളെ ആത്മലോകത്തു് വ്യക്തമായി കാണുന്നവരാണു് മഹർഷിമാർ. അവർ സാനുഭവങ്ങളെ വരമൊഴിയിൽ പുരാണങ്ങളിൽ പകർത്തി; അവയിൽ ശ്രദ്ധാത്മകമൊന്നും കരുതിയില്ല. അപ്രകാരം കരുതാൻ സാധ്യവുമല്ല.

പുരാണകഥകൾ പലതും രഹസ്യവാദങ്ങളാണെന്നു് മുൻപു് പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. അജ്ഞാനസംയോഗമൂലം സംഭവിക്കുന്ന ജന്മമെടുത്തു് സായൂജ്യലബ്ധിക്കായി അതിലിരുന്നു് അനുഭവിച്ചുതീർക്കേണ്ട പ്രാരബ്ധം വേണ്ടുവോളം അനുഭവിച്ചു് ജ്ഞാനോദയം സിദ്ധിച്ചുതോട്ടുകൂടി സഞ്ചിതകർമ്മമാകുന്ന അവൽക്കിഴിയും കക്ഷപ്രദേശത്തിലാക്കി പരമാത്മസംയോഗംകൊണ്ടു മുക്തനാകുവാൻവേണ്ടി ഊർദ്ധ്വമുഖമായി നവദ്വാരപുരമായ ശരീരത്തിൽ ദ്വാരകാസ്ഥാന

മെന്നു് തീർത്തുപറയാവുന്ന സഹസ്രാരപത്മസ്ഥാനത്തെയ്ക്കു പോകുന്ന ജീവാത്മാവിന്റെ അനുഭവങ്ങൾ കുചേലവൃത്തം എത്ര തന്മയത്വത്തോടുകൂടിയാണു് ചിത്രീകരിക്കുന്നതു്! ദക്ഷയാഗം, പാലാഴിമഥനം, ധ്രുവചരിതം, കാളിയമർദ്ദനം എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള പുരാണകഥകൾ പലതും ഇപ്രകാരം ആത്മാനുഭവത്തെയാണു് വർണ്ണിക്കുന്നതു്.

ഈ ചിന്താസരണിയിൽ നിന്നും ഭിന്നമായിട്ടല്ല രഹസ്യവാദിയുടെയും ഗതി. വീടറിയാതെ ഉഴലുന്ന വഴിപോക്കനെ കാണുന്ന മിസ്റ്റിക്:— "അതാ വീടു സമീപിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഉത്സാഹപൂർവ്വം നടകൊള്ളുക. വാല്യക്കാരൻ വെള്ളിക്കിണ്ണത്തിൽ അമൃതു് പകർന്നുകൊണ്ടു നിന്നെ കാത്തുനിൽക്കുന്നു" എന്നായിരിക്കും പറയുന്നതു്. ഇതു് അസംബന്ധമാണെന്നോ ഗ്രഥാത്ഥപ്രലപനമാണെന്നോ നമുക്കു തോന്നിയേക്കാം. എന്നാൽ പ്രപഞ്ചം പരിണാമചക്രത്തിൽപെട്ടു് കേന്ദ്രത്തിലേയ്ക്കു് തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു് കാണുന്ന മിസ്റ്റിക്കിന്റെ ഭാഷയിൽ അതു് ഗ്രഥമോ അസംബന്ധമോ അല്ല. മാതാവിനെ കാണാഞ്ഞുഴലുന്ന ശിശു, സമുദ്രംനോക്കി കുതിച്ചുപായുന്ന നദി, വീണുകിടക്കുന്ന പുഷ്പം, വാനിൽ തിളങ്ങുന്ന നക്ഷത്രങ്ങൾ, ചുഴിയിൽപെട്ട തോണി, ഇവയെല്ലാം വർണ്ണിക്കുന്നതിൽ രഹസ്യവാദികൾ പ്രത്യേകതാല്പര്യമുള്ളവരാണു്. ഇവ തന്നെയാണു് ധ്വനി വ്യഞ്ജനാന്യാപദേശരീതികളിൽ കവികളും ഉപാധീകരിക്കുന്നതു്.

'യദ്യൽ കർമ്മകരോമി തത്തദഖിലം
ശംഭോ! തവാരാധനം' എന്ന് ശ്രീശങ്കരാചാ
ര്യർ പറഞ്ഞ മട്ടിൽ കാമക്രോധാദിമനോവികാര
ങ്ങളും ജാഗ്രൽസ്വപ്നസുഷുപ്ത്യാദ്യവസ്ഥാഭേദങ്ങ
ളുമെല്ലാം മിസ്റ്റിക്കിനു് പരമാത്മദർശനത്തിനുള്ള
ഉപാധികളാണു്. കംസന്റെ വിദ്വേഷം, രാധ
യുടെ അനുരാഗം, നന്ദനാരുടെ ഭക്തി, എന്നിവയുടെ
പരിണാമവും പരിസമാപ്തിയും വ്യത്യസ്തങ്ങളായിട്ട
ല്ലല്ലോ നാം കാണുന്നതു്. ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാ
രത്തിനു് കർമ്മം, യോഗം, സാംഖ്യം മുതലായ വിശി
ഷ്ടതരങ്ങളായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ പലതുണ്ടെങ്കിലും ഭക്തി
യെപ്പോലെ സുഗമവും സാർവ്വജനീനവുമായ ഒരു വഴി
യില്ല. ഭക്തൻ എല്ലാ വസ്തുക്കളിലും ഈശ്വരന്റെ
നിത്യവിലാസം കണ്ടു് ആനന്ദമടയുന്നു. ഒരു ദിവ
സം ദേവാർച്ചനയ്ക്കായി പൂവിറുക്കാൻ പുറപ്പെട്ട ശ്രീ
രാമകൃഷ്ണന്റെ കൈ പതറിയതും പൂക്കളെ തൊട്ടന്ന
തിനുപോലും അദ്ദേഹം ഭയപ്പെട്ടതും ഇക്കാരണത്താ
ലത്രേ.

ഒരു മനോവികാരം, മുഖഭാവം, മിന്നൽപി
ണർ ഇവയിലൊന്നിനെ ആധാരമാക്കി രഹസ്യവാദി
നമ്മെ ഈശ്വരനോടു സമീപിപ്പിക്കുന്നു. ഭക്തിരസം
വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്നതും മധുരകോമളകാന്തപദാവലി
കലർന്നതുമായ ജയദേവന്റെ ഗാനത്തിൽ മനസ്സലി
യാത്തവരുണ്ടോ എന്നു് സംശയമാണു്. ആശാപാശ
നിബദ്ധനായ മനുഷ്യനും മുക്തിക്കു് അഭിനിവേശം
കൊള്ളുക സാധാരണമാണു്. അവന്റെ മാർഗ്ഗം തെ
ളിക്കുന്നവനത്രേ മിസ്റ്റിക്. പെഴ്സ്യയിലെ സൂഫി

മതക്കാരും ബംഗാളിലും മഹാരാഷ്ട്രത്തിലുമുള്ള വിഷ്ണുഭക്തന്മാരും തമിഴ്നാട്ടിലെ ആൾവാരന്മാരും ഈ തത്ത്വത്തെ ആധാരമാക്കി പ്രവർത്തിച്ചവരാണ്. ബുദ്ധിയുടെ സമഗ്രതമമായ നിലയിൽ പ്രവഹിക്കുന്ന ഇത്തരം രഹസ്യവാദം നിരർത്ഥകമാണെന്ന് പരിഹസിക്കുവാനും അവയെ പരിത്യജിക്കുവാനും ബുദ്ധിയുടെ പ്രേരണ സിദ്ധിക്കുകയില്ല. എന്നാൽ അവയിൽക്കൂടി അനസ്യൂതമായി പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അമൃതം പാനം ചെയ്യാൻ നാം രഹസ്യവാദിയുടെ വീക്ഷണകേന്ദ്രത്തിൽ എത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇതു കുറസാധ്യവുമാണ്. അക്കാരണത്താൽ രഹസ്യവാദത്തിനു "ശ്രദ്ധാതീതകവിത" എന്ന സംജ്ഞ നൽകി സമാധാനപ്പെടുന്നതും ശരിയല്ല.

മിസ്റ്റിസിസം എന്ന പദത്തിന്റെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനം ദ്യോതിപ്പിക്കുന്ന രഹസ്യമോ ശ്രദ്ധാതീതമോ അതിനില്ലെന്നു ഒരു വിധം വെളിവായിരിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ആധ്യാത്മവിദ്യയുടെ ഗഹനതയോ രാജയോഗത്തിന്റെ അടവുകളോ യുക്തിയുടെ സമരസന്നദ്ധതയോ ഒന്നും തന്നെ അതിൽ ഇല്ല. അതു ഒരു പ്രത്യേകസന്ദർഭത്തെയോ സംഭവത്തെയോ മാത്രം സമാശ്രയിച്ചുണ്ടാകുന്ന കല്പനാവിശേഷവുമല്ല. എന്നാൽ ജീവന്റെ ഒരു നവീകരണം അഥവാ ജീവാത്മാവിൽ ജലപ്രതിബിംബഭാവേന പ്രതിഫലിക്കുന്ന പരമാത്മാവിന്റെ ഒരു ക്ഷണികസ്ഫുരണം മാത്രമാണതു. അഹങ്കാരം, മഹത്തത്ത്വം, പ്രകൃതി എന്നീ പടികളിൽ കൂടി കൂടസ്ഥ-

നെപ്രാപിക്കാൻ രഹസ്യവാദി കഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. അ
യാൾ പരമാത്മാനുഭവം കൊണ്ടു് പരമസംതൃപ്തി അ
ടയുന്നു. ബ്രഹ്മാനന്ദരസം ആത്മാവിൽനിന്നും പാ
നം ചെയ്യാനൊ, തിരുമുടിയറുത്തു് സ്വയംപ്രകാശ
ത്തിൽ ലയിക്കാനൊ അയാൾ ഒരുങ്ങുന്നില്ല. * "ആ
ത്മാവാകുന്ന നദി മനോനിരോധമാകുന്ന ജലം നിറ
ഞ്ഞതും, സത്യമാകുന്ന കയം, സൌശീല്യമാകുന്ന ക
ര, കരുണയാകുന്ന തിര എന്നിവയോടുകൂടിയതുമാ
കുന്നു. ഹേ! ധർമ്മനന്ദന! നീ അതിൽ മുങ്ങിക്കുളി
ച്ചാലും, മറെറാന്നിനാലും മനസ്സു ശുദ്ധമാകയില്ല."
എന്നുള്ള ഉപദേശവും രഹസ്യവാദി അക്ഷരംപ്രതി
അനുഷ്ഠിക്കുന്നില്ല. അയാൾക്കു് ആധാരമായിട്ടുള്ളതു്
അഭേദ്യമായ ഒരു വിശ്വാസം മാത്രമാണു്. അതായ
തു് താൻ കാണുന്നതും കേൾക്കുന്നതും എന്നല്ല സർ
വ്വവും. ഈശ്വരാഭാസമെന്നുള്ള വിശ്വാസം. അതു്
പ്രകൃതിയിൽ കൂടി പുറത്തേയ്ക്കു് പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടി
രിക്കുന്നു. രഹസ്യവാദിയുടെ അറിവിനും ആനന്ദ
ത്തിനും ആധാരശ്രുതിയുള്ളതും അതുതന്നെ. ഈ വിശ്വാ

---

* ആത്മാനദീ സംയമതോയപൂർണ്ണാ
സത്യഹ്രദാ ശീലതടാദയോർമ്മിഃ
അത്രാവഗാഹം കുരു പാണ്ഡുപുത്ര
നാന്യഥാ ശുദ്ധ്യതി ചാന്തരാത്മാ.

(ഭാരതം)

സം ക്രമേണ * സൂര്യനോ ചന്ദ്രനോ നക്ഷത്രങ്ങളോ അഗ്നിയോ പ്രകാശിക്കാത്ത ആ പ്രകാശത്തിൽ അഥവാ അദ്വൈതാവസ്ഥയിൽ എത്തിച്ചേർന്നുവെന്നു വരാം. അവിടെ രഹസ്യവാദസ്വഭാവം അയാളെ ഉപേക്ഷിക്കയും ചെയ്യും. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെയും പരമാത്മാവിന്റെയും മധ്യവർത്തിയായ പരമകേതനാണു് മിസ്റ്റിക്കു് അഥവാ രഹസ്യവാദി എന്നു് വ്യക്തമായിരിക്കുമല്ലോ.

മിസ്റ്റിസിസം എന്ന പദത്തിന്റെ നിരുക്തിക്കു് പല പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതന്മാരും ഉദ്യമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതു് പരമാത്മബോധമാണെന്നു് 'അൺഡർഹില്ലും, ജീവാത്മാപരമാത്മാക്കളുടെ പരിപൂർണ്ണൈക്യമാണെന്നു് ഓവർട്ടനും,' പൊട്ടന്നാനവേ ജീവനു് ഈശ്വരനുമായുണ്ടാകുന്ന സംയോഗഫലമാണെന്നു് ഫ്ളീഡറും, ഹൃദയാധിഗതമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആധ്യാത്മികബോധത്തിന്റെ ബഹിഃസ്ഫുരണമാണെന്നു് ഗിഥെയും പറയുന്നു. പ്രഥമദൃഷ്ടിയിൽ ഇതൊക്കെ വ്യത്യസ്താഭിപ്രായങ്ങളായി തോന്നിക്കാമെങ്കിലും, ഒരു അസ്പഷ്ടദൃഷ്ടിക്കു് ഇവ ഏകലക്ഷ്യത്തിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ടുന്ന ഭിന്നശബ്ദങ്ങളാണെന്നു് എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാം. സത്യത്തെക്കുറിക്കുന്ന നാമപദങ്ങൾ പലതാണെങ്കിലും സത്യം എന്നും ഏകമാകുന്നു. അതിനാൽ മേൽ പ്രസ്താവിച്ചതുപോലുള്ള അഭിപ്രായങ്ങളിൽ

---

* നതത്ര സൂര്യോഭാതി നചന്ദ്രതാരകം
നേമം വിദ്യുതോ ഭാന്തി കുതോയമഗ്നിഃ
തമേവ ഭാന്തമനുഭാതി സർവ്വം
തസ്യ ഭാസാ സർവ്വമിദം വിഭാതി.

(കഠോപനിഷത്)

നിന്നും പ്രപഞ്ചവികാരങ്ങളിൽ കൂടി ഈശ്വരനെ തന്നത്തന്നെ പറഞ്ഞറിയിക്കുന്ന തീവ്രമായ ഒരന്വേഷണമാണ് മിസ്റ്റിസിസം എന്നാണ് പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതന്മാരുടെ മതമെന്നു വെളിവാകുന്നു.

സത്യാന്വേഷണം പലവിധമാണ്. ബഹുത്വത്തിൽ നിന്നും ഏകത്വത്തേയും ഏകത്വത്തിലിരുന്ന് ബഹുത്വത്തെയും അന്വേഷിക്കുകയാണ് അതിന്റെ സാമാന്യസ്വഭാവം.

ഇന്ദ്രിയേഭ്യ: പരാഹ്യർത്ഥാ അർത്ഥേഭ്യശ്ചപരം മന:
മനസസ്തുപരാ ബുദ്ധി: ബുദ്ധേരാത്മാ മഹാൻപര:

എന്നിങ്ങനെ ഒന്നൊന്നിൽ ലയിച്ചുനോക്കിയാൽ ഏകത്വവും, ഒന്നിൽക്കൂടി മറ്റൊന്നിൽ കടന്നു വീക്ഷിച്ചാൽ ബഹുത്വവും പ്രാപിക്കുന്നതാണല്ലൊ പരിണാമനിയമം. രഹസ്യവാദിയുടെ വഴി അതല്ല. അയാൾ ഏകത്വത്തിൽനിന്നും ഏകത്വത്തിലേയ്ക്ക് പോകുന്നു. എന്നാൽ ഇതു് അഗാധതയിൽനിന്നും അഗാധതയിലേയ്ക്കാണെന്നു് പാശ്ചാത്യരിൽ ചിലർ പറയുന്നു; അതായതു് അവർ പ്രേമപ്രാസാദത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു് അതിനുള്ളിലുള്ള ഗുഹാമുഖങ്ങളെ ആരായുന്നു. ഒരു പ്രത്യേകദൂരത്തിൽ വർണ്ണങ്ങളുടെയും ഒരു കൗതുകമായ സാന്ദ്രതയിൽ രസങ്ങളുടെയും നാനാത്വം നശിച്ചുപോകുന്നില്ലേ? അതുപോലെ ഈ വിശേഷപരിധിയിൽ എത്തുമ്പോൾ, അന്തർനേത്രം തുറന്നു്, * ഉറങ്ങുമ്പോൾ ഉണർന്നിരിക്കയും, ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോൾ ഉറങ്ങുകയും ചെയ്യുന്ന മഹാത്മാക്കളിൽ നി

---

* യാനിശാ സർവ്വഭൂതാനാം തസ്യാം ജാഗർത്തി സംയമീ
യസ്യാം ജാഗ്രതിഭൂതാനീ—സാനിശാപശ്യതോ മുനേ:

ഗീത.

ന്നും നാം വിഭിന്നരല്ലെന്നുള്ള തത്ത്വം ഗ്രഹിക്കയും ചെയ്യുന്നു.

വ്യക്തിഭേദം നശിച്ചാൽ ഭേദബുദ്ധിയും നാമാവശേഷമായിത്തീരും. അപ്പോഴാകട്ടെ കാലദേശാവധികളിൽനിന്നു് നിർമ്മുക്തവും, നിത്യമുക്തവും, നിഗമശതസഹസ്രത്താൽ നിർഭാസ്യമാനവുമായ ആലോകത്തു് അവർ ഏകശരീരന്മാരായിത്തീരുന്നു. തമിഴ് നാട്ടിലെ ആൾവാരന്മാർ, ശിവജ്ഞാനികൾ, ശ്രീശങ്കരൻ, തുക്കാറാം, ഗ്രീസിലെ പാർമനൈഡ്സ്, ജർമ്മനിയിലെ എക്കാർട്ട്, ഫിക്ടെ, എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള ക്രാന്തദൃഷ്ടികളായ മഹാത്മാക്കളുടെ രഹസ്യവാദത്തിനു് സാമാന്യസാധർമ്മ്യം കാണുന്നതും ഇക്കാരണത്താലാകുന്നു. ഇവരെല്ലാവരും വിവിധദേശങ്ങളിൽ ജീവിച്ചവരാണെങ്കിലും, കാലദേശങ്ങൾക്കതീതമായ ഒരു വിശാലസാമ്രാജ്യത്തിലെ ഏകഭവനത്തിൽ സോല്ലാസം വിഹരിക്കുന്നവരത്രേ. ഭയമാകുന്ന അന്ധകാരത്തെ വിശ്വാസദീപപ്രസരത്താൽ അകറ്റാൻ ശേഷിയുള്ളവക്കു് അവിടെ കടന്നു് വിഹരിപ്പാൻ യാതൊരു പ്രയാസവുമില്ല. ഭാവനാലോകത്തിലും ജീവലോകത്തിലും മാർഗ്ഗനിരോധം ചെയ്യുന്ന ഒരു ദുർഭ്രൂതമത്രേ ഭയം. മരണഭയത്തെ കവിഞ്ഞ ഒരു ഭയവുമില്ല. അതിനെ രഹസ്യവാദി തന്റെ സാധനപാഠമാക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. ജഗദീശ്വരിയായ പ്രകൃതി 'കാലാദിയായ മൂഢന്തുലാലെ'നെയുന്ന ഒരു കളിപ്പാവപട്ടകൊണ്ടു് സ്വയം മൂടിപ്പുതച്ചിരിക്കുന്നതാണു് ഈ ഭയത്തിനുള്ള കാരണമെന്നു് അയാൾക്കു് നല്ലവണ്ണം അറിയാം. അതിനാൽ ആ തിരശ്ശീലയുടെ ബഹിർഭാഗത്തു് ചലച്ചിത്രസമാനം ലീല

കോലുന്ന കാലാദികളുടെ വികൃതികൾ കണ്ടു് അയാൾ അവയെ പരിഹസിക്കുന്നു. നാചികേതോപാഖ്യാനം ഇതിനു് ഉത്തമോദാഹരണമാണു്. തൈത്തിരീയം, മുണ്ഡകം, ബൃഹദാരണ്യകം മുതലായ ഉപനിഷത്തുകളിലും പല പുരാണകഥകളിലും മരണവുമായി മത്സ്യൻ നടത്തുന്ന സമരം വിവരിച്ചു കാണുന്നുണ്ടു്. ശിവഭക്തനായ മാർക്കണ്ഡന്റെ മുൻപിൽ കാലൻ കയറുകളഞ്ഞു തല കുനിച്ചതും, തനിക്കു പാനം ചെയ്യാനായി വിധികർത്താക്കൾ കൊടുത്തയച്ച വിഷദ്രാവകം കണ്ട സാക്രട്ടീസിന്റെ മുഖത്തു് പുഞ്ചിരിപ്പുനിലാവു പരന്നതുമെല്ലാം ഒരേ ചിത്തവൃത്തിയുടെ പ്രസാദാത്മകമായ വ്യാപാരം കൊണ്ടുതന്നെയാണു്. ആത്മദമനസമ്പന്നനായ ഒരുവന്റെ മുൻപിൽ മരണം മൃതിയടയുന്നുവെന്നു് തിരുവള്ളുവരും,

'ഹേ മരണദേവതേ! ഞാൻ അവനെ അഭയം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു; ഇനി നീ എനിക്കു് അധിക്ഷേപപാത്രം മാത്രമാണു്'– എന്നു് അപ്പരും,

''ഒരു ചെറിയ നിദ്രകഴിഞ്ഞു് നാം എന്നെന്നേയ്ക്കുമായി ഉണരുന്നു; ഹേ മരണദേവതേ! നീ മരിച്ചുപോകും" എന്നു് ഡാണ്ടും,

'ഒരു വികൃതസ്വരം കേട്ടു് ഞാൻ പുറത്തുവന്നപ്പോൾ മരണം നരകത്തിൽ മരിച്ചുകിടക്കുന്നതു കണ്ടു എന്നു് നമ്മാൾവാരും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഇതിലെല്ലാം പ്രവർത്തിക്കുന്നതു് ഈശ്വരനോടുള്ള നിഷ്കളങ്കമായ പ്രേമമല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ല. ദേഹം നഷ്ടമായാലും ആത്മാ ഒരിക്കലും നശിക്കുന്നില്ല. ആത്മാ ജനിക്കുന്നില്ല, മരിക്കുന്നില്ല, ഉണ്ടായിട്ടു് പിന്നീടു് ഇരിക്കുക എന്നതും അതിനില്ല. എന്തെന്നാൽ ആ

ത്മാ ജന്മമില്ലാത്തവനും നിത്യനും ശാശ്വതനും പ
ണ്ടേതന്നെ ഉള്ളവനുമാകുന്നു, എന്നാത്രേ രഹസ്യവാദി
യുടെ ദൃഢവിശ്വാസം. ഈ വിശ്വാസത്തിൽ മുഴുകി
ആ നിത്യതയിൽ എത്തിച്ചേരുവാൻ അയാൾക്കുള്ള
വെമ്പൽ അപ്രമേയമാണു്. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ
പ്രപഞ്ചത്തിൽതന്നെ ഇരുന്നുകൊണ്ടു് അഖിലേശ
നോടകമിണങ്ങി അഖിലാണ്ഡാരാമത്തിൽ, സ്വച്ഛ
ന്ദം വിഹരിക്കുന്ന പ്രേമഗായകനാണു് മിസ്റ്റിക്
അഥവാ രഹസ്യവാദി എന്നും വന്നുകൂടുന്നു.

ഒരു തരിമണ്ണിൽ ഭ്രമണ്ഡലത്തെയും താരിത
ളിൽ സപ്തർഷിയെയും ദർശിക്കുവാൻ മിസ്റ്റിക് തല്പര
നാണു്. യേശുദേവനു് സർവ്വാഭരണഭൂഷിതനായ
സാളമൻചക്രവർത്തിയെക്കാൾ ഒരു ലിലിപുഷ്പം
ആദരണീയവും ചേതസ്സുമാകർഷകവുമായിരുന്നുവത്രേ.
ഒരു മനോഹരമായ പനിനീർപുഷ്പം കാണിക
ളുടെ കണ്ണും കരളും കവരുംപടി ഇളംകാറ്റിൽ വി
ടർന്നു വിലസുന്നു. ഇതളിരുത്തും കീറിമുറിച്ചും അ
തിന്റെ ഉല്പത്തിവികാസങ്ങളെ പരിശോധിക്കുന്ന
സസ്യശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ നേത്രം കൊണ്ടല്ല ഒരു കാമു
കൻ തന്റെ പ്രാണപ്രേയസിയുടെ തൂമന്ദഹാസം അ
തിൽ കണ്ടാനന്ദിക്കുന്നതു്! ഒരു പരിവ്രാജകൻ
അതിൽ സർവ്വാന്തര്യാമിയായ ജഗദീശ്വരന്റെ സ
ർവ്വവ്യാപകതത്വവും പരിശുദ്ധിയും ഉപലക്ഷിക്കുന്ന
തും ആ മനോഭാവത്തോടുകൂടിയല്ല. ഭർത്തൃഗൃഹത്തി
ലേയ്ക്കു പുറപ്പെടുന്ന ശകുന്തളയ്ക്കു് യാത്രാനുമതി നൽ
കുവാൻ അവളുടെ വളർത്തുപുത്രരായ വൃക്ഷലതാദിക
ളോടു് കണ്വൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു. നിർമ്മലഹൃദയ
ർക്കു് എല്ലാം നിർമ്മലമായിട്ടേ കാണാൻ സാധിക്കുക

യുള്ള. സൃഷ്ടിവൈചിത്ര്യത്താൽ സമലംകൃതമായ ലോകം അവക്ക് ഒരുത്സവസ്ഥലമാണ്. ലോകായതന്മാക്ക് അതു ഭയങ്കരവും ആപന്മയവുമായ കാരാഗാരമായും തീരുന്നു. മിസ്റ്റിക്കിനു പ്രപഞ്ചം സർവ്വവിഭവസമ്പന്നവും സർവ്വത്തുരമണീയവുമായ അശോകവനമാണ്. അയാൾ സത്യത്തെ ആശ്രയിച്ച് സത്യത്തെ ദർശിക്കുന്നു; അതിനോടിണങ്ങി ലീലയാടുന്നു; അതിനെ സന്തോഷപൂർവ്വം പകർന്ന് ആനന്ദിക്കുന്നു.

ജഗത്തു് ജഗൽസ്രഷ്ടൃപമാണ്. തദാത്മമയമായ ആ കുരുക്ഷേത്രത്തിൽ സൂക്ഷ്മവും മന്ദ്രവുമായ ഒരു അവ്യക്താക്ഷരസംഗീതം മുഴങ്ങുന്നുണ്ടെന്നു് സമ്മതിക്കണം. സകലഭ്രതങ്ങളിലും സമനായിരിക്കുന്ന പരമേശ്വരനെ, സകലഭ്രതങ്ങളും നശിച്ചുപോയാലും നാശം പ്രാപിക്കാത്തവനായി ആരറിയുന്നുവോ അവൻതന്നെയാണ് നല്ലവണ്ണം അറിയുന്നതു്. ആത്മാനാത്മവസ്തുവിവേകം സമാർജിച്ച ഒരുവന്റെ ഹൃദയം ആ സംഗീതത്തിൽ ചേർന്നു ലയിക്കുന്നു. ആ ലയഭാവത്തിലും രഹസ്യവാദികൾക്ക് സ്ഥാനമുണ്ട്. എന്നാൽ അവർ സ്ഥൂൽപം ഉയർന്ന പടിയിൽ നിൽക്കുന്നവരായിരിക്കും. അറിവിന്റെയും ആചാരത്തിന്റെയും ആചാര്യത്വം വഹിച്ചു വിളങ്ങിയിരുന്ന പ്രാകൃതനകാലത്തെ മഹർഷിവര്യന്മാർ ഈ വസ്തുത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടുന്നു. അവരുടെ ചിന്താസന്താനങ്ങൾ വെളിപ്പെട്ടുത്തീട്ടുള്ള തത്ത്വരത്നങ്ങളുടെ പ്രകാശമഹിമ ആധുനികലോകം അനുഭവിച്ചു തുടങ്ങുന്നതേ ഉള്ളു. അവർ ഉലകായ തിരയുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചിരുന്നു് വിജ്ഞന്മാരെപ്പോലും ഭ്രമിപ്പി

ക്കുന്ന ബ്രഹ്മതത്ത്വത്തിന്റെ ഏകഭാവം നല്ലവണ്ണം ഗ്രഹിച്ചവരത്രെ. വൃദ്ധിക്ഷയങ്ങളാൽ തെളിഞ്ഞും മറഞ്ഞും വരുന്ന ചന്ദ്രൻ, പ്രളയോദയസ്ഥിതി, വിഭവും ത്രൈലോക്യദീപവുമായ ആദിത്യൻ, നിയതമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഗ്രഹനക്ഷത്രങ്ങൾ, ഏതോ ശ്രുതിയിൽ ലയിച്ചു മുഴങ്ങുന്ന സമുദ്രം എന്നിവയെല്ലാം ആ ഏകതത്ത്വത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ തിരിയുകയാണെന്നു് അവർ അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞു. രസനിഷ്യന്ദികളായ ഉപനിഷത്തുകൾ ഇന്നും ഈ തത്ത്വങ്ങൾ തന്നെയാണു് ഉലകെങ്ങും പരത്തിവരുന്നതും. സൃഷ്ടിവിലാസത്തിൽ അപ്രതിഹതമായ ഒരു സചേതനപ്രഭാവം ദർശിക്കുന്ന ടാഗോർ തുടങ്ങിയുള്ള രഹസ്യവാദികൾക്കു് മേൽപ്പറഞ്ഞ തത്വമേവാഹമാരായ ആചാര്യന്മാരെപ്പോലെ ലോകത്തെ ശാസിക്കുവാൻ സാധിച്ചെന്നു വരികയില്ല. ദേഹത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മതയുടെയും ആത്മാവിന്റെ സ്ഥൂലതയുടെയും അഭിസന്ധിയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന മനസ്സെന്നപോലെ ഭക്തിയുടെയും യോഗത്തിന്റെയും മദ്ധ്യവർത്തിയാണു് രഹസ്യവാദി. ഇവിടെ പതഞ്ജലിയുടെ സംപ്രജ്ഞാതസമാധിയത്രെ നമ്മുടെ സ്മരണയിൽ വരുന്നതു്. പ്രത്യക്ഷാനുമാനാഗമങ്ങളാൽ മുക്തി കൃച്ഛ്രസാധ്യമാണെന്നു് വാദിക്കുന്ന ആ മഹാൻ അഷ്ടാംഗയോഗസിദ്ധാന്തത്താൽ മുക്തിമാർഗ്ഗം ഏറെക്കുറെ സുഗമമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അനുഭവജ്ഞാനം പോലെ മറെറാന്നും തത്ത്വപ്രബോധനവിഷയത്തിൽ സഹായകമായിരിക്കയില്ല. അതിനാൽ മനസ്സിനെ നിയന്ത്രിച്ചു് ശരീരത്തെ വജ്രസമാനം ദൃഢപ്പെടുത്തി ധാരണാധ്യാനസമാധികളിലേയ്ക്കു് അനുക്രമം കടന്നു

കൊള്ളാൻ അദ്ദേഹം നമ്മെ ഉപദേശിക്കുന്നു. ബാഹ്യലോകവുമായുള്ള ബന്ധം വേർപെടുമ്പോൾ നാം ആനന്ദാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുന്നു. ബുദ്ധിയുടെ സത്ഭാവം പ്രകാശമാണല്ലോ. സമ്പ്രജ്ഞാതസമാധിയിലെത്തുമ്പോൾ വൈശാരദ്യം നിമിത്തം അതിനു് അധ്യാത്മപ്രസാദം സിദ്ധിക്കുന്നു. ഈ സത്താബോധമത്രേ യഥാർത്ഥമായ അമൃതാനുഭവം.

* സംപ്രജ്ഞാതസമാധിയിൽ വേത്താവു് വേദ്യനെ അറിയുന്നു; അവരിരുവരും ഒന്നാണെന്നോർത്തു് പുളകം കൊള്ളുന്നു. എന്നാൽ വ്യക്തിത്വം നശിക്കുന്നില്ലെന്നു മാത്രം. ഇതത്രേ രഹസ്യവാദിയുടെ സ്ഥാനം. യോഗത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മവിവരം ചെയ്വാൻ സാധ്യമല്ലെന്നു് വ്യാസൻ തന്നെ യോഗഭാഷ്യത്തിൽ സമ്മതിക്കുന്നു:—

യോഗേന യോഗോ ജ്ഞാതവ്യോ—യോഗോ യോഗാൽപ്രവർത്തതേ
യോ പ്രമത്തസ്തു യോഗേന—സ യോഗേ രമതേ ചിരം

ഇപ്രകാരമുള്ള യോഗപ്രമത്തത അഥവാ പേ്ളറോയുടെ അധ്യാത്മോന്മാദം അസംപ്രജ്ഞാതാവസ്ഥയിൽ ലയിക്കുന്നതിനു് മുൻപുള്ള അവസ്ഥയാണു് മിസ്റ്റിസിസം.

ശിവോഹംഭാവത്തിൽ ലയിക്കാനും ഞാനും എന്റെ പിതാവും ഒന്നാണെന്നു് യേശുദേവനെപ്പോലെ ശാസിക്കാനും മിസ്റ്റിക്കുകൾക്കു് പ്രാപ്തിയില്ല. അവർ ഭഗവച്ചൈതന്യം ഉപാധിഗതമായി

---

* ഇതിനെ സവിതർക്കസമാധി, സവിചാരസമാധി, സാനന്ദസമാധി, സാസ്മിതസമാധി° എന്നും പറയുന്നു.

അസംപ്രജ്ഞാതസമാധിയിൽ വ്യക്തിത്വം അശേഷം നശിച്ചുപോകുന്നതും കാണുക.

ക്കണ്ടേ് വാഴ്ത്തിയും ആനന്ദം പൂണ്ടും ആവലാതിപ്പെട്ടും കാലം കഴിക്കുന്നവരത്രെ.

* അഹമാത്മാ ഗുഡാകേശ!
സർവ്വഭൂതാശയസ്ഥിതഃ
അഹമാദിശ്ച മധ്യം ച
ഭൂതാനാമന്ത ഏവ ച'

എന്നിങ്ങനെയുള്ള നാദവിലീനഭാവംകൊണ്ടേ് മുൻപറഞ്ഞ ക്ലൃപ്തരുടെ പ്രഭാഷണങ്ങൾക്കും വേണമെങ്കിൽ രഹസ്യവാദസംജ്ഞ നൽകാവുന്നതാണേ്. അതുപോലെ ധമ്മബോധത്തോടുകൂടി രാജ്യമീമാംസയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു രാജ്യഭക്തനും ഒരു നിലയിൽ രഹസ്യവാദിയായിത്തീരാം. ഇങ്ങനെ മിസ്റ്റിസിസത്തിന്റെ സാമാന്യവിവരണം സാധിച്ചുവെന്ന സമാധാനപ്പെട്ടുന്നു.

---

* ഹേ! അർജ്ജുന! എല്ലാ പ്രാണികളുടെയും അന്തഃകരണത്തിൽ സർവ്വജ്ഞത്വാദിഗുണങ്ങളോടുകൂടി നിയന്താവായിരിക്കുന്ന പരമാത്മാ ഞാനാകുന്നു. അവയുടെ ആദിയും മധ്യവും അവസാനവും ഞാൻ തന്നെ ആകുന്നു.

ഗീത × 20.

അദ്ധ്യായം 2.

രഹസ്യവാദത്തിന്റെ ആഗമം

സർവ്വഭൂതേഷു യഃ പശ്യേൽ
ഭഗവദ്ഭാവമാത്മനഃ
ഭൂതാനി ഭഗവത്യാത്മൻ
സ വൈ ഭാഗവതോത്തമഃ

ഭാഗവതം.

തസ്മാദ്ഗുരുപ്രപന്നോ വൈ
ജിജ്ഞാസുഃ ശ്രേയ ഉത്തമം
ശാബ്ദേ പരേ ച നിഷ്ണാതം
ബ്രഹ്മണ്യുപശമാശ്രയം

ഭാഗവതം.

---

* തത്ത്വത്തിൽ ശ്രദ്ധായുക്തന്മാരും മനനശീലന്മാരുമായ മുൻപറയപ്പെട്ട ജ്ഞാനികളും യോഗികളും ഭക്തന്മാരും ആദിയിൽ ഗുരുമുഖത്തിൽ നിന്നു് ശ്രുതവും ചിന്നിട്ടു് അനുഷ്ഠാനംകൊണ്ടു് ദൃഢീകൃതവുമായ ജ്ഞാനവൈരാഗ്യയുക്തയായ ഭക്തികൊണ്ടു് ശുദ്ധചിത്തത്തിൽ പരതത്ത്വത്തെ അനുഭവിക്കുന്നു.

"The real represents all that is positive in becoming. The things of the world ever struggle to recover their reality, to fill up what is lacking in them, to shake off their individuality and separateness;

ഇനി നമുക്ക് രഹസ്യവാദത്തിന്റെ ആഗമത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാം. ഇന്ദ്രിയങ്ങളെല്ലാം പ്രായേണ പ്രപഞ്ചസാത്മ്യങ്ങളാണ്. മനസ്സും ഒരിന്ദ്രിയമാണെന്നത്രേ വാത്സ്യായനാദികളുടെ മതം. മനസ്സില്ലെങ്കിൽ പ്രപഞ്ചവും ഇല്ലതന്നെ. * പ്രപഞ്ചത്തിനും മനസ്സിനും തമ്മിൽ ഇങ്ങനെ ഒരു ആശ്രയാശ്രയീഭാവം ഉള്ളതുകൊണ്ട്, പ്രപഞ്ചവികാരങ്ങൾ കാലദേശാദിഭാവങ്ങളെ അനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിവിധ മനോവികാരങ്ങൾക്കു പ്രതിലോമകാരണങ്ങളായും പരിണമിക്കുന്നു. ഈ മാതിരി മനോവികാരംതന്നെയാണ് കാവ്യരചനാദികൾക്കും പ്രേരണ നൽകുന്നതു്. സാഹിത്യം ശൃംഗാരാദിരസങ്ങളാൽ മനോവികാരത്തിനു സംഖ്യാനിർണ്ണയംചെയ്യുകയും അപ്രകാരം രസനിഷ്ഠങ്ങളായ കാവ്യങ്ങളിൽ ഉപജീവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കാവ്യം എപ്പോഴും രസാത്മകവുമാണല്ലോ. ഭാവനാസമ്പന്നനായ കവി തനിക്കുണ്ടാകുന്ന രസാനുഭൂതി അഥവാ വികാരം വായനക്കാരിലും ജനിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള താല്പര്യത്തോടുകൂടി അതിനെ ചമൽക്കാരപൂർവ്വം വർണ്ണിക്കുന്നു. ആ മനോഹരചിത്രമാക

---

* മന ഏവ ജഗൽസർവം

ശ്രുതി.

If we get rid of maya, suppress the tendency to duality, abolish the interval, fill up the deficit, and allow the disturbance to relax, space, time and change reach back into pure being.

Radhakrishnan

ട്ടെ, സുഖദുഃഖാദിവിഷയങ്ങൾ വാസ്തവത്തിൽ ആഗ
മാപായികളെന്നോ ഏകതാവിലക്ഷണവും കാമസ
കല്പംകൊണ്ട് അശുദ്ധവുമായ മനസ്സിന്റെ പ്രമാദഫ
ലങ്ങളാണെന്നോ അറിയാത്ത ഒരു ഭ്രരിപക്ഷത്തെ
ആകർഷിച്ച് വശപ്പെട്ടുത്തുകയും, തന്നിഷ്ടമായ ആദ
ർശത്തിനു വിധേയരാക്കി അവരെ ചലിപ്പിക്കുകയും
ചെയ്യുന്നതു് സാധാരണമാണു്. ഫ്രെഞ്ചു് വിപ്ലവ
ത്തിന്റെ പ്രവാഹത്തിൽനിന്നു് ഇംഗ്ലണ്ടിനേയും
നാസ്തികതാത്തിൽനിന്നു് ഭാരതത്തെയും പരിരക്ഷി
ക്കുവാൻ സാഹചര്യത്തിനുണ്ടായിരുന്ന കഴിവുകൾ പ്ര
സിദ്ധമാണല്ലോ. ഈ നിലയിൽ ചിന്തിച്ചു നോക്കു
മ്പോൾ സാധാരണകാര്യങ്ങൾക്കു പ്രാപഞ്ചികമായ
സാമഞ്ജസ്യവും സപ്രയോജനതയും ഉണ്ടെന്നു സമ്മ
തിച്ചേ തീരൂ. എന്നാൽ ആത്മാനാത്മവിവേകപൂ
ർവ്വം, ഏകാന്തദീപ്തവും അദ്വയവുമായ സത്യത്തെ സ
മീപിക്കുവാനും തദ്വാരാ ജീവിതത്തെ ലഘുപ്പെട്ട
ത്തി ജന്മസാഫല്യം അരുളുവാനും അവ പലപ്പൊഴും
അശക്തങ്ങളാണെന്നു കാണാം. ആ സത്യസാക്ഷാൽ
ക്കാരത്തിനുള്ള ഉദ്യമത്തിലൊ അതുപോലുള്ള അവ
സ്ഥാന്തരത്തിലൊ നിന്നുത്രെ രഹസ്യവാദം ആവിർഭ
വിക്കുന്നതു്.

പ്രാപഞ്ചികനായ കവിയെപ്പോലെ പ്രപഞ്ചാ
തീതനായ ഭക്തനും പ്രകൃതിയെ വീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടു്;
ഇവരിരുവരുടെയും വീക്ഷണം വ്യത്യസ്തമാണെന്നുമാ
ത്രം. പ്രപഞ്ചം ഏകനും അദ്വയനുമായ ഈശ്വര
ന്റെ മായാവിലാസമാണെന്നു് ഭക്തൻ അറിയുന്നു.
അതിനാൽ അയാൾ പ്രപഞ്ചവികാരങ്ങളിലെല്ലാം
ഈശ്വരനെ ദർശിക്കുന്നു; പ്രപഞ്ചം ഈശ്വരാഭിമുഖ

മായി യാത്രചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തത്ത്വം ഗ്രഹിക്കുന്നു; ആ പരമധാമത്തിൽ ചെന്നണയുന്നതിനു് ത്വരകൂട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള ഈശ്വരാനുഭൂതി അഥവാ ശാന്തിപദപ്രാപ്തിക്കു്, ഭക്തിയല്ലാതെ ശൃംഗാരാദികളായ വിവിധോപായികൾ അയാൾക്കില്ല. ഭക്തിരസനിഷ്യന്ദികളായ ഈശ്വരസങ്കീർത്തനങ്ങൾ അയാളിൽനിന്നും അനവരതം ഉൽഗളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ആ ഗാനതല്ലജങ്ങളിൽക്രൂടി അയാൾ സ്വയം ആനന്ദമടയുകയും സ്വസഹോദരങ്ങളെ ഈശ്വരനിലേയ്ക്കു് ആകർഷിക്കുകയും ചെയ്യും.. ഈശ്വരവിലാസത്തെക്കവിഞ്ഞു് അയാൾ യാതൊന്നും കാണാത്തതുപോലെ ഈശ്വരാരാധനയൊഴിഞ്ഞു് അയാൾക്കു് കരണീയമായും ഒന്നുമില്ല. * അന്യമായ വസ്തുവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നതു് ആത്മാവിനുവേണ്ടിയാകുന്നു. ആത്മാവിനെ സ്നേഹിക്കുന്നതോ അന്യവസ്തുവിനുവേണ്ടിയല്ല. അതുകൊണ്ടു് ആത്മസ്നേഹം എല്ലാവസ്തുക്കളിലും വച്ചു് ഉയർന്നതാകുന്നു." ആത്മസ്നേഹികളുടെ പ്രാക്തനകാലത്തെ സമ്പാദ്യമാണു് വേദങ്ങൾ. ഭാരതീയതത്ത്വചിന്തയുടെ അടിസ്ഥാനം അവയിൽ നാം ദർശിക്കുന്നു. പ്രകൃതിയിൽ തങ്ങൾക്കു് അനുഭവപ്പെട്ട ഉപാധികളെ പാടിസ്തുതിച്ചു കാലം കഴിച്ച വേദകർത്താക്കൾ പ്രകൃതിയിലെങ്ങും പരിലസിച്ചിരുന്ന പ്രപഞ്ചസത്തയെ അപ്പോഴപ്പോഴായി ദർശിച്ചു് ആനന്ദം അനുഭവിച്ചിരുന്നു.

തൽപ്രേമതത്ത്വമന്യത്ര
നൈവമന്യാത്തത്ത്വമാത്മനി
ആതസ്സൽ പരമം പ്രേമ
പരമാനന്ദതാത്മനഃ (പഞ്ചദശി)

* സോമരസം ആസ്വദിച്ച് ഭക്ത്യുന്മാദത്തിൽ മുഴുകി അവർ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഗാനങ്ങളിൽ. വിശേഷിച്ചും ഋഗ്വേദത്തിലെ പ്രഭാതവർണ്ണനമുതലായവയിൽ രഹസ്യവാദത്തിന്റെ ബീജം ധാരാളമായി കാണാം. ഈ ബീജം ബ്രാഹ്മണങ്ങൾ ആരണ്യകങ്ങൾ ഉപനിഷത്തുകൾ എന്നിവയിൽ യഥാക്രമം മുളച്ചുവളർന്നു.

"ഹാ ഹാ! ഈ ലോകത്തിൽ ജനിച്ചതെത്ര ഭാഗ്യം! നോക്കുന്നിടത്തൊക്കെ ഞാൻ ഈശ്വരനെ കാണുന്നല്ലോ" എന്നു് മുണ്ഡകോപനിഷത്തിൽ ഒരാചാര്യൻ സംതൃപ്തിയടയുന്നു. രാഹുവിമുക്തനായ ചന്ദ്രനെന്നപോലെ താൻ ആത്മാവിൽ രമിക്കുന്നതായി മറെറാരാചാര്യൻ ഛാന്ദോഗ്യോപനിഷത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. ക്ഷുരധാരപോലെ നിശിതവും ദുർഗ്ഗമവുമാണു് ഈ മാർഗ്ഗം. ചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടും വാക്കുകൊണ്ടും കർമ്മംകൊണ്ടും അതിനെ പ്രാപിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല. എന്നാൽ വിശുദ്ധസത്വനായ ഒരുവൻ ജ്ഞാനപ്രസാദംകൊണ്ടു് ആ നിഷ്കളങ്കനെ പ്രാപിക്കുന്നതുമാണത്രേ.

അഭ്യാസവൈരാഗ്യാദികൾകൊണ്ടു് വശപ്പെട്ടുത്തുവാൻ ശ്രമിക്കുംതോറും കുതിച്ചുചാടുന്ന ഒന്നാണല്ലൊ മനസ്സു്. അതിന്റെ പിന്നാലെ പാഞ്ഞു്,

---

* 'The descriptions of the ecstatic conditions caused by the singing of hymns or the effects of the somajuice when we see the glories of the heavenly world, remind us of the yogic states of divine blessedness where voices are heard and Visions Seen.' (Indian Philosophy.)

Radhakrishnan.

സംസാരസമുദ്രത്തിലെ തരംഗപരമ്പരകളിൽ മുങ്ങി വലയുന്ന മനുഷ്യസമുദായത്തിനു് ശ്രുത്യധിഗതമായ തത്ത്വങ്ങൾ സുഗ്രഹമല്ലെന്നു വന്നുകൂടി. എന്നുമാത്രമല്ല ബൌദ്ധജൈനമതസിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ തിരത്തള്ളലിലും ആസ്തിക്യതയ്ക്കു് സാരമായ കോട്ടം തട്ടിത്തുടങ്ങി. ആസ്തിക്യതയിലാണല്ലോ സാവ്രത്രികമായ സദാചാരം പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്. സദാചാരം സഭാമണ്ഡപത്തിലെ സുവർണ്ണസിംഹാസനംപോലെ വിലയേറിയതാണു്. സദാചാരപദ്ധതികൾ ഇല്ലെങ്കിൽ മതവും മതസാഹിത്യവും ജീവിക്കാനും പ്രയാസം. മതം എന്നതിനു് ഈശ്വരാഭിമുഖമായ പ്രയാണമെന്നർത്ഥം. അതിനാൽ ലോകം സദ്വ്രതത്തിൽ നിന്നു് വ്യതിചലിച്ചു് അധഃപതിക്കുന്നതു് ഹൃദയാലുക്കൾക്കു് വിചാരസഹമല്ല. സേച്ഛാധികാരിയായ ഒരീശ്വരൻ മേഘമണ്ഡലങ്ങൾക്കപ്പുറം സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സ്വർഗ്ഗത്തിൽ, സ്വർണ്ണസിംഹാസനത്തിൽ ഇരുന്നു് പ്രപഞ്ചഭരണം നടത്തിവരുന്നുവെന്നു് ഭാരതത്തിലെ സത്യാന്വേഷകരായ മഹർഷിവര്യന്മാർ ഒരുകാലത്തും വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. അചഞ്ചലവും അനശ്വരവും ഏകവുമായ തത്ത്വത്തെയാണു് അവർ എപ്പോഴും ആശ്രയിച്ചുവന്നിരുന്നതു്. ആനുഷ്ഠാനികി അക്കാലത്തുതന്നെ ഉൎജ്ജിതമായ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിരുന്നു. തൽഫലമായി ആചാര്യന്മാർക്കു സിദ്ധിച്ച അനുഭവങ്ങളത്രേ പിൽക്കാലത്തു് ദർശനങ്ങളായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടതു്. ന്യായവൈശേഷികന്മാരും സാംഖ്യമീമാംസകന്മാരും ബ്രഹ്മതത്ത്വത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചു് തലപുകഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നവർക്കു് സാമാന്യമായ മനശ്ശാന്തിയരുളിയെങ്കിൽ, യോഗദർശ

നം ഭക്തന്മാക്ക് പരമശാന്തി നൽകി. ബാദരായ
ണന്റെ വേദാന്തമതത്തെ സരസസരസമായി വിശ
ദീകരിച്ച് എല്ലാവിധമതങ്ങളുടെയും നാരായവേരും
ശാശ്വതവും ആയത് വേദാന്തമതമാണെന്ന് തെളി
യിച്ച ശങ്കരാചാര്യർ ഉത്തമവസ്തുവിലുള്ള ഒരു രഹസ്യ
വാദിയത്രേ.

* ഈശ്വരൻ ലോകം സൃഷ്ടിച്ചോ? അങ്ങനെ
യാണെങ്കിൽ ഈശ്വരനെ ആര് സൃഷ്ടിച്ചു? അപ്രകാ
രമൊരു ശക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെ ആര് സൃഷ്ടിച്ചു?
പ്രപഞ്ചം കേവലം അധ്യാസം മാത്രമാണെന്ന് സ
മ്മതിക്കുക, എന്ന് യുക്തിവാദം ചെ
യ്യുന്ന ശങ്കരാചാര്യർ പരമഭക്തിലഹരിയിൽ മുഴകി
ചെയ്യുന്ന ഗീതങ്ങൾ പലതും ഒന്നാന്തരം രഹസ്യവാ
ദങ്ങളാണ്! സർവ്വവേദാന്തസിദ്ധാന്തഗോചരനും എ
ന്നാൽ അഗോചരനുമായ ആ പരമാനന്ദരൂപനെ
ദർശിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ
കൃതികളിൽ ഐദംപര്യേണ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളതു്.
ചന്ദ്രസ്വരൂപം തന്റെ കണ്ണുകൾകൊണ്ടുമാത്രം കാ
ൺമാൻ സാധിക്കുന്നതുപോലെ വസ്തുസ്വരൂപം ത
ന്റെ സ്ഫടബോധചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടു മാത്രമേ ദർശി
ക്കുവാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ. മിഥ്യാഭ്രമം നീങ്ങണമെ
ന്നു മാത്രം. നാം നമ്മോടടുത്തിരിക്കുന്നതിനെക്കാളും
ഈശ്വരനോടു് അടുത്തിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ള പരമാർ
ത്ഥം ദാർശനികന്മാർ ലോകത്തോടു് പലപ്രകാര

---

* Sankara repudiates the causal argument and asks us to admit boldly that we know nothing except that the universe appears to us to exist.

Radhakrishnan.

ത്തിൽ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. ഈശ്വരസത്തയിൽ അവർ ഏകാഭിപ്രായക്കാരായിരുന്നു. 'അൻപരുള്ളാം ശിവമേ' എന്നും, 'ചിത്തമലം മറവിത്തുശ്ശിവമാക്കി യെന്നൈയാണ്ട അത്തൻ' എന്നും മാണിക്കവാചകർ പറഞ്ഞതു തന്നെയാണു് പഞ്ചദശിയും പ്രതിപാദിക്കുന്നതു്.

* എല്ലാ ശരീരങ്ങളിലും ഞാൻ, ഞാൻ, എന്നിങ്ങനെ വ്യക്തവും ശുദ്ധവുമായി യാതൊരു ബോധം പ്രകാശിക്കുന്നുവോ അതിന്റെ മുഖ്യമായ അർത്ഥം ബ്രഹ്മമെന്നാകുന്നു.' സത്തുക്കൾ സത്യവ്യതിയാനത്തിൽ ഉദ്ഘോഷിക്കുന്നതാണു്. അതിനാൽ സത്യമഹത്ത്വം എത്രതവണ ആവർത്തിച്ചാലും അവർ തൃപ്തരാകയില്ല. സർവ്വാന്തര്യാമിയായ ഈശ്വരനെ ഹൃദയാകാശത്തിൽ പ്രത്യക്ഷീകരിക്കാത്ത ഒരുവൻ ജഡപ്രായനെന്നത്രേ അവരുടെ മതം. ആത്മാവിനെ അറിയാത്തവൻ ദുഃഖത്തിനായി മാത്രം വ്യാപരിക്കയാണു്. അവൻ ഭൂമിയിൽ എത്ര ഉയർന്ന നിലയിൽ ശോഭിച്ചാലും അവനെ ഇളകുന്ന ശവമെന്നേ കരുതേണ്ടതുള്ളൂ! സചേതനൻ എന്നു പറയേണ്ടതു് ആത്മജ്ഞാനിയെ മാത്രമാണു്. എന്നാൽ ഹൃദയത്തിൽ ഈശ്വരനെ അന്വേഷിക്കുക എന്നുള്ളതു് അത്ര എളുപ്പമല്ല. എങ്കിലും ബുദ്ധിയുടെ സാരഥ്യസാമർത്ഥ്യത്താൽ ഇന്ദ്രിയാശ്വങ്ങളെ നിയന്ത്രിച്ചു്, ജ്ഞാനമാ

---

* തസ്മാൽ സർവ്വശരീരേ-
ഷ്വഹമഹമിത്യേവ ഭാസതേ സ്പഷ്ടഃ
യഃ പ്രത്യയോ വിശുദ്ധ
സ്തസ്യ ബ്രഹ്മൈവ ഭവതി മുഖ്യോർത്ഥഃ:
പഞ്ചദശി.

ത്തിലുള്ള പ്രതിബന്ധങ്ങളെ തരണംചെയ്വാൻ പ്രയത്നശീലർക്ക് സാധിക്കും. ഇങ്ങനെയുള്ള ഈശ്വരാന്വേഷണത്തിൽ നാം വിജയം പ്രാപിച്ചാൽ നമ്മിൽ കുടികൊണ്ടിരുന്ന ദുർഗുണങ്ങൾ ശിഥിലീഭവിക്കയും തൽസ്ഥാനത്തു് കാരുണ്യാദിസൽഗുണങ്ങൾ അങ്കുരിച്ചു് അവ നമ്മെ പ്രകാശഭൂമിയിലേയ്ക്കു നയിക്കുകയും ചെയ്യും. അപ്പോഴത്തെ ദരിദ്രനായിച്ചെല്ലുന്ന അന്വേഷകൻ കോടീശ്വരനായി പുറത്തുവരുന്നതു്.

ജനങ്ങളെ ആസ്തിക്യബോധമുള്ളവരാക്കുന്നതിനു് ആചാര്യന്മാർ സ്വീകരിച്ച മറെറാരു മാർഗ്ഗം പുരാണങ്ങൾ മുഖേനയുള്ള സത്യപ്രകാശനമായിരുന്നു. വർണ്ണവിശേഷവും സുഗന്ധവും കൊണ്ടു് വണ്ടുകളെ ആകർഷിക്കുന്ന പുഷ്പമെന്നപോലെ * പുരാണങ്ങൾ സാഹിത്യരസനിഷ്യന്ദികളായ കഥാസാരസ്യം കൊണ്ടു് ജനങ്ങളെ രസിപ്പിച്ചു. ലോകക്ഷേമത്തെ വഹിക്കുന്ന യഥാർത്ഥമതം ഏതു രൂപത്തിലായാലും സുരക്ഷിതമായിരിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണല്ലൊ. പുരാണങ്ങൾ വികസിച്ചു് വിപുലമായിത്തീർന്നപ്പോൾ തൽക്കർത്താക്കളുടെ ഉദ്ദേശം കൃത്യസാധ്യമായും വന്നു. എന്തെന്നാൽ മനസ്സിന്റെ വാസന ഉപരിപ്ലവഗമനത്തിലാണല്ലൊ മികച്ചു നില്ക്കുന്നതു്. അതു് കഥയറിയാതെ ആട്ടം കണ്ടുതുടങ്ങി. തൽഫല

---

* The Puranas contain the truth dressed up in myths and stories to suit the weak understanding of the majority. The hard task of interesting the multitude in metaphysics is achieved in India.

(Indian Philosophy) S. Radhakrishnan.

മായി പുരാണങ്ങളിൽ അടങ്ങീട്ടുള്ള തത്ത്വരത്നങ്ങളിൽ ജനമാനസം പ്രായേണ ഉദാസീനമായിത്തീർന്നു. സത്വഗുണപ്രധാനരായ മഹാത്മാക്കൾ ഏതു കാലത്തും ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്നുള്ളതു നിർവിവാദമാണു്. ലോകസംഗ്രഹാർത്ഥം പ്രയത്നിക്കുന്നതു് അവക്കു് അത്യന്തം കൌതുകപ്രദവുമാണല്ലൊ. അവർ വൈദികമന്ത്രങ്ങളിൽ നിഴലിച്ചിരുന്ന ഭക്തിയോഗത്തിനു് വീണ്ടും മെച്ചം കൽപിച്ചു. യോഗി സകലരിലും ശ്രേഷ്ഠനാണു്; എന്നാൽ ഭക്തൻ അതിലും ശ്രേഷ്ഠനാണു്. ഭക്തനു് ബ്രഹ്മവും പരമാത്മാവും ഭഗവാനും ഒന്നുതന്നെ.

ഭക്തനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും പ്രേമലാഭം ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. ഭഗവാൻ എപ്പോഴും ഭക്തനു് അധീനനാണു്. ഭക്തൻ ഭഗവൽസേവയെ മാത്രമാണു് കാംക്ഷിക്കുന്നതു്. ജ്ഞാനിയും യോഗിയും കേവലം ഭഗവാനോടു ക്രടിച്ചേർന്നു ലയിച്ചുപോകുവാൻ മാത്രമേ ആഗ്രഹിക്കുന്നുള്ളൂ. അതിനാൽ അവരുടെ സമീപത്തിൽ ഭഗവാൻ നിരാകാരചിദ്രൂപനാകുന്നു. ലയഭാവമാർന്നാൽ പിന്നീടു് ആത്മാവിനു് വേർപാടില്ല. ഇതു് അവക്കു് സന്തോഷമാണു്. ഭക്തനും കൈവല്യമുക്തികിട്ടുന്നതിനു വിരോധമില്ല. എന്നാൽ പരമാനന്ദാമൃതരസാസ്വാദനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരുവനുണ്ടോ മുക്തിക്കു മോഹിക്കുന്നു? നേരെമറിച്ചു് 'മുക്തി' എന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ അവൻ ഞെട്ടുന്നു! ഈ ഗോപദത്തിൽ ബീജാവാപം ചെയ്തിരുന്നതും നൈയായികസിദ്ധാന്തത്തിൽ ക്രമേണ അങ്കുരാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചതുമായ 'ഭക്തി' പരിപൂർണ്ണഫലപ്രാപ്തി അടഞ്ഞതു് വിശിഷ്ടാദ്വൈതം സ്ഥാപിച്ച രാമാനുജനിലത്രേ.

ശുദ്ധാദ്വൈതശക്തിയിൽ ലയിച്ചിരുന്നു് ഗാനം ചെയ്യുന്ന രഹസ്യവാദികൾ ഏതുകാലത്തും ജീവിച്ചിരുന്നതായി കാണാം. അവരുടെ പ്രഭാഷണങ്ങൾ അഥവാ ഗാനതല്ലജങ്ങൾ ലോകത്തിലുള്ള വിവിധസാഹിത്യങ്ങളിലും അടങ്ങിക്കിടപ്പുണ്ടു്. മതപരമായ ബാഹ്യാചാരങ്ങളിലും ആഡംബരങ്ങളിലും ജനസാമാന്യത്തിനു് വെറുപ്പുണ്ടാകുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിലാണു് രഹസ്യവാദപ്രസക്തി കൂടുതൽ ശക്തിമത്തായി പ്രവർത്തിച്ചുകാണുന്നതു്.

ഇനി പാശ്ചാത്യമതം അനുസരിച്ചുള്ള മിസ്റ്റിസിസത്തിന്റെ ആഗമത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാം. മിസ്റ്റിസിസം എന്ന പദം യവനന്മാരുടെ "മിസ്റ്റെറി" എന്ന പദത്തിൽ നിന്നും ഉത്ഭവിച്ചുവെന്നുള്ള പണ്ഡിതാഭിപ്രായം ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. ഈ മിസ്റ്റെറികൾ എന്താണു്? ഇവയുടെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനമെന്തു്? ഭാരതീയരുടെ പ്രാക്തനങ്ങളായ ആചാരവിശേഷങ്ങളും ഇവയും തമ്മിൽ വല്ല ബന്ധവും ഉണ്ടോ? ഉപനിഷൽക്കാലത്തും അതിനു മുൻപും ഭാരതത്തിൽ ശുദ്ധമൂലമായിരുന്ന അദ്ധ്യാത്മചിന്താപ്രസക്തി പേഴ്സ്യാ വഴിയോ മറ്റോ ഗ്രീസിലേയ്ക്കു് വ്യാപിച്ചുവെന്നു് ഊഹിക്കാമോ? മഹാനായ അലക്സാണ്ഡരുടെ ഗുരുഭ്രൂതൻ ഭാരതത്തിൽ നിന്നും ഒരു മതാചാര്യനെ ക്ഷണിക്കൊണ്ടുവരണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തോടു് അപേക്ഷിക്കുന്നുണ്ടല്ലൊ. ഇതിൽ നിന്നും യവനപണ്ഡിതന്മാക്കു് ഭാരതീയാചാര്യന്മാരോടു് അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന ആദരവിശേഷമല്ലേ വെളിവാകുന്നതു്? എന്നാൽ കാർമേഘപാളികൾ നിരന്തരകിടക്കുന്ന ആകാശത്തിൽ അവിടവി

ടെ മിന്നുന്ന നക്ഷത്രങ്ങളുടെ ധൂസരഛായപോലെ മേൽപറഞ്ഞ മാതിരിയിലുള്ള അവ്യക്തങ്ങളായ തെളിവുകളാൽ നമുക്ക് ഈ വിഷയത്തിൽ ഒന്നും തീർത്തു പറവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. സൂഫിസാഹിത്യത്തിലെ രഹസ്യവാദികളുടെ ചിന്താസരണിയ്ക്ക് ഭാരതീയരുടേതുമായി കാണുന്ന സാധർമ്മ്യം ശ്രദ്ധേയവുമാണ്. 'ബ്രഹ്മണഃകോശോസി' എന്ന് തൈത്തിരീയോപനിഷത്തിലും, സപ്ലിസ്സ് ക്ഷീരത്തിലെന്നപോലെ ബ്രഹ്മലോകമെങ്ങും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നുവെന്ന് ശ്വേതാശ്വതരോപനിഷത്തിലും "തത്ത്വമസി" എന്ന് ഉപനിഷത്തുകളിൽ പൊതുവേയും പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നുണ്ടല്ലൊ. വൃന്ദാവനത്തിലെഗോപസ്ത്രീകൾ മതിമറന്ന് കൃഷ്ണന്റെ വേഷംധരിച്ചു: —

'തന്മനസ്കാസ്തദാലാപാ—
സ്തദ്വിചേഷ്ടാസ്തദാത്മികാഃ' എന്ന മട്ടിൽ

വർത്തിച്ചുവെന്ന് ഭാഗവതത്തിൽ കാണുന്നു. ഇങ്ങനെ ജീവാത്മാവു് പരമാത്മാവിനെ ദർശിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന അവസ്ഥാന്തരം ശ്രുതികളിൽ ഐദംപര്യേണ പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്. * "എന്റെ പ്രേമപാത്രം പ്രത്യക്ഷനാകുമ്പോൾ ഞാൻ എന്റെ കണ്ണുകൾകൊണ്ടല്ല കാണുന്നതു്. എന്തെന്നാൽ അദ്ദേഹത്തെ അദ്ദേഹമല്ലാതെ കാണുന്നില്ല." എന്ന് ഇ

---

* When my beloved appears
With what eye do I see Him
With His eye not with mine

ബ്ൻ അൽ അറബി ഘോഷിക്കുന്നു. * വേദ്യനെ അറിഞ്ഞവനിൽ വേത്താവു് കുടികൊള്ളുന്നില്ലെന്നുള്ള തത്ത്വമത്രേ ഇവിടെ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളതു്, എന്നാൽ ഈ പരമാത്മം അംഗീകരിക്കാൻ ലോകം എപ്പോഴും സന്നദ്ധമാകയില്ല. നാസ്തികപ്രമാണിയായ ഹിരണ്യാസുരൻ നരസിംഹത്താൽ വധിക്കപ്പെട്ടില്ലെ? ഏവംവിധംതന്നെ, * 'അനാൽ ഹക്' എന്നു പറഞ്ഞതിനു് ഹുസൈൻമാൻസർ നിർഭയം വധ്യനായി.. എന്നാൽ പിൽക്കാലത്തു് സൂഫികളിൽ ഒരു സംഘക്കാർ മേൽപറഞ്ഞ തത്ത്വം അംഗീകരിക്കുകയും തൽഫലമായി മാൻസറുടെ നാമധേയം ആരാധ്യമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. സാളമന്റെ ഗീതങ്ങളും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ശ്രദ്ധേയമാണു്. ജീവാത്മാപരമാത്മാക്കൾക്കു മദ്ധ്യേ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന മായയെ അകറ്റിക്കഴിഞ്ഞാൽ ബാക്കിയുള്ളതു് ഒന്നുമാത്രമാണു്. അപ്പോൾ പരമാത്മാവുതന്നെയാണു് കാണുന്നതും സംസാരിക്കുന്നതും. അങ്ങനെയിരിക്കെ മാൻസർ 'ഞാൻ ദൈവമാകുന്നു; എന്നു പറഞ്ഞതിൽ ഒട്ടും അത്ഭുതപ്പെടാനില്ല. അദ്ദേഹം മറെറാരു കൃതിയിയിൽ പറയുന്നു:– "ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്ന വ്യക്തി ഞാൻ തന്നെ. ഞങ്ങളിരുവരും ഒരേ ശരീരത്തിൽ വസിക്കുന്നു. നീ എന്നെ ദർശിച്ചാൽ അദ്ദേഹത്തിനേയും ദർശിക്കുന്നു. നീ അദ്ദേഹത്തിനെ കണ്ടാൽ ഞങ്ങൾ ഇരുവരെയും കാണുന്നു"

---

x For none sees Him except Himself (I ben Al Arabi)

സ്വവേത്തിവേദ്യോ
നതസ്യാസ്ത്വിവേത്താ

* Anal huq (ഭ്രമോസ്തി)

* 'ദ്വാസുപർണ്ണാസയുജാ സഖായാ
സമാനം വൃക്ഷം പരിഷസ്വജാതേ'

എന്നുള്ള ശ്രുതിവാക്യം തന്നെയല്ലേ ഇവിടെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതു്?

യവനന്മാരുടെ ചിന്താസരണി ഇതിൽനിന്നും അധികം ഭിന്നമല്ല. ദേശകാലഭേദമനുസരിച്ചു് അതിൽ ചില വ്യത്യാസങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഒരു സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷകനു് അതിലുള്ള ഛായാസാദൃശ്യം കണ്ടുപിടിക്കാൻ കഴിയും. യവനരുടെ മിസ്റ്റെറികളുടെ ഉത്ഭവസ്ഥാനം എത്രതന്നെ ആയിരുന്നാലും അവ അധ്യാത്മചിന്താപരങ്ങളായിരുന്നുവെന്നുള്ളതു് നിർവിവാദമാണു്. അവയുടെ സ്വഭാവമെന്താണെന്നു് പരിശോധിക്കാം. 'പബ്ലിക് മിസ്റ്റെറികൾ' ആതൻസിലാണു് ആരംഭിക്കുന്നതു്. ഉപാസകന്മാർ പല ദിവസത്തെ വ്രതാനുഷ്ഠാനം കഴിഞ്ഞു് സമുദ്രത്തിലോ തടാകത്തിലോ പോയി സ്നാനം നടത്തുന്നു. ഇങ്ങനെ അവരുടെ പാപങ്ങൾ ക്ഷാളനം ചെയ്തതിനുശേഷം ഇവർ എലൂഷിയസിൽ വരുന്നു. എല്ലാവരുമായി ഒരു വിരുന്നുസൽക്കാരത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടതിനുശേഷം 'ചില' *പൂർവ്വാവശിഷ്ടങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നു. മിസ്റ്റെറിഅഭിനയം ഒരു വിശാലമായ മുറിയിൽ വച്ചാണു് നടത്തപ്പെട്ടുന്നതു്. മുൻകൊല്ലത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടിട്ടുള്ളവർക്കുമാത്രമേ ചില ചടങ്ങുകളിൽ ചേരാൻ അധികാരമുള്ളൂ. ശബരിമലക്ഷേത്ര

---

* പരസ്പര ബന്ധമുള്ള രണ്ടുപക്ഷികൾ ഒരു വൃക്ഷത്തിൽ വസിക്കുന്നു.

* Relics

ത്തിലെ ദർശനത്തിനുപോകുന്ന 'അയ്യപ്പ'ന്മാരിൽ മൂപ്പുള്ളവർക്കുള്ള അധികാരാവകാശങ്ങൾ ഇവിടെ ശ്രദ്ധേയമാണ്. മനുഷ്യോല്പത്തിയായിരുന്നു മിസ്റ്റേറികളിലെ പ്രധാനചിന്താവിഷയം. പ്രകൃതി, മനുഷ്യജീവിതം മുതലായവയെപ്പറ്റി അവ പല രഹസ്യങ്ങളും വെളിവാക്കി. ഇവയിലുള്ള ചടങ്ങുകൾ പലതും യുക്തിവാദികളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ കേവലം നിരുപയോഗങ്ങളായി തോന്നാം. എന്നാൽ ഭാരതീയരുടെ യാഗാദികർമ്മങ്ങളെന്നപോലെ ജനതയുടെ ഭക്തി വിശ്വാസാദികളെ നിലനിറുത്തുന്നതിനും പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനും അവ കുറെക്കാലമെങ്കിലും സഹായിച്ചിരിക്കാം. മിസ്റ്റേറികളിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നവർ പ്രായേണ തങ്ങളുടെ പൂർവ്വജീവിതത്തെ അപേക്ഷിച്ച് പല വിധത്തിലും ശ്രേഷ്ഠന്മാരായും, ഭക്തി, ശ്രദ്ധ എന്നിവ സമാർജിച്ചവരായും കാണപ്പെട്ടു, എന്ന് ഡയോഡറസ് പറയുന്നു. പരലോകസുഖം സമ്പാദിക്കുന്നതിന് വിജ്ഞാനം ആവശ്യമെന്നുള്ള തത്ത്വമത്രേ ഇവർ അഭിനയരൂപേണ കാണികളെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചതു്. ഈ തത്ത്വബോധം അവക്ക് ചില നൂതനാനുഭൂതികൾ നൽകി.

* മോക്ഷം എന്നതു് മനുഷ്യജീവിതത്തിൽനിന്നുള്ള മോചനമാണെന്ന് ഭാരതീയരെപ്പോലെ യവനരും വിശ്വസിച്ചു. 'മനുഷ്യരായ നാം ഒരു കാരാഗൃഹത്തിൽ അഥവാ ശവകുടീരത്തിൽ അകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.' എന്ന് ഓർഫിക് മിസ്റ്റേറിയിൽ കാണുന്നു. ത

---

* വാസനാബന്ധോഹിബന്ധഃ വാസനാക്ഷയോഹിമോക്ഷഃ

ശ്രുതി

ൽപ്രണേതാക്കൾ പുനർജന്മത്തിൽ വിശ്വസിച്ചു. അഹിംസ, ഈശ്വരധ്യാനം, സന്യാസം ഇവയ്ക്ക് പ്രാധാന്യവും നൽകി. "ഞാൻ നീയാകുന്നു; നീ ഞാനല്ലാതെ മറ്റാരുമല്ല' എന്നും ചിലർ ഭക്തിരസ മൂർച്ഛയിൽ പറയുന്നുണ്ട്. മിസ്റ്റിറികത്താക്കളോട് സംഭാഷണം നടത്തുന്ന ദേവന്മാരും വിധിക്കു അധീനരത്രെ. മനുഷ്യരായ നാം വിധിയുടെ മുഷ്ടിയിൽ നിന്നും മുക്തരാകണം എന്നും മറ്റുമാണ് പ്രവചനങ്ങൾ. * മതരഹസ്യങ്ങൾ അനർഹന്മാർ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതു് അപകടമാണെന്നു് ഭാരതീയരെപ്പോലെ ഈ സംഘക്കാർക്കും തോന്നിയിരിക്കണം. സാമാന്യജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രചരിച്ചാൽ അവയുടെ അന്തസ്സാരം കുറഞ്ഞുപോകുമെന്നായിരിക്കാം അവരുടെ ആശങ്ക. ഇതിൽ പരമാർത്ഥവും ഇല്ലെന്നില്ല. ഗായത്രി, പുരുഷസൂക്തം മുതലായവ അത്യന്തരഹസ്യങ്ങളായി സൂക്ഷിക്കുന്നതിൽ നമ്മുടെ പ്രാചീനാചാര്യന്മാരും ഉത്തരവാദരായിരുന്നുവല്ലൊ. എന്നാൽ മതാചാരങ്ങളിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം തുടങ്ങിയുള്ള ദുർഗ്രഹണങ്ങൾ സ്ഥലം പിടിച്ചാൽ അവയിൽ കാട്ടം പടലും പടർന്നു

---

* "One of the leading principles of the Mystics was the sacredness and secrecy of self-knowledge and the true knowledge of the God. This wisdom was, they thought, unfit for, perhaps even dangerous, to the ordinary human mind, or in any case liable to perversion and misuse and loss of virtue if revealed to vulgar and unpurified spirits. Hence they favoured the existence of an outer worship, effective but imperfect for the profane, and an inner discipline for the initiate, and clothed their language in words and images which had a spiritual sense for the mass of worshippers."

Arya. Vol. 1. Aravinda.

കയും. മിസ്റ്റേറികളുടെയും വിധിവിപര്യയം ഇങ്ങനെ തന്നെ ആയിരുന്നു. അനർഹന്മാരും കേവലം ബാഹ്യാചാരങ്ങൾ മാത്രം നിർവ്വഹിച്ചതിനുശേഷം ആചാര്യസ്ഥാനം വഹിച്ചു തുടങ്ങി. തൽഫലമായി ജനങ്ങൾക്കു് അവരിൽ അവജ്ഞയും ജനിച്ചു. ഒരു പരമദുഷ്ടൻ മിസ്റ്റേറിയിൽ പങ്കുകൊണ്ടാൽ അവനു് മോക്ഷം കിട്ടും!—ഒരു സദാചാരപ്രസംക്തൻ അതിൽ പങ്കുകൊണ്ടില്ലെങ്കിൽ അവനു് മുക്തിയില്ലാ അല്ലേ?" എന്നു് ഡയോജിനസ് ഫൈലോ എന്നിവർ ചോദിക്കുന്നു. ക്രമേണ മതപരമായ ബാഹ്യാചാരങ്ങളേക്കാൾ സദാചാരത്തിനാണു് പ്രാധാന്യമെന്നുള്ള അഭിപ്രായം പ്രബലപ്പെട്ടു. എന്നാൽ തങ്ങൾക്കു് സ്വയമേവ വന്നുചേർന്നിട്ടുള്ള അധികാരാവകാശങ്ങൾ വച്ചുപുലത്താൻ മതാചാര്യന്മാർ ഭഗീരഥപ്രയത്നം ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ മിസ്റ്റേറികളുടെ രഹസ്യഭാവം പൂർവ്വാധികം ശക്തിമത്തായിത്തീർന്നു. അന്നു് മിസ്റ്റേറികളിൽ അങ്കുരാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചിരുന്ന മിസ്റ്റിസിസമാകട്ടെ സത്യപ്രകാശത്തിനാണു് ഒരുമ്പെട്ടുന്നതു്. അതിനാൽ അതു് കാലകല്ലോലങ്ങളെ സധീരം ഭേദിച്ചു് ഇന്നും മുൻപോട്ടു പൊയ്ക്കൊണ്ടുതന്നെ ഇരിക്കുന്നു.

സാക്രട്ടീസ്, പ്ലേറോ തുടങ്ങിയ യവനാചാര്യന്മാരുടെ പരിശ്രമഫലത്താൽ മിസ്റ്റിസിസം ക്രമേണ വികസിച്ചു. എല്ലാ വിധത്തിലുള്ള ജ്ഞാനവും ഒരു സ്മരണമാത്രമാണെന്നും, തത്ത്വാന്വേഷണവ്യഗ്രമായ മനസ്സിന്റെ അത്യുച്ചാവസ്ഥയിൽ ഈ തത്ത്വം വെളിപ്പെട്ടുമെന്നും പ്ലേറോ പറയുന്നു. മനുഷ്യൻ ഈശ്വരന്റെ ഒരംശം മാത്രമാ

ണ്ട്. ലൌകിക വിഷയഗ്രഹണത്തിനു് മനസ്സെന്ന പോലെ അധ്യാത്മവിദ്യാഗ്രഹണത്തിനു സത്പാത്രണാധിഷ്ഠിതമായ ബുദ്ധിയും പ്രവർത്തിക്കണം. ആശാരി തന്റെ തൊഴിലിൽ ആദ്യമാദ്യം വീതിയും മൂർച്ചയുമേറിയ ആയുധം ഉപേക്ഷിക്കുന്നതുപോലെ മനുഷ്യൻ സത്പബുദ്ധി ആദ്യമേ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നില്ല; ചെയ്യാനൊട്ടു സാദ്ധ്യവുമല്ല. സംഗീതരസം വഴിയാംവണ്ണം ആസ്വദിക്കണമെങ്കിൽ ശ്രോതാവും സംഗീതജ്ഞനായിരിക്കണം. അതുപോലെ ചൈതന്യവാനുമാത്രമേ ഈശ്വരചൈതന്യം ദർശിക്കാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ. ജീവിതം എന്നതു് തുടർച്ചയായ ഒരു പുരോഗമനം മാത്രമാണ്. സത്യാന്വേഷകൻ സത്യപരിധിയോടു് അടുക്കുംതോറും അതു് വികസിക്കുകയും ഉപര്യുപരി അഗാധമായിത്തീരുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ യുക്തിയുക്തമായ തത്ത്വബോധത്തിൽ നിന്നല്ല കേവലാരവശ്യത്തിൽനിന്നാണു് ഇക്കൂട്ടരുടെ ചിന്ത ആരംഭിക്കുന്നതു്. രഹസ്യവാദി അന്ധന്മാരുടെ മധ്യേ അകപ്പെട്ട ഒരു സനേത്രനാണ്. അയാൾ നല്ലവണ്ണം കാണുന്ന കാഴ്ചകൾ മറവുള്ളവരുടെ ദൃഷ്ടിയ്ക്കു് വിഷയീഭവിക്കുന്നില്ല! ഈ ശക്തിവിശേഷം പ്രായേണ എല്ലാ മനുഷ്യരിലും ഉണ്ടെങ്കിലും അതിനെ വികസിപ്പിക്കാൻ ഭാഗ്യം സിദ്ധിക്കുന്നവർ ചുരുക്കമാണ്. ഈ അനുഭവത്തിനു് കേവലാഹരി, ആനന്ദലഹരി, ബ്രഹ്മബോധം അഥവാ അവ്യക്തമായ തത്ത്വാവിഷ്കരണം എന്നോമറോ പേർ നൽകാവുന്നതാണ്. രഹസ്യവാദി പ്രപഞ്ചോപാധിയെ ആധാരമാക്കി മുൻപോട്ടു പോക

ന്നു. അയാൾ ഒരു തരിമണ്ണിൽ ലോകവും ഒരു വന കുസുമത്തിൽ സ്വർഗ്ഗവും ദർശിക്കുന്നതു് അപൂർവ്വമല്ല. അയാൾ സ്വാനുഭവംകൊണ്ടു് പ്രകൃതിയുടെ വൈവിധ്യത്തിൽ ഏകതാം ദർശിക്കുന്നു.

തത്ത്വചിന്തകൻ നേതിനിയമത്തിൽക്കൂടി കൂടുതൽ ഗമനം ചെയ്തു് തത്ത്വത്തെ സ്വീകരിക്കുന്നു. യുക്തിയാണു് അയാളുടെ പശ്ചാത്തലം. എന്നാൽ കവി അൽപം ചരിഞ്ഞുനിന്നാണു് തത്ത്വദർശനം നടത്തുന്നതു്. ബുദ്ധിയും ശുദ്ധമനസ്സുമാണു് കവിയുടെ ഉപകരണങ്ങൾ. ശുദ്ധമനസ്സു് ഭാവനാധീനമാണെന്നാണും. മഹാന്മാരിൽ പൊതുവേ ആത്മാന്വേഷണപ്രസക്തി ഉണ്ടാവുക സാധാരണമാണു്. എന്നാൽ ഇവരിൽ ചിലർ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ * മൂലകാരണം തേടി കഷ്ടപ്പെടുകയും, മറ്റു ചിലർ അതിന്റെ പരിണാമം അറിഞ്ഞു് ആനന്ദമനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. രഹസ്യവാദിക്കു് 'മിസ്റ്റിക് കവി' എന്ന പേരിനെക്കാൾ 'മെറാഫിസിക് കവി' എന്ന പദമാണു് ഉചിതമായിരിക്കുന്നതെന്നു് ഒരു മാന്യൻ ഉപന്യസിച്ചുകാണുന്നു. എന്നാൽ ഒരു തത്ത്വചിന്തകനെപ്പോലെ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ മൂലകാരണം തേടി ക്ലേശിക്കാനല്ല മിസ്റ്റിക്കിന്റെ ഉദ്യമം. അയാൾ പ്രപഞ്ചപരിണാമം ഭാവനാലോകത്തിൽ കണ്ടു് ആനന്ദമനുഭവിക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. അങ്ങനെയിരിക്കെ മിസ്റ്റിക്കുകളെ 'മെറഫിസിക്' വട്ടത്തിൽ പെടുത്തുന്നതു ശരിയല്ല.

---

* Metaphysical:—Seeking to know the cause of things.
Mystical:—Feeling that he knows the end of things.

നമ്മുടെ അന്തർനേത്രത്തിൽ ഈശ്വരചൈതന്യം ദർശിക്കാമെന്ന് ശ്രുതികൾ ഘോഷിക്കുന്നു. ആത്മാവു് പരമാത്മാവിൽ നിന്നും ഭിന്നമല്ല. ത്രിഗുണസമ്മേളനത്താലാണു് അവ തമ്മിൽ വേർപാടു തോന്നിക്കുന്നതു്. കാരണശരീരം ഈ വേർപാടിനെ ബലപ്പെടുത്തുന്നു. അതിനാൽ ഭാരതീയർ മനഃചക്ഷുസ്സു തുറന്നു് മായയെ അകറ്റാൻ ശ്രമിച്ചു. പ്ലേറ്റോയുടെ സംഭാഷണങ്ങളിൽ അന്തർഗതമായിരിക്കുന്ന തത്ത്വം ഇതുതന്നെയാണു്. സാക്രട്ടീസ് സചകൃതിയായ 'സിംപോസിയ'ത്തിൽ ഡയോറിമാ എന്ന കഥാപാത്രം മുഖേന, ആത്മാവു് പരമാത്മാവിനെ ലക്ഷ്യമാക്കി യാത്രചെയ്യുന്ന പന്ഥാവിനെ വിവരിക്കുന്നതു്. പ്ലേറ്റോയും തത്ത്വശിഷ്യനായ പ്ലാട്ടൈനസും ആത്മാന്വേഷണത്തിൽ വ്യക്തമായ പ്രതിപത്തി പ്രകടിപ്പിച്ചു. ഇവർ ഇരുവരും ഭാരതീയതത്ത്വശാസ്ത്രം പഠിച്ചിരുന്നുവെന്നത്രേ ചിലരുടെ മതം. * "ഈശ്വരൻ ഒന്നിനും ബാഹ്യനല്ല. നാം അറിയുന്നില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹം നമ്മിൽ വസിക്കുന്നു. ഈ തത്ത്വം ഗ്രഹിക്കായ്കയാൽ നാം നമ്മെത്തന്നെ അറിയുന്നില്ല. അറിഞ്ഞാൽ മാത്രമേ അങ്ങോട്ടുള്ള മാർഗ്ഗം തെളിയുകയുള്ളൂ. അതിനാൽ നാം അന്തഃകരണത്തിൽ ശ്രദ്ധ പതിക്കണം. ഈ ശ്രദ്ധയാണു് നമ്മുടെ മോക്ഷസോപാനത്തിന്റെ ആ

---

* 'The mystic idealism of Plotinus is *said* to owe much of its content to Indian thought. We know that Plotinus accompanied the Emperor Gordian in his campaign in the East, and he may have then come into contact with the representatives of Indian idealism'

Radhakrishnan.

ദ്യത്തെ പടി. അതുകൊണ്ട് മനസ്സ് ബുദ്ധിയിലും ആത്മാവിലും ക്രമേണ ലയിച്ചുമരും. നമ്മിൽ പലരും ഈ യാത്രയുടെ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ ചെന്നെത്തുന്നു. എന്നാൽ സധീരം മുൻപോട്ട പോകുന്നവർ ചുരുക്കമാണു്." എന്നിങ്ങനെയാണു് പ്ലാട്ടൈനസിന്റെ ചിന്താഗതി. പൌരസ്ത്യരുടെ പ്രാപ്യസ്ഥാനം ബ്രഹ്മമാണെന്നും, എന്നാൽ പാശ്ചാത്യർ ചരാചരങ്ങളിൽ കൂടി ആ തത്ത്വം ദർശിക്കുന്നുവെന്നും സ്പർജിയൻ പറയുന്നു. ഇവ രണ്ടും ഭിന്നമാർഗ്ഗങ്ങളല്ലെന്നു് ഒരു ഭാരതീയനു് എളുപ്പത്തിൽ ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു്.

മിസ്റ്റിസിസത്തിന്റെ വിവിധഭാവങ്ങളും പ്ലേറോവിൽ കാണുന്നുണ്ടു്. അദ്ദേഹം യൂറോപ്യൻമിസ്റ്റിസിസത്തിന്റെ ജനയിതാവാണെന്നത്രേ ഇമെഴ്സന്റെ അഭിപ്രായം. * ആദ്ധ്യാത്മികമായ ഉന്മാദമാണു് മനുഷ്യനു് സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള അനുഗ്രഹങ്ങളിൽ ശ്രേഷ്ഠമായിട്ടുള്ളതെന്നു് പ്ലേറോ കരുതുന്നു. നമ്മുടെ ചിന്താസിന്ധുവിനെ തരണം ചെയ്യുന്നതിനു് പ്രകൃതിയിൽ കാണുന്ന ഉപാധികൾ ഉപസമാനം സഹായിക്കുമത്രേ. ദൃശ്യത്തിൽ നിന്നും അദൃശ്യത്തിലേയ്ക്കു് പ്രയാണം ചെയ്യുന്നവരും, പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തിൽ പരമാത്മാവിനെ ദർശിക്കുന്നവരും, അജ്ഞാനമലീമസമായ ലോകത്തിൽ നിന്നും ജ്ഞാനസാമ്രാജ്യത്തിലേയ്ക്കു് പ്രയാണം ചെയ്യുന്നവരും പ്ലേറോ നിർദ്ദേശിച്ച മാർഗ്ഗത്തെയാണു്

---

* "Divine madness is the source of the Chiefest blessings granted to men such as the rapture of the poet or of the lover."

Plato.

പിൻതുടർന്നുകാണുന്നതു്. എല്ലാവരുടെയും ലക്ഷ്യം ആനന്ദം ഒന്നുതന്നെ. അതിനുള്ള മാർഗ്ഗം സുഗമമാക്കാനായിരുന്നു പേ ളറോയുടെ സംരംഭം. അതു് പിൽക്കാലത്തു് വിവിധമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ വികസിച്ചുവെങ്കിലും യൂറോപ്പിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതിന്റെ ഉത്ഭവസ്ഥാനം പേ ളറോവിൽ തന്നെ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. * ക്രൈസ്തവ മതാചാര്യന്മാരിൽ സെയിൻറു് ജാൻ, സെയിൻറു് പാൾ എന്നിവരുടെ പ്രവചനങ്ങൾ മിസ്റ്റിക് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ എത്രയും ശ്രദ്ധേയങ്ങളാണു്. അധ്യാത്മജീവിതത്തിന്റെ ഉയർന്ന പടികളിൽ എത്തിട്ടുള്ളവർക്കേ അവയുടെ രസം ആസ്വദിക്കുവാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ. സെയിൻറു് ജാൺ യേശുക്രിസ്തുവിൽ പരിപൂർണ്ണമായ പരമാത്മസൌന്ദര്യം ദർശിക്കുന്നു. മനുഷ്യനു് തന്റെ പ്രാപ്യസ്ഥാനത്തിൽ എത്തുന്നതിനുള്ള താല്പര്യവും അതിനുള്ള കഴിവും അതിനുള്ള മാർഗ്ഗവും അദ്ദേഹം സരസമായി വിവരിക്കുന്നു. ഉപാധിഗതമായ ചിന്തയിലാണു് അദ്ദേഹത്തിനു് പലപ്പോഴും പ്രവേശനം കാണുന്നതു്. എന്നാൽ പ്രാപഞ്ചികനായ മനുഷ്യൻ അധ്യാത്മവിഷയങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കാൻ ശക്തനല്ലെന്നും പ്രപഞ്ചാതീതനായ ഒരുവൻ മാത്രമേ ഈശ്വരനെ സമീപിക്കയുള്ളുവെന്നും സെയിൻറു് പാൾ പറയുന്നു. ഇഹലോകവിഷയങ്ങളിൽ നിന്നും മുക്തിനേടുന്നതിനു് നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു് അന്തര്യാമിയായ ഈശ്വര

---

* The traditional connection between Plato and mysticism is so close that we may be pardoned for keeping a lamp burning in his honour throughout our present task.

W. R. Inge. (Christain Mysticism.)

നാണത്രേ. സെയിൻറ് പാളിനു് പല ദർശനങ്ങളും സിദ്ധിച്ചു. * ഈശ്വരാംശഭൂതനായ മനുഷ്യൻ സ്വപ്രയത്നത്താൽ അനുപദം പരിശുദ്ധനായിത്തീരുമ്പോൾ ഈശ്വരനായിത്തന്നെ രൂപാന്തരപ്പെടുമെന്നും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. ഇതിനുപരി അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള വിചാരങ്ങൾ മതചിന്തകന്മാരുടെ നിശിതമായ നിരൂപണത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു!

പ്രപഞ്ചം ഈശ്വരകല്പിതമായതിനാൽ ഈ കാണുന്ന ചരാചരങ്ങളിലെല്ലാം ഈശ്വരചൈതന്യവും ഉണ്ടായിരിക്കണം. അജ്ഞാനാന്ധകാരം നീക്കി നോക്കുന്നവർക്കു് അതു് സുവ്യക്തമായിരിക്കും. അവരാണു് സാക്ഷാൽ ആത്മവേദികളും. അവരുടെ കർത്തവ്യമെന്താണു്? അധ്യാത്മചിന്തയിൽ മുഴുകി മൂകരായി പരമാത്മസാക്ഷാൽക്കാരം സമ്പാദിക്കുകയാ, അതോ സഹജീവികളുടെ ജീവിതരീതികളെ സൂക്ഷ്മപഠനം ചെയ്തും പ്രകൃതിനിരീക്ഷണം നടത്തിയും പ്രപഞ്ചയവനിക ഭേദിച്ചു് ആനന്ദമടയുകയോ? ഉത്തരപക്ഷമാണു് മിസ്റ്റിക്കിനു് സ്വീകാര്യമായിത്തോന്നുന്നതു്. സ്വർഗ്ഗലോകത്തേയ്ക്കുള്ള സോപാനമാർഗ്ഗത്തിൽ പടിപടിയായി കയറുക എന്നുള്ളതാണു് അയാളുടെ കർത്തവ്യം. അതിൽ പ്രധാനമായി മൂന്നവസ്ഥകളുണ്ടു്. അവ യഥാക്രമം ശുദ്ധീകരണം, പ്രകാശനം, സംയോജനം എന്നിവയാണത്രേ. ഈ തോതനുസരിച്ചു് ഡാൻഡെ സ്വാനുഭവം വിവരിക്കു

* 'We all with unveiled face reflecting as a mirror the glory of the Lord, are transformed into the same image from glory to glory.' I Epistle.

ന്നത് നോക്കുക. ബിയാറ്റ്റിസിന്റെ മുഖം മൈനന്ദിനം പൂർവ്വാധികം സുന്ദരമായി കണ്ടതിനാൽ താൻ അനുപദം ഉൽക്കൃഷ്ടപദവിയെ ആരോഹണം ചെയ്യുന്നതായി അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നുന്നു!

രഹസ്യവാദികളിൽ ഒരു മാന്യസ്ഥാനം അർഹിക്കുന്ന ജാൺ സ്മിത്തിന്റെ ആത്മഗീതങ്ങൾ പലതും പ്രസാദസാരള്യാദിഗുണങ്ങൾ നിറഞ്ഞവയാണ്. ഒരു ഭാഗം മാത്രം ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ:— "മനുഷ്യനിൽ നാം കാണുന്ന യുക്തി ആ ദീപ്തതല്ലജത്തിൽ നിന്നും പ്രവഹിക്കുന്ന പ്രകാശം മാത്രമാകുന്നു. ഈ ദീപം ബാഹ്യമായും ആന്തരമായും പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ജീവാത്മാവിനെ മെഴുകെന്നവണ്ണം ഉരുക്കീട്ടാണ് പരമാത്മശക്തി അതിൽ അലിഞ്ഞുചേരുന്നത്. ഇങ്ങനെ ഈശ്വരാഭിമതം അഥവാ ലോകതത്ത്വം അവിടെ പ്രകാശിക്കുന്നു. മഹത്തുക്കൾ, എല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കാൻ തയ്യാറാണ്. അവക്ക് തീരാത്ത ദാഹം ഒന്നു മാത്രം; അതായത് ഈശ്വരദർശനം ലഭിക്കണം; അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിമതമനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കണം; തദ്വാരാ അദ്ദേഹത്തെ പ്രാപിക്കണം. സ്വർഗ്ഗം എന്നത് മനുഷ്യനിൽ നിന്നും ബാഹ്യമായ ഒന്നല്ല. ആനന്ദം എന്നത് മനസ്സും ഈശ്വരനും തമ്മിലുള്ള സങ്കലനത്തിൽനിന്നും ഭിന്നവുമല്ല. ഈശ്വരൻ സ്വമഹത്ത്വപ്രതിബിംബമായിട്ടത്രേ പ്രപഞ്ചം സൃഷ്ടിച്ചത്. അദ്ദേഹം തന്നെത്തന്നെ പകർത്തി. അതിനാൽ ശ്രമംകൊണ്ട് ഈശ്വരമഹത്ത്വത്തിന്റെ മഹനീയലിഖിതങ്ങൾ നമുക്ക് ബാഹ്യലോകത്തിൽ വായിക്കാൻ കഴിയും. എന്നാൽ അദ്ദേഹവുമായി സംഭാഷണം നടത്തുന്നതിനും ആ മഹ

ത്വം നമ്മിൽ നീരക്ഷീരന്യായേന കാണുന്നതിനും, മായാപ്രപഞ്ചത്തിൽ നിന്നും യാഥാർത്ഥ്യത്തിലേയ്ക്കു കടക്കുന്നതിനും തത്ത്വചിന്തയേക്കാൾ നിസ്സംശയമായ നിർമ്മലചിത്തമത്രേ നമ്മെ സഹായിക്കുന്നതു്. ആത്മാവിനെ ഈശ്വരനോടു് സംഘടിപ്പിക്കുന്ന ആ ശക്തിക്കു് ഈ ലോകത്തെ ഈശ്വരനോടടുപ്പിക്കുവാനും, ആ ശക്തിക്കു് സ്വയം വിശദീകരിക്കാനും ആത്മാവിനെ അതിലുള്ള പ്രകാശത്തിൽ കൂടി ആ മഹദ്ദീപത്തിലേയ്ക്കു് നയിക്കാനും സാധിക്കും. എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളും ആ ജഗന്മയനെ ലാക്കാക്കി പ്രവർത്തിക്കുന്നതായും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതിച്ഛായ അവ ഓരോന്നിലും പ്രതിഫലിക്കുന്നതായും, അവ ക്രമേണ പടിപടിയായി ഉയർന്നു് അദ്ദേഹത്തെ സമീപിക്കുന്നതായും കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കെ ഉത്തമന്മാർ സ്വാത്മാവിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിക്കുന്നു. അഹങ്കാരമാകുന്ന അന്ധകാരമത്രേ മനുഷ്യനെ ഈ സൂര്യപ്രകാശത്തിൽ നിന്നും തടഞ്ഞുനിർത്തുന്നതു്. ആത്മബോധം സിദ്ധിച്ച ഒരുവനു് താൻ, തന്റേതു്, അന്യന്റേതു്, സുഖദുഃഖങ്ങൾ, ഇത്യാദി ഭേദങ്ങളൊന്നും ഇല്ല. എല്ലാം ഒരു പ്രകാശത്തിന്റെ പ്രതിഛായകളായിട്ടത്രെ അവൻ ദർശിക്കുന്നതു്. അതിനാൽ ഓരോ പൃഷ്ഠത്തിൽനിന്നും മധു ആസ്വദിക്കാവുന്ന ഒരുദ്യാനമായി അവൻ ലോകത്തെ കരുതുന്നു. അവ ഓരോന്നും പ്രപഞ്ചാവസ്ഥ വെളിവാക്കുന്നതോടുകൂടി പ്രപഞ്ചാതീതഭാവവും പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതായി അവൻ കാണുന്നു. നമുക്കു് അതു് കാണാൻ കണ്ണുണ്ടാകണമെന്നുമാത്രം. പുണ്യവാനു് ലോകം ഒരു പുണ്യസ്ഥലമാണു്; ഈശ്വരന്റെ ദേവാലയമാണു്."

യൂറോപ്യൻ മിസ്റ്റിസത്തിന്റെ പുരോഗതിയിൽ സ്വീത്ത് എത്രമാത്രം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് ഈ മാതിരി ഭാഗങ്ങൾ നല്ലവണ്ണം വെളിവാക്കുന്നുണ്ടല്ലോ.

ഇങ്ങനെ യവനാചാര്യന്മാർ വെട്ടിത്തെളിച്ച മാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി പലരും യഥേഷ്ടം സഞ്ചരിച്ചുതുടങ്ങി. രഹസ്യവാദം യൂറോപ്പിൽ പലഭാഗങ്ങളിലും സ്ഥലം പിടിച്ചു. ജെർമ്മനി, സ്പെയിൻ, ഫ്രാൻസ്, ഇംഗ്ലണ്ട് എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽ അതു് അനുക്രമമായി പ്രചരിച്ചു് വികസിച്ചു. ഡാൻഡെയുടെ "ഡിവൈൻ കാമെഡി", ബന്യന്റെ "പിൽഗ്രിംസ് പ്രാഗ്രെസ്", കാർലൈലിന്റെ "സാർട്ടർ റിസാർട്ടസ്" തുടങ്ങിയുള്ളവ അതിന്റെ പരിണതഫലങ്ങളാണു്. ഇപ്രകാരം മഹനീയമായ ഒരു പ്രസ്ഥാനമായി പരിണമിച്ച മിസ്റ്റിസിസത്തെ ഗ്രഡ്ഢാത്മകവിതയായി ചിലർ കരുതിയതിന്റെ കാരണം എന്താണെന്നും, അതിൽ പ്രകടമായ ഗ്രഡ്ഢാത്മപ്രസക്തിയൊന്നും ഇല്ലെന്നും വെളിവായിരിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ ശ്വരനുമായി നേരിട്ടും ശീഘ്രമായും സംഗം ലഭിക്കാനുള്ള പ്രയത്നത്തെ മതപരമായ മിസ്റ്റിസിസം എന്നു പറയാം. അതുപോലെതന്നെ സാധാരണക്കാർക്കു് ദുർഗ്രഹമായി തോന്നാവുന്നതും ആധ്യാത്മികപ്രകാശം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു് സുഗ്രഹവുമായ തത്ത്വങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന കാവ്യത്തെ മിസ്റ്റിക് കവിത അഥവാ രഹസ്യവാദം എന്നു പറയാം. ഏതായാലും "മിസ്റ്റിസിസം" എന്ന പദത്തെ ശരിയായി നിർവ്വചനം ചെയ്യാൻ വിഷമിച്ചു് നെറിച്ചുകളയുന്ന പാശ്ചാത്യർ പലരുമുണ്ടു്. അതിനെ നിന്ദാപൂർവം വീക്ഷിച്ചു് നിർവചനം ചെയ്തിട്ടുള്ളവരുമുണ്ടു്. ആർ. ഏ. വാൻ

ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഒരാളാണ്. * "മനുഷ്യബുദ്ധിക്ക് താല്ക്കാലികമായി ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു വികാരത്തെ ഈശ്വരപ്രകാശനമെന്ന തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്ന ഒരു പ്രമാദമാണ് മിസ്റ്റിസിസം" എന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു! ജെയിംസ് ഫിൻറണും ഇക്കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ട ആളാണ്. അനേകം പണ്ഡിതന്മാർ ആ പദത്തെ ഔചിത്യപൂർവ്വം നിർവചനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും സ്മരണീയമാണ്. എന്നാൽ അനാദികാലം മുതല്ക്കേ അധ്യാത്മവിദ്യാപരിപാടികളിൽക്കൂടി സഞ്ചരിച്ച് ശുദ്ധമൂലമായ സംസ്കാരസമ്പത്തോടുകൂടിയ ഭാരതീയരായ നാം ഈ പദം കണ്ടു ഭ്രമിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. വൈദികസാഹിത്യത്തിന്റെ സവിശേഷത അതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന മിസ്റ്റിസിസമാണ്. കവിയുടെ ഉല്കൃഷ്ടമായ ആധ്യാത്മികാദർശപ്രസക്തി നിമിത്തം കേതിഭാവധ്വനിക്ക് പ്രാധാന്യം സിദ്ധിക്കുന്നു:-

"ഭയാദസ്യാഗ്നിസ്തപതി"

എന്ന് വൈദികസാഹിത്യത്തിലും

യം പ്രവ്രജന്തമനുപേതമപേതകൃത്യം
ദ്വൈപായനോ വിരഹകാതര ആജുഹാവ.
പുത്രേതി തന്മയതയാ തരവോഭിനേദു—
സ്തം സർവ്വഭൂതഹൃദയം മുനിമാനതോസ്മി

എന്ന് ഭാഗവതത്തിലും കാണുക. ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണെങ്കിലും ഒന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കാത്തതുതന്നെ മിസ്റ്റിക് കവിത എന്ന് അർത്ഥം പറയുന്ന രസികന്മാരും വിരളമല്ല! ഈ ദുഃസ്ഥിതിക്ക് കാരണമെന്തായിരിക്കും? സാഹിത്യസങ്കേതങ്ങളിൽ പറയ

---

* Mysticism is that form of error, which mistakes for a divine manifestation, the operations of a mere human faculty. — R. A. Vaughan.

ത്തക്ക പരിചയമോ, കാവ്യരചനയ്ക്ക് അനുപേക്ഷണീയമായ ശാസ്ത്രപാണ്ഡിത്യമോ, ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ ഗണിക്കാവുന്ന അധ്യാത്മപരിശീലനമോ, രഹസ്യവാദം എന്നാലെന്താണെന്നുള്ള ബോധമോ കൂടാതെ കവിയശഃപ്രാർത്ഥികളായ ചില യുവാക്കൾ ടാഗോർകവിതകളുടെ അനുകരണങ്ങളെന്ന വ്യാജേന പത്രങ്ങളിലും മാസികകളിലും പ്രസിദ്ധം ചെയ്തുവരുന്ന ഒരുതരം കവിതാഭോസങ്ങളാണ്! ഈ വകകൃതികളിൽ പ്രതിപാദനത്തിനു് തിരഞ്ഞെടുത്തതായി അനുമാനിക്കാവുന്ന ഒരു വിഷയമോ ആശയങ്ങൾക്കുള്ള പരസ്പരബന്ധമോ ഒന്നും തന്നെ വ്യക്തമാകുന്നില്ല! ശബ്ദശാസ്ത്രത്തെയോ വൃത്തനിയമങ്ങളെയോ ഇക്കൂട്ടർ ഗണിക്കുന്നുമില്ല. പ്രപഞ്ചാതീതഭാവവത്തിൽ മുരളുന്ന മനസ്സു് ഇവയിലൊക്കെ ഉദാസീനമാണെന്നായിരിക്കാം ഇവരുടെ സമാധാനം! രഹസ്യവാദം അനാത്മാവിനു് യഥേഷ്ടം വിഹരിക്കാവുന്ന ഒരു കേളീരംഗമല്ല! ജീവിതത്തിന്റെ നാലുവശത്തും അതിന്റെ സൂക്ഷ്മരശ്മികൾക്കു് കടക്കാൻ സാധിക്കും. അതുകൊണ്ടത്രേ അതു് സർവ്വോൽക്കൃഷ്ടമായി വർത്തിക്കുന്നതു്. രഹസ്യവാദിയുടെ ഭാവനാലോകത്തിനു് അനശ്വരമായ ഒരു പശ്ചാത്തലം എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കണം; അതായതു് വിഷയങ്ങളെ സ്പഷ്ടീകരിക്കുകയും അവയിൽ തൃപ്തിപൂണ്ടും തൃപ്തിയെഴാതെയും ചഞ്ചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മനസ്സിനു് ഏകതാനതാപം വരുമ്പോൾ അതു് അതീന്ദ്രിയസൌന്ദര്യത്തോടു സമ്മേളിച്ചുണ്ടാകുന്ന ക്രാന്തദർശിതാപം സമ്പാദിക്കണം. അതാണു് രഹസ്യവാദത്തിന്റെ ഉത്തമസ്ഥാനം.

അദ്ധ്യായം 3.

സ്ഫോടം, ധ്വനി, അന്ന്യാപദേശം, ഔമാൻറിസിസം, രഹസ്യവാദം

അവിഭാജ്യമായ സ്ഫോടമാണ് വാചകം. കരണങ്ങളാലും കാരണഭൂതങ്ങളായ വായുസംയോഗ വിഭാഗങ്ങളാലും ആദ്യമായി ജനിക്കുന്ന ശബ്ദം സ് ഫോടം. മൂലാധാരാവസ്ഥിതമായ പര എന്ന ശബ്ദ ബ്രഹ്മത്തിൻെറ നാഭിദേശത്തിലുള്ള വിവർത്തനത്തെ ശാബ്ദികന്മാർ പശ്യന്തി എന്നു പറയുന്നു. ഹൃദയ ദേശത്തിലുള്ള വിവർത്തനമത്രേ മധ്യമ. അതുതന്നെയാണ് വാചകമായ ഘടം പടം തുടങ്ങിയുള്ള പദ സ് ഫോടം. താലവാദിസ്ഥാനങ്ങളിൽ വായുയോഗം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന വർണ്ണാത്മകമായ വൈഖരിയാകട്ടെ സ് ഫോടരൂപമായ പദത്തിൽ വ്യഞ്ജകമാകുന്നു. ഓരോരോ വർണ്ണങ്ങളാൽ അസ്പഷ്ടമായി പ്രകാശിക്കപ്പെടുന്ന സ് ഫോടത്തിൻെറ അനുഭവത കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന അവസാനവർണ്ണത്തിൻെറ ബുദ്ധിയിലാണ് പദരൂപസ് ഫോടം പ്രകടമാകുന്നതു്. പൂർവ്വപൂർവ്വ ധ്വനികളാൽ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ട പൂർവ്വപൂർവ്വസംസ്കാരത്തോടുകൂടിയതും, ആവർത്തിച്ചു് ദൃഢമാക്കപ്പെട്ട കാര്യജനനശക്തിവിശേഷത്തോടുകൂടിയതുമായ അന്തഃകരണത്തിൽ അന്ത്യമായ ധ്വനിയോടുകൂടി പദാത്മകസ് ഫോടം സ് ഫുടമായി പ്രകാശിക്കുന്നു. ഇങ്ങ

നെ വ്യംഗ്യവും ബൌദ്ധവുമായ ആ സ്ഫോടമാണ് വാചകം. അതിന്റെ അത്മത്തേ പ്രതിഭ. പ്രതിഭ പശ്യന്തിയാണെന്നത്രെ * വൃഷഭദേവന്റെമതം. ഭർത്തൃഹരിയാകട്ടെ പ്രതിഭയെ വാക്യാത്മമായി വിവരിക്കുമ്പോൾ * ശ്രോതാവിന്റെ അനുഭവത്തെയാണ് പ്രത്യേകം സ്മരിക്കുന്നതു്. അങ്കുശപ്രയോഗം ആനയിൽ പ്രതിഭ ഉളവാക്കുന്നു. 'വ്യാഹ്രിയം' എന്ന കേൾക്കവേ ശ്രോതാക്കളിൽ തത്തദ്വാസനാനുരൂപമായ പ്രതിഭ ജനിക്കുന്നതു് നോക്കുക. പ്രതിഭയത്രേ ഉത്തമകാവ്യത്തിന്റെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനം. പ്രതിഭ രണ്ടുതരമാണു്. ജന്മാന്തരമായ കാരണം കൂടാതെ ജന്മസിദ്ധമായുള്ളതു് സഹജയും, ഗുരുദേവതാപ്രസാദത്താലോ വ്യുൽപത്ത്യഭ്യാസങ്ങളാലോ ഉണ്ടാകുന്നതു് * ഉൽപാദ്യയുമാണു്. ഇവയിൽ കാവ്യനിർമ്മിതിക്ക് സാക്ഷാൽകാരണം സഹജയത്രെ. വ്യുൽപത്തിയും അഭ്യാസവും ഉപകാരകം മാത്രമാണു്. ക്രാന്തദർശിത്വം ഉത്തമകവികളിൽ കാണുന്ന മറ്റൊരു വിശിഷ്ടഗുണമാണു്. ഇവ രണ്ടും കൂടി സമ്മേളിക്കുമ്പോൾ സാധാരണക്കാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ തൂലോം നിസ്സാരമായിത്തോന്നുന്ന വസ്തുക്കളെയും സംഭവങ്ങളെയും കവി സചേതഃപദവിവരെ ഉയർത്തി അനുവാ

---

* "പ്രതിഭാ ഇതിയേമം സമസ്തശബ്ദാർത്ഥ കാരണഭൂതാബുദ്ധിഃ യാംപശ്യന്തീത്യാഹുഃ"

* "നിയതസാധനാവഹിന്നക്രിയാപ്രതിപത്യനുകൂലാ പ്രജ്ഞാ പ്രതിഭാ—"

* ""പ്രതിഭേത്യുപരൈരുദിതാ.
സഹജോൽപാദ്യാ ച സാദ്ധീ ഭവതി
പുംസാ സഹജാതത്വാ
ദനയോസ്സ ജ്യായസീ സഹജാ" രുദ്രടൻ.

ചകന്മാക്ക് അദ്ഭുതപൂർവ്വമായ ആനന്ദമരുളുന്നു. കാളിദാസന്റെ ശാകുന്തളം, കമ്പരുടെ രാമായണം, തുളസീദാസരുടെ രാമചരിതമാനസം, മിൽട്ടന്റെ പരദീസാപതനം, കേ. സി. യുടെ ആസന്നമരണചിന്താശതകം, കുമാരനാശാന്റെ പ്രരോദനം മുതലായവ തത്തൽകർത്താക്കളുടെ പ്രതിഭാവിലാസത്തെ നിതരാം വെളിവാക്കുന്ന രമണീയാർത്ഥപ്രതിപാദകവും ഭാവനാസുരഭിലവും ചമൽക്കാരജനകവുമായ വാക്യമാണല്ലോ കാവ്യം. കാവ്യരചനയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പദാർത്ഥങ്ങളുടെ പരസ്പരയോഗത്തിൽ കവികൾ എത്രതന്നെ മനസ്സിരുത്തിയാലും അതു് അധികമായിപ്പോകുകയുമില്ല. അവർ അരോചകികളാണെന്നു് ലോകം വേണമെങ്കിൽ അപഹസിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. വിവക്ഷിതാർത്ഥത്തെ ബോധിപ്പിക്കുന്നതിനു് ഏറ്റവും ഉചിതമായ വാചകം ഏതാണോ അതാണു് ശബ്ദം. ഏവംവിധംതന്നെ സഹൃദയഹൃദയാഹ്ലാദകവും നിസർഗ്ഗസുന്ദരവുമായ അർത്ഥം തന്നെയാണു് കാവ്യത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. ചുരുക്കത്തിൽ ലോകോത്തരമായ ആഹ്ലാദം ജനിപ്പിക്കുന്ന വാക്യമാകുന്നു കാവ്യമെന്നു പറയാം.

പ്രാചീനാചാര്യന്മാർ കാവ്യത്തെ ഉത്തമം, മധ്യമം, അധമം എന്നിങ്ങനെ മൂന്നായി വിഭാഗിച്ചു; അതായതു് ധ്വനികാവ്യം ഉത്തമം, ഗുണീഭൂതവ്യംഗ്യം മധ്യമം, ശബ്ദപ്രധാനമോ അർത്ഥപ്രധാനമോ ഉഭയപ്രധാനമോ ആയ ചിത്രകാവ്യം അധമം. ജഗന്നാഥപണ്ഡിതരാകട്ടെ ഉത്തമോത്തമം എന്നൊരു വിഭാഗം കൂടി കൽപിച്ചു. കാരണം അദ്ദേഹത്തിനു് രമണീയാർത്ഥത്തിനോടുള്ള പ്രതിപത്തിതന്നെ. സ

ഹൃദയശ്ലാഘ്യമായ അർത്ഥചിത്രം മധ്യമമാണെങ്കിൽ കേവലം പാമരശ്ലാഘ്യമായ ശബ്ദചിത്രമാണത്രേ അധമം.

ദിഷ്ട്യാധിരൂഢഃ കവിതാധിരാജ്യം
ധീരാ രമന്തേ നഹി ശബ്ദചിത്രേ
സദ്ഗേചി ഗത്വാപ്സരസാം നിവാസേ
കാണൈവ കിം കാചി ഗവേഷണീയാ!

എന്നു് നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ പറഞ്ഞതും ഇങ്ങനെയുള്ള അധമകാവ്യങ്ങളോടുള്ള അവജ്ഞ വെളിവാക്കുന്നതിനാണല്ലോ! സാഹിത്യസാരകർത്താവായ അച്യുതരായർ കാവ്യം സാമാന്യമായി രണ്ടുപ്രകാരമാണെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു; അതായതു് സരസം, ചിത്രം. ധ്വനിയും ഗുണീഭൂതവ്യംഗ്യവും സരസവിഭാഗത്തിലും അർത്ഥചിത്രവും ശബ്ദചിത്രവും ചിത്രവിഭാഗത്തിലും ഉൾപ്പെടുന്നു. കാവ്യജീവിതവൃത്തിയുടെ കർത്താവായ ശ്രീ. കൃഷ്ണൻനായർ മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രാചീനസരണിയെ പരിഷ്കരിച്ചുകൊണ്ടു് കാവ്യത്തെ അഞ്ചായി വിഭജിക്കുന്നു. കാരണം, രസപ്രധാനമായ ധ്വനിയും അതിൽ സ്വാരസ്യം കുറയുന്ന വിസ്മൃതാലങ്കാരധ്വനിയും ഒരേ വിഭാഗത്തിൽ പെടുത്താൻ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള ഔചിത്യമനസ്യം തന്നെ. അതിനാൽ രസധ്വനികാവ്യം ഉത്തമം, വിസ്മൃതാലങ്കാരധ്വനികാവ്യം ഉത്തമകൽപം, ഗുണീഭൂതവ്യംഗ്യകാവ്യം മധ്യമം, അർത്ഥചിത്രം മധ്യമകൽപം, ശബ്ദചിത്രം. അധമം, എന്നിങ്ങനെയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിഭജനം.

മിസ്റ്റിക് കവിത മേൽപറഞ്ഞവയിൽ ഏതു വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു? ധ്വനികാവ്യം അന്യാപദേശം ഇവയുമായി അതിനുള്ള ബന്ധമെന്താണു്?

അതു് ഒരുതരം അന്യാപദേശമാണോ, അതോ ധ്വനിയോ? എന്നൊക്കെയാണു് നമുക്കു് ഇവിടെ ചിന്തിക്കേണ്ടതു്. മിസ്റ്റിസിസം അധ്യാത്മപരമായ ഒരുതരം അന്യാപദേശമാണെന്നത്രേ ശ്രീ: കൃഷ്ണൻനായരുടെ അഭിപ്രായം. അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:- "മിസ്റ്റിക് സാഹിത്യം ഭാവപ്രധാനമാകയാൽ, റൊമാൻറിക്കിൻെറ തന്നെ ഒരു വകഭേദമാകകൊണ്ടാണു് പ്രത്യേകം പ്രസ്ഥാനമായി ഇവിടെ ഗണിക്കാഞ്ഞതു്. അധ്യാത്മികമായ ഒരുതരം അന്യാപദേശമാകുന്നു മിസ്റ്റിസിസം. എന്നാൽ ഒരു അന്യാപദേശം ആരോപാധ്യവസായരൂപമായിട്ടാണു് പ്രായേണ കണ്ടുവരുന്നതു്, എന്നൊരു വിശേഷവുമില്ലെന്നില്ല. ഇന്നത്തെ കേരളീയമിസ്റ്റിസിസത്തിനാകട്ടെ പല വിലക്ഷണസ്വഭാവങ്ങളും കാണുന്നുണ്ടു്. ഈ മിസ്റ്റിസിസക്കാർ പലർക്കും അഭിപ്രേതമായ ആത്മാവുതന്നെ പ്രേമമാകുന്നു. അതുതന്നെയാണു് അവർക്കു് സത്യവും സൌന്ദര്യവും, എന്നുവേണ്ട സർവ്വസ്വവും. ക്രടാതെ തൽപ്രതിപാദനത്തിനായി അവർ അവലംബിക്കുന്ന സാരോപസാധ്യവസായരൂപമായ ലക്ഷണാവൃത്തിക്കു, സാദൃശ്യമോ സാമീപ്യാദിയായ മറുവല്ല സംബന്ധമോ അവരുടെ ആ സാഹിത്യസ്വപ്നപ്രപഞ്ചത്തിൽ ആവശ്യവുമില്ല. എന്തിനധികം പറയുന്നു? ഏതാനും ചിലരുടെ എന്നുവേണ്ട പലരുടെയും ദൃഷ്ടിയിൽ മിസ്റ്റിസിസം എന്നതു് എന്തെങ്കിലും വിചാരിച്ചു് 'എന്തെങ്കിലും പറയുക എന്നായിരിക്കുന്നു. എൻെറ അഭിപ്രായത്തിൽ മിസ്റ്റിസിസമെന്നതു് അധ്യാത്മപരമായ ഒരുതരം അ

ന്യാപദേശമാണു്. വാസ്തവമാലോചിച്ചാൽ അതു് റൊമാൻറിക്കിൻെറ ഒരു വകഭേദവുമാകുന്നു."

മിസ്റ്റിസിസം ഭാവപ്രധാനമായ കാവ്യമാണു്. ഭാവമെന്നതു് മനോവികാരം; മനോവികാരം എന്നാൽ രതി, ശോകം, വിസ്മയം മുതലായ ചിത്തവൃത്തിവിശേഷം. ഭാവങ്ങളിൽ ചിലതു് അംഗങ്ങളായ മറ്റു ഭാവങ്ങളോടു യോജിച്ചു്, അംഗിയായിത്തീർന്നു് അവിച്ഛിന്നധാരമായി നിലനിൽക്കുന്നു; ഇവയെ രസമെന്നു പറയുന്നു. ശേഷമുള്ളവ ഭാവങ്ങൾ തന്നെ. രത്യാദിവികാരങ്ങൾ സഹൃദയൻെറ മനസ്സിൽ വാസനാരൂപേണ ലയിച്ചു കിടക്കുന്നു. വിഭാവാനുഭാവസഞ്ചാരികൾ അവയെ ഉൽബോധനം ചെയ്യുന്നതേ ഉള്ളു. അവയുടെ വ്യാപാരത്താൽ ഉൽബോധം വരുമ്പോൾ മനസ്സു് രജസ്തമസ്സുകളകന്നു് കേവലസത്വാത്മകമായിത്തീരുന്നു. തൽഫലമായി ആത്മാവു് അജ്ഞാനാവരണം നീങ്ങി ചിൽപ്രകാശനന്ദരൂപനായി വിളങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. മിസ്റ്റിക് കവിത ഭാവപ്രധാനമായ കാവ്യമാണെന്നു് പറഞ്ഞുവല്ലോ? എന്തെന്നാൽ ഭാവസമ്പൂർണ്ണമായ ഒരു ലോകത്തിലാണു് മിസ്റ്റിക് എപ്പൊഴും വിഹരിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ ഭാവപ്രധാനങ്ങളായ ഇതരകാവ്യങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു് രഹസ്യവാദത്തിനു് സാരമായ പ്രത്യേകത വല്ലതുമുണ്ടോ എന്നാണു് ഇവിടെ ചിന്തിക്കേണ്ടതു്. വിഭാവാനുഭാവസഞ്ചാരിഭാവങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ചിലപ്പോൾ കവിയും മറ്റവസരങ്ങളിൽ നായികാനായകന്മാരും ഉദ്ദീപനവിഭാവങ്ങളാകുന്നു; മന്ദമാരുതചന്ദ്രികാദികൾ അവർക്കും ഉദ്ദീപനകാരണങ്ങൾ തന്നെ. ചിന്താഗ്ലാനിശംകാദികളായ സ

ഞ്ചാരികളും ഇവരിൽ സവ്വസാധാരണമാണു്. എ
ന്നാൽ ഒരു കാവ്യത്തിൽ മാത്രം ഇവരുടെ വ്യക്തി
ത്വം പ്രകടമായി കാണാം. അതായതു് ജീവാത്മ
പരമാത്മബന്ധമായിരിക്കും അവരിൽ സദാ പ്രതി
ഭാസിക്കുന്ന സമവായികാരണം. അവർ ശൃംഗാരം
കൈകാര്യം ചെയ്താലും അതു് പരമാത്മാവിൽ ചെ
ന്നു് പരിണമിക്കുന്നു. ചർവ്വണദശയിൽ കരിമ്പുക
ഷണത്തിൽ നിന്നും മധുരരസമെന്നപോലെ വിഭാവാ
ദികളിൽനിന്നും നിർമ്മലമായ ഭക്തിരസമാണു് അ
വർ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നതു്. അവർ കടയുന്ന പാ
ലാഴിയിൽ നിന്നും അമൃതല്ലാതെ മറെറാന്നും ജനി
ക്കുന്നില്ല. അമൃതാനുഭവമത്രേ എപ്പോഴും അവരുടെ
പ്രാപ്യസ്ഥാനം. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ മിസ്റ്റിക്
കവിത ഏതെല്ലാം മാറ്റങ്ങളിൽക്കൂടി സഞ്ചരിച്ചാ
ലും അതിന്റെ ആത്യന്തികഭാവം പരമാത്മവിഷയ
മായ രതിയാണെന്നു് കാണുന്നതിനാൽ ഭാവപ്രധാ
നങ്ങളായ ഇതരകാവ്യങ്ങളിൽ നിന്നും അതിനുള്ള
അവഛേദകതത്വം വെളിവാകുന്നു.

രഹസ്യവാദം 'റൊമാൻറിക് കവിത'യുടെ ഒരു
വകഭേദമാണോ എന്നാണു് ഇനി പരിശോധിക്കേ
ണ്ടതു്. എന്താണു് ഈ റൊമാൻറിക് കവിത?
പ്രാക്തനകാലത്തു് ഗ്രീസ്, റോം മുതലായ സ്ഥലങ്ങ
ളിൽ ക്രമപ്രവൃദ്ധമായിരുന്ന സാഹിത്യം ക്ലാസിക്
അഥവാ പ്രാമാണികപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതു.
എന്നാൽ അതേ സാഹിത്യം തന്നെ സ്പെയിൻ, ഫ്രാ
ൻസ് മുതലായ ദേശങ്ങളിലേയ്ക്കു കടന്നപ്പോൾ അ
വിടെ നടപ്പുണ്ടായിരുന്ന ഒരുതരം അത്ഭുതകഥകൾ,
വീരകഥകൾ തുടങ്ങിയുള്ളവയുമായി സ്വതന്ത്രസങ്ക

ലനം ചെയ്കയാൽ 'റൊമാൻസ്'' എന്നു പറയുന്ന ഒരു സാഹിത്യവിഭാഗം ഉത്ഭവിച്ചു. ഇംഗ്ലണ്ടിലും സ്വതന്ത്രചിന്താപ്രധാനമായ ഒരു പദ്ധതി മധ്യകാല സാഹിത്യത്തിന്റെ ഒരു ലക്ഷണമായിരുന്നു. എന്നാൽ പ്രാമാണികാനുസാരികളായ ലാറ്റിൻ, ഗ്രീക്ക് തുടങ്ങിയ സാഹിത്യങ്ങളുടെ ആക്രമണം നിമിത്തം മേൽപറഞ്ഞ സ്വഭാവം പാടേ നീങ്ങുകയും, പതിനെട്ടാം ശതവർഷമായതോടുകൂടി വീണ്ടും പ്രാമാണികസാഹിത്യത്തിനു് പരിപൂർണ്ണമായ അംഗീകാരം അവിടെ സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. അക്കാലത്തു് റൊമിൻറിക് പദ്ധതി ഒളിഞ്ഞും തെളിഞ്ഞും പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നുവെങ്കിലും അതു് ആരും അത്ര ഗണ്യമായി കരുതിയിരുന്നില്ല. യാഥാസ്ഥിതികരായ സാഹിത്യാചാര്യന്മാർ പ്രമാണമായി സ്വീകരിച്ചവരുന്ന സാഹിത്യത്തോടും അതിന്റെ വ്യവസ്ഥകളോടുമുള്ള ഒരു പ്രതിഷേധം, അവയിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായ നൂതനസരണികളിൽക്കൂടി സഞ്ചരിക്കാനുള്ള പ്രസക്തി, പ്രകൃതിയുടെ ബാഹ്യസൌന്ദര്യാസ്വാദനത്തിലുള്ള അഭൂതപൂർവ്വമായ ജിജ്ഞാസ, മുതലായവ ഏതുകാലഘട്ടത്തിലെ സാഹിത്യത്തിലും സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷകന്മാർക്കു കാണാവുന്നതാണു്. ഓരോ രാജ്യത്തും ഓരോ കാലത്തും ജീവിച്ചിരുന്ന ജനതയുടെ ചിന്താപരമ്പരകളുടെ ഒരു ദർപ്പണം മാത്രമാണല്ലോ സാഹിത്യം. വ്യവസ്ഥിതമാർഗ്ഗങ്ങളിൽക്കൂടി സഞ്ചരിച്ചു് സംതൃപ്തിയടയുന്ന യാഥാസ്ഥിതികന്മാരെയും സ്വതന്ത്രപദ്ധതികളെ അവലംബിക്കുന്ന ഉൽപതിഷ്ണുക്കളെയും ഏതുകാലത്തും കാണാം. ഇവരിൽ പൂർവ്വപക്ഷക്കാർ ക്ലാസിക് പ്രസ്ഥാനത്തിലും ഉത്തരപക്ഷ

ക്കാർ റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനത്തിലും പ്രവർത്തിച്ചുവെന്നു് പൊതുവേ പറയാം. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ഉത്ഭവസ്ഥാനം കണ്ടുപിടിക്കുക സുകരമല്ലെന്നും വന്നുകൂടുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ പ്രതിഭാശാലികളിൽ പലരും റൊമാൻറിക്ക് കവിതയിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവെന്നു പറയേണ്ടിവരും. മഹാഭാരതത്തിലെ ശ്രുഷ്ടമായ ശകുന്തളോപാഖ്യാനം കാളിദാസൻെറ കൈയിൽ കിട്ടിയപ്പോൾ അതു് നവീനകല്പനകളാൽ സമലംകൃതമായ ഒരു മനോഹരനാടകമായിത്തീർന്നു. അതു് ഒരു റൊമാൻറിക് കൃതിതന്നെയല്ലേ? ആങ്ഗ്ലേയ മിസ്റ്റിസിസമെന്നപോലെ റൊമാൻറിസിസത്തിൻെറയും നിരുക്തിക്കു് ഉദ്യമിച്ച പണ്ഡിതന്മാർ പലരും നിരാശരായി പിന്മാറുകയാണു് ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. ആക്സ്ഫോഡിലെ ഒരധ്യാപകൻ ഒരിക്കൽ റൊമാൻറിസിസത്തെപ്പറ്റി വിനോദപ്രസംഗത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറകയുണ്ടായി:- "ഏതാനും സുഹൃത്തുക്കൾക്കുടി സംഭാഷണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥലത്തു്, അവരിലൊരാൾ പെട്ടെന്നു് മേശയുടെ മുകളിൽ തലകുത്തി നിന്നു് നൃത്തം ചെയ്യുകയാണെന്നു് വിചാരിക്കുക. അതിനെ പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിലുള്ള ജനത അഭിനന്ദനീയമായ ഒരു പ്രവൃത്തിയായി കരുതും." ഇങ്ങനെ സാധാരണ സംഭവിക്കാത്തതും ക്ലൃപ്തമായ മാർഗ്ഗങ്ങളെ ഭേദിക്കുന്നതുമായ ഒരു പ്രസ്ഥാനമാണു് റൊമാൻറിസിസം എന്നു് ചുരുക്കം. പ്രപഞ്ചകർത്താവു് ക്ലൃപ്തരൂപത്തിൽ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള ഒന്നാണു് മനുഷ്യജീവിതം, എന്നു് ക്ലാസിക് സമാധാനപ്പെടുമ്പോൾ, അതു് സ്വതന്ത്രഭാവനാസമ്മിശ്രമായ ഒരു അവ

സ്ഥാന്തരമായി റൊമാൻറിക് കരുതുന്നു. ക്ലാസിക് വർണ്യവസ്തുവിനു് ക്ലപ്തമായ രൂപം നൽകുന്നു. റൊമാൻറിക് സമ്പ്രദായം അതല്ല. അതു് വക്താവി നേറയും വായനക്കാരനേറയും തത്തദവസരാനുരൂപമായ ഭാവനയുടെ സഞ്ചരണവിഹാരത്തിനു് അനുരൂപമായ വിധത്തിൽ വർണ്യവസ്തുവിനെ പ്രതിപാദിക്കുന്നു.

"പ്രകൃതിയെ പിൻതുടരുക" എന്നാണു് ക്ലാസിക് കവികളുടെ മുദ്രാവാക്യം. പ്രതിഭയ്ക്കു് നിരങ്കുശമായ പുരോഗമനം അനുവദിക്കാൻ അവർ സന്നദ്ധരായിരുന്നില്ല. പ്രാചീനസാഹിത്യാചാര്യന്മാർ വെട്ടിത്തെളിച്ചിട്ടുള്ള സരണികളിൽ കൂടിയാണു് സഞ്ചരിക്കേണ്ടതു് എന്നുള്ള ഒരു യാഥാസ്ഥിതികതലം— ഒരു നിർബ്ബന്ധം—പലപ്പോഴും ഇവരിൽ കാണാം. അത്യന്തം വികാരജനകങ്ങളായ ഭാവങ്ങൾ വർണ്ണിക്കാൻ പാടില്ല; വൃത്തശാസ്ത്രനിബന്ധനകൾ, ശബ്ദാലങ്കാരനിയമങ്ങൾ മുതലായവ അനുപേക്ഷ്യങ്ങളാണു്. ചിന്ത പ്രധാനേന ബുദ്ധിപരമായിരിക്കണം; സദാചാരബോധനമാണു് സാഹിത്യത്തിൻെറ പരമോദ്ദേശ്യം. തങ്ങളുടെ അനുഭവത്തിൽ പെട്ടിട്ടുള്ള സുഖസമൃദ്ധമായ നഗരജീവിതവും പ്രൌഢിയുമായിരുന്ന ക്ലാസിക് കവികളുടെ കൃതികളിൽ പ്രാധാന്യേനസ്ഥലം പിടിച്ചിരുന്നതു്. പർവ്വതഭൂമിയിൽ കാണുന്ന മനോഹരദൃശ്യവിഭാഗങ്ങൾക്കു് അവരെ അത്രത്തോളം ആകർഷിക്കാൻ സാധിച്ചില്ലത്രേ! അത്ഭുതം! ആൽപ്സ് പർവ്വതത്തിൽ കൂടി യാത്രചെയ്ത അഡിസൺ പർവ്വതവിഭാഗങ്ങൾ കണ്ടുകണ്ടു മുഷിഞ്ഞ കഥ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു!! ലോകം മുഴുവനും മൈ

ത്രാനം പോലെ നിരപ്പായിരിക്കണമെന്നും ഇവരിൽ ചിലർ ആഗ്രഹിച്ചിരിക്കാം, എന്നാണ് ഒരു നിരൂപകൻ പറയുന്നത്! വാല്മീകി മുതല്ക്കുള്ള ഭാരതീയ കവികൾക്കു പൊതുവേയും ഭവഭൂതിക്കു് വിശേഷിച്ചും പർവ്വതങ്ങളോടും ഭയാനകങ്ങളായ വനവിഭാഗങ്ങളോടും പണ്ടുപണ്ടേ കണ്ടുവരുന്ന പക്ഷപാതം ഈ അവസരത്തിൽ സ്മരണീയമാണ്!

റൊമാൻറിസിസം സാഹിത്യത്തിലെ സ്വതന്ത്രപ്രതിയാണെന്നത്രേ വിക്ടർഹ്യൂഗോ പറയുന്നത്. ക്ലാസിക് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ മെടംപയ്യേണ പ്രവർത്തിച്ചുവന്ന പോപ്പ് ചില ലേഖനങ്ങളിൽ തനിക്കു് റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനത്തോടുള്ള താൽപര്യവും പ്രകടിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. മധ്യകാലസാഹിത്യമാതൃക പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുവാൻ പതിനെട്ടാം നൂറാണ്ടിലുണ്ടായ ആകാംക്ഷയുടെ ഫലമായിരിക്കണം റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനം. ലേഡിമേരി, പാർനൽ എന്നിവർ പ്രാചീനശൃംഖലകളെ സധൈര്യം ഭഞ്ജിച്ചു. സ്പെൻസർ അതിനെ മനോഹരമായി വികസിപ്പിച്ചു. മിൽടൺ രണ്ടു പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലും പ്രവർത്തിച്ചു. കർശനങ്ങളായ വൃത്തനിയമങ്ങൾ, പ്രാസപ്രയോഗം മുതലായവയെ ഔചിത്യപൂർവ്വം ഭേദിച്ചു് കാവ്യപദ്ധതിയിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം സ്ഥാപിക്കാൻ അദ്ദേഹം ഒട്ടുവളരെ പ്രയത്നിച്ചു. അതിൻറെ ഫലം അത്ഭുതാവഹമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ പിൻതുടർന്ന് പലരും 'ബ്ലാങ്ക് വേഴ്സ്' * സ്വീകരിച്ചു. കാവ്യനിർമ്മാണവ്യവസ്ഥകളെ റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനക്കാർ ഇങ്ങനെ ഭേദിച്ചതു കണ്ടപ്പോൾ ഡാക്ടർ ജാൻസൺ

---

* പ്രാസരഹിതമായ കവിത.

തുടങ്ങിയുള്ള യാഥാസ്ഥിതികന്മാർ 'ചന്ദ്രഹാസ'മിളക്കി! എന്നാൽ മലവെള്ളംപോലെ നിരർഗ്ഗളമായി ഒഴുകിവന്ന ആ പ്രവാഹത്തെത്തടയാൻ അവർക്കു സാധിച്ചില്ല! ശോകത്തിന്റെ ഉച്ചാവസ്ഥ വർണ്ണിക്കുക, ഭാവനാലോകങ്ങളിൽ യഥേഷ്ടം സഞ്ചരിക്കുക ഇവയൊക്കെ അന്നത്തെ അന്തരീക്ഷത്തിനു് എത്രയും അനുകൂലമായിരുന്നു. ആയിടയ്ക്കു് മധ്യകാലമാതൃകകളെ പിൻതുടർന്നുള്ള കൃതികൾ ധാരാളം ഉണ്ടായി. ബാലഡ് സാഹിത്യം ഭാഷയ്ക്കു് നവജീവനും ശക്തിയും നൽകി. പ്രമാണികസാഹിത്യത്തിന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങളെ നിർദ്ദയം ഉപേക്ഷിച്ചു് പലരും വീരകഥകൾ വർണ്ണിച്ചും വിചിത്രങ്ങളായ സങ്കൽപചിത്രങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചും സന്തോഷിച്ചു. 1750 മുതൽ 1770 വരെയുള്ള പ്രധാന കവികൾ പ്രായേണ റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനത്തിലാണു് പ്രവർത്തിച്ചുകാണുന്നതു്. നിരൂപകന്മാരും ഈ സമാരംഭത്തെ കഴിയുന്നത്ര സഹായിച്ചു. ഉത്തമമായ കല ക്ലപ്തനിയമത്തെ അനുസരിക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നു് ഹൊഗാർത്തും പ്രമാണികമാതൃകകളെ ഉപേക്ഷിക്കേണ്ട കാലം സമാഗതമായിരിക്കുന്നു, പ്രകൃതിയിലും പ്രതിഭയിലും ശ്രദ്ധ പതിക്കുക. അവ ഏതു നിയമത്തെക്കാളും ശ്രേഷ്ഠങ്ങളാണു്.' എന്നു് യങ്ങും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ജോസഫ് വാർട്ടനാകട്ടെ റൊമാൻറിക്കു് കവിതയാണു് ഉത്തമസാഹിത്യമെന്നും സിദ്ധാന്തിച്ചു. ചുരുക്കിപ്പറയുകയാണെങ്കിൽ പ്രബലമായ ജിജ്ഞാസ, നവംനവങ്ങളായ ഉപാധികളോടുള്ള താല്പര്യം, മനുഷ്യനെ അപേക്ഷിച്ചു് പ്രകൃതിസൗന്ദര്യത്തിലുള്ള പക്ഷപാതം, മനുഷ്യന്റെ സാധ്യതകൾക്കു് സീ

മയില്ലെന്നുള്ള വിശ്വാസം, വിശേഷവ്യക്തികളുടെയോ വിചിത്രവികാരങ്ങളുടെയോ വർണ്ണന, വികാരതീക്ഷ്ണത, പ്രതിപാദനത്തെക്കാൾ വിഷയത്തിനുള്ള പ്രാധാന്യകല്പന, വൃത്തം പ്രാസം മുതലായ നിബന്ധനകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളമുള്ള ഉദാരഭാവം മുതലായവയാണ് റൊമാൻറിക് കവിതയുടെ മൂലധാതുക്കൾ. ജഗന്നിയന്ത്രാവിനാൽ ക്ലൃപ്തരീതിയിൽ വ്യവസ്ഥിതമായ ഒന്നാണ് മനുഷ്യജീവിതമെന്ന് ക്ലാസിക് സമാധാനപ്പെട്ടുമ്പോൾ, അതു് എത്രയും അപരിഹേദ്യവും ജിജ്ഞാസാപരവുമായ ഒരു പ്രശ്നമായി റോമാൻറിക് കവി കരുതുന്നു. * ക്ലാസിക് വർണ്യവസ്തുവിനു് ക്ലൃപ്തമായ രൂപം നൽകുന്നുവെങ്കിൽ അനുവാചകൻറെ ഭാവനാശക്തിയെ അനുപദം ഉദ്ദീപിപ്പിക്കത്തക്ക നിലയിലാണ് ഇതരൻറെ ശ്രമം. മിൽട്ടൺ, സ്പെൻസർ എന്നിവരെ പോപ്പിനോടു താരതമ്യം ചെയ്തു് ലെസ്‌ലീ സ്റ്റീഫൻ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:—"മിൽട്ടണും സ്പെൻസറും ഉപാധിഗതമായി ചിന്തിക്കുന്നു. പോപ്പ് കാലാനുസരണം കവിത നിർമ്മിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിൻറെ കൃതികൾ ചിത്രങ്ങളല്ല, പ്രത്യുത ക്ഷേത്രഗണിതചിത്രങ്ങളാണ്. പ്രാസരഹിതമായ കവിത പുനരുദ്ധരിക്കപ്പെട്ടതും സമഗ്രവും ദേവഭാഷയിൽ എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമാണത്രേ. "പ്രാ

---

* "The term classic and romantic apply to treatment, not to subject, and the difference is that the treatment is *classic* when the idea is represented as directly and with as exact an adaptation as possible, while it is *romantic* when the idea is left to the reader's faculty of divination, assisted only by suggestion and symbols."

Saintsbury.

MUL
221842
221842
△78

സം കവിതയ്ക്ക് ഒരു മഹാരോഗം പോലെ ഉപദ്രവകാരിയാണു്. ശോകാന്തകൃതികളിൽ അതു് കവിതയുടെ നിധനത്തിനും ഹേതുഭൂതമാകും! താണതരം കവിതകളിൽ അതു് സഹ്യമെന്നിരുന്നാൽതന്നെയും ഉയർന്നതരം കവിതയെ അതു് എത്രയും തരംതാഴ്ത്തുന്നു ഒന്നാകയാൽ ഉപേക്ഷ്യമാണു്." ഇങ്ങനെയാണു് യങ്ങു് തുടങ്ങിയുള്ളവരുടെയും അഭിപ്രായം.

മിൽട്ടന്റെ ഇൽപെൻസറോസോ, മൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനത്തിനു് അദ്ഭുതപൂർവ്വമായ ഉണർവു നൽകി. വികാരസമുത്തേജകമായ ആ കാവ്യതല്ലജം അനവാചകന്മാരുടെ അന്തരാത്മാവിൽ അനായാസം തുളച്ചുകയറി. നവീന ചിന്താഗതിയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി * കാവ്യങ്ങൾ നിർമ്മിച്ച ജോസഫ് വാർടൺ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:— "സദാചാരപരവും പ്രഖ്യാതവുമായ കവിതാസരണിയിൽ ചിരപരിചയം സിദ്ധിച്ച ജനതയ്ക്കു് പരിവർത്തനോൻമുഖവും ഭാവനാപരവുമായ നവീനകാവ്യങ്ങളിൽ രസിക്കുവാൻ അത്ര എളുപ്പമല്ല. കവി നിരൂപകന്മാരെ ഭയപ്പെടണം; എന്നാൽ സദാചാരകവനങ്ങളുടെ കാലം അവസാനിച്ചുവെന്നും ഭാവനയാണു് കവിയുടെ പദ്ധതിയിൽ എത്രയും പ്രധാനമെന്നും കവിബുദ്ധിപൂർവ്വം മനസ്സിലാക്കി കവിതയെ ശരിയായ മാർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു് തിരിച്ചുവിടേണ്ടതാണു്." ക്ലാസിക് കവിയായിരുന്ന കാളിൻസ് ക്രമേണ റൊമാൻറിക് മാർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു തിരിഞ്ഞുവരുന്നതു കാണാം.' ഗ്രേ സുപ്രസിദ്ധമായ തന്റെ വിലാപകാവ്യത്തിൽ മിൽട്ടൺ, യങ്ങു് എന്നിവരുടെ ചിന്താഗതി

---

* The Enthusiast, Fancy, Solitude മുതലായ കൃതികൾ നോക്കുക.

യെയാണ് മാതൃകയായി സ്വീകരിക്കുന്നത്. വിശേഷിച്ചും മിൽട്ടന്റെ റൊമാൻറിക് കവിതകളിൽ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള * ബഹുമാനം അളവറ്റതായിരുന്നു. കാരണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ കാണുന്ന സ്വച്ഛന്ദഗതിയും കല്പനാശക്തിയുടെ വ്യാപ്തിയുമാണ്. ആദ്യകാലത്തു് ഡൈഡ്രനെ അനുകരിച്ചു ക്ലാസിക് കവിതയെഴുതിത്തുടങ്ങിയ ഗ്രേ ഇങ്ങനെ ക്രമേണ നവീനപ്രസ്ഥാനത്തിലേക്കു് ചാഞ്ഞു്, ഒടുവിൽ അതിൽ പ്രവീണനായിത്തീർന്നു. എലിജിയിൽ റൊമാൻറിക് ഛായ ധാരാളമായി കാണാം. പിൻഡാറിക് ഗീതങ്ങൾ നൂതനമാർഗ്ഗത്തെ അവലംബിച്ചു് എഴുതപ്പെട്ടവയാണു്. ഇവയിൽ പ്രോഗ്രസ് ആഫ് പോയസി, ബാർഡ്, എന്നീ കൃതികൾ ഉന്നതസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നു. അഡിസണു് ജ്യൂപിറ്റർ സാജനകമായിത്തോന്നിയ ആൽപ്സ് പർവ്വതനിരയിലുള്ള ഓരോ മലഞ്ചരിവിലും, ഉറവിലും, കൊടുമുടിയിലും കാവ്യതത്വം വിളങ്ങുന്നതായി ഗ്രേ കാണുന്നു! അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ അവിടെയുള്ള ഓരോ ഭൂവിഭാഗവും നാസ്തികന്മാരിൽ ആസ്തിക്യബുദ്ധി ഉളവാക്കാൻ പര്യാപ്തമാണു്! ഗ്രേ പ്രകൃതിയെ നിരീക്ഷണം ചെയ്യുക മാത്രമല്ല, അതിനെ അദ്ധ്യാത്മപരമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

---

* "The more we attend to the free composition of Milton's harmony, the more we shall be sensible how he loved to vary his pauses, his measures and feet which gives that enchanting air of freedom and wildness to his verification, unconfined by any rules but those which his own feeling and the subject demands".

Gray.

ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ വിഷയത്തിലും വിചാരത്തിലുമെന്നല്ല പ്രതിപാദനത്തിൽ പോലും സ്വീകരിക്കുന്ന ഭാവനയുടെ നിരങ്കുശത്വമാണ് റൊമാൻറിക്ക് കവിതയുടെ ലക്ഷണമെന്നു വന്നുകൂടുന്നു. ഫ്രാൻസിൽ ക്ലാസിക് സാഹിത്യവുമായി ഒരു ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം, കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം മാത്രമേ റൊമാൻറിക് കവിതയ്ക്ക് സുപ്രതിഷ്ഠ സിദ്ധിച്ചുള്ളു. എന്നാൽ ഇംഗ്ലണ്ടിലാകട്ടെ യാഥാസ്ഥിതികത്വവും ഉല്പതിഷ്ണുത്വവും ഏതു കാലത്തും ഒരുമിച്ചു പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതായി കാണാമെങ്കിലും പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അവ തമ്മിൽ ഏറ്റുമുട്ടേണ്ടിവന്നു. പോപ്പ്, സ്വിഫ്റ്റ്, ജാൺസൺ മുതലായവർ എത്രതന്നെ ശ്രമിച്ചിട്ടും റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ പുരോഗതി തടയാൻ അവക്കു സാധിച്ചില്ല. അതു് അന്തസ്സാരവിഹീനവും, താല്ക്കാലികമായ രസാനുഭൂതി നൽകുന്നതും മാത്രമാണെന്നും മറ്റും അഭിപ്രായപ്പെട്ട ജാൺസൺ അതിലടങ്ങിയിരുന്ന അന്തഃകരണസ്പർശിയായ രസാത്മകത്വത്തെപ്പറ്റിവേണ്ടിടത്തോളം ചിന്തിച്ചില്ല. മലയാളഭാഷയിലും ഒരു ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം കഴിഞ്ഞശേഷം മാത്രമേ ഈ നവീനപ്രസ്ഥാനത്തിനു് യഥേഷ്ടം വിഹരിക്കുവാൻ സാധിച്ചുള്ളു. ആ ചരിത്രം ഇനിയൊരദ്ധ്യായത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിക്കൊള്ളാം.

ഇപ്രകാരമുള്ള റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ഒരു വകഭേദമായി മിസ്റ്റിസിസത്തെ കരുതാമോ? എന്തു കൊണ്ടു പാടില്ല? വ്യവസ്ഥിതങ്ങളായ നിയമങ്ങളെ മിസ്റ്റിസിസം തീരെ അംഗീകരിക്കുന്നില്ല. റൊമാൻറിക്കിനോടു് ഏകദേശസാമ്യമുള്ളതും ഭാവപ്രധാനവുമായ നവീനത്വവും അതിനുണ്ടു്.

ഭാവനാസമ്പന്നതയും ഇല്ലാതില്ല. പ്രകൃതിസൗന്ദര്യവും രണ്ടുകൂട്ടരെയും ആകർഷിക്കുന്നു. അത്യന്തവികാരജന്യമായ ഒരു ചിന്താഗതിയുംരണ്ടു പ്രസ്ഥാനങ്ങളിലും കാണുന്നു.

എന്നാൽ സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണത്തിൽ ഇവ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം പ്രകടമായി കാണാം. പ്രകൃതിയിലെങ്ങും ലയിച്ചുകിടക്കുന്ന ഈശ്വരമാഹാത്മ്യമാണു് മിസ്റ്റിക്കിന്റെ പരമലക്ഷ്യം. ഇതു് വൈദികകാലത്തുതന്നെ ഭാരതത്തിൽ ഉത്ഭവിച്ചു് അനുക്രമമായി വളർന്നുവരുന്ന ഒരു ചിന്താഗതിയാണു്. പാശ്ചാത്യരെ അനുകരിച്ചുള്ള ഒരു നവീനപ്രസ്ഥാനമാണിതെന്നു് കരുതുന്നതു് സംഗതമല്ലെന്നും ഒന്നാമധ്യായത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ശിശുഗവിയിൽ കാണുന്ന അവ്യക്താക്ഷരകോമളത്വം വിളങ്ങുന്ന ഋഗ്വേദസൂക്തങ്ങൾ മുതൽ ഓരോ കാലത്തും ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ആത്മരഹസ്യാലാപങ്ങൾ നമ്മിൽ നവത്വഭ്രമം ജനിപ്പിക്കാം. എന്നാൽ അവയിൽ നവീനത്വമൊന്നുമില്ല. അഹേതുകമായി വരിച്ച ഇരുട്ടിനുള്ളിൽ വെളിച്ചം നേടുകയെന്നുള്ളതു് വിചിത്രമായി തോന്നിയേയ്ക്കാം. എന്നാൽ അതു് മനുഷ്യന്റെ നിയതസ്വഭാവമാണെന്നു് സമാധാനപ്പെടാനേ തരമുള്ളൂ. ഈ സ്വഭാവം മനുഷ്യാത്മാവിൽ നാം ലോകാരംഭംമുതൽ കണ്ടുവരുന്നതും പ്രപഞ്ചമുള്ള കാലംവരെ നിലനിൽക്കുന്നതുമാണു്. ക്ലാസിക് പ്രസ്ഥാനം, റൊമാന്റിക് പ്രസ്ഥാനം തുടങ്ങിയുള്ളവയെ നോക്കി അതു് മന്ദഹാസം തൂകും. സാഹിത്യത്തിന്റെ വിവിധരീതിയിലുള്ള പരിണാമത്തിലും അതു് ഏകതത്വമത്രേ ദർശിക്കുന്നതു്. ആത്മമയമായ ജഗത്താകുന്ന പടത്തിൽ വിവിധചി

ങ്ങൾ വരച്ചും അഴിച്ചും അവയെ നോക്കി സന്തോഷിക്കുന്ന പരമാത്മാവിനെക്കണ്ടു് അതു് പുഞ്ചിരിതൂകുന്നു.

ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ മിസ്റ്റിസിസം റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനത്തെ കടാക്ഷിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും താരതമ്യേന ഉപരിതലത്തിൽ നിലകൊള്ളുന്ന അതിൻെറ വ്യക്തിത്വം നാം വിസ്മരിക്കാൻ പാടില്ല.

സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽ സുപ്രസിദ്ധമായ ഒരു പ്രസ്ഥാനമാണു് അന്യാപദേശകാവ്യം. ഇതു് സദാചാരപരമായ കവിതകളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. രസാത്മകതത്വത്തെക്കാൾ തത്ത്വബോധനമാണു് അതിൻെറ പ്രയോജനമായി തൽകർത്താക്കൾ കരുതീട്ടുള്ളതും. എന്നാൽ ചിന്താവിഷയമായ അത്ഥത്തെ കവി നേരിട്ടു സ്പർശിക്കാതെ അതിനെ വ്യംഗ്യഭംഗ്യാ നിഗ്രഹനം ചെയ്തു് ഉപമാനത്തെ വിവരിക്കുന്നു. വാച്യമായഉപമാനവിഷയത്തെയോ വ്യംഗ്യമായ ഉപമേയവിഷയത്തെയോ പരാമർശിച്ചുള്ള രസഭാവങ്ങൾ അതിൽ അങ്കുരാവസ്ഥയിൽ നിലകൊള്ളുന്നതല്ലാതെ പരിപുഷ്ടി പ്രാപിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു് അന്യാപദേശകാവ്യത്തിൽ രസാത്മകതത്വത്തിനു കാരണം സാദൃശ്യമൂലകമായ ചമൽക്കാരവിശേഷം എന്നേ വരാനിടയുള്ളു. ഉപമാനോപമേയങ്ങളുടെ അവഛേദകാവച്ഛിന്നഭാവം നിമിത്തം ഉളവാകുന്ന പ്രതീതിയുടെ സുവ്യക്തതയാണു് കാവ്യത്തിൻെറ ജീവൻ. ഈ ലക്ഷണമനുസരിച്ചുള്ള അനവധി കൃതികൾ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. സംസ്കൃതസാഹിത്യചരിത്രകർത്താവായ ശ്രീ. കൃഷ്ണമാചാര്യർ മുപ്പതിൽപരം അന്യാപദേശകാവ്യങ്ങളുടെ ലിസ്റ്റ് സ്വകൃതിയിൽ ചേർത്തി

രിക്കുന്നു. ഇവയിൽ ചിലതിനു മാത്രമേ വേണ്ടത്ര പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളൂ. കേരളവർമ്മയുടെ പരിഭാഷ മുഖേന കേരളത്തിൽ സുപ്രതിഷ്ഠം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു അന്യാപദേശകാവ്യമാണല്ലോ 'അന്യാപദേശശതകം'. കാവ്യസ്വഭാവം കാണിക്കാൻ ഒരുദാഹരണം മാത്രം ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു:—

'പല്ലണച്ചു ചെറുവിട്ടു പരുങ്ങളെയു—
പദ്ധവിച്ചു വിളയാടുവാൻ
വല്ലതേപമെഴുമെതുപട്ടികളി—
രിക്കിലെന്തവ മരിക്കിലും!
നല്ല വന്മലയ്ലോറിവാണിടണ
മിഭപോലെ വിഹരിക്കണം
കൊല്ലണം മദഗജങ്ങളെശ്ശ്രുതി മൂ—
ശേന്ദ്രനെന്നതു പരത്തണം

ഏവംവിധം അന്യാപദേശരൂപത്തിൽ പല ചെറുകൃതികളും നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സിംഹത്തോട് ഈർഷ്യ വഹിക്കുന്ന കുതിരയോട് കേ. സി. ചെയ്യുന്ന ഉപദേശം നോക്കുക:—

തുരഗ സഖേ! നീ പാരിൽ
പെരിയൊരു വിരുതിന്നു പാത്രമെന്നാലും
ഹരിയോടീർഷ്യ വഹിപ്പതു
ശരിയല്ലെന്നോർത്തിടേണമെൻനുമതേ!
ഹരിയെന്നല്ലൊരു നാമം
പരിചിൽ നിനക്കും ലഭിച്ചിതെന്നാലും
കരിയുടെ മസ്തകദളനം
കരുതുക ചെയ്യുന്നതിനു നീയാളോ?
തല്പകളേറീടുമ്പോഠം
വല്ലുമിളിച്ചിട്ടു ചാടിടുന്ന ഭവാൻ
കല്പ്യശ്രീഗജപതിയൊട്ട
തുല്യത ഭാവിപ്പതെതു ലയനീയം!
ഏതു വഴിക്കും പോകാൻ
സ്വാതന്ത്ര്യം ശക്തിയും വഹിച്ചുസദാ
വിലസും ഹരിയെവിടെ ബ്ഭട—
കുലദാസ്യം പൂണ്ടിടുന്ന നീയെവിടെ?

മലയാളത്തിൽ അടുത്തകാലത്തുണ്ടായ മനോഹരമായ ഒരന്യാപദേശകാവ്യമാണ് ശ്രീ. നാലപ്പാടന്റെ 'ലോകം.' ഇതിൽ അന്യോക്തിഭംഗ്യാ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള തത്ത്വങ്ങൾ പലതും ഹൃദയാവർജകങ്ങളാണ്. സദ്ഗുണസ്വരൂപങ്ങളുടെ മനോഹരത കാണിക്കാൻ ഒന്നുരണ്ടുദാഹരണങ്ങൾ ചേർത്തുകൊള്ളട്ടെ. ദൈവവശാൽ ഒരേസ്ഥാനത്തു് എത്തിച്ചേർന്നുവെങ്കിലും, നികൃഷ്ടരുടെയും ഉൽകൃഷ്ടരുടെയും സ്ഥായിയായ നില ഭിന്നമാണെന്നു പ്രതിപാദിക്കുന്ന പദ്യം നോക്കുക:—

തീയേ കാണില്ല, തല്ലീല്ലൊരുവനുനുടൻ
നീരിലാഴ്ത്തില്ല, കൊള്ളാൻ
വയ്യേവം മാലെനിക്കാ,പ്പുണ കഠിനകഴിയവേ
മിന്നിടും പൊന്നതിന്നും
ഇയ്യേഴയ്യും കിടയ്യും സമപദവി' യിതോ
കുന്നി! നിൻ ചിന്ത? കെള്ളാം
നീയേതോ കുപ്പകേറും, കനകമണിയുമേ
മാന്യർ മെയ്യോമ്മയുണ്ടോ?

ഇങ്ങനെയാണ് അന്യാപദേശകാവ്യത്തിന്റെ സ്വഭാവം. ഉപാധിഗതമായ ചിന്തയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇതിനു് ചില മിസ്റ്റിക് കവിതകളോടു് സാമ്യം കാണുന്നു. എന്തെന്നാൽ മിസ്റ്റിക്കിനെപ്പോലെ അന്യാപദേശകാരനും ഉപാധിയെ സമാശ്രയിക്കുന്നു. എന്നാൽ അനുവാചകന്മാരെ ഗ്രഹിപ്പിക്കണമെന്നുദ്ദേശിക്കുന്ന തത്ത്വം നിഗ്രഹനം ചെയ്തുവച്ചിട്ടു ഉപമാനത്തെ വിവരിക്കണമെന്നൊരു നിർബന്ധം മിസ്റ്റിക്കിനു് ഇല്ല. അയാൾ ഭക്ത്യുന്മാദത്താൽ മതിമറന്നു് രഹസ്യവാദം ചെയ്യുന്നു; ഈശ്വരശക്തി സകലചരാചരങ്ങളിലും സജീവമായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു് കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായി ഗാനം

ചെയ്യുന്നു. മനുഷ്യരെല്ലാവരും ആ ശക്തിയിൽ ലയിക്കേണ്ടവരാണു്. അവരുടെ ഹൃദയമാകുന്ന വീണയുടെ ശ്രുതി അഖിലലോകതന്ത്രിയുമായി ക്രട്ടിയിണക്കുന്നതിനാണു് രഹസ്യവാദിയുടെ ശ്രമം. ഈ സമാരംഭത്തിൽ തത്ത്വനിഗ്രഹനത്തിലല്ല പ്രത്യുത തത്ത്വപ്രകാശനത്തിലാണു് അയാൾക്കു് പ്രസക്തിയുണ്ടാകുന്നതു്. അതിനാൽ മിസ്റ്റിസിസം പൊതുവേ അധ്യാത്മപരമായ ഒരുതരം അന്യാപദേശമാണെന്നു പറവാനും ഗമകം കാണുന്നില്ല.

അന്യാപദേശകാരനെപ്പോലെ വസ്തുരൂപത്തിലോ അലങ്കാരരൂപത്തിലോ ഒരു തത്ത്വം വ്യഞ്ജിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള താൽപര്യവും മിസ്റ്റിക്കിനില്ല. കാടിലും മേടിലും പുല്ലിലും പൂവിലും സച്ചിന്മയന്റെ മന്ദഹാസം ദർശിച്ചു് ആനന്ദമടയുന്ന ഒരാൾക്കു് ഒന്നിൽനിന്നു് മറെറാന്നു വ്യഞ്ജിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല. അനുവാചകന്മാർ അപ്രകാരം ഭ്രമിച്ചുപോകുന്നെങ്കിൽ അതിനു് മിസ്റ്റിക് കുറക്കാരനുമല്ല. ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണനിൽ വിശ്വരൂപം ദർശിച്ചും രാധാകൃഷ്ണന്മാരിൽ ജീവാത്മാപരമാത്മാക്കളെ കണ്ടും ചെയ്യുന്ന രഹസ്യവാദം ഭക്തിപരമായ ഒന്നാണെങ്കിൽ മനോഹരങ്ങളായ ഭ്രുവിഭാഗങ്ങളിലും, മുടലക്കളത്തിലും പരമാത്മാവിന്റെ സ്പന്ദനം ദർശിക്കുന്നതു് തത്ത്വചിന്താപരമായ രഹസ്യവാദമെന്നു പറയാം. ഇങ്ങനെ വിവിധമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ള രഹസ്യവാദികളെപ്പററി അടുത്ത അധ്യായത്തിൽ വിവരിച്ചുകൊള്ളാം.

സിംബാളിസത്തെപ്പററിയും രണ്ടു വാക്കു പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. വിവിക്ഷിതാർത്ഥത്തെ സാധാരണ ശബ്ദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കാതെ തത്സമാനധർമ്മികളായ

സാധനങ്ങളെക്കൊണ്ടോ കല്പനകളെക്കൊണ്ടോ പ്ര
കാശിപ്പിക്കുന്ന രീതിക്കാണ് സിംബാളിസം അ
ഥവാ പ്രതിരൂപാത്മകതപം എന്നു പറയുന്നതു്. ക
ലാകാരൻ തന്റെ ചേതനവഴിക്കോ ഉപബോധം വ
ഴിക്കോ ഉണ്ടാകുന്ന അനുഭൂതികളിൽ നിന്നാണു് പ്ര
തിരൂപങ്ങൾ വാർത്തെടുക്കുന്നതു്. സ്വസ്ഥികത്തി
ന്റെ കഥതന്നെ നോക്കുക. അതിന്റെ ഉൽപത്തി
ആരാഞ്ഞുപോയാൽ നാം ഏഴായിരം വർഷം മുൻപു
ള്ള സൈന്ധവസംസ്കാരത്തിൽ ചെന്നു ചേരുന്നു.
സൈന്ധവരുടെ സുരക്ഷിതങ്ങളായ കോട്ടമതിലുക
ളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ സ്വസ്ഥികരൂപത്തിലാണു്
കണ്ടുവരുന്നതു്. ശത്രുക്കളിൽ നിന്നും രക്ഷപ്രാപി
ക്കുന്നതിനു് അവർ കണ്ടുപിടിച്ചു് നിർമ്മിച്ച രക്ഷാ
സങ്കേതങ്ങളായിരുന്നു അവ. ഇവയാണു് പിൽക്കാ
ലത്തെ സ്വസ്ഥികമായി പരിണമിച്ചതെന്നു് അനു
മാനിക്കുന്നതിനു് തക്കതായ കാരണം കാണുന്നു.
ഈജിപ്തിലെ സൂചിമുഖസ്തൂണങ്ങളും (Pyramids)
ഏറ്റവും പ്രാചീനങ്ങളായ പ്രതിരൂപങ്ങളാണു്. ഭൂ
മിയെ സ്പർശിച്ചുനിൽക്കുന്ന വിശാലഭാഗം ബൃഹ
ത്തായ ഭൌതികസ്വഭാവത്തെയും ആകാശത്തെയ്ക്കു്
ഉയർന്നു നിൽക്കുന്ന സൂചീമുഖം സൂക്ഷ്മമായ ബ്രഹ്മസ്വ
ഭാവത്തെയും പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നുവെന്നു് അനുമാ
നിക്കാം. ശിവലിംഗം നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിക്കു വിഷയമാ
യ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പ്രതിരൂപമാണെങ്കിൽ കുരിശു്
ത്യാഗചിഹ്നമത്രേ. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ ആ
ധ്യാത്മികവിഷയങ്ങളിലാണു് ഭാവനാസമ്പന്നന്മാ
ക്കു് ഐദംപര്യേണ പ്രതിരൂപപ്രസക്തി ഉണ്ടായ
തെന്നും കാണാം. ആനന്ദാനുഭൂതിയുടെ ബഹിഃപ്ര

കാശനമാണല്ലോ കല. കലാകാരനും പ്രതിരൂപസൃഷ്ടി ആവശ്യമായിത്തീർന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള പ്രതിരൂപം കാവ്യത്തിൽ അന്യോക്തി, അന്യാപദേശം അപ്രസ്തുതപ്രശംസ മുതലായവയിൽ ലയിച്ചുചേരുന്നതായും കാണാവുന്നതാണു്. മിസ്റ്റിക്കിന്റെ ആലാപത്തിൽ പ്രതിരൂപം ധാരാളമായി വരാം! അതു് സ്വയമേവാഗതമാണു്. രഹസ്യവാദികളിൽ ഐദംപര്യേണ കാണുന്നതു് പരമാത്മവിഷയമായ രതി ഒന്നുമാത്രമാണു്. അതിന്റെ പ്രതിപാദനത്തിൽ ധ്വനി, അന്യാപദേശം, റൊമാൻറസിസം, സിംബാളിസം മുതലായവ നിഴലിച്ചു കാണാം. തിര, നര, ചുഴി എന്നിവയെല്ലാം വെള്ളമല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ലല്ലോ. അങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ അധ്യാത്മപരങ്ങളായ രസധ്വനികാവ്യങ്ങളിൽ മിസ്റ്റിക് കവിതയെ ഉൾപ്പെട്ടുത്തി തൽക്കാലം സമാധാനപ്പെടാം.

അദ്ധ്യായം 4.

രഹസ്യവാദവൈവിധ്യം

* വാചസ്പതി സഹസ്രാണാം
സഹസ്രൈരപിയത്നതഃ
നിബദ്ധാപിക്ഷയം നൈതി
പ്രകൃതിർജഗതാമിവ.

ചരിത്രപ്രസിദ്ധങ്ങളായ മതസാഹിത്യങ്ങളിലെല്ലാം ഓരോകാലത്തു് രഹസ്യവാദപ്രസക്തി ഉണ്ടായിരുന്നതായി കാണാം. എന്നാൽ മിസ്റ്റിസിസത്തിന്റെ പ്രത്യേകസ്വഭാവവിശേഷങ്ങൾ ഭാരതീയാചാര്യന്മാരാൽ സ്ഥാപിതമായ സനാതനമതങ്ങളിലും, സൂഫിസാഹിത്യത്തിലുമാണു് അവികലമായി കാണുന്നതെന്നുള്ളതു് സർവ്വസമ്മതമാണു്. രഹസ്യവാദികളിൽ എല്ലാവരുടെയും വീക്ഷണകോണം ഒരേ രീതിയെ അവലംബിച്ചതല്ല. എന്നാൽ അതിൽ ഓരോന്നിലും അവ്യാപകതമെന്ന വിശിഷ്ടഗുണം ഉണ്ടായിരിക്കും. ഓരോരുത്തരും തങ്ങളുടെ ആത്മാനുഭൂതിയാണു് വിവരിക്കുന്നതു്. രഹസ്യവാദത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സ്വതന്ത്രഭാവനയ്ക്കു് ഔണമായ സ്ഥാനമേ ഉള്ളു. അതാണു് റൊമാൻറിക് അഥവാ കാല്പനികപ്രസ്ഥാനത്തിൽനിന്നും അതിനെ വേർതിരിച്ചു നിറുത്തിയതു്. ആത്മാനുഭവമാകുന്ന സൂത്രത്തിൽ

---

* അനേകായിരം ബൃഹസ്പതികൾ യത്നിച്ചു് ഗ്രഹിച്ചാലും ജഗൽപ്രകൃതിയെന്നപോലെ കവിപ്രപഞ്ചം ക്ഷീണിക്കുന്നില്ല.

ധ്വന്യാലോകം.

കോർത്തിണക്കുന്ന ഭാവനാരത്നങ്ങൾ മാത്രമേ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ പെടുകയുള്ളൂ. ഭാവനാസമ്പന്നരായ കവികൾ പലരും ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു പുറത്തു നില്ക്കേണ്ടിവരുന്നതിന്റെ കാരണവും ഇതുതന്നെയാണു്. തത്ത്വഗ്രഹണത്തെ മാത്രം ലാക്കാക്കി അഷ്ടാംഗയോഗാദികളിൽക്കൂടി കൃഛ്രയത്നം ചെയ്തു് പരമാത്മാവിനെ ആരായുന്ന യോഗിയും രഹസ്യവാദി എന്ന സ്ഥാനത്തിനു പലപ്പോഴും അർഹനല്ലെന്നു വരാം. രഹസ്യവാദം യുക്ത്യധീനമല്ല. രഹസ്യവാദി ലോകമാകുന്ന ചിത്രത്തിൽ ഈശ്വരന്റെ "നിരക്ഷരലിഖിതശാസനങ്ങൾ" കണ്ടാനന്ദിക്കുന്നു; പ്രേമപ്രവാഹത്തിൽ മുഴുകി ഈശ്വരനോടു് സംഭാഷണം നടത്തുന്നു; ആ മജ്ജനസുഖം അനുഭവിക്കാൻ ഇതരന്മാരെ ക്ഷണിക്കുന്നു; തന്നെപ്പോലെ അവരെയും സനേത്രരാക്കാൻ ഈശ്വരനോടു പ്രാർത്ഥിക്കയും ചെയ്യുന്നു.

ഉപാധിഗതമായ ചിന്തയിലാണു് ഇക്രൂട്ടർക്കു് പലപ്പോഴും പ്രസക്തി കാണുന്നതെന്നു് മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. ചിലർ മനുഷ്യനെത്തന്നെ ഉപാധിയാക്കി അവന്റെ ഉത്ഭവം, വൃദ്ധിവൈചിത്ര്യം, അത്ഭുതശക്തികൾ മുതലായവ സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണം ചെയ്തു്, അവനിൽത്തന്നെ ഈശ്വരചൈതന്യം ദർശിച്ചു് സംതൃപ്തി അടയുന്നു. മറ്റുചിലർ പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തിൽ മുഴുകി കുന്നു്, അരുവി, ഉദ്യാനം, ആകാശം, സൂര്യചന്ദ്രാദിഗോളങ്ങൾ എന്നിവയുടെ അഭംഗുരഭംഗിയിൽ ആനന്ദപുളകിതരായി പരമാത്മദർശനം അനുഭവിക്കുന്നു. ചിന്തോദ്ദീപകങ്ങളായ ആത്മഗീതങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളവരും, കേവലം മധുരഭക്തിയിൽ മുഴുകി അഥവാ ഭക്ത്യുന്മാദം പിടിപെട്ടു്

ഗാനം ചെയ്യുവരും ധാരാളമുണ്ട്. ഈ വക ഉപാധികൾ പലതിനെയും ആധാരമാക്കി പ്രഭാഷണം നടത്തിയവരും വിരളമല്ല.

യൂറോപ്പിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മിസ്റ്റിസിസത്തിന്റെ ഉത്ഭവം, പുരോഗതി മുതലായവ നാം പരിശോധിച്ചു. ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉത്ഭവം ഭാരതഭൂമിയിലായിരിക്കണമെന്നും നാം ഊഹിച്ചു. പുരാതനമായ തമിഴ് സാഹിത്യത്തിലും രഹസ്യവാദം സുലഭമാണ്. ആധുനിക ഹിന്ദിസാഹിത്യം, ബംഗാളിസാഹിത്യം മുതലായവ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പുരോഗതിയെ സാരമായി സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. റൊമാന്റിക് പ്രസ്ഥാനത്തോട് ചേർന്ന് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ക്രമപ്രവൃദ്ധമായ മിസ്റ്റിക് സാഹിത്യവും ഗണ്യമായ പുരോഗതി പ്രാപിച്ചതന്നെ വരുന്നു. മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ ഈ പ്രസ്ഥാനം അടുത്തകാലത്ത് ആവിർഭവിച്ചതാണെന്ന് ചില നിരൂപകന്മാർ ഭ്രമിക്കുന്നതു് വസ്തുസ്ഥിതിയെപ്പറ്റി സൂക്ഷ്മമായി ചിന്തിക്കാത്തതിന്റെ ഫലമായിരിക്കാം. ചിന്താപ്രധാനവും ഭക്തിരസപ്രധാനവുമായ രഹസ്യവാദം കേരളകവികളുടെ കൃതികളിൽ പലതിലും പണ്ടേതന്നെ നിഴലിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങനെ ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ മുളച്ചുവളർന്നിട്ടുള്ള മിസ്റ്റിസിസത്തിന്റെ വൈവിധ്യത്തെപ്പറ്റി ഒരു വിഹഗവീക്ഷണമാണ് ഈ അധ്യായത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം.

പ്രകൃതിവൈചിത്ര്യം ലോകാരംഭം മുതൽക്കുതന്നെ മനുഷ്യനെ ചിന്താധീനനാക്കി അവനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു. പ്രാക്തനമായ ജഗോദ്ഭത്തിലെ പ്രഭാതഗീ

തത്തെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. അതു് കേവലം ഒരു പ്രഭാതവർണ്ണനയല്ല. ഒരു പുണ്യാത്മാവിന്റെ അന്തഃകരണത്തിൽ പൊടുന്നനവേ പ്രതിഫലിച്ച പരമാത്മാദീപ്തിയത്രേ! അതിൽ കവി, ആകാശത്തിന്റെ പുത്രിമാരായ പ്രഭാതദേവിമാരെ വാഴ്ത്തുന്നു; അവർ ജനങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗം തെളിക്കട്ടെ എന്നു് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ഓരോ ആത്മാവിനെയും ഉണർത്തി പ്രവർത്തനരംഗത്തിലേയ്ക്കു് നയിക്കേണ്ടതു് അവരാണു്; അവർക്കു് വൃദ്ധിക്ഷയങ്ങളില്ല. മനോഹരമായ കാന്തിവിശേഷം പ്രസരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണു് അവർ പുറത്തുവരുന്നതു്; അവരെ വാഴ്ത്തിയാൽ സകലവിധമായ ഐശ്വര്യങ്ങളും സിദ്ധിക്കും." ആ അതുപോലെതന്നെ അഗ്നി, മരുത്തു് തുടങ്ങിയുള്ള ഉപാധികളെ ആധാരമാക്കിയും മനുഷ്യൻ പരമാത്മചൈതന്യം ദർശിക്കുന്നു. പുരാണേതിഹാസാദികളും പരമാത്മദർശനത്തിലുള്ള ഔത്സുക്യമത്രേ ഭംഗ്യന്തരേണ വിവരിക്കുന്നതു്. മഹാഭാരതയുദ്ധം തന്നെ നോക്കുക:- ആത്മാനിമിത്തമാണു് മനസ്സു ഇന്ദ്രിയദ്വാരേണ ബാഹ്യവിഷയങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതു്. മനസ്സിന്റെ എല്ലാ സുഖദുഃഖങ്ങളിലും ആത്മാ ഒരുമിച്ചിരിക്കുന്നു. ജീവിതമാകുന്ന യുദ്ധക്കളത്തിലേക്കു് മനസ്സിനെ നയിക്കുന്നതും ആത്മാ തന്നെയാകുന്നു. ആ യുദ്ധത്തിൽ വേണ്ട മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്നതും ആത്മാവത്രേ. വൃന്ദാവനത്തിലെ തുവെണ്ണിലാവിൽ കുളിച്ചു് മനോഹരമായ മുരളീഗാനം ചൊരിയുന്ന ഗോപാലകൃഷ്ണൻ നമ്മുടെ ഉള്ളിൽ പ്രേമഗാനം ചെയ്യുവിളങ്ങുന്ന സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപനത്രേ.

* ഉപനിഷത്തുകൾ തത്ത്വപ്രധാനങ്ങളായിരുന്നുവെങ്കിൽ, പുരാണങ്ങൾ കഥാഭാഗത്തിനു് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം കല്പിക്കുകയും തത്ത്വങ്ങളെ അവയിൽ കൂട്ടിക്കുഴയ്ക്കുകയും ചെയ്തു! അതുപോലെതന്നെ ഇതിഹാസങ്ങളും കഥകൾക്കു് നവംനവങ്ങളായ ശരീരങ്ങൾ കല്പിച്ചു. ഇങ്ങനെ തത്ത്വരത്നങ്ങൾ പലതും നിഗ്രഹനം ചെയ്യപ്പെട്ടുപോയെങ്കിലും അവ വായനക്കാരുടെ ജിജ്ഞാസയെ ആകർഷിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരിക്കുന്നു. പ്രപഞ്ചവളർച്ചയ്ക്കു ഹേതുഭൂതമായ ത്രിഗുണാത്മകതത്ത്വം സാഹിത്യത്തേയും അനുബന്ധിക്കാതിരിക്കുന്നില്ല. ഓരോകാലത്തുള്ള സമുദായസ്ഥിതി അനുസരിച്ചു് സാഹിത്യവും പരിവർത്തനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കും. എന്നാൽ ഏതു ദശയിലും അതു് ഒരു പരമസാത്വികഭാവം സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളുമെന്നുള്ളതും സ്മരണീയമാണു്. അതു് തേടിപ്പിടിച്ചാൽ ഓരോ സാഹിത്യത്തിലും നിലീനമായിക്കിടക്കുന്ന രഹസ്യവാദപ്രസക്തി സ്പഷ്ടമാകുന്നതാണു്.

ആദ്യമായി വാല്മീകി, കാളിദാസൻ ഭവഭൂതി എന്നിവരുടെ പ്രകൃത്യാരാധനം ഒന്നു പരിശോധിക്കാം. രാമചന്ദ്രന്റെ വനവാസം നഗരത്തിലുള്ള ഭൌതികാസക്തിയിൽ നിന്നുള്ള പിന്മാറ്റം മാത്രമാണു്. പർവ്വതങ്ങൾ, അരുവികൾ, വൃക്ഷലതാദികൾ, പക്ഷിമൃഗാദികൾ മുതലായവ രാമാദികൾക്കു് അനിതരസാധാരണമായ ആനന്ദം നൽകുന്നു. അതുപോലെ തന്നെ വസിഷ്ഠാശ്രമത്തിൽ ചെല്ലുന്ന ദിലീ

---

* കൃഷിർഭൂവാചകശ്ശബ്ദോ നശ്ച നിർവൃതിവാചകഃ
തയോരൈക്യം പരബ്രഹ്മഃ കൃഷ്ണ ഇത്യഭിധീയതേ.
ഭാഗവതം.

പന്ത് ഉണ്ടാകുന്ന മനസ്സുഖം അപ്രമേയമാണ്. ഇവക്ക് പവനഗീതം അരമനയിലെ സ്തുതിപാഠകന്മാരുടെ ഗീതത്തെക്കാൾ സന്തുഷ്ടിനൽകുന്നു! ശകുന്തളയുടെ കഥനോക്കുക:— അവൾ പ്രകൃതിയുടെ ഒരു ശിശു മാത്രമാണ്. മനുഷ്യവികാരങ്ങളോടുചേർന്ന് സുഖദുഃഖാദികളിൽ ലയിക്കുന്നതിന് പ്രകൃതിക്കുള്ള പ്രസക്തി ശാകുന്തളത്തിൽ സമഗ്രമായി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ദുഷ്ഷന്തന്റെ രാജധാനി സന്ദർശിച്ച ശാർങ്ഗരവശാരദ്വതന്മാക്ക് അവിടെക്കണ്ട ഐശ്വര്യങ്ങളെല്ലാം അഗ്നിമയമായും മറ്റും തോന്നിപ്പോയതും അത്ഭുതമല്ല! പ്രകൃതിസൗകുമാര്യത്തിൽ മുഴുകി കാലക്ഷേപം ചെയ്യുന്നവർക്ക് നഗരത്തിലെ പ്രലോഭനങ്ങൾ ജുഗുപ്സാവഹങ്ങളെന്നു മാത്രമല്ല ഭയപ്രദങ്ങളുമാണ്! കാരണം അധ്യാത്മചിന്തയെ നിഹനിക്കുന്നതിനു് അവയ്ക്കുള്ള ശക്തിവിശേഷമത്രേ. പ്രകൃതിയുടെ ഇരുണ്ടതും ഉഗ്രവുമായ ഭാവത്തിലേയ്ക്കു് നമ്മെ ആകർഷിക്കുന്ന ഭീഭത്സതിയാകട്ടെ ഹൃദയാവർജ്ജകങ്ങളായ ഭൂവിഭാഗങ്ങളും വനഭൂമിയിലുള്ള പുണ്യാശ്രമങ്ങളുമെന്നപോലെതന്നെ, തടമുടച്ച് ഗംഭീരാരവം മുഴക്കി ഗുഹാമുഖങ്ങളിൽക്കൂടി കുതിച്ചുപായുന്ന നദി, വൻപാറകളുടെ വിടവുകളിൽ നിദ്രചെയ്യുന്ന ഘോരസർപ്പങ്ങളുടെ ദേഹത്തുള്ള സേചകണങ്ങൾ ആസ്വദിക്കുന്ന ക്ഷുദ്രജീവികൾ, ഇവയൊക്കെ പരമാത്മദർശനോപാധികളായി കരുതുന്നു!

തമിഴരുടെ സംഘകാലത്തെ "മുതുമുതൽവ"നായ ശിവൻ ശൈവാഗമങ്ങളുടെ സാരസംഗ്രഹമായ "തിരുമന്തിര"ത്തിൽ തിരുമൂലരാൽ സുപ്രതിഷ്ഠ സമ്പാദിച്ചു. ഇങ്ങനെ ശുദ്ധമൂലമായിത്തീർന്ന ശൈവ

സിദ്ധാന്തം അറുപത്തിമൂന്നു ശിവഭക്തന്മാരുടെ നിരന്തരമായ പരിലാളനയാൽ നാനാമുഖങ്ങളായി വികസിച്ചു. ഭക്തിരസത്തിനാണു് അവർ മുഖ്യമായ പ്രാധാന്യം നൽകിയതു്. ജ്ഞാനം ഭക്തിയെക്കാൾ ഗൗണമാണെന്നു് അവർ യുക്തിപൂർവ്വം വാദിച്ചു. മലർക്കാവുകളും അമ്പലങ്ങളുമായിരുന്ന ആരാധനാസ്ഥലങ്ങളിൽ ക്ഷേത്രങ്ങൾ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടു. പല സ്ഥലത്തും കാറും വെയിലും മഴയും കൊണ്ടുകിടന്നിരുന്ന ശിവലിംഗങ്ങൾക്കു് "കോയിലി"നുള്ളിൽ സ്ഥാനംകിട്ടി. തില്ലൈയമ്പലം ചിദംബരമായി. വൈഷ്ണവമതവും ശൈവമതവും പരസ്പരവിരോധം ക്രമേണ വളരെക്കാലം പുരോഗമനം ചെയ്തു. വിഗ്രഹാരാധനയിൽ ദാക്ഷിണാത്യർക്കു് പൊതുവേ വാസന വർദ്ധിച്ചു. വിരാട് പുരുഷന്റെ സംജ്ഞാമാത്രമായിരുന്ന ശിവലിംഗത്തിൽ പ്രപഞ്ചോല്പത്തിയും ആദികാരണവും അവർ ദർശിച്ചു് ആനന്ദംപൂണ്ടു. കണ്ണപ്പൻ, നന്തൻ, സംബന്ധർ, മാണിക്കവാചകർ തുടങ്ങിയുള്ള ശുദ്ധഭക്തന്മാർ ശൈവസിദ്ധാന്തത്തിന്റെ വിജയസ്തംഭങ്ങളാണു്. കട്ടംശുദ്ധശൈവന്മാരുടെ മാതൃകയത്രെ കണ്ണപ്പനും നന്തനും. അപ്പർ, സംബന്ധർ, മാണിക്കവാചകർ തുടങ്ങിയുള്ളവർ രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനത്തിനു് നല്ല സമ്പാദ്യം നൽകീട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ചിദ്രൂപനായ ഈശ്വരന്റെ മഹത്പദം അനുപദം അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞു് ആനന്ദാബ്ധിയിൽ ആറാടുന്ന ആൾവാരന്മാരിൽനിന്നും അൽപം ഭിന്നമാണു് ഇവരിൽ പലരും സഞ്ചരിച്ച മാർഗ്ഗം. കലർപ്പില്ലാത്ത ഒരുതരം ഭക്തിവിശേഷമാണു് ഇവരിൽ പലരിലും കണ്ടുവരുന്നതു്. ചിലരുടേതു് താല്ക്കാലിക

മായ ഒരു വികാരം മാത്രമായും കാണാം! അപ്രകാരമുള്ള ഒരു ഭക്തിവിശേഷം ക്ഷണമാത്രമാകയാൽ അതു് ലോകശ്രേയസ്സിനു് തീരെ സാഹായ്യകമായിരിക്കാനും ഇടയില്ല. ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി കൂടുതൽ വിവരം അടുത്ത അദ്ധ്യായത്തിലാകാം.

മിസ്റ്റിക് പ്രസ്ഥാനത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഉത്തരേന്ത്യയിൽ പ്രചരിച്ചിരുന്ന ശൈവസിദ്ധാന്തത്തിന്റെ ചിന്താഗതി ഇപ്രകാരമാണു്. ജീവാത്മാവിനു് സമഗ്രതയുണ്ടാകാത്തകാലത്തോളം അതു് പരമാത്മാവിൽ പ്രകാശിക്കയില്ല; എന്നാൽ ചിലപ്പോൾ അതു് ഗുരുപദേശംകൊണ്ടു് പെട്ടെന്നു് പ്രകാശിച്ചെന്നുവരാം. സൌന്ദര്യ്യാരാധകൻ ലോകത്തെ ഒരു ഇന്ദ്രജാലമായോ ചിത്രപടമായോ കണ്ടു് ആനന്ദലഹരിയിൽ മുഴുകുന്നു. അതുപോലെതന്നെ തന്റെ ദേഹം മറന്നു് ലോകം മുഴുവൻ താനായി ദർശിക്കുന്നവനും ഏവംവിധമുള്ള ഒരനുഭവം ഉണ്ടാകാം. ഒരു സംഗീതയന്ത്രത്തിൽനിന്നും പുറപ്പെടുന്ന ശ്രുതിയിൽ ലയിച്ചു് ഒരുവനും ഒരു കുന്നിന്റെ മനോഹരമായ താഴ്വര കണ്ടു് മറെറാരുവനും, ദേവാലയപ്രദക്ഷിണംകൊണ്ടു് ഇനിയൊരുവനും ഒരുതരം ശുദ്ധചൈതന്യം അഥവാ നിർവികൽപചൈതന്യത്തിൽ ചെന്നുചേരാവുന്നതാണു്. ഇന്ദ്രിയദമനംചെയ്തു് മനസ്സിനെ പരിപൂർണ്ണമായി ജയിച്ചു് അന്തരാത്മാവിൽ ലയിച്ചിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയിലത്രേ ഈശ്വരാനുഭൂതി ഉണ്ടാകുന്നതു്. ഇതു് അഷ്ടാംഗയോഗാദികളിലെന്നപോലെ വ്യവസ്ഥിതമായ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽക്കൂടി മനസ്സിനെ ക്ലേശിപ്പിച്ചു് നിർവഹിക്കുന്നതല്ല, പ്രത്യുത ആത്മാവിൽ നിസർഗ്ഗജമായുള്ള ഒരു വാസനാവിശേഷം

സ്വയമേവ പ്രവർത്തനം നടത്തുന്നതിന്റെ ഫലമത്രേ. ഇലകൊഴിഞ്ഞ ഒരു വൃക്ഷം കണ്ടമാത്രയിൽ ഉണ്ടായ മാനസാന്തരത്താൽ ലാറെൻസ് എന്ന മഹാൻ പ്രപഞ്ചംവെടിഞ്ഞു് ഈശ്വരപ്രേമത്തിൽ മുഴുകിയ കഥ ഇവിടെ സ്മരണീയമാണു്.

വൈഷ്ണവരിൽ ഒരു വഗ്ഗക്കാരുടെ ചിന്താഗതി ഇതിൽനിന്നും അൽപം ഭിന്നമാണു്. അവർ അധ്യാത്മശിക്ഷണത്തിനു് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം കൽപിക്കുന്നു. ഭക്തിയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും കാംക്ഷിക്കാതെ തപസ്സുചെയ്യുന്ന ഒരുവനു് ഈശ്വരാനുഭൂതി ഉണ്ടാകും. ഇതിനു് ക്ലുപ്തമായ മാർഗ്ഗമോ കാലമോഇല്ല അപ്രകാരമുള്ള ഒരു ആത്മവികാസം ഏതുകാലത്തുംഉണ്ടാകാം. അതിനു് ശാസ്ത്രവും യുക്തിയും പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്നില്ല. യോഗസൂത്രങ്ങൾ ഈശ്വരധ്യാനത്തിനുള്ള സങ്കേതങ്ങൾ വിവരിക്കുന്നുവെന്നല്ലാതെ അവ മനുഷ്യനെ ആനന്ദനിമഗ്നനാക്കുന്നില്ല; അവനെ അതിനു സന്നദ്ധനാക്കുന്നതേ ഉള്ളൂ.

യവനാചായ്മാരും പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തിൽ ഈശ്വരതത്വം സന്ദർശിച്ചു. പ്ലേറോയുടെ അധ്യാത്മോന്മാദം തച്ഛിഷ്യനായ പ്ലൊട്ടൈനസ്സിലും പകർന്ന കഥ മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. സൃഷ്ടിവൈചിത്ര്യംതന്നെ നമ്മുടെ അധ്യാത്മചിന്തയെ വികസിപ്പിക്കുമെന്നു് അവർ വിശ്വസിച്ചു. അസിസിയിലെ സെയിൻറ്ഫ്രാൻസിസ് പ്രകൃത്യാരാധകന്മാരിൽ ഒരു മാന്യസ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നു. ശിലാതലങ്ങളിൽ നിദ്രാവസ്ഥയിലും, ചെടികളിൽ സ്വപ്നാവസ്ഥയിലും, മനുഷ്യരിൽ ജാഗ്രദവസ്ഥയിലും മരുവുന്ന ആശക്തിയുടെ സ്പന്ദനം അദ്ദേഹം അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞു്

സന്തോഷമടയുന്നു! പുഷ്പവിശേഷങ്ങൾ, ശലഭങ്ങൾ, പക്ഷികൾ എന്നിവയുടെ ദർശനത്തിൽ അദ്ദേഹം ചിന്താഗ്രസ്തനാകുന്നു. വൃക്ഷലതാദികൾക്കു് സൂര്യപ്രകാശമെന്നപോലെ പക്ഷികൾക്കു് പഞ്ജരവും ആവശ്യമാണത്രേ. തന്റെ കൊച്ചു സഹോദരങ്ങളായ പറവകളുമായി സല്ലപിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള കൗതുകം അളവറ്റതാണു്! പ്ലേറോയുടെ കാലടികളെ പിൻതുടർന്ന ബ്രൂണോ, സൂസോ എന്നിവർക്കും പ്രകൃതിയോടുള്ള ബഹുമാനം ശ്ലാഘ്യമാണു്. "ഈശ്വരാ! അങ്ങയുടെ സൃഷ്ടിവിശേഷങ്ങളിൽ ഇത്ര ആകർഷണീയനായിക്കാണുന്ന അങ്ങു് എത്രമാത്രം ഹൃദ്യനായിരിക്കണം!" എന്നു് സൂസോ ഉൽക്കണ്ഠാപൂർവ്വം പറയുന്നു!

രഹസ്യവാദികളിൽ വിവിധതലത്തിൽ ഏകതാനം ദർശിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവണതയെപ്പറ്റി ഒന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഈ പ്രാപ്യസ്ഥാനത്തിൽ എത്തുന്നതിനു് മാർഗ്ഗങ്ങൾ പലതുമുണ്ടു്; എന്നാൽ നേത്രം സൂര്യനെപ്പോലെ ഇരുന്നാൽ മാത്രമേ അതിനു് സൂര്യനെ ദർശിക്കാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ. അതുപോലെ ആത്മാവു് ഈശ്വരതുല്യനാകുമ്പോൾ അതിനു ഈശ്വരദർശനം സുകരമായിത്തീരും, എന്നു് പ്ലൊട്ടിനസ് പറയുന്നു. പ്രകൃതിനിരീക്ഷണം, സൌന്ദര്യാരാധന, മധുരഭക്തി, പ്രേമം എന്നിവയെ പരസ്പരഭിന്നങ്ങളായ വീക്ഷണകേന്ദ്രങ്ങളിൽക്കൂടി ഓരോരുത്തർ ദർശിക്കുന്നതു കാണാം. മനുഷ്യനെ ഈശ്വരശക്തിയുമായിബന്ധിക്കുന്ന ശൃംഖലയായിട്ടാണു് ഷെല്ലിയും ബ്രൌണിങ്ങും പ്രേമത്തെ ദർശിക്കുന്നതു്. 'മനുഷ്യസ്വഭാവം' ഷെല്ലിക്കു് ഉന്മേഷം നൽകിയി

ല്ല. എന്നാൽ ബ്രൌണിങ്ങാകട്ടെ മനുഷ്യനാകുന്ന ഇരുണ്ട കണ്ണാടിയിലും ഈശ്വരനെ കണ്ടു. ഷെല്ലി, ബ്രൌണിങ്ങ്, കീറ്റ്സ്, റൊസെറ്റി എന്നിവരുടെ കൃതികളിൽ മിസ്റ്റിസിസം പാലിൽ നെയ്യെന്ന വണ്ണം കലർന്നു കിടക്കുന്നു. "പ്രേമത്തിനു് അധീനനായി ഉയരുന്നവൻ സൌന്ദര്യത്തെ സമീപിക്കുന്നു! ഭൂമിയിലും ആകാശത്തിലും കാണുന്ന സുന്ദരവസ്തുക്കളാണു് അവന്റെ സോപാനമാർഗ്ഗം. ആ വസ്തുക്കളിൽ നിന്നും അവൻ സുന്ദരമായ ശീലവും ധാരണയും, ക്രമേണ അഖണ്ഡമായ സൌന്ദര്യവും ദർശിക്കുകയും അതിന്റെ സാരാംശം എന്തെന്നറിയുകയും ചെയ്യുന്നു." സംസാരസാഗരനിമഗ്നനായി വലയുന്നതിനിടയിൽ കീറ്റ്സിനു് സൌന്ദര്യം ആത്മാനന്ദം നൽകുന്നു. ഷെല്ലി, റൊസെറ്റി എന്നിവരെ സൌന്ദര്യം ഒരു മനോഹരഗാനമെന്നവണ്ണം സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നു. ബ്രിഡ്ജസ്സിനെ സൌന്ദര്യം അനശ്വരതയിലേയ്ക്കു് നയിക്കുന്നു! എന്നാൽ മിസ്റ്റിസിസം ഇവരിൽ ഇടവിടാതെ ജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു അഗ്നിയല്ല. അതു് ചഞ്ചലാസമാനം ഇടയ്ക്കിടെ സ്ഫുരിക്കുന്ന ഒരു ജ്വാലമാത്രമാണു്. എന്നാൽ ഇവരിൽ കാണുന്ന ശോകഛായയിൽനിന്നും ബ്രൌണിങ്ങു് മുക്തനാണു്. മരണം എന്നതു് പരമാത്മരൂപം ദൃശ്യമാകത്തക്കവണ്ണമുള്ള ഒരു യവനികാഭേദനം മാത്രമാണെന്നു് പ്രൊമിതിയസ്, അഡൊണൈ മുതലായ കൃതികളിൽ അദ്ദേഹം പ്രതിപാദിക്കുന്നതു് നോക്കുക! ഭാവന ആധ്യാത്മികവും സൃഷ്ടിപരവുമായ ഒരു ശക്തിവിശേഷമാണെന്നു് ബ്ലേക്കും ഷെല്ലിയും വിശ്വസിച്ചു. എല്ലാവിധനന്മകളും മനുഷ്യനിൽതന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു

വെന്നും അവന്റെ സകലവിധമായ പുരോഗതിയും സ്വമനസ്സുക്തിയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുമെന്നുമത്രേ അവരുടെ മതം.

'മനയേവമനുഷ്യാണാം
കാരണം ബന്ധമോക്ഷയോഃ'

എന്നുള്ള ആർഷസിദ്ധാന്തവും ഇവിടെ സ്മരണീയമാണ്. ഭൌതികപ്രേമം പാരത്രികപ്രേമത്തെക്കാൾ ഗൌണമാണെന്നത്രേ പ്ലേറോയുടെ മതം. ഷെല്ലിയാകട്ടെ ഇവ രണ്ടുംക്രൂട്ടിയിണക്കാനാണ് ശ്രമിക്കുന്നത്. "ഒരാൾ എപ്പോഴും ഒന്നല്ലെങ്കിൽ മറെറാന്നിനെ സ്നേഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ശരീരത്തിൽ അന്തർലീനമായിരിക്കുന്ന ആത്മാവിനു് അങ്ങനെയൊരു പ്രമാദം വരികതന്നെ ചെയ്യും. അതായതു് അവ്യയനെ മനുഷ്യരൂപത്തിൽ ആരായുന്ന വ്യർത്ഥമായ ശ്രമം!" എന്നാണു് അദ്ദേഹം പറയുന്നതു്.

ചാർലിസ് കിങ്സലി ലോകമെങ്ങും ഈശ്വരന്റെ പ്രതിഛായ ദർശിക്കുന്നു. അതു് നമുക്കു കാണാൻ കഴിവുണ്ടാകണമെന്നുമാത്രം; "അഹോ! ലോകമെങ്ങും മുഴങ്ങുന്ന ആ ശ്രുതിയിൽ ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും ലയിക്കാൻ സാധിച്ചാൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി". പ്രകൃതിയും മനുഷ്യഹൃദയവും മൂകങ്ങളാണ്. എന്നാൽ ശ്രുതി ചേരുമ്പോൾ അവ പരസ്പരം ലയിച്ചു് ഈശ്വരമഹത്വം ആലപിക്കുന്നു.

പ്രകൃതിപുരുഷന്മാരുടെ പ്രേമത്തിന്റെ ഫലമായി ഉത്ഭവിച്ച മനുഷ്യർ സ്വജീവിതദശയിൽ ഈശ്വരപ്രേമം ദർശിക്കുന്നുവെന്നു് പാറ്റ്മോർ വിശദീകരിക്കുന്നു. 'ഗൃഹദേവത' എന്ന കൃതിയിൽ ഈ ആശയം സരസമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സാംഖ്യമ

തപ്രകാരമുള്ള ശ്രുഷ്ടബ്രഹ്മത്തിന്റെ പരിണാമഗതി ഇവിടെ സ്മരണീയമാണ്.

ജർമ്മനീയനായ എക്കാർട്ട് മിസ്റ്റിക് സാഹിത്യത്തിൽ വളരെ ഉയർന്ന പദവിയെ അർഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്താഗതി ഭാരതീയാചാര്യന്മാരുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങളോട് സാധർമ്മ്യം വഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു അദ്വൈതപക്ഷപാതിയാണോ എന്നുകൂടി തോന്നിപ്പോകും. * "ഈശ്വരൻ അങ്ങേവശത്തും മനുഷ്യർ ഇങ്ങേവശത്തുംനിൽക്കുകയാൽ അവർ രണ്ടു ശക്തികളാണെന്നും മൂഢന്മാർ വിശ്വസിക്കുന്നു. അതു വാസ്തവമല്ല. ഞാൻ ഈശ്വരനെ ദർശിക്കുക എന്ന വിഷയത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഞാനും അദ്ദേഹവും ഒന്നുതന്നെയാണ്, എന്നത്രേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം. സൂര്യനിൽനിന്നും രശ്മി, അഗ്നിയിൽനിന്നും ചൂട്, പുഷ്പത്തിൽനിന്നും സുഗന്ധം, നദിയിൽനിന്നും കൈത്തോട് എന്നിവപോലെ ഈശ്വരാംശഭൂതന്മാരായ അവതാരപുരുഷന്മാർ ഏതുകാലത്തും ജാതന്മാരാകതന്നെ ചെയ്യും. പ്രപഞ്ചം എന്നതു് ഈശ്വരശക്തിയുടെ പ്രകാശനമാണ്. സൃഷ്ടിക്കുമുൻപു് ഈശ്വരൻ ഈശ്വരനല്ലെന്നത്രേ എക്കാർട്ട് പറയുന്നതു്. എന്തെന്നാൽ അപ്പോൾ അദ്ദേഹം അപൂർണ്ണനാണ്. എല്ലാ സൃഷ്ടിവിശേഷങ്ങളും ഈശ്വരനിൽ അരൂപമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. അജ്ഞാന

---

* "When we take to Eckhart's doctrine of the unity–or rather identity–of the human and the divine, he seems to echo the तत्त्वमसि of the upanishads in its most extreme form".

'The Indwelling God'. Dewick.

കാരണം ആത്മകർമ്മഫലമാണെന്നും സേച്ഛാനുസരണം ജീവിക്കാൻ മനുഷ്യർ സ്വതന്ത്രനാണെന്നും അദ്ദേഹം പറയുന്നു. ഹൃദയമധ്യത്തിൽ ഉള്ള അഗ്നിവിശേഷത്തിനു് ഈശ്വരനോടുള്ള ദുഃബന്ധം നിമിത്തം ഈശ്വരനും അതും ഭിന്നശക്തികളല്ലെന്നും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു:- "ആത്മാവിൽ ആത്മാതീതമായ ഒരു ശക്തിവിശേഷം ഉണ്ടു്. ഈ അവ്യക്തശക്തിയെപ്പറ്റി ഞാൻ എന്റെ സംഭാഷണങ്ങളിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിനെ ഒരു പ്രകാശം, ദീപശിഖ, ശക്തി എന്നിങ്ങനെ പലതരത്തിൽ ഞാൻ നാമകരണം ചെയ്തു. എന്നാൽ അതു് നാമാതീതമാണു്. ഈ ശക്തിയിലൂടെ ഈശ്വരൻ വികാസം പ്രാപിക്കുന്നതു്." ഇങ്ങനെയുള്ള എക്കാർട്ടിന്റെ ചിന്താഗതി അക്കാലത്തുള്ള മതചിന്തകന്മാക്കു് അത്രരുചികരമായിരുന്നില്ല. അതിനു് കാരണവുമുണ്ടു്. മിസ്റ്റിസിസം ഒരനുഭവം മാത്രമാണു്. താർക്കികന്റെ യുക്തിവാദത്തിനു് അവിടെ ഒരു സ്ഥാനവുമില്ല. കേവലം ഒരു പാമരൻപോലും രഹസ്യവാദിയാകാം; എന്തെന്നാൽ രഹസ്യവാദത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം ശ്രദ്ധമൂലമായ വിശ്വാസത്തിലുയർന്ന നിഷ്കളങ്കഭക്തി മാത്രമാണു്. യുക്തിയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള ചിന്ത പലപ്പോഴും ഉദ്ദേശകാരണമായിരിക്കെ ഭക്തി വിശ്വാസജന്യമായ രഹസ്യവാദം ഋതഗതിയിൽ ആത്മാവിനു ശാന്തിയരുളുന്നു.

ജയദേവൻ തുടങ്ങിയ വൈഷ്ണവകവികൾ രാധാകൃഷ്ണയോഗത്തിൽ ഈശ്വരതത്വം സന്ദർശിച്ചു് സംപുഷ്ടിയടയുന്നു. രാധിക തന്റെ ജീവിതസർവ്വസ്വമായി കൃഷ്ണനേയും ഏവം വിധംതന്നെ കൃഷ്ണൻ രാ

ധയേയും കാണുന്നു. ഒരാളെ പിരിഞ്ഞു മറെറാരാൾക്കു് ജീവിക്കുകയെന്നുള്ളതു് സാധ്യമല്ല. ഇങ്ങനെ രാധാകൃഷ്ണന്മാരെ ഉപാധിയാക്കി ഈ കവികൾ ആത്മാനുഭാവം വർണ്ണിക്കുന്നു. ഇവരുടെ കാലടികളെ പിൻതുടർന്നു് ആധുനികകാലത്തു് അപ്രതിഷേധ്യമായ ലോകപ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ച ഒരു മഹാകവിയത്രേ രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ. പല യുവകവികളെയും രഹസ്യവാദാന്തരീക്ഷത്തിലേയ്ക്കു് ക്ഷണിച്ചവരുത്തിയതു് അദ്ദേഹമാണു്. ടഗോർ 'ഒരു അദ്വൈതിയോ അതോ ദ്വൈതിയോ, അതോ മിസ്റ്റിക് കവിയോ, വിശിഷ്ടാദ്വൈതിയോ എന്നൊക്കെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ വായിക്കുന്നവർക്കു് സന്ദേഹം ജനിക്കാവുന്നതാണു്. അതൊക്കെ സൂക്ഷ്മമായി ചിന്തിക്കുന്നതിനു് നമുക്കു് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ സ്ഥലമില്ല. എന്നാൽ മിസ്റ്റിക് സാഹിത്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥാനം പരിശോധിക്കാതിരിക്കാനും തരമില്ല. അതു് ഇനിയൊരധ്യായത്തിലാകാം.

സമഗ്രമായ മധുരഭക്തികൊണ്ടു് അടുത്തകാലത്തു് ലോകത്തെ സമാകർഷിച്ച ഒരു സുകൃതിയാണു് ശ്രീരാമകൃഷ്ണപരമഹംസർ. നമ്മുടെ ഹൃദയത്തെ ഹഠാദാകർഷിക്കുന്ന ഇത്തരം രഹസ്യവാദികൾ ലോകത്തിൽ തുലോം ചുരുക്കമാണു്. അവികലസൌന്ദര്യത്താൽ കാണികളുടെ കണ്ണുകളിൽ അമൃതധാരചൊരിയുന്ന ശിശുക്കൾക്കു തുല്യം ഈ പരമഹംസന്മാർ നമ്മെ ഭക്തിസരിത്തിൽ ആറാടിക്കുന്നു. അവരിൽ നൂറു ശതാംശവും ഈശ്വരചൈതന്യം വിലസുന്നു എന്നതന്നെ പറയാം. ഈശ്വരത്വം കളിയാടുന്ന മഹർഷിവര്യന്മാരുടെ സമീപത്തിൽ ഇ

വർ ഉൽക്കണ്ഠാപൂർവ്വം പാഞ്ഞെത്തുന്നു; ഭക്തിമാഹാത്മ്യം പരസ്പരം പകർന്ന് അവർ ആത്മഗീതം ആലപിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ അനവധി വിശിഷ്ടസൂക്തങ്ങൾ നമുക്കു സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. * ശ്രീരാമകൃഷ്ണന്റെ സംഭാഷണങ്ങൾ ഈ ഇനത്തിൽ പെട്ടവയാണ്. വൈഷ്ണവചരൻ, ഗൌരീപണ്ഡിതൻ, ബ്രാഹ്മണി മുതലായവരുമായുള്ള സംഭാഷണാദികളിലും ധ്യാനാനുഷ്ഠാനാദികളിലും ശിഷ്യോപദേശങ്ങളിലുമെല്ലാം ഈ മഹാനിൽ അനുസ്യൂതമായി പ്രവഹിക്കുന്ന കലർപ്പില്ലാത്ത ഈശ്വരചൈതന്യം എത്രയും ഹൃദയാകർഷകമാണ്. പലപ്പോഴും, അദ്ദേഹം ആധ്യാത്മോന്മാദം പിടിപെട്ട് ആടുകയും പാടുകയും ഉച്ചത്തിൽ നിലവിളിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു! താന്ത്രികസാധനകൾ പരിശീലിച്ചതിന്റെ ശേഷം വസ്ത്രങ്ങളും യജ്ഞോപവീതവും കൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീരത്തിൽ നിന്നും തനിയേ അഴിഞ്ഞു പോയത്രേ. ആ അവസരത്തിൻ മുൻപ് നിസ്സാരമെന്നും നിരുപയോഗമെന്നും തോന്നപ്പെട്ടതു പലതും ഏറ്റവും പരിശുദ്ധവും ഈശ്വരചൈതന്യം വിളങ്ങുന്നതുമായി കാണപ്പെട്ടു! സദസദ്വ്യത്യാസങ്ങളൊന്നും അദ്ദേഹം അറിഞ്ഞില്ല. സ്വശരീരകാന്തി വർദ്ധിച്ചു; എന്നാൽ ഈ ബാഹ്യസൌന്ദര്യമൊക്കെ ആദ്ധ്യാത്മികസൌന്ദര്യമായി മാറണമെന്നായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹം! ക്രമേണ അതും സഫലമായി. ഈശ്വരനുവേണ്ടി സർവ്വസ്വവും ത്യജിക്കുന്നവർക്കു മാത്രമേ ഈശ്വരാനുഭൂതി ഉണ്ടാകയുള്ളൂ, എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശസാരം. ഈശ്വരമതത്തെ പരാമർശിച്ച് അനുദിനം പ്രഭാഷണം ചെയ്തുകൊ

ണ്ടിരുന്ന മഹാനാണു് പരമഹംസർ. തദ്വാരാ രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു സാരമായ സമ്പാദ്യം, ഉള്ളുഴിഞ്ഞ ഭക്തിരസം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന ഒരു വിശിഷ്ടഭണ്ഡാരം, നമുക്കു സിദ്ധിച്ചു.

ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ ഉപാധിയാക്കി ഭക്തിലഹരിയിൽ മുഴുകി രഹസ്യവാദം ചെയ്ത കവികളിൽ, ഉത്തരേന്ത്യയിൽ തുളസിദാസനും ദക്ഷിണേന്ത്യയിൽ ത്യാഗരാജനും പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്നു. തുളസിദാസനു് ബാല്യം മുതല്ക്കേ ഉണ്ടായിരുന്ന രാമഭക്തി ഒരുതരം ഭക്ത്യുന്മാദമായിത്തീരുകയും അദ്ദേഹം "രാമചരിതമാനസ" നിർമ്മാണത്താൽ സംതൃപ്തനാവുകയും ചെയ്തു. ഈ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിലും കാണുന്ന രഹസ്യവാദം എത്രയും ഹൃദയംഗമമാണു്.

തുളസിദാസൻ സ്വപത്നിയുടെ ഉപദേശംമൂലം തന്റെ പ്രേമം പ്രപഞ്ചസത്തയിൽ സമർപ്പിച്ചു. അതിനുശേഷം ഒരാൾ വൃക്ഷം വെട്ടിമുറിക്കുന്നതുകണ്ടു് വ്യസനാക്രാന്തനായി ഓടിച്ചെന്നു. "നിന്റെ വെട്ടുകൾ നിറുത്തുക. അവ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ കൊള്ളുന്നു. ഈ വൃക്ഷമാണു് എന്റെ പ്രേമഭാജനമാണു്. അതിൽ എന്റെ ഈശ്വരനെ ഞാൻ കാണുന്നു." എന്നാണു് അദ്ദേഹം പറയുന്നതു്! ഒരു നിഷാദൻ മാനിനെ കൊല്ലുവാനൊരുങ്ങുന്നതുകണ്ടു് അദ്ദേഹം ഓടിച്ചെന്നു്, "അതിനെ വിടുക. എന്റെ പ്രേമഭാജനം അതിന്റെ കണ്ണുകളിൽ കൂടി നോക്കുന്നു" എന്നു് അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു! സ്വപ്രിയതമയിൽ കണ്ടിരുന്ന ദിവ്യത്വം അദ്ദേഹം വൃക്ഷങ്ങളിലും നദികളിലും പർവ്വതങ്ങളിലും കണ്ടു. ഏവംവിധം രാമച

ന്റെ സപൂർണ്ണപ്രതിമയിൽ ബാല്യത്തിൽതന്നെ ഭാന്തുപിടിച്ചിരുന്ന ത്യാഗരാജൻ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള കീർത്തനങ്ങൾ പലതും സഗുണോപാസനയിൽ നിന്നും നിർഗുണോപാസനയിലേയ്ക്ക് കടക്കുന്ന മാർഗ്ഗം തെളിവായി പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു. "എന്താണ് അങ്ങ് വരാൻ താമസിക്കുന്നതു്? അങ്ങയുടെ പുഞ്ചിരിതൂകുന്ന മുഖം കാണാൻ വൈകി. സീതാദേവിയുടെയും ഹനുമാന്റെയും ഭക്തി എന്റേതിനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമാണോ? ഛേ! പരമാത്മാവേ! ഇനി എനിക്ക് സഹിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല; ഞാൻ ആരോടാണ് മറയിടേണ്ടതു?" എന്നിങ്ങനെ ആവലാതി പറയുന്ന ത്യാഗരാജൻ പിൽക്കാലത്തു് * ശിവനേയും വിഷ്ണുവിനെയും രാമചന്ദ്രനിൽ കാണുന്നു. ക്രമേണ പ്രകൃതിയിൽ കാണുന്ന ഈശ്വരമാഹാത്മ്യത്തെ ആസ്പദിച്ച് സംതൃപ്തനാകുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനു് കഴിയുന്നു. ഉലകെങ്ങും പ്രകടമായിക്കാണുന്ന പ്രകൃതിമഹത്ത്വത്തിന്റെ സാരം ഗ്രഹിക്കാതെ ഈശ്വരനോടു സ്വകാര്യസിദ്ധിക്കായി ആവലാതി പറഞ്ഞു കാലംകഴിച്ചതിൽ അദ്ദേഹം അന്ത്യകാലത്തു് * മനസ്താപിക്കുന്നുമുണ്ടു്. ഇങ്ങനെ പ്രപഞ്ചനീതി അഥവാ ശ്രുതിപ്രോക്തമായ ഋതവുമായുള്ള സാക്ഷാൽക്കാരം അദ്ദേഹത്തിനു സിദ്ധിച്ചു.

രാമതിഥ്ന്റെ മരണത്തോടുള്ള മനോഭാവം നോക്കുക:— "അല്ലയോ മരണമേ! വേണമെങ്കിൽ ഈ ശരീരത്തെ എടുത്തുകൊള്ളുക. എനിക്കുപയോ

---

* എവരിനീ നന്ദ്യയിഞ്ചിരാ" എന്ന കൃതി

* 'അപരാധമുലനോർവ, എന്ന കൃതി.

ഗിക്കുവാൻ അനവധി ശരീരങ്ങളുണ്ട്. ചന്ദ്രന്റെ രജതതന്തുക്കളും സൂര്യന്റെ സൌവർണ്ണരശ്മികളും അണിഞ്ഞുകൊണ്ട് എനിക്ക് ആനന്ദകരമായി ജീവിക്കാം. കാട്ടാറുകളുടെയും അരുവികളുടെയും വേഷത്തിൽ എനിക്കു സച്ഛന്ദം വിഹരിക്കാം. സമുദ്രത്തിന്റെ തിരമാലകളിൽ എനിക്കു നൃത്തം ചെയ്യാം. ഞാൻ മന്ദമാരുതന്റെ വീശലാണ്, കൊടുങ്കാറ്റിന്റെ മദമാണ്. എന്റെ ഈ രൂപങ്ങളെല്ലാം മാറിമാറിവരുന്നവയാണ്. ഞാൻ കൊടുമുടിയിൽ നിന്നിറങ്ങിവന്ന് കവാടത്തിൽ മുട്ടി, ഉറങ്ങിയവരെ ഉണർത്തി, ഒരുവനെ സമാശ്വസിപ്പിച്ച്, മറെറാരാളുടെ കണ്ണീർ തുടച്ചു. ഞാൻ ഒന്നും സൂക്ഷിക്കുന്നില്ല. ആരും എന്നെ കണ്ടുപിടിക്കുകയില്ല."

ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിൽ 'ഛായാവാദ്', രഹസ്യവാദ് എന്നീ നാമങ്ങളിലാണ് മിസ്റ്റിസിസം അറിയപ്പെടുന്നത്. രഹസ്യവാദത്തിന്റെ പ്രണേതാക്കൾ കബീർ, മീരാ തുടങ്ങിയവരത്രേ. ആങ്ഗ്ലഭാഷയുടെ പ്രചരണത്തോടുകൂടി രഹസ്യവാദത്തിന്നു കൂടുതൽ പ്രസക്തിയുണ്ടായി. അയോധ്യാസിംഹ ഉപാധ്യായന്റെ "പ്രിയപ്രവാസ"ത്തിൽ രഹസ്യവാദമായ ധാരാളം കാണുന്നു. രാധാകൃഷ്ണന്മാരെ ഉപാധിയാക്കി ജീവാത്മാവിനു പരമാത്മൈക്യത്തിനുള്ള വ്യഗ്രതയാണ് അതിൽ വെളിവാക്കിയിരിക്കുന്നത്. നായികയുടെ സന്ദേശം നോക്കുക:- നിന്നെക്കൊണ്ടു മറെറാന്നും സാധ്യമല്ലെങ്കിൽ ആ പ്രിയന്റെ പദകമലം പോയി സ്പർശിച്ചുവരിക. പിന്നീട് ഞാൻ നിന്നെ സ്പർശിച്ച് സംതൃപ്തിയടഞ്ഞുകൊള്ളാം." മൈഥിലീശരണഗുപ്തന്റെ കവിതയുടെ

ജീവൻ ഭാവവ്യഞ്ജനയാണ്. രാമനരേശത്രിപാഠി യുടെ ഒരു പ്രഭാതവർണ്ണനമാത്രം ഉദാഹരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. * "ഒരുദിവസം പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളാൽ സുന്ദരവും സരസവുമായ പ്രഭാതം രാഗരൂപമായ രഥത്തിൽകയറി രവിയുടെ രാഗമാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി സാക്ഷാൽ സുഖത്തെപ്പോലെ പതുക്കെപ്പതുക്കെ പൂർവാശയിൽ തിരമാലകളടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സമുദ്രത്തിൽ വന്നുചേർന്നു."

ജയശങ്കർപ്രസാദിന്റെ പ്രതിപാദ്യവിഷയം പ്രേമമാണ്. ആ പ്രേമം അലൌകികമായ രൂപലാവണ്യത്തെ തേടിപ്പോകുന്നു. ഒരവസരത്തിൽ തന്റെ ഹൃദയനിർലീനമായിരിക്കുന്ന പ്രേമഭാവനയെ കവി ഇപ്രകാരം സ്മരിക്കുന്നു:- "പ്രണയസിന്ധുവിന്റെ അധോഭ്രമിയിൽ ബഡവാഗ്നിജ്വാലകൾ ഉറങ്ങുകയായിരുന്നു. വികലമായ സൌന്ദര്യത്തിൽ ദാംഛംപൂണ്ട മത്സ്യങ്ങളെപ്പോലെ കണ്ണുകൾ ഉറ്റുനോക്കിയിരുന്നു" പ്രേമനൈരാശ്യം ഒരു മധുരഭാവനയാണത്രേ; "പരിഭ്രമിക്കാതെ കുറെദൂരംകൂടി പോവുക; പ്രളയംവരെയല്ലേ വേണ്ടൂ" എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമാധാനം.

മഹാദേവീവർമ്മ രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു മഹനീയസ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നു. അവർക്ക് ദുഃഖത്തോടാണ് കൂടുതൽ താല്പര്യം. ജീവിതത്തിന്റെ പ്രഭാതത്തിൽ പരമാത്മദർശനം സിദ്ധിച്ചു

---

* രാഗരഥീരവിരാഗപഥീ അവിരാഗവിനോദവിസേരാ
പ്രകൃതിഭവൻകേ സഖ്വിഭവോംസേ സുന്ദരസരസ
സനേ രാ

ഏകദിവസമതിമുദിത ഉദധികേവീചിവിചുംബിതതീരേ
സുഖകിരാതിമിലാ പ്രാചീസേ ആകരധീരേ ധീരേ.

ദേവി മദോന്മത്തയായിത്തീരുന്നു. അതേസമയത്തുതന്നെ ക്ലേശത്തിന്റെ സാമ്രാജ്യവും അവൾക്ക് ലഭിക്കുന്നു. "എന്റെ നെടുവീർപ്പുകൾ അധരങ്ങളുടെ മറവിൽ ഉറങ്ങുന്നു. എന്റെ സ്വപ്നവും ഈ ഉന്മത്തമായ ക്ഷതത്താൽ മറഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്." അന്ധകാരത്തിൽ മുങ്കിയിരിക്കെ സമുദ്രത്തിന്റെ മറുകരയിലെത്തിയാൽ സുഖവും ശാന്തിയും ലഭിക്കും; എന്നാൽ ആരാണ് അക്കരകടത്തുക! പുഷ്പത്തിൽ അനന്തമന്ദഹാസവും മാരുതനിൽ ത്യാഗത്തിന്റെ ഗാനവും എല്ലാറ്റിലും സ്വർഗ്ഗീയവികാസവും കാമനീയകവും വിളങ്ങുന്ന ആ ലോകം എത്രയോ ദൂരെയാണ്? ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണ് ഈ മഹതിയുടെ ചിന്താഗതി. സുമിത്രാനന്ദപന്ത്, സൂര്യകാന്തത്രിപാഠി, രാമ്കുമാർവർമ്മ, ജഗന്നാഥ്പ്രസാദ്മിളിന്ദ എന്നിവരും രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളവരാണ്. മൂന്നുലോകങ്ങൾക്കും നയനചിത്രവും ലോകമാകുന്ന നേപഥ്യഭൂമിയിലെ അജ്ഞാതനായ വിദൂഷകനുമായിട്ടാണ് പന്ത് ഉർവ്വശിയെ ദർശിക്കുന്നത്.

പേഴ്സ്യയിലെ ആധുനികസാഹിത്യത്തിൽ ചിന്താപ്രധാനങ്ങളായ മിസ്റ്റിക്കുതികൾ പലതും നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു മഹാനാണ് ഇക്ബാൽ. എക്കാർട്ട്, പ്ളൊട്ടൈനസ് തുടങ്ങിയുള്ളവരെപ്പോലെ അദ്ദേഹവും ജീവിതരഹസ്യത്തെ ആരാഞ്ഞു് ലോകരംഗത്തിലെങ്ങും ഈശ്വരമഹത്ത്വം ദർശിക്കുന്നു

---

* ഉം തൂവനകേ നയനചിത്ര സീ
യഹാം കഹാംസേ ഉതരീപ്രാത്
ജഗതീകി നേപഥ്യഭൂമി സീ
വിശ്വവിദൂഷക് സീ അജ്ഞാത്

സുമിത്രാനന്ദ പന്ത്

നോക്കുക:- * "ഒരു വികാരം എന്റെ ഹൃദയത്തെ ആനന്ദതരംഗങ്ങളിൽ ആറാടിക്കുന്നു. ഈ ലോകം ബാഷ്പപൂർണ്ണമാണെന്നു് എന്റെ നേത്രങ്ങൾ ഉൽഘോഷിക്കുന്നു. ജീവിതത്തെ സൂക്ഷ്മാവലോകനം ചെയ്യുന്ന സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു് സ്നേഹത്തിന്റെ വിസ്തൃതിയിൽ പരിലസിക്കുന്ന ഒരു ഹൃദയം വെന്തെരിയുകയാണെന്നു് ഒരു പക്ഷേ തോന്നിയേക്കാം. എന്നാൽ മരുഭൂമിയെ മനോഹരമായ മലർവാടിയാക്കി മാറ്റാനും പുഞ്ചിരിയാക്കുന്ന പരിമളം പരത്താനും സ്നേഹത്തിനു് കഴിവുണ്ടു്. സ്നേഹത്തിന്റെ ദിവ്യ ഗാനം മനുഷ്യൻ തന്നെ നിർമ്മിച്ചു. അവനിൽ ഒരു രഹസ്യമുണ്ടു്. എന്നാൽ അവൻ അതു് പുറത്താക്കിക്കളഞ്ഞു.....ജീവിക്കണമെന്നുള്ള ആശയുടെ തീക്ഷ്ണമായ വികാരം എല്ലാ അണുവിലും കാണാം. പരിമളം പരത്തി വിടർന്നുവരുന്ന പൂവിലും ആശയുടെ മൃദുമന്ദഹാസം അങ്കുരിക്കുന്നു." മറ്റുള്ള രഹസ്യവാദികളെപ്പോലെ ഇക്ബാൽ നഗരജീവിതത്തെയും പരിഷ്കാരാഭാവത്തെയും വെറുക്കുന്നു. ഏകാന്തമായ പരിശുദ്ധജീവിതം അദ്ദേഹത്തിനു് എത്രയും കാമ്യമായിത്തോന്നി. "രഹസ്യവാദം" എന്ന കൃതിയിൽ അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:- "അങ്ങയുടെ ഹൃദയനിഗ്രഹതയിൽ നാം ജഡസമാനമായ ഒരു രഹസ്യമായി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അങ്ങു് പ്രത്യക്ഷഭാവം കൈക്കൊണ്ടപ്പോൾ ഒരു ആശ്ചര്യം പോലെ നാം ആഗതരായി. ... ... ആ മഹാത്മാവിനോടു് എനിക്കുള്ള പ്രേമം എന്റെ മൂകമായ വേ

---

* പയാമെ മഷ്'റിബു്.

ണവിൽ മധുരഗാനങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിപ്പിക്കുന്ന. മഞ്ഞുള്ളങ്ങളായ മധുരസ്വരങ്ങളാൽ എന്റെ ഹൃദയം നിറഞ്ഞു കവിയുന്നു. ....ഇവന്റെ വിമലമായ പ്രതിഛായ അങ്ങയുടെ മനോമുകുരത്തിൽ നിന്നാണു് ലബ്ധമായതു്. അങ്ങയുടെ ഹൃദയത്തിലെ കതിരവനാണു് എനിക്കും മഹനീയമായ ഉഷസ്സിനെ സംപ്രാപ്തമാക്കിയതു്. അവിടുന്നു് ശരൽക്കാലത്തിലെ മേഘപടലമാണു്. ഞാൻ അതിന്റെ തണലിൽ ഉല്ലസിക്കുന്ന ഒരു മലർവാടിമാത്രം.....”

ലോകമെങ്ങും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന സൌന്ദര്യ്യധാടി നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിക്കു് നല്ലവണ്ണം വിഷയീഭവിക്കുന്നില്ല. ഇതിനുള്ള കാരണം നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിയുടെ മങ്ങലാണെന്നത്രേ ചാർലിസ് കിങ്സ്ലീയെപ്പോലെ ഇക്ബാലും വിശ്വസിച്ചതു്. എല്ലാ ചരാചരങ്ങളിലും തിളങ്ങിക്കാണുന്നതു് ഒരേ സൌന്ദര്യ്യംതന്നെയാണു്. നമ്മുടെ പ്രണയം മരുഭ്രമിയിൽ നീർച്ചാലുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നു. സൌന്ദര്യ്യത്തിന്റെ അക്ഷയനിധികൾ. ഖനനം ചെയ്തു് എടുക്കേണ്ടവയല്ല; അവ നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിൽത്തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു.” ഇങ്ങനെയാണു് ഇക്ബാലിന്റെ രഹസ്യവാദസ്വഭാവം. “ബന്ധനും മുക്തനും ഞാൻതന്നെ; മധുവും, മധുവാഹകനും ഞാൻതന്നെ; നിധിയും ദാരിദ്ര്യവും ഞാൻ തന്നെ; സ്രഷ്ടാവും സൃഷ്ടിയും ഞാൻ തന്നെ” എന്നാണു് മറെറാരു സൂഫിചിന്തകന്റെ മതം.

അദ്ധ്യായം 5.

തമിഴ് സാഹിത്യവും രഹസ്യവാദവും

* നിറമുയർ കോലമും പേരുമറവു
മിവൈയിവൈയെൻറ–
അറമുയർ ഞാനച്ചുമയികാം
പേശിലുമങ്ങെല്ലാം
ഉറവുയിർ ഞാനച്ചുടർ വിളക്കായ്
നിൻറതൻറി ഒൻറും
പെറ മുയൻറാരില്ലൈയാലെംപിരാൻ
പെരുമൈയെയേ.

വൈദികകാലത്തിൽ നിന്നും അധികം വിദൂരമല്ലാത്ത ഒരു കാലഘട്ടത്തിൽ തന്നെ പല തമിഴ് കവികളും രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംഘകാലകൃതികളിൽ മനുഷ്യനും പ്രകൃതിയുമായുള്ള ദൃഢമായ വേഴ്ച കവികൾ സരസമായി വിവരിച്ചു കാണുന്നു; പുല്ലിലും പുഴുവിലും, പാഷാണത്തിലും പക്ഷിമൃഗാദികളിലും വസിക്കുന്ന ശക്തി ഒന്നുതന്നെയാണ്. മായാബദ്ധരായ നാം അതൊന്നും അറിയുന്നില്ലെന്നു മാത്രം. എന്നാൽ ആ മായയവനികയിൽ നാം സൂക്ഷിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ, ചലച്ചിത്രത്തിൽ രംഗമാറ്റത്തിനു പ്രയോഗിച്ച വരുന്ന വിദ്യയാലെന്നപോലെ, യവനികതന്നെ ക്രമേ

---

* തിരുവിരുത്തം. 44 (നമ്മാൾവാർ)

ണ നീങ്ങുമ്പോൾ നമുക്കു പല നൂതനവസ്തുതകളും തദ്വാരാ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഏകതാവും അനുഭവപ്പെടുന്നു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ മനുഷ്യനുണ്ടാകുന്ന ചില അനുഭവങ്ങൾ നോക്കുക. വേടന്മാർ അസ്ത്രം തൊട്ടുത്തു് മൃഗവധത്തിനു് സന്നദ്ധരായി നിൽക്കുമ്പോൾ 'പാണന്മാ'രുടെ ഗാനം കേട്ടു്, അവരുടെ മനമലിയുന്നതും, അവരുടെ ഹൃദയത്തിലെ 'മറം'നീങ്ങി അവിടെ 'അറം' വ്യാപിക്കുന്നതും, തൽഫലമായി അവരുടെ കൈയിലിരുന്ന അമ്പും വില്ലും വഴുതി നിലത്തു വീഴുന്നതും മറ്റും ഒരു കവി മനോഹരമായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. 'തിണൈമയക്കം' എന്ന പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഈമാതിരി വർണ്ണനകൾ ധാരാളമായി കാണാം. വയലുകളിൽ നിൽക്കുന്ന ഗോപാലന്മാരുടെ വേണുഗാനം കേട്ടു് മയിലുകൾ മതി മറന്നു് ക്രമേണ നേത്രമടഞ്ഞു് സുഖനിദ്രയെ പ്രാപിക്കുന്നു! ക്രീഡാലോലുപരായിരുന്ന ഹംസങ്ങൾ വണ്ടുകളുടെ താരാട്ടുകേട്ടു് ലീലകളിൽ നിന്നും പൊട്ടുന്നവേ വിരമിച്ചു് മയങ്ങി നിൽക്കുന്നു! വൃക്ഷത്തണലിൽ കിടന്നുറങ്ങുന്ന കരടിയെ ഉദാരശീലനായ വൃക്ഷം പുഷ്പവൃഷ്ടിചെയ്തു് താലോലിക്കുന്നു! മുളകുവള്ളി ആഞ്ഞുപിടിച്ച വൃക്ഷശിഖരമാകട്ടെ അതിനെ സസന്തോഷം ആലിംഗനം ചെയ്തു് പുളകിതഗാത്രനായി നില കൊള്ളുന്നു! വൈവിധ്യത്തിൽ നിന്നും ഏകതാത്തിലേയ്ക്കുള്ള പ്രയാണം ഇങ്ങനെ പ്രപഞ്ചമെങ്ങും നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിക്കു് വിഷയീഭവിക്കുന്നു.

ശൈവാഗമങ്ങളാകുന്ന പാലാഴി കടഞ്ഞെടുത്തു് തിരുമൂലരാൽ നിതാന്തസുന്ദരമാക്കപ്പെട്ട ശൈവസിദ്ധാന്തം അനവധി ശിവഭക്തന്മാരെ സൃഷ്ടിച്ചു.

അതുപോലെതന്നെ പൌരാണികകാലത്തു് ഉത്തരഭാരതത്തിൽ ശുദ്ധമൂലമായിത്തീർന്ന വിഷ്ണുഭക്തി വീണ്ടും ദക്ഷിണഭാരതത്തിൽ പ്രചരിച്ചു. അതിനു് നവജീവനും ചിരപ്രതിഷ്ഠയും നൽകിയതു് ആൾവാരന്മാരായിരുന്നു. ആൾവാരന്മാർ ശൈവാചാര്യന്മാരെപ്പോലെ സഗുണോപാസനയുടെ മാധുര്യം ജനസമുദായത്തെ ഉൽബോധിപ്പിച്ചു. ഔത്തരാഹന്മാരുടെ തത്ത്വചിന്താഫലം ഉപനിഷത്തുകൾ ദർശനങ്ങൾ എന്നിവയിൽക്കൂടി നമുക്കു സിദ്ധിച്ചുവെങ്കിൽ ദാക്ഷിണാത്യരുടെ അധ്യാത്മചിന്തയുടെ പരിണതഫലം ആൾവാർകൃതികൾ, ശൈവസിദ്ധാന്തം എന്നിവയിൽ കൂടി ക്കടന്നു്, ശങ്കരൻ, രാമാനുജൻ തുടങ്ങിയുള്ള ആചാര്യന്മാരിൽ സമഗ്രതയെ പ്രാപിച്ചതായി കാണാം.

ശൈവസിദ്ധാന്തത്തെപ്പറ്റി മുൻപൊരധ്യായത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. ഏകജാതി, ഏകമതം എന്നുള്ള സിദ്ധാന്തം മുറുകെപ്പിടിച്ചിരുന്ന തിരുമൂലർ, കപിലർ, പട്ടണത്തുപിള്ളയാർ തുടങ്ങിയുള്ള മഹാന്മാരും അറുപത്തിമൂന്നു നായന്മാരും മറ്റുള്ള ശിവഭക്തന്മാരും ഏതദ്വിഷയത്തിൽ ശ്രദ്ധേയരാണു്. വേദാഗമങ്ങൾ തമ്മിൽ യാതൊരു വ്യത്യാസവുമില്ലെന്നു് യുക്തിയുക്തമായി സ്ഥാപിച്ചു്, ഔത്തരാഹന്മാരുടെ രുദ്രനെയും ദാക്ഷിണാത്യരുടെ ശിവനെയും കൂട്ടിഇണക്കിയ നീലകണ്ഠർ ശിവോഹംഭാവനയാൽ ശിവനായിത്തീരുന്ന മാർഗ്ഗം വിവരിച്ചു് എഴുതീട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എത്രയും ശ്രദ്ധേയങ്ങളാണു്. അറുപത്തിമൂന്നു നായന്മാരുടെ കഥകൾ പലതരത്തിലുള്ള അത്ഭുതസംഭവങ്ങളും അതിശയോക്തികളും കലർന്നിരി

ക്കുന്നു! എന്നാൽ നിഷ്കളങ്കവും ഹൃദയാവർജകവുമായ ഭക്തിപ്രചുരിമയാൽ–പൊടുന്നനവേ ഉണ്ടാകുന്ന ആത്മാനുഭൂതിയാൽ–അവയിൽ ചിലതു് ആകർഷണീയങ്ങളാണു്. നന്തൻ, കണ്ണപ്പൻ തുടങ്ങിയുള്ള ഭക്തന്മാരുടെ ഈശ്വരദാഹവും തന്നനുഭവത്താലുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദാനുഭൂതിയും അനുവാചകന്മാരെ ആനന്ദസിന്ധുവിൽ ആറാടിക്കുന്നു! 'കോയിർകളിർപ്പുറം നിൻറു' വിഷമിക്കുന്ന നന്തൻ, നന്തിയാൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ട ശിവപിരാനെ കാണാഞ്ഞു പരിഭ്രമിക്കുന്നതും ക്ഷേത്രത്തിനുചുറും രാവുംപകലും നടന്നു കഷ്ടപ്പെട്ടു്, ഒടുവിൽ ശിവദർശനലബ്ധിയാൽ ആനന്ദലഹരിയിൽ മുഴുകുന്നതും നാം കണ്ണീരോടുകൂടി വായിക്കുന്നു! കണ്ണപ്പന്റെ കഥ ഇതിലും രസകരമാണു്. നിഷാദരാജാവായ നാഗനു് മുരുകസേവയുടെ ഫലമായി ലഭിച്ച പുത്രനാണു് തിണ്ണൻ. അവൻ ഒരു ദിവസം കുട്ടരോടുകൂടി കാട്ടിൽ പോയി വേട്ടയാടി ഒരു പന്നിയെക്കൊന്നു് അതിനെ അഗ്നിയിൽ ചുട്ടു് പാകംചെയ്വാൻ അവരെ ഭരമേല്പിച്ചിട്ടു് കാളഹസ്തിമലയുടെ മുകളിൽ കയറുന്നു. അവിടെ അമ്പലത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്ന ശിവൻ അവന്റെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുന്നു. അവന്റെ ലൌകിക ചിന്തകൾ നിശ്ശേഷം നീങ്ങി. അവനിലുള്ള പ്രേമരസം വഴിഞ്ഞൊഴുകി. അവൻ ഓടിച്ചെന്നു് വിഗ്രഹത്തെ * ആലിംഗനം ചെയ്തു. അതിനെ ചുംബിച്ചു. ശിവപിരാൻ തന്റെ കൈവശം വന്നുചേർന്നതിൽ സന്തോഷിച്ചു. "ഇവിടെ ശിവനു് തുണയായി ആരുമില്ല. അദ്ദേ

---

* മോകമായോടിച്ചെൻറാർ തഴവിനാർ മോന്തുനിൻറാർ–

ഹം * തനിയെ കാട്ടിൽ ഇരിക്കുന്നല്ലോ," എന്നായി കണ്ണപ്പന്റെ സങ്കടം! ശിവനു് ആഹാരം വേണമല്ലോ! ശരി! അയാൾ ബദ്ധപ്പെട്ടു് ഓടിച്ചെന്നു് വെന്തുപാകമായിരുന്ന പന്നിമാംസത്തിൽ നല്ലഭോഗവും വായിൽ വെള്ളവും തലയിൽ പൂക്കളുമായി വന്നു് എല്ലാം ശിവനു് കാഴ്ച വയ്ക്കുന്നു. രാത്രി മുഴുവനും തന്റെ ജീവസർവസ്വമായ ശിവനു് കാവൽ നിന്നിട്ടു് യാത്രയാകുന്നു! പൂജയ്ക്കു വന്ന ശിവഗോചരിയാർ ഈ വികൃതികൾ കണ്ടു വിഷമിക്കുന്നു. എന്നാൽ രാത്രിയിലുണ്ടായ സ്വപ്നഫലമായി അയാൾ അടുത്ത ദിവസം അമ്പലത്തിനാട്ടത്തു് ഒളിച്ചിരിക്കവേ, കണ്ണപ്പൻ പതിവനുസരിച്ചുള്ള സാധനസാമഗ്രികളോടുകൂടി വരുന്നതു കാണുന്നു. കുറെ കഴിഞ്ഞു് ശിവന്റെ ഒരു കണ്ണു പൊട്ടി. കണ്ണപ്പൻ ഒന്നു പരുങ്ങി. ഉടൻതന്നെ തന്റെ കണ്ണു പറിച്ചെടുത്തു് വിഗ്രഹത്തിൽ ചേർത്തിട്ടു് സന്തോഷത്താൽ ചാഞ്ചാടി. ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ മറേറക്കണ്ണും പൊട്ടി! കണ്ണപ്പൻ മടിച്ചില്ല; അയാൾ തന്റെ രണ്ടാമത്തെ കണ്ണും പറിച്ചെടുക്കാൻ വട്ടം കൂട്ടി. ഉടൻതന്നെ ശിവൻ പ്രത്യക്ഷനായി 'കണ്ണപ്പാ! മതി' എന്നു പറകയും അയാൾക്കു മോക്ഷം നൽകുകയും ചെയ്തുവത്രേ! രഹസ്യവാദികളിൽ ഉച്ചനിലയിൽ ഉള്ളവക്കുണ്ടാകുന്ന ഒരനുഭവമാണു് നാം ഇവിടെ കണ്ടതു്. മായാ

---

* 'വെമ്മറക്കുലത്തുവന്ത വേട്ടുവച്ചാതിയാർപോർ—
കൈമലൈ കുരടി വേങ്കൈയരിതരി കാനം തന്നി—
ലുമ്മുടൻറണയായുള്ളൊരുവനുമിൻറിക്കെട്ടേ—
നിമ്മലൈത്തനിയേ നീരിങ്കിരുപ്പതേയെൻറുനൈന്താർ'
—പെരിയ പുരാണം.

യവനിക ഭേദിക്കുന്നതിൽ അവക്കുള്ള വ്യഗ്രത അളവറ്റതാണ്.

അപ്പർ, സംബന്ധർ, മാണിക്കവാചകർ, സുന്ദരമൂർത്തി എന്നീ "ശമയാചാര്യ"ന്മാർ ശിവഭക്തരിൽ സർവഥാ പ്രമുഖന്മാരാണ്. മാണിക്കവാചകരാകട്ടെ ഗാനത്തിൽ അടങ്ങീട്ടുള്ള * വാദവിശേഷത്തിലും, പഴങ്ങളുടെ മാധുര്യത്തിലും അപരിമേയനും കണ്മണിയുമായ ശിവനെ കാണുന്നു. ശിവഭക്തിയിൽ മുഴുകി ആടാനും പാടാനും ആനന്ദമടയ്വാനും അദ്ദേഹം മറ്റുള്ളവരെ ക്ഷണിക്കുന്നു. ആത്മാവു ശിവനെ ദർശിക്കാൻ ബദ്ധപ്പെടുന്നു; അതുപോലെതന്നെ ശിവനു് ആത്മാവിനെ ദർശിക്കാനുള്ള ആഗ്രഹവും കലശലാണത്രേ. അവിദ്യ, കർമ്മം, മായ എന്നിവ നീങ്ങുമ്പോഴത്രേ "തിത്തിക്കും ശിവപദം" സിദ്ധിക്കുന്നതു്. ഇങ്ങനെ ശിവപദത്തെ ലാക്കാക്കിയുള്ള ആത്മാവിന്റെ യാത്രയാണു് അദ്ദേഹം തന്റെ "തിരുവാചക"ത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ആത്മദീപപ്രകാശനത്തിനുള്ള ഉദ്യമം, ആത്മാവിന്റെ ഉണർവു്, ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കുണ്ടാകുന്ന നിരാശ, യാതന, പരമാത്മാവുമായുള്ള ഐക്യഫലമായുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദം. ശാന്തി എന്നിവയത്രേ ഈ കൃതിയിൽ ഐദംപര്യേണ പ്രതിപാദിച്ചുകാണുന്നതു്. ഈശ്വരൻ എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയും പുത്രനിർവിശേഷം സ്നേഹിക്കുന്നു. മാതാവിനെ അതിശയിക്കുന്ന സ്നേഹം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടു്.

---

* പണ്ണിലോടൊരു പഴത്തിലിൻരുചൈ
പെണ്ണോടാണൊൻറു പേശർക്കരിയവൻ
വണ്ണമില്ലി വടിവു വോയവൻ
കണ്ണിലുൺമണി കച്ചിയേ കനനേ.

ആൺ, പെൺ, നപുംസകം, ആകാശം, അഗ്നി, ഇവയായി, ഇവയിലും ഉയർന്ന് ഐംപെരുമാനായ ശിവനായി എന്നെന്നും നിലകൊള്ളുന്നു, എന്നാണദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം. പ്രപഞ്ചത്തിൽ കാണുന്ന വിശിഷ്ടവസ്തുക്കളെല്ലാം ഈശ്വരമയമത്രേ. തേജസ്സ്, തേൻ, അമൃത്, പ്രേമപ്രവാഹം, ഉള്ളിൽ ഒളിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രഭാകരൻ എന്നൊക്കെയാണ് ഇദ്ദേഹം ശിവനെ സംബോധനചെയ്യുന്നത്. മാറി മാറി ജന്മമെടുത്തു് അദ്ദേഹം മുഷിഞ്ഞു.

പുല്ലാകിപ്പൂണ്ടാകിപ്പുഴുവായ് മരമാകി
പ്പൽവിരുകമാകിപ്പാമ്പായ് പാമ്പാകി
ക്കല്ലായ് മനിതരായ് പേയായ്ക്കണങ്ങളായ്
വല്ലസുരരാകി മുനിവരായ്ത്തേവരായ്
ചെല്ലാവു നിൻറവിത്താവരജംഗമത്തു
ളെല്ലാപ്പിറപ്പും പിറന്തിളൈത്തേനൈംപെരുമാൻ
മെയ്യേയുൻപൊന്നടികൾ കണ്ടിൻറു വീടിറേ—
നയ്യെന്നുള്ളത്തുള്ളുകാരമായ് നിൻറെ
മെയ്യാ! വിമലാ! വിടൈപ്പാകാ! വേടങ്ക—
ളൈയാവെനവോങ്കിയാഴ്ന്തകൻറനണ്ണിയനേ—വെയ്യായ്.

"അനുഭോഗശുദ്ധി"യുടെ ഫലമായുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദം അവർണ്ണനീയമാണ്. ആ അവസരത്തിൽ കവി മതിമറന്ന് നൃത്തം ചെയ്യുന്നു!

തിരുജ്ഞാനസംബന്ധക്കു് ബാല്യത്തിൽതന്നെ ദൃഢമായ ഈശ്വരപ്രേമം ജനിച്ചുവത്രേ. ബാലനായി കുളക്കരയിലിരിക്കവേ ഒരു ദിവസം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായ ശിവദർശനം ഇപ്രകാരമായിരുന്നു:—

തോടുടൈയ ശെവിയൻ വിടൈയേറിയൊർ
തൂവൺമതിചൂടി
കാടുടൈയ ചുടലൈപ്പൊടി പൂശിയെൻ
ഉള്ളം കവർ കൾവൻ
ഏടുടൈയ മലരാൻ മുന്നാട്ചെന്നി

നേത്തവരും ചെയ്ത
പീടൈയ പിരമാപുരമേവിയ
പെമ്മാനിവനന്റോ.

ശിവനോടുള്ള തീവ്രമായ പ്രേമം, വിരഹാവസ്ഥയിലുണ്ടാകുന്ന വ്യാകുലത മുതലായവ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ ഹൃദയംഗമമായി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രപഞ്ചയവനികയ്ക്കുള്ളിലെങ്ങും ഒളിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ഈശ്വരസത്രൂപം അതായതു് തിരുമൂലരുടെ അണ്ഡലിംഗമത്രേ "തിരുവീഴിമിഴലൈ"യിൽ സംബന്ധർ പ്രതിപാദിക്കുന്നതു്:—

"ഈരായ് മുതലൊൻറായിരുപെണ്ണാൺ ഗുണമൂൻറായ്
മാറാമരൈ നാങ്കായ് വരുപൂതമൈവൈയൈന്തായ്
ആറായ് ഗുവൈയേഴോശൈയൊട്ടെട്ടിശൈതാനായ്
വേറായുടനാനിടം വീഴിമിഴലൈയേ"

ഭക്തശിരോമണിയായ തായുമാനവർക്കു് ഒരിക്കലുണ്ടായ അമൃതാനുഭവം നോക്കുക. ഒരു പ്രഭാതത്തിൽ അദ്ദേഹം പർവ്വതത്തിന്റെ മുകളിൽ ഇരിക്കുന്നു. പ്രഭാതം, മദ്ധ്യാഹ്നം, സായാഹ്നം ഇവ അനുക്രമം കടന്നുപോയി. അദ്ദേഹം അവിടെത്തന്നെ ഇരുന്നു. നമ്മുടെ ശബ്ദായമാനങ്ങളായ വർഷങ്ങൾ നിമിഷങ്ങളായി തോന്നിക്കുന്ന ആ മഹാമൌനത്തിൽ അദ്ദേഹം ലയമാർന്നു. നേരം വീണ്ടും വെളുത്തു. പുഷ്പാദികൾ കൊണ്ടുള്ള അർച്ചനകൾ അന്നു നടന്നില്ല. പുഷ്പങ്ങൾ ശേഖരിക്കാൻ അദ്ദേഹം സന്നദ്ധനായതുമില്ല. എന്തെന്നാൽ പൂവിലും ഇലയിലുമെല്ലാം അചിന്ത്യമായ ശക്തിയുടെ നിഴലാട്ടം ഉണ്ടെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു് അനുഭവപ്പെട്ടു; ഹൃദയം നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞു അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം ഗാനം ചെയ്തു:— "അങ്ങു മന്ദസ്മിതത്താൽ അലംകൃതനായി

കാണുമ്പോൾ ഞാൻ എങ്ങനെയാണു് എന്റെ അ
നിയന്ത്രിതഹസ്തങ്ങളാൽ പുഷ്പങ്ങളിറുത്തു് അങ്ങയെ
ആരാധിക്കേണ്ടതു്?

ആൾവാരന്മാരിൽ പന്ത്രണ്ടുപേരാണു് തമിഴ്
സാഹിത്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളതു്.
ഭക്തിണേന്ത്യയിൽ വൈഷ്ണവഭക്തി പ്രചരിപ്പിക്കുന്ന
തിൽ ഇവർ വളരെ സഹായിച്ചു. ഇവർ—ആഴ്
വാർ, അഥവാ ആഴ്ന്നവർ—അതായതു്— മനുഷ്യജീ
വിതത്തിൽ മുങ്ങി തത്ത്വം കണ്ടുപിടിക്കുന്നവരാക
യാൽ ഇവരുടെ കൃതികൾ ഉയർന്നതരത്തിലുള്ള രഹ
സ്യവാദങ്ങളായി പരിണമിച്ചതും അത്ഭുതമല്ല. ഇവ
രുടെ കൃതികളുടെ സമാഹരണമത്രേ നാലായിരപ്രബ
ന്ധം. പരമാത്മതത്ത്വം പ്രത്യക്ഷാനുഭവത്തിൽ കൊ
ണ്ടുവരുന്നതിനാണു് അവർ യത്നിച്ചതു്. അവക്കു്
പരിപൂർണ്ണമായ വിജയം സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു.

"സഹോദര! നീ ഈശ്വരനെ അന്വേഷിച്ചു്
എങ്ങോട്ടുപോകുന്നു? മൃഗബലിയാൽ രക്തപങ്കിലമാ
യ യാഗഭൂമിയിലോ, എല്ലാം സ്വർണ്ണമയമാക്കി ധ
നികന്മാർ വേദോക്തിപ്രകാരം ആരാധന നടത്തുന്ന
ദേവാലയങ്ങളിലോ ആ മഹാമഹത്തിയെ നിനക്കു്
കാണാൻ സാധിക്കയില്ല. വരിക, ദാരിദ്ര്യം നിമി
ത്തം കഷ്ടപ്പെടുന്ന നമ്മുടെ സഹോദരങ്ങൾ കഠിന
മായ വേല ചെയ്കവേ അവരുടെ സേദകണങ്ങൾ
വീണു് പരിശുദ്ധമായ ഭൂമിയിലത്രേ അദ്ദേഹത്തി
ന്റെ ആവാസം. അപ്രകാരമുള്ള പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിൽ
പരമകാരുണികനായ ഈശ്വരന്റെ സ്നേഹഗാനങ്ങ
ൾ സുലഭമായി കേൾക്കാവുന്നതാണു്." ആത്മസാ
ക്ഷാൽക്കാരം സിദ്ധിച്ച പരിപക്വഹൃദയങ്ങളിൽ

നിന്നും ഉൾഗളിക്കുന്ന ഈമാതിരി വിശിഷ്ടതത്ത്വങ്ങൾ ആൾവാർ കൃതികളിൽ ധാരാളമായി കാണാം. കവിത ഈശ്വരനുള്ള ഒരു ഉപഹാരദ്രവ്യമത്രേ. അതു് ആ സച്ചിന്മയന്റെ തത്ത്വംപ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ദീപമാണു്. അതിൽക്കൂടി ശാശ്വതമായ ബ്രഹ്മാണ്ഡതത്തിന്റെ കവാടം ഭേദിച്ചു് ജനങ്ങളുടെ ജ്ഞാനദൃഷ്ടിതുറപ്പിക്കുക എന്നുള്ളതായിരുന്ന ആൾവാരുമാരുടെ ഉദ്ദേശ്യം. കവിത അന്തരാത്മാവിന്റെ ചലനം അഥവാ ശ്രുതിവിശേഷമാകയാൽ ആ ശ്രുതിവഴിയാംവണ്ണം ഗ്രഹിക്കണമെങ്കിൽ മനുഷ്യൻ സമഗ്രത എന്ന വിശിഷ്ടഗുണം സമ്പാദിക്കണം. സപ്തസ്വരശ്രുതിയുള്ള വീണ മന്ദപവനന്റെ പ്രസരത്തിൽപോലും ശബ്ദിക്കുന്നതാണല്ലോ.

ആൾവാരന്മാർ നമ്മെ തത്ത്വോപദേശം ചെയ്യുന്നില്ല. അവക്കു് പ്രത്യേകമായ മതപ്രസക്തിയുമില്ല. എന്നാൽ അവരിൽ ഈശ്വരതത്വം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്നു. അതിനാൽ അവരിൽ നിന്നും ഉൽഗളിക്കുന്ന ആലാപങ്ങൾ പറവകളുടെ കളഗാനംപോലെ മധുരമധുരങ്ങളാണു്. ബാലസൂര്യന്റെ കിരണങ്ങളേറ്റു വിടർന്നുവരുന്ന കുസുമങ്ങളെന്നപോലെ ഹൃദയാവർജകങ്ങളാണു്; കാരണം അനുഭവരസികതത്വമല്ലാതെ മറെറാന്നുമല്ല. ഈ ഗാനങ്ങൾ കണ്ണുരുണ്ടറങ്ങളിൽ കടന്നു് നമ്മെ രസിപ്പിക്കുകമാത്രമല്ല ചെയ്യുന്നതു്. അവ നമ്മുടെ സിരകളിൽ അലിഞ്ഞുചേരുന്നു. ഭക്തി, ശ്രദ്ധ, പ്രേമം,, പരോപകാരം എന്നിവയത്രേ ഈ ഗാനങ്ങൾ നിശ്വസിക്കുന്നതു്.

ആൾവാരന്മാർക്കു് ലോകത്തിൽ വൈരസ്യം ജനിപ്പിക്കുന്നതു്യാതൊന്നുമില്ല. ലോകം ഈ

ശ്വരന്റെ പുണ്യക്ഷേത്രമാണു്, അവിടെ കാണുന്നതെല്ലാം പരിശുദ്ധം തന്നെ, അവയിലെല്ലാം പരമാത്മാ പ്രതിഫലിച്ചു കാണുന്നു. അതിലൊന്നിനെയും മലിനമാക്കരുതു്. നമുക്കു് അവയിൽ ഭക്തിപൂർവ്വം ലയിക്കാം, അചിന്ത്യമായ ആ ശക്തി നമ്മിൽ പ്രകാശിക്കും." എന്നതേ അവരുടെ വിശ്വാസം. സർവ്വസംഗപരിത്യാഗം ദേഹേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു് ശക്യമല്ലെന്നു് ഗീതയെത്തുടർന്നു് അവരും വിശ്വസിച്ചു. എന്നാൽ പരമാത്മാന്വേഷണം മനുഷ്യന്റെ അവശ്യകർത്തവ്യമത്രേ.

"ആകാശം കോപരസം പ്രകടിപ്പിച്ചു. മിന്നൽ ഭയങ്കരമായി മിന്നി. ഇടിനാദം മുഴങ്ങി. അതു് ഒരു നിഷ്ഠുരമായ വർഷകാലമായിരുന്നു. ഞാൻ ഇടവിടാതെ ആകാശമണ്ഡലത്തിൽതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ പരമകാരുണികൻ മേഘങ്ങളിൽക്കൂടി വരുന്നതും ഞാൻ കണ്ടു." ഇങ്ങനെയുള്ള ഭാഗങ്ങൾ ആൾവാർകൃതികളിൽ വിരളമല്ല. രാമാനുജൻ പ്രതിപാദിച്ച തത്ത്വങ്ങൾതന്നെയാണു് ഭംഗ്യന്തരേണ ആൾവാരന്മാരും തങ്ങളുടെ ഗീതങ്ങളിൽ വെളിവാക്കിട്ടുള്ളതു്. അഥവാ:— "സർവ്വധർമ്മങ്ങളെയും പരിത്യജിച്ചു് നീ എന്നെത്തന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചാലും. ഞാൻ നിന്നെ സകല പാപങ്ങളിൽ നിന്നും മോചിപ്പിക്കും. നീ ദുഃഖിക്കേണ്ട" എന്നുള്ള ഗീതാസന്ദേശം അവർ മുറുകെപ്പിടിച്ചിരിക്കണം. ഈശ്വരൻ അന്തരാത്മാവിൽ സ്ഥിതിചെയ്തുകൊണ്ടു് ജ്ഞാനദീപത്താൽ നമ്മിലുള്ള അജ്ഞാനാന്ധകാരത്തെ അകറ്റുന്നുണ്ടെന്നും അവർക്കു് ബോധ്യമായി.

"അന്തമില്ലാത്ത ദുഃഖചഷകം അങ്ങു് എനിക്കു നീട്ടുന്നു. എന്നിട്ടും എനിക്കു് അങ്ങയെപ്പറ്റിയുള്ള അന്തർദാഹം അളവറ്റതാണു്. മാതാവിന്റെ ലാളനയ്ക്കായി ഉഴലുന്ന ശിശുവിനെപ്പോലെയാണു് എന്റെ അവസ്ഥ.....ഭ്രമരങ്ങളാൽ മുഖരിതവും അങ്ങയുടെ പർവതങ്ങളെ അലങ്കരിക്കുന്നതുമായ ഒരു ചമ്പകവൃക്ഷമാകണമെന്നേ എനിക്കാഗ്രഹമുള്ളൂ."

കുലശേഖര ആൾവാർ.

"കവികൾ അങ്ങയെ അവരുടെ ഗാനങ്ങളിൽ പകർത്താൻ ഉദ്യമിക്കുന്നു. ചിത്രകാരന്മാർ അങ്ങയുടെ കാന്തി ചിത്രത്തിൽ ഗ്രഹിക്കാൻ ഉദ്യമിക്കുന്നു. ശില്പികൾ തങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മശിലകളിലും താക്കീകന്മാർ അവരുടെ യുക്തിവാദങ്ങളിലും നിന്നെ പ്രതിപാദനം ചെയ്വാൻ ഒരുമ്പെടുന്നു. ഇവരുടെ ശ്രമമൊക്കെ നിഷ്ഫലമത്രേ. ഇവരൊക്കെ അങ്ങയുടെ ചേലാഞ്ചലം സ്പർശിക്കുന്നു; യഥാർത്ഥരൂപമാകട്ടെ ആരും ദർശിക്കുന്നുമില്ല." * "ഹേ സമുദ്രമേ! നീ എന്തിനാണു് ഇങ്ങനെ രാവും പകലും ഞെരിഞ്ഞും പതഞ്ഞും കഷ്ടപ്പെടുന്നതു്? എന്റെ ഹൃദയം ആരാഞ്ഞലയുന്ന അതിനെത്തേടിയാണു് നീയും വലയുന്നതു്."

നമ്മാൾവാർ.

"അങ്ങയുടെ നാമമന്ത്രം ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ ദാസ്യത്തിൽനിന്നും ഞങ്ങൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകി. അ

---

* കാമുറ്റ കൈയറവോടെൽവേ! ഇരാപ്പകൽ
നീ മുറാക്കണ്ടെയിലായ് നെഞ്ചുരുകിയേങ്കുതിയാൽ
തീമുറാത്തെന്നിലങ്കൈയുട്ടിനാഠം താഠംനയന്ത
യാമുറ്റമുറ്റായോ? വാഴികളൈകടലേ!

നമ്മാഠംവാർ

ത്മവിശ്വാസകവചം ധരിച്ചുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ പാപം മരണം മുതലായവയെ എതിർക്കുന്നു."

തൊണ്ടരടിപ്പൊടി ആൾവാർ.

"ഒരിക്കൽ എന്റെ പ്രേമഭാജനത്തെ വനമധ്യത്തിൽ ഏകാന്തമായ ഒരു അരുവിയുടെ സമീപത്തിൽ കണ്ടുമുട്ടി. എന്നെ ഗാഢമായി ആലിംഗനം ചെയ്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:- ഞാൻ നിന്നെ ഒരുകാലത്തും കൈവിടുകയില്ല." എന്നാൽ ഇപ്പോൾ ഞാൻ ഏകാകിയായി. ഹൃദയമേ! ആ പരമാത്മാവിന്റെ വേർപാടിനെ വിസ്മരിക്കാൻ വല്ല മാർഗ്ഗവും ഉണ്ടോ?

തിരുമങ്കൈമന്നൻ.

വിഷ്ണുഭക്തയായ ആണ്ടാളുടെ രഹസ്യവാദങ്ങൾ എത്രയും മനോമോഹനങ്ങളാണു്. ഇവരുടെ "പാടലുകൾ" ഇന്നും തമിഴ്നാട്ടിലെ ജനങ്ങൾ പാടിആനന്ദിച്ചുവരുന്നു. രണ്ടുദാഹരണങ്ങൾമാത്രം:-

"സ്നേഹിതാ! ഞാൻ എത്ര മധുരമായ സ്വപ്നം കണ്ടു! ഭേരീനിനദവും ശംഖധ്വനിയും കേട്ടു. ഒരു മനോഹരമായ വൃക്ഷത്തണലിൽ നാഥൻ എന്നെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്യുന്നതും കണ്ടു."

"പ്രഭാതം സമീപിക്കവേ നാഥന്റെ വരവറിയിക്കുന്ന പക്ഷികളുടെ കളനാദം ഞാൻ കേൾക്കുന്നു; ഉൽക്കണ്ഠാപൂർവം നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം വരുമോ എന്നു് എനിക്കു് നിശ്ചയമില്ല."

"നിനക്കുവേണ്ടിയുള്ള ക്ഷുത്തു പൊറുക്കായ്കയാൽ ഞാൻ

വിചിത്രമായ എത്രയെത്ര ജീവിതവാത്തുരകൾ നിമ്മിച്ചു."

എന്നത്രേ തിരുമങ്കൈആൾവാരുടെ പരാതി!

ഇങ്ങനെ കലർപ്പില്ലാത്ത മിസ്റ്റിസിസം * ആൾവാർകൃതികളിൽ ധാരാളമായി കാണാം. ഈ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങൾ മലയാളത്തിലേയ്ക്ക് ഇന്നോവരെ ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിട്ടില്ല. അജ്ഞാനാന്ധകാരത്തിൽ പെട്ടഴലുന്ന മനുഷ്യാത്മാവിനെ അനുപദം ശ്രദ്ധിക്കുന്നതിന് ഈ മാതിരി കൃതികൾക്കുള്ള കഴിവ് അപ്രമേയമാണ്.

പ്രപഞ്ചമെങ്ങും * പരമാത്മരസം ദർശിക്കുന്ന മറൊരു രഹസ്യവാദിയത്രേ രാമലിംഗസ്വാമികൾ. വേദാന്തമാകുന്ന ഔഷധം നൽകുന്നതു് പരമകാരുണികനായ ഈശ്വരനത്രേ. പലവിധദേവന്മാരെ ആരാധിച്ചുതുടങ്ങിയ "സ്വാമിക"ളുടെ ദൃഷ്ടി ക്രമേണ നടരാജനിൽ പതിയുന്നു. മനസ്സുരുകിയുരുകി ഭക്ത

---

* The hymns of the Alwars are outbursts of god-filled souls for whom God was not merely the author of existence but an intimate personal friend and guide'.
Indian Philosophy. Vol. II Radhakrishnan

* വാനേ അവ്വാനലവും കാറോ കാറിൻ
വരുനെരുപ്പേ നെരുപ്പുരും നീർവടിവേ നീശി-
റാനെയും പൂവിയേ അപ്പുവിയിറകും
താവരമേ ജംഗമമേ ശാറകിൻറ
ഊനേ നല്ലയിരേ ഉള്ളൊളിയേ ഉള്ളത്തു
ഉണർവേ അവ്വുണർവുകലർന്തു ഊറകിൻറ
തേനേ മുക്കനിയേ ചെങ്കരുമ്പേ പാകിൻ
തീൻ ചുവയേ ചുവയനെത്തും തിരുണ്ട ദേവേ.

നമുക്ക് അമൃതാനുഭവം നൽകുന്നതത്രേ ശിവപദം. മാണിക്കവാചകരുടെ 'തിത്തിക്കും ശിവപദം' ഇവിടെ സ്മരണീയമാണ്. സ്വാമികൾ 'ആണിപ്പൊന്നമ്പലം കണ്ട' കാഴ്ച എത്രയും മനോഹരമായിരിക്കുന്നു. ഉള്ളഴിഞ്ഞ ഭക്തി ഇതിൽ കാണാം. പല വഴികളും കടന്നു വന്ന ഭക്തൻ മാതാവിനെ ദർശിച്ചതിനുശേഷം നടരാജനെ കണ്ടു് ആനന്ദമടയുന്നു:-

നീടലരിയ എൻപോൻവാർ ഹൃദയം തോറും
വേദാന്തമരുന്തുളിക്കും വിരുന്തേ! വേദം
തൊടലരിയ വെളിമുഴുതും പരവി ജ്ഞാന-
ജോതി വിരിത്ത ഒളിർകിൻറ ജോതിദേവേ!

തന്നെപ്പോലെ ഈശ്വരദർശനാർത്ഥം ഇത്രവളരെ കഷ്ടപ്പെട്ടവരും അമൃതാനുഭവം സമ്പാദിച്ചവരും ഏഴുലകിൽ മറ്റാരാണുള്ളതു്!

സിദ്ധാനന്തഭാരതി, സുബ്രഹ്മണ്യഭാരതി എന്നിവരുടെ കൃതികളിലും രഹസ്യവാദപ്രസക്തി കാണുന്നുണ്ടു്. സ്വരാജ്യസ്നേഹം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന അനവധി ഗാനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള സുബ്രഹ്മണ്യഭാരതി കൃഷ്ണലീലാപരമായും മറ്റും കേതിരസം തുളുമ്പുന്ന ഗാനങ്ങളും എഴുതി. അവ കേവലം ഒരു ഭക്തന്റെ മാത്രമല്ല, പ്രത്യുത ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരം അനുഭവിച്ചാനന്ദിക്കുന്ന ഒരു മിസ്റ്റിക്കിന്റേതത്രേ. ഗോപികാകൃഷ്ണയോഗത്തെ ഉപാധിയാക്കി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഗാനങ്ങൾ നോക്കുക. രാധയ്ക്ക് കൃഷ്ണന്റെ വിരഹം പൊറുക്കവയ്യ. അവൾ പറയുന്നു:-

കനവിലും നനവിലും കണ്ണാ കണ്ണാ എൻറെ
കാതൽ വെറിപിടിത്ത കതറുകിൻറേൻ പാവൈ
ഉനതുകരുണയിൻറി എനതെതൻറുമുണ്ടോ?
മനതുനീയായിരുക്കെ നിനയ്വു നിയേയൻറോ!
കാറിൻറി പയിരിക്ക കാലവിളൈവുണ്ടോ?

കതിരിൻറിയുലകിർക്ക കാട്ചിയുമുണ്ടോ?
നീരിൻറി മീനയിറ് നിലൈപ്പുമുണ്ടോ
നീയിൻറി രാധയ്ക്ക നിശ്ചതിയുണ്ടോ?

കൃഷ്ണൻ അന്തമില്ലാത്ത കസ്തൂരിക്കാരനാണത്രേ! ഗോപസ്ത്രീകൾക്ക് തിന്നാൻ പഴം കൊണ്ടുവന്നു നൽകുക, പാതി തിന്നുമ്പോൾ തട്ടിപ്പറിക്കുക, വീണ്ടും യാചിച്ചാൽ കടിച്ചിട്ട് പാതി കൊടുക്കുക, ഇതൊക്കെയാണ് അദ്ദേഹത്തിൻറെ സ്വഭാവം:-

തീരാതവിളയാട്ട പിള്ളൈ—എങ്കറം
തെരുവിലെ പെൺകളുക്കോയാത തൊല്ലൈ,
തിന്നപ്പഴം കൊണ്ടുത്തരുവാൻ—പാതി
തിങ്കിൻറപൊഴുതിലെ തട്ടിപ്പറിപ്പാൻ,
"എന്നപ്പൻ എന്നയ്യൻ" എൻറാൽ അതനൈ
എച്ചിപ്പട്ടത്തിക്കടിത്തു കൊടുപ്പാൻ!

അതുമാത്രമോ?

"പുല്ലാങ്കുഴൽ കൊണ്ടുവരുവാൻ—അമുത
പൊങ്കുത്തുമ്പുനർഗീതം പടിപ്പാൻ
കള്ളാൽമയങ്കുവതുപോലെ അതൈ
കൺമൂടി വായ്തിറന്തു കേട്ടിരുപ്പോം.

ആധുനികതമിഴ് സാഹിത്യത്തിൽ ടി. ലക്ഷ്മണൻപിള്ള മിസ്റ്റിക് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ശ്രദ്ധേയനായ ഒരു കവിയാണ്. . ഹൃദയകമലമധ്യത്തിൽ വസിക്കുന്ന 'പരംപൊരുളിനെ മധുരമധുരങ്ങളായ പല സരസകൃതികളിലും ഇദ്ദേഹം വാഴ്ത്തുന്നു. പലരും ഗീതങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അവയിൽ ഏതാനും ചിലതുമാത്രം ശ്രവണമാത്രയിൽ നമ്മുടെ മനം കവരുന്നു. അതിനുള്ള കാരണമെന്ത്? രചനാസമയത്ത് കവി അനുഭവിച്ച കറയറ്റ ആനന്ദം! അദ്ദേഹം ആത്മപ്രേരിതനായി പരമാത്മചിന്തയിൽ മുഴുകി നിസ്സംഗനായി ചെയ്ത പ്രാർത്ഥനകൾ നമ്മെ

ബലാൽ ആകർഷിക്കുന്നു! ലക്ഷ്മണൻപിള്ളയുടെ ഗാനങ്ങൾ പലതും ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടവയാണു്. ഭക്തിസുധാലഹരിയാൽ ശ്രോതാക്കളുടെ മനം മയക്കുന്ന അനവധി ഗാനങ്ങൾ അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. * ഉള്ളം ഉരുക്കുന്നഗീതം പരംപൊരുളിന്റെ നാദമാണത്രേ അതു് സാവധാനത്തിൽ മനംകവർന്നു് രോമാഞ്ചം ഉളവാക്കി പ്രേമപ്രവാഹമെന്നപോലെ മനസ്സിനെ ആർദ്രമാക്കുന്നു. നല്ല മാസ്മരത്തിൽ ചിന്തയെ ഉദ്ദീപിപ്പിച്ചു് തന്നെക്കൂടി മറന്നു് ദയാരൂപനായ ഈശ്വരനെ തഴുകണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം ജനിപ്പിക്കുന്നു. അതിൽപരം ഇമ്പമെന്താണുള്ളതു്?

ജീവിതത്തിൽ ഉണ്ടാകാവുന്ന ശോകപരമ്പരകളുടെ കാക്കശ്യം ധാരാളം അനുഭവപ്പെട്ട ഒരാളാണു് പ്രസ്തുത കവി. ഇങ്ങനെ വിശ്വസനത്താൽ പൂർവ്വാധികം വിജ്ഞനായിത്തീർന്ന കവി കരുണാനിധിയായ ഈശ്വരൻ സകല ചരാചരങ്ങളിലും കൃപചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ടു വിലസുന്നതായി കാണുന്നു, ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ആവലാതി പറയുന്നു, ചിലപ്പോൾ പ്രപഞ്ചനീതിയെ സാധൂകരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. കവി ഈശ്വരനെ അന്വേഷിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

---

* പ. ഉള്ളം ഉരുക്കുവതേ ഗീതം— ഉയർ
ന്നോങ്കും പരംപൊരുളിനൽപത്തിനാലം

അനു. മെള്ളമനം കവർന്നു മെയ് പൊടിപ്പുക്കലന്നു
കള്ളമൊഴിഞ്ഞിട്ടൻപു വെള്ളം തിറന്നതുപോൽ

ചരണം. ചിന്തത്തെയെല്ലാം ചിതറന്നു വഴിക്കേ
ചിന്തെതിരുപ്പിപ്പതേ—തേട്ടം
തന്നെമറന്നു ദയാരൂപനെത്തഴുകുവോർ
ദാഹം പിറപ്പിപ്പതേ ഈശൻ
പന്നംമൊഴിയെനപ്പതിന്നു മനം പരവി
കന്നൽ മുക്കനി കല്പനെന്ന ഇമ്പം പരവി.

UNIVERSITY LIBRARY

"ഞാൻ നിന്നെ അന്വേഷിക്കുന്നു. എന്റെ ഹൃദയത്തിൽത്തന്നെ നീ ഇരുന്നല്ലോ. രാത്രി അന്വേഷിക്കപ്പെട്ട സൂര്യനെ എന്നപോലെ മനസ്സിൽ അന്ധകാരം നിറഞ്ഞതുകൊണ്ടു് ഞാൻ നിന്നെ കാണുന്നില്ല.

നല്ല കാര്യങ്ങളേതെങ്കിലും ഭർശിച്ചാൽ ഞാൻ നിന്നെ അതിന്റെ മധ്യത്തിൽ കാണാം. ആത്മജ്ഞാനം വളരുന്തോറും നീ ആത്മജ്ഞാനരൂപമായി നിൽക്കുന്നു. നാനാവിധമായ പ്രകൃതിയുടെ കാഴ്ചയിൽ നീ ഏകനായി നിൽക്കുന്നു. പാപഭർശനമാത്രയിൽ നീ അവിടെനിന്നും മറയുന്നു"

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ 'ജ്ഞാനം തന്നാടിമാലൈ' എന്ന കൃതിയും ഗീതാഞ്ജലിപോലെ മിസ്റ്റിക് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു മാന്യസ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നു.

അദ്ധ്യായം 6.

ആങ്ഗ്ലേയസാഹിത്യവും രഹസ്യവാദവും

ഉദ്ദേശം പതിനാലും പതിനഞ്ചും നൂറ്റാണ്ടുകളിലാണ് രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചുതുടങ്ങിയതു്. യവനാചാര്യന്മാരും ജർമ്മനീയതത്ത്വചിന്തകന്മാരും വെട്ടിത്തെളിച്ച വഴികളിൽ ക്കൂടിയാണല്ലോ ആങ്ഗ്ലേയസാഹിത്യത്തിന്റെ വിവിധശാഖകൾ പരിപുഷ്ടമായിത്തീർന്നതു്. രഹസ്യവാദവും ഇതിൽനിന്നു ഭിന്നമല്ല. സ്പെൻസർ പേ്ളറോയെയാണു് സാമാന്യേന അനുകരിച്ചതു്. സിംപോസിയം ഫീഡ്രസ് മുതലായ കൃതികളിൽ അദ്ദേഹം സ്വർഗ്ഗീയസൌന്ദര്യസ്മരണയാൽ ആത്മാവിനുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദലഹരിയത്രേ വിവരിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ സൌന്ദര്യം അദ്ദേഹത്തിനു് പാർത്ഥികമായ ആനന്ദം നൽകുന്നില്ല. ഈശ്വരദർശനത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗം സൃഷ്ടിവിലാസമാണെന്നു് പ്ളേറോയെപ്പോലെ സ്പെൻസറും വിശ്വസിച്ചു. എന്നാൽ അഖണ്ഡമായ സൌന്ദര്യദ്വാരാ നമ്മിൽ ജാതമാകുന്ന ഈശ്വരപ്രേമം ഈ ക്രൂരമായ ലോകത്തോടും പ്രഥമവീക്ഷണത്തിൽ സന്തോഷദായകമെന്നു് തോന്നുന്ന വസ്തുക്കളോടും വെറുപ്പുണ്ടാക്കുന്നതെന്നുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്താഗതി ഒരു രഹസ്യവാദിയുടേതായി കരുതാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വർഗ്ഗ

സൗന്ദര്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഗീതകം എത്രയും ഹൃദയംഗമമായ ഒരു ആത്മഗീതമാണു്.

പതിനേഴും പതിനെട്ടും നൂറ്റാണ്ടുകളിലും ആങ്ലേയസാഹിത്യത്തിൽ രഹസ്യവാദപ്രസക്തി ഏറെക്കുറെ നിഴലിച്ചുകാണുന്നു. ജാൺ നാറിസ്, ഹെൻറി മോർ എന്നിവർ ആത്മാനുഭൂതിമൂലമുണ്ടായ സന്തോഷാധിക്യത്താൽ ഉന്മാദാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചുവത്രേ! പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ സർവ്വത്ര പ്രചരിച്ചിരുന്ന നാസ്തികത്വത്തോടു് വില്യംലാ, വില്യം ബ്ലേക് എന്നിവർ ധൈര്യസമേതം പോരാടി. ഇവരുടെയും സ്വീഡൻബർഗിന്റേയും ചിന്തകളുടെ പ്രതിഛായ ഇമെഴ്സൺ തുടങ്ങിയുള്ള തത്ത്വചിന്തകന്മാരിലും അക്കാലത്തെ ആങ്ലസാഹിത്യത്തിൽ പൊതുവെയും കാണാവുന്നതാണു്. പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനഘട്ടത്തിൽ ബർക്ക് കോളെറിഡ്ജ് എന്നിവരും പരിലാളിച്ചിരുന്ന രഹസ്യവാദം അടുത്ത ശതവർഷത്തിൽ സാരമായ പുരോഗതി പ്രാപിച്ചു. ജർമ്മനീയതത്ത്വചിന്തകന്മാരുടെ പ്രേരണാശക്തിയും ഈ പുരോഗതിക്കു എത്രയും സഹായകമായിത്തീർന്നു. കാർലൈൽ, മെറിഡിത്, ബ്രൌണിങ്ങ്, ഷെല്ലി, വേഡ്സ്വർത്ത്, വാൻ, കീറ്റ്സ്, റൊസെറ്റി, ടെനിസൺ എന്നിവർ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെ ഉത്തമകൃതികളാൽ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു.

ബ്രൌണിങ്ങാകട്ടെ നക്ഷത്രങ്ങളിലെന്നുമാത്രമല്ല കല്ലുകളിലും മരങ്ങളിലും മനുഷ്യശരീരത്തിലും ഈശ്വരൻ ഒരുപോലെ പരിലസിക്കുന്നതായി കാണുന്നു. മനുഷ്യൻ അനുഭവജ്ഞാനത്താലത്രേ വളരുന്നു

ത്തു്. അവന്റെ ജീവിതോദ്ദേശ്യം ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരമാണു്. പ്രേമമഹത്ത്വം അറിയുമ്പോൾ അവൻ ഈശ്വരനെ ദർശിക്കും. അങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ 'ജീവിതം' എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം പ്രേമമെന്നത്രേ പ്രേമം സമ്പാർജിക്കാത്ത ഒരുവൻ സ്വജീവിതോദ്ദേശ്യം സാധിക്കുന്നില്ല. വിപരീതശക്തികളുടെ സമീകരണമാണു് ആത്മാന്വേഷണത്തിന്റെ പരിണതഫലം. * ദ്മാഗ്പ്രസക്തിതന്നെ ഒരുവനു് സന്മാഗ്ഗത്തിലുള്ള കഴിവിനെയാണു് വെളിപ്പെടുത്തുന്നു'തെന്നും അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഉണത്തിന്റെ ക്രമമായ പുരോഗതിക്കുവേണ്ടിയത്രേ ദോഷം അഥവാ അജ്ഞാനം നിലനില്ക്കുന്നതും. അതുകൊണ്ടു് മനുഷ്യനിൽ പ്രകൃത്യാ കാണുന്ന ദുർവിഷയപ്രസക്തി അദ്ദേഹത്തെ പരിഭ്രമിപ്പിക്കുന്നില്ല. "വെളിയിലുണ്ടെന്നു് നാം ഭ്രമിക്കുന്ന ദീപം നമ്മുടെ അന്തർഭാഗത്താണു് മങ്ങിക്കിടക്കുന്നതു്. കാരാഗൃഹത്തിൽ അമർന്നുകിടക്കുന്ന ആ ദീപ്തിവിശേഷത്തിനു് പുറത്തുവരാൻ വഴിയുണ്ടാക്കുക." എന്നിങ്ങനെയാണു് ബ്രൌണിങ്ങിന്റെ വീക്ഷണഗതി.

പ്രകൃത്യാരാധകരായ രഹസ്യവാദികളിൽ വേഡ്സ്വർത്ത്, വാൻ എന്നിവരാണു് പ്രായേണ പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്നതു്. ഇവർ പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തെ ഉപാധിയാക്കി അധ്യാത്മചിന്തയിൽ മുഴുകുന്നു. ഇവരും യവനാചാര്യന്മാരുടെ കാലടികളെ പിൻതുടരുന്നു. പട്ടന്തൽപ്പുഴ ശലഭമായി പരിണമിക്കുന്നതുകണ്ടു് വാൻ ചിന്താധീനനാകുന്നു. ജീവന്റെ ശൃംഖലാഭാവം അദ്ദേഹത്തെ അത്ഭുതപരതന്ത്രനാ

---

* Statue and the Bust.

ക്കുന്നു. ഭൂമിയിൽ വിത്തു മുളച്ചുവരുന്നതുകണ്ടു് ആത്മാവു ശരീരത്തിനുള്ളിലിരുന്നു് വളരുന്ന കഥ അദ്ദേഹം സ്മരിക്കുന്നു; എല്ലാം ജഗന്നിയന്താവിന്റെ പരിസ്ഫുരണമാണെന്നു് മനസ്സിലാക്കി സംതൃപ്തിയടയുകയും ചെയ്യുന്നു. ഏവംവിധം അന്തർമുഖത്വം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന മറ്റൊരു മഹാനത്രേ വേഡ്സ് വത്ത്. അദ്ദേഹം നിരന്തരമായ ശോധനയാൽ ആത്മാവിനെ ശുദ്ധീകരിച്ചു; ആശകളെ നിയന്ത്രിച്ചു; ഉദ്വേഗം പ്രതികാരബുദ്ധി മുതലായ ദുർഗുണങ്ങളെ ദൂരീകരിച്ചു. തൽഫലമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്താഗതി നിർമ്മലമായിത്തീർന്നു. ഇങ്ങനെയാണു് പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന ഈശ്വരതത്വം സമഗ്രമായി ദർശിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചതു്. ഈ ദർശനത്തിനു കാരണം പ്രകൃതിയും ആത്മാവും തമ്മിലുള്ള ഘടനയോ അഥവാ മനുഷ്യബുദ്ധിക്കു് ഉദാരഭ്രയിഷ്ണുമായ പ്രപഞ്ചത്തോടുണ്ടാകുന്ന പരിശുദ്ധപ്രേമസമ്മിളിതമായ വേഴ്ചയോ ആണത്രേ. ബുദ്ധിക്കു് താങ്ങായി നില്ക്കുന്നതു് ഭാവനാശക്തിയാണെന്നും അദ്ദേഹം നമ്മെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു.

വേഡ്സ്വത്ത് അധ്യാത്മചിന്തയിൽ മുഴുകിത്തന്നെ കാലം കഴിച്ചു. നമ്മുടെ മഹത്വം നാംതന്നെ അറിയുന്നതിലും ശ്രേഷ്ഠതരമാണെന്നു് അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചു. സൂക്ഷ്മാസ്തമയത്തിലും സമുദ്രത്തിലും സജീവമായ വായുമണ്ഡലത്തിലും നീലപ്രഭാപടലം ചിന്നുന്ന ആകാശത്തിലുമെന്നുമാത്രമല്ല, മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിലും ഏതൊരുവന്റെയും ചിന്തയെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്നതും എല്ലാ ചരാചരങ്ങളിലും നീരക്ഷീരന്യായേന കലർന്നിരിക്കുന്നതുമായ ശക്തിവിശേഷത്തെ അദ്ദേ

ഹാ ദർശിക്കുന്നു. മായാസങ്കലിതമായ കൃത്രിമജീവിതമത്രേ നമ്മെ ഈ ശക്തിയിൽ നിന്നും അകറ്റുന്നതു്. ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗം പ്രകൃത്യാരാധനമാണെന്നു് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. പ്രകൃതിയുടെ രാമണീയകതാം മാത്രമല്ല അതിന്റെ ചൈതന്യമാണു് അദ്ദേഹത്തിനു് ആനന്ദം നൽകിയതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതാദർശങ്ങളിലും വ്യത്യസമുണ്ടായി. ഈ പരിവർത്തനം സ്വാനുഭവവർണ്ണനയാൽ ഇതരന്മാരിലും ജനിപ്പിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചു. നിരന്തരപരിശ്രമംമൂലം ആത്മശുദ്ധീകരണം സമ്പാദിക്കാം. അപ്പോൾ പുഷ്പം, ഫലം, പാഷാണശകലം ഇവയെല്ലാം ഒരേശക്തിക്കു് അധീനരായി ശ്വാസോച്ഛ്വാസം ചെയ്യുന്നതായി കാണാം. "നേതി നേതി" എന്നു് വാദം മുഴക്കി "തത്ത്വമസി"യിൽ ചെന്നവസാനിക്കുന്ന വേദാന്തികളുടെ വാദകോലാഹലം കേട്ടുകൊണ്ടുനിൽക്കുന്ന ഒരു പാമരനെന്നവണ്ണം, പ്രകൃതിമഹത്ത്വം ഒരു സാധാരണക്കാരനു് അത്ഭുതശൂന്യമായി തോന്നാം. ആത്മസാക്ഷാൽക്കാരത്തിന്റെ പരകോടിയിൽ പരമാത്മതത്ത്വം ദർശിച്ചു് ഒരുവൻ ചെയ്യുന്ന പ്രഭോഷണത്തിന്റെയും കഥ ഏവംവിധം തന്നെ. ആത്മാവിന്റെ ഈ അവസ്ഥയെപ്പറ്റി വേഡ്സ്വർത്ത്, പ്രൈലൂഡ്, * റിനേറൻസ്ആബി മുതലായ കൃതികളിൽ ഹൃദയംഗമമായി വിവരിച്ചു

---

* "....." Gently did my soul
Put off her veil, and self-transmuted stood
Naked, as in the presence of her God"- Prelude
".....That serene and blessed mood
In which.....the breath of the corporeal frame
And even the motion of our human blood.

ട്ടുണ്ട്. സച്ചിദാനന്ദം എന്നതു് കേവലം ഒരു യവനിക മാത്രമാണു്. അപ്രകാരമുള്ള ഒരന്തരീക്ഷത്തിലെത്തി അദ്ദേഹം ചില അവ്യക്തരൂപങ്ങൾ ദർശിക്കുന്നു. "എന്റെ ആത്മാവു് സാവധാനത്തിൽ തിരശ്ശീല നീക്കി, അതു് നഗ്നമായി ഈശ്വരസന്നിധിയിൽ നിന്നു." എന്നും "അനുഗൃഹീതമായ ആ സന്ദർഭം; ശരീരത്തിന്റെ ശ്വാസഗതിയെന്നുമാത്രമല്ല ഹൃദയ സ്പന്ദനവും മിക്കവാറും നിലച്ചു് നാം ഒരുതരം നിദ്രാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചു് ഒരു സജീവമായ ആത്മാവായിത്തീർന്നു് തത്ത്വം ദർശിക്കുന്നു" എന്നും അദ്ദേഹം തന്റെ ആത്മാനുഭൂതി വർണ്ണിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെയാണല്ലൊ ഉലകാകുന്ന തിരയ്ക്കുള്ളിൽ വിളങ്ങുന്ന ചൈതന്യം രഹസ്യവാദിക്കു് അനുഭവപ്പെടുന്നതു്. ലോകത്തിൽ സാധാരണയായി കണ്ടുവരുന്ന അജ്ഞാനത്തെപ്പറ്റി രഹസ്യവാദികൾ പൊതുവെയും വേഡ്സ്വത്തു് വിശേഷിച്ചും ഉദാസീനഭാവം കൈക്കൊള്ളുന്നതായി കാണാം. അജ്ഞാനകാരണം ആരാഞ്ഞിട്ടുള്ള ആചാര്യന്മാർക്കും തക്കതായ സമാധാനം കിട്ടിയിട്ടില്ലല്ലോ! പ്രപഞ്ചാവസ്ഥയ്ക്കു്, ജീവജാലങ്ങളുടെ ജീവിതരീതി ക്രമപ്പെടുത്തി സമഗ്രമാക്കുന്നതിനു് അതും ആവശ്യമായിരിക്കാം.

വേഡ്സ്വത്തിനെപ്പോലെ തന്നെ പ്രകൃത്യാരാധനയിൽ ശ്രദ്ധേയനായ ഒരു കവിയാണു് ജെഫെറീ

---

* Almost suspended we are laid asleep
In body, and becoming a living soul.
while with an eye made quiet by the power
of harmony, and the deep power of joy
we see into the life of things.

(Tintern Abbey)
Wordsworth

സ്. ദിവസവും ഉദയാസ്തമയങ്ങൾ കൊണ്ടു് ജീവജാലങ്ങളെ സന്തുഷ്ടരാക്കുന്ന കമ്മസാക്ഷി, പരമാത്മാവിന്റെ പ്രത്യക്ഷലക്ഷ്യമായി പ്രതിഫലിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനു് ആനന്ദം നൽകുന്നു. "എന്റെ ഹൃദയവൃത്താന്തം" എന്ന കൃതിയിൽ, പ്രകൃതിയിൽ കാണുന്ന എല്ലാ വസ്തുക്കളും ഈശ്വരമഹത്ത്വം വെളിവാക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം പ്രതിപാദിക്കുന്നു.

റൊസ്സെറിയും ഒരു സൗന്ദര്യാരാധകനായിരുന്നു. ഒരു സുന്ദരിയുടെ മുഖസരോജം അദ്ദേഹത്തെ ആകർഷിച്ചതു് അതു് അനുഭവയോഗ്യമാണെന്നുള്ള വിചാരത്താലല്ല, എന്നാൽ സൌന്ദര്യത്തിലും അതിനപ്പുറവും അമർന്നുകിടക്കുന്ന രഹസ്യമെന്തെന്നു് അറിവാനുള്ള ആഗ്രഹത്താലാണു്. ലോകരംഗത്തിൽ കാണുന്ന സൌന്ദര്യം അന്തര്യാമിയായ ഈശ്വരന്റെ സമഗ്രവും പ്രത്യക്ഷവുമായ ലക്ഷ്യമാകയാൽ അദ്ദേഹം അതിൽ ആഹ്ലാദിക്കുന്നു. "കരതലവും, ആത്മാവും" എന്ന കൃതി നോക്കുക.

റൊസ്സെറിയെപ്പോലെ കീറ്റ്സും സൌന്ദര്യത്തിൽ അനശ്വരമായ സത്യത്തെ സന്ദർശിച്ചു. ഒരു സുന്ദരവസ്തു നമുക്കു ശാശ്വതമായ ആനന്ദം നൽകുമെന്നു മാഘമഹാകവിയെപ്പോലെ അദ്ദേഹവും വിശ്വസിച്ചു. "സൌന്ദര്യം തന്നെയാണു് സത്യം, സത്യം തന്നെ സൌന്ദര്യം" എന്നു് അദ്ദേഹം ശപഥം ചെയ്തു. മനുഷ്യന്റെ പുരോഗതിയിൽ അദ്ദേഹം ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചു. മനുഷ്യൻ സാജീവിതത്തിൽ പ്രാധാന്യേന മൂന്നു ഘട്ടങ്ങളെ തരണം ചെയ്യുമത്രേ. അതായതു് ഭൌതികസുഖങ്ങളിലുള്ള ആസക്തി, പ്രകൃതിരാമണീയകത്തെപ്പറ്റി ഉപരി

പ്ലവമായ ചിന്തനം, സഹജീവികളുടെ സുഖദുഃഖാദികളെപ്പറ്റിയുള്ള ഉൽക്കണ്ഠയും തൽഫലമായി ജീവിതത്തിൽ ഗ്രഹിക്കണമെന്നുള്ള താല്പര്യവും. സമഗ്രമായ സൌന്ദര്യത്തിന്റെ ഉപാധിയായിട്ടുമാത്രമാണു് കവി ചന്ദ്രബിംബത്തെ ദർശിക്കുന്നതു്. "സൌന്ദര്യം തന്നെയാണു് സത്യം; ഈ തത്ത്വം നിങ്ങൾ ഭൂമിയിൽ ദർശിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ധരിക്കേണ്ടതും ഇതുമാത്രമാണു്." ഫൈപ്പീറിയൻ എന്ന കൃതിയിൽ "ഏകമദ്വയം പരബ്രഹ്മം" എന്ന തത്ത്വമേതു പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

ടാഹേണാകട്ടെ പ്രേമത്തിനു് സർവ്വാതിശായിയായ പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സകല ചരാചരങ്ങളിലും നമുക്കുണ്ടാകുന്ന പ്രേമമാണു് ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരത്തിനുള്ള സുഗമമാർഗ്ഗം. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:- "സമുദ്രം നിങ്ങളുടെ ധമനികളിൽക്കൂടി പ്രവഹിക്കുകയും സത്യത്തിന്റെ പ്രതിച്ഛായ നിങ്ങളിൽ നിഴലിക്കുകയും നിങ്ങളുടെ ആത്മാവു് ലോകമെങ്ങും വ്യാപിക്കുകയും, മറ്റുള്ളവരുടെ സുഖത്തെപ്പറ്റി നിങ്ങൾക്കു് ആകാംക്ഷയുണ്ടാകയും ചെയ്യുന്നതുവരെ നിങ്ങൾ ലോകസുഖം അറിയുന്നില്ല! ലോകം സൌന്ദര്യത്തിന്റെ ദർപ്പണമത്രേ. അതു് പ്രകാശവും ശാന്തിയും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു." ഏതെങ്കിലും ഒരു സാധനത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതുവരെ രശ്മി പ്രസരിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യനോടാണു് അദ്ദേഹം ആത്മാവിന്റെ ശക്തിപ്രസരത്തെ ഉപമിക്കുന്നതു്. ഭൂമിയിൽ കാണുന്നവയെല്ലാം പരബ്രഹ്മത്തിന്റെ പ്രകാശനം മാത്രമാണു്. "എല്ലാം എനിക്കു് നവീനവും സന്തോഷപ്രദവുമായി തോന്നി. ഈ ലോകത്തിൽ പ്രവേശിക്കവേ ആന്ത-

രമായ സന്തോഷത്താൽ സപ്രാഗതം ചെയ്യപ്പെട്ട ഒരു അപരിമിതനായിരുന്ന ഞാൻ. വീഥികളിലുള്ള പരാഗവും ശിലാശകലങ്ങളുമെല്ലാം സ്വർണ്ണമയമായി എനിക്കു തോന്നിച്ചു. പച്ചിലമരങ്ങൾ എന്നെ വികാരപുളകിതനാക്കി. അവയുടെ മാധുര്യവും സൌന്ദര്യവും എന്റെ ഹൃദയത്തെ ചാഞ്ചാടിച്ചു. ഞാൻ സന്തോഷംകൊണ്ടു് ഉന്മത്തനായി. വൃദ്ധന്മാർ, അവർ എത്ര ആരാധ്യമാനരാണു്! യുവാക്കൾ, മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന ദേവതകൾ! വഴികളിൽ തെറിച്ചുതെറി നടക്കുന്ന ബാലികാബാലന്മാർ, ചലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന രത്നങ്ങൾ! ഇക്കൂട്ടർക്കു് ജനനമരണാദികളുണ്ടെന്നു് ഞാൻ ഓർത്തില്ല. ഇവയെല്ലാം ആ മഹാശക്തിയുടെ പ്രതിഫലനങ്ങൾ മാത്രം.....” സാധാരണസംഭവങ്ങളുടെയും മഹത്ത്വം വഴിയാംവണ്ണം ഗ്രഹിക്കണമെങ്കിൽ വീണ്ടും ശൈശവം പ്രാപിക്കണമെന്നത്രേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം!

ഭൌതികവിഷയങ്ങളിലുള്ള താല്പര്യം അത്ഥശൂന്യമാണെന്നും അന്തർമുഖത്വമാണു് ശ്രേയസ്കരമെന്നും എമിലിബ്രാൺടി സ്വകൃതിക്കളിൽ വെളിവാക്കി. “തടവുകാരി” എന്ന കൃതിയിൽ, കാരാഗൃഹത്തിൽ അകപ്പെട്ട ഒരു സ്ത്രീ രാത്രിതോറും ഒരു ദൂതന്റെ ആഗമനാവസരത്തിൽ അനുഭവിക്കുന്ന ആത്മശാന്തി ഇതിൽ ഹൃദ്യമായി വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. സകല ചരാചരങ്ങളിലും വിശിഷ്യ മനുഷ്യഹൃദയത്തിലും അന്തർലീനനായ ഈശ്വരാന്വേഷണവ്യഗ്രതയിൽ ഇമഹതി ബ്രോൺ്ടേ, വേഡ്സ്വർത്ത് എന്നിവരോടു സാമ്യം വഹിക്കുന്നു. ഇത്രത്തോളം വ്യക്തമായ അ

ദ്വൈതചിന്ത മറ്റുള്ള പാശ്ചാത്യകവികളിൽ സുലഭ
മല്ല!

ടെനിസനും രഹസ്യവാദികളിൽ ഒരു മാന്യ
സ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നുണ്ട്. ഇൻമെമോറിയം എന്നാ
കൃതിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാന്വേഷണപ്രസ
കതി വെളിവാകുന്നു. * "പെട്ടെന്ന് സജീവമായ ആ
ത്മാവു് എന്നിൽ പ്രതിഫലിച്ചു. എന്റേതു് അതു
മായി യോജിച്ചു. അവ ഒത്തുചേർന്നുയർന്നു. ഞാൻ
ലോകത്തിന്റെ അഗാധമായ സ്പന്ദനങ്ങൾ ശ്രവിച്ചു."
ഈശ്വരശക്തിയുടെ ഒരു ബഹിഃ- പ്രകാശനമത്രേ
പ്രകൃതിവിലാസം. ടെനിസന് ബാല്യം മുതൽക്കു
ണ്ടായ ആത്മാനുഭൂതി നോക്കുക:- *വിജനപ്രദേശ

---

* And all at once it seemed at last
The living soul was flashed on mine
And mine in this was wound and whirled
About empyreal heights of thought
And came on that which is, and caught
The deep pulsations of the world.

In Memorium X C V.

* "A kind of waking trance, I have often had,
quite from my boy hood, when I have been
all alone.....All at once, out of the intensity
of the consciousness of individuality, the
individual itself seemed to dissolve
and fade away into the boundless being;
and this not a confused state, but the
clearest of the clearest, and the surest of
the surest, utterly beyond words,
where death was an almost laughable
impossibility, the loss of personality
seeming no extinction, but the only true life"

Life of Tennyson
Vol. 1. P. 320.

ത്തിൽ തന്നിയേ ഇരുന്ന അവസരങ്ങളിൽ തന്റെ വ്യക്തിത്വം ഈശ്വരശക്തിയിൽ ലയിച്ചു; ഇതു് ഒരു അവ്യക്തമായ അവസ്ഥയല്ല, പ്രത്യുത അവർണ്ണനീയവും എന്നാൽ ഏറ്റവും വ്യക്തവും, മരണത്തെ തുണ വർഗണിക്കുന്നതുമായ യഥാർത്ഥജീവിതമത്രേ. ഒരു പുഷ്പം എന്താണെന്നറിഞ്ഞാൽ മനുഷ്യത്വമെന്നാ മാത്രമല്ല ഈശ്വരമഹത്ത്വവും തനിക്കു ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നത്രേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം.

നാം അചിന്ത്യവും അനശ്വരവുമായ ഒരു ശക്തിയുടെ അംശങ്ങളാണെന്നു് ബക്ക്, കോളെറിഡ്ജ് എന്നിവരും വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ഈ ശക്തിയെ പ്രാപിക്കേണ്ടതു് യുക്തിയാലല്ല, ആത്മസാക്ഷാൽക്കാരത്താലത്രേ. തന്റെ മനസ്സു് ഏകവും അനശ്വരവുമായ ഏതോ ഒന്നിനെ കാണാഞ്ഞു ഉൽക്കണ്ഠിതമായിരിക്കുന്നുവെന്നു് കോളെറിഡ്ജ് പറയുന്നു. കാർലൈലും ഈ മതത്തോടു് അനുകൂലിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:– "ഒരു അഗ്നിജ്വാല എന്റെ ആത്മാവിൽ പടർന്നുപിടിച്ചു. എന്റെ ഭയമെല്ലാം ഇങ്ങിനിവരാതവണ്ണം നീങ്ങി. എനിക്കു് അദ്ഭുതപൂർവ്വമായ ഒരു ശക്തിവിശേഷം ഉണ്ടായി. ഞാൻ ഒരു ദേവൻ അഥവാ ഈശ്വരനായിത്തീർന്നു." ലോകത്തിൽ ഒന്നുംതന്നെ അഗണ്യമല്ല; എല്ലാം ഈശ്വരമഹത്ത്വത്തിലേയ്ക്കു വഴികാണിക്കുന്ന വാതായനങ്ങളാണു്. നാം ഓരോരുത്തരും ഈ പരാശക്തിയുടെ പ്രതിച്ഛായകളാണു്. ഈശ്വരാംശം താരതമ്യേന അധികമുള്ളവരത്രെ മഹാന്മാർ. ഇങ്ങനെയാണു് കാർലൈലിന്റെ ചിന്താഗതി.

രഹസ്യവാദികൾ ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരത്തോടടുത്തു് ഗാനം ചെയ്യുന്ന പരമഭാഗവതന്മാരാണു്. ഇവരിൽ ചിലർ ഭക്തിപ്രധാനരാണെന്നു് മുൻപു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. യുക്തി, ഉപാധിഗതമായ ചിന്ത ഇവയൊന്നും ക്ലേശാതെ ഒരുതരം മധുരഭക്തിയിൽ മുഴുകി ഇവർ രഹസ്യവാദം ചെയ്യുന്നു. താമസ്ഡി ഹെയിലസ് എന്ന മഹതി ആത്മാവിനു് ഈശ്വരനോടും ഈശ്വരനു് ആത്മാവിനോടും ഉണ്ടാകുന്ന പ്രേമം കാമിനീകാമുകന്മാരുടെ പ്രേമമായി വർണ്ണിക്കുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ പന്ത്രണ്ടും പതിന്നാലും നൂറാണ്ടുകൾക്കിടയിൽ ഈ മാതിരി മധുരാലാപങ്ങൾ പലതും ഉണ്ടായി. റിച്ചേഡ് റോൾ ആത്മാനുഭൂതിയിൽ ലയിച്ചു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഗാനങ്ങൾ സരസങ്ങളാണു്. "പ്രേമാഗ്നി" എന്ന കൃതിയിൽ ആത്മാവിന്റെ മേലോട്ടുള്ള യാത്ര വിവരിക്കുന്ന ഘട്ടം നോക്കുക:—

"ഞാൻ പാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഗായകന്മാരുടെ ഗീതം ചുറ്റും കേട്ടു. എന്റെ മനസ്സു് ആനന്ദലഹരിയിൽ മുഴുകി. ഞാൻ കേൾക്കാനും കാണാനും ആഗ്രഹിച്ചതും കീർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതും കണ്ടു് സംതൃപ്തനായി. എന്റെ സൃഷ്ടികർത്താവിന്റെ മുൻപിൽ ഞാൻ ഉത്സാഹപൂർവ്വം ഗാനം ചെയ്തു." ജീവാത്മാപരമാത്മാക്കൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെപ്പറ്റി ലേഡി ജൂലിയന്റെ പ്രഭാഷണം ഹൃദയാകർഷകമായിരിക്കുന്നു:— "നിസ്സാരകാര്യങ്ങളിൽ അധികമായ ശ്രദ്ധ പതിക്കുക എന്നുള്ളതാണു് നമ്മിലുള്ള ദോഷം. നമ്മെ വിജ്ഞരാക്കുന്നതു് വിശ്വസനമാണു്. അതിനാൽ നാം ദുഃഖങ്ങൾ അനുഭവിക്കുകതന്നെ വേണം." പാപത്തിന്റെ പരിണാമത്തെപ്പറ്റി ഈ മഹതിയുടെ അ

ദിപ്രായവും ചിന്തനീയമാണു്. സമുദ്രതീരത്തിൽനി ന്നും പിൻവാങ്ങുന്ന തിര പൂർവ്വാധികം ശക്തിയോടെ തിരിച്ചടിക്കുന്നതുപോലെയാണു് പാപത്തിന്റെയും കഥ. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ പാപം തല്ലുത്താവി നു് തക്കതായ ശിക്ഷ നൽകുന്നതിനാൽ അതു് കുറക രമല്ല എന്തെന്നാൽ പിതാവു് പുത്രനോടെന്നവണ്ണം അൻപോടുകൂടിയാണു് ഈശ്വരൻ മനുഷ്യനോട പെരുമാറുന്നതു്. ക്രാഷാ, ഫെർബർട്ടു്, എന്നിവരും പരമാത്മാൻമുഖമായ പ്രയാണം വിവരിച്ചു. ബ്ളേക്കിനു് നാലുവയസ്സുമുതൽ ഈശ്വരദർശനം സിദ്ധി ച്ചിരുന്നവത്രേ 'എന്റെ ഉന്മേഷശീലത്തെ അന്യഥാ ധരിക്കരുതേ. ഞാൻ ആത്മാനന്ദലഹരിയിൽ മുഴുകി യിരിക്കുന്നു' എന്നു് അദ്ദേഹം പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. പ്ളേറോ പറയുന്ന ഉന്മാദം, അഥവാ ജീവിതത്തെ ആനന്ദസാഗരത്തിൽ നിമഗ്നമാക്കുന്ന ആനന്ദബോധം തന്നെയാണു് ബ്ളേക്കിനും അനുഭവസിദ്ധമായതു്. ഭൂമിയിൽ കാണുന്നതെല്ലാം ഈശ്വരാസനങ്ങളാണു്. അവയുടെ സാരാംശം ഈശ്വരനത്രേ. നാം ഈശ്വര സദൃശരായിരിപ്പാനായി ഈശ്വരൻ നമ്മെപ്പോലിരി ക്കുന്നു. സങ്കല്പംകൊണ്ടു് സ്വയംകൃതമായ ഈ കാരാഗൃ ഹത്തിൽനിന്നും മുക്തിനേടുന്നതിനു് പ്രേമവും ജ്ഞാ നവുമാണു് ആവശ്യം. എല്ലാ ചരാചരങ്ങളിലും തുല്യ മായ പ്രേമമുണ്ടാകുമ്പോൾ നമ്മുടെ ഭാവനാശക്തി സ മഗ്രമാകുന്നു. ആത്മശുദ്ധി, സ്വാർത്ഥത്യാഗം ഇവ ന മ്മെ അനുനിമിഷം ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു. ബ്ളേക്കി ന്റെ മതമനുസരിച്ചു് ചിന്ത പ്രവൃത്തിയെക്കാളും, ആ ധ്യാത്മബോധം ചിന്തയെക്കാളും ശ്രേഷ്ഠമാണു്. നി സ്സാരമായ ഒരു ഉപാധിയിൽ ഒരു മഹത്തത്വം ദർ

ശിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് സാധിച്ചു! ആത്മനിർവൃതിയിൽ അദ്ദേഹം പരിപൂർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചു. സന്ദേഹം അപകടകരമാണെന്നും സന്ദേഹമുണ്ടായാൽ സൂര്യചന്ദ്രന്മാരും നഷ്ടപ്രായരാകുമെന്നും ബ്ലേക്കു് പ്രതിപാദിച്ചു. എല്ലാ വസ്തുക്കളിലും ഈശ്വരശക്തിയുടെ പ്രസ്ഫുരണം താംപ്സണും ദർശിക്കുന്നു. ഇവയിലും മനുഷ്യനിലും ഒരുപോലെ വിളങ്ങുന്ന സത്യമാണത്രേ സ്രഷ്ടത്തെയും ഭൂമിയെയും പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതു്. വാനും വേഡ്സ്വർത്തുമെന്നപോലെ താംപ്സണും ശിശുവിൽ ഈശ്വരവിലാസം ദർശിക്കുന്നു. സൌന്ദര്യബോധത്തിൽ ഇദ്ദേഹം പ്ലേറോ ഡാൺ എന്നിവരെയാണു് പിൻതുടരുന്നതു്. ശരീരത്തിൽ വിശിഷ്യ മുഖത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന ആത്മസൌന്ദര്യം ഗ്രഹിപ്പാനുള്ള ശക്തിവിശേഷമത്രേ പ്രേമം. പ്രകൃതിയിൽ കാണുന്ന വൃദ്ധിവൈചിത്ര്യം. ശീതോഷ്ണാദികാലഭേദങ്ങൾ, മുതലായവ ഈശ്വരമാഹാത്മ്യത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷലക്ഷ്യങ്ങളായി താംപ്സൺ കാണുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതമനുസരിച്ചു് ജനനത്തിൽ മരണത്തിന്റേയും മരണത്തിൽ ജനനത്തിന്റേയും ബീജം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു! താംപ്സന്റെ ചിന്താഗതി പ്രായേണ തത്വചിന്താപരവും യുക്തിസ്പർശകവുമാണു്. * മാനസികമായ ഒരു അസ്വസ്ഥതയില്ലാത്ത ഒരുവനു് കവിയാകാനോ കവിതയാസ്വദിക്കാനോ സാധിക്കയില്ലെന്നു് മെക്കാളെ പറയുന്നു. ബുദ്ധിക്കു് വിഷയമായാൽ ഗ്രഹിക്കാൻ വിഷമമുള്ളതും നിത്യാനുഭവത്തിൽ പെട്ടാൽ എളുപ്പത്തിൽ

* "Perhaps no person can be a poet or can even enjoy poetry without a certain unsoundness of mind."
Macaulay.

ഗ്രഹിക്കാവുന്നവയുമായ പല പ്രശ്നങ്ങളുമുണ്ട്. അങ്ങനെ ലഘുഗ്രഹണത്തിനത്രേ പ്രകൃതി പല ശകലങ്ങളായി പല രൂപത്തിൽ കാണപ്പെടുന്നതു്. ആത്മബോധം സമ്പാദിക്കുമ്പോൾ പ്രകൃതിതത്വഗ്രഹണം സാദ്ധ്യമാണെന്നും വന്നുകൂടുന്നു. ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ബുദ്ധിയാൽ പ്രേരിതമായ മനസ്സെന്നപോലെ ബുദ്ധിയെ ആത്മാവത്രേ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്നതു്. സൂര്യൻ ഭ്രമിയെ ചുറ്റുന്നുവെന്നു് ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ അനുമാനിക്കുന്നു; അപ്രകാരമല്ലെന്നു ബുദ്ധിയും. സാധാരണ മനുഷ്യക്കെത്താൻ കഴിയാത്തസ്ഥാനത്തെത്തുന്നവരത്രേ കവികൾ. അതാണു് 'കവയഃക്രാന്തദർശിനഃ' എന്നപരഞ്ഞുവരുന്നതും. ഈ ക്രാന്തദർശനത്തിന്റെ കൂട്ടുതൽ കുറവനുസരിച്ചു് ചിലർ മിസ്റ്റിക് കവികളായും മറ്റു ചിലർ സാധാരണകവികളായും തരം തിരിയുന്നു. രഹസ്യവാദികൾ ഒരു പ്രത്യേകപന്ഥാവിൽക്കൂടിയത്രേ ചരിക്കുന്നതു്. സാമാന്യജനങ്ങളുടെ ചിന്താപരിധിയിൽ പെടാത്തതും പലപ്പോഴും അർത്ഥശൂന്യമായിത്തോന്നുന്നതുമായ പലതും അവർ ജല്പിക്കുന്നു. താംപ്സൺ ഒരു വൈദ്യനായിത്തീരണമെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവു് നിശ്ചയിച്ചതു്. ഇതറിഞ്ഞ ഉടൻതന്നെ ആ ബാലൻ നാട്ടുവിട്ടോടി 'കവെൻറ് ഗാർഡ'നിലെത്തി ഏകാന്തജീവിതം നയിച്ചു് ക്രമേണ ഒരു രഹസ്യവാദിയായിത്തീർന്നു! ബുദ്ധിയാൽ പ്രയുക്തമായ മനസ്സു് ഒരു സിനിമൊട്ടോഗ്രാഫിനു തുല്യമാണു്. അതു് ഈശ്വരസ്ഫുരണങ്ങളെ ഛായാതുല്യം ദർശിച്ചു് അവയെ സ്വായത്തമാക്കി പ്രലപനം നടത്തും. ഒരു നിമിഷത്തിൽ എത്രലക്ഷം ചലനങ്ങളാണു് മനസ്സിനുണ്ടാകുന്നതെന്നു് കണ

ക്കാക്കുക സാദ്ധ്യമല്ല. ഇതത്രേ പരമാത്മബോധത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗം." ഇങ്ങനെയാണ് ബെർഗ്സൺമിസ്റ്റിസിസത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ആത്മാവിനെ അറിയുന്നവർ ചുരുക്കം; അതിനെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുന്നവർ വളരെ ചുരുക്കം; ആത്മസാക്ഷാൽക്കാരം സിദ്ധിക്കുന്നവർ ഏറ്റവും ചുരുക്കം. പരമാത്മസാക്ഷാൽക്കാരത്തിൽ ജന്മസിദ്ധമായ ശക്തി അഥവാ വാസനനിമിത്തം ഉന്മേഷപൂർവ്വം പുരോഗമനം ചെയ്യുന്ന കൂട്ടരത്രേ മിസ്റ്റിക്കുകൾ അഥവാ രഹസ്യവാദികൾ. ഇവർ അപശ്രുതി കൂടാതെ സ്വരങ്ങൾകൂട്ടിയിണക്കി ശ്രുതിലയം സ്ഥാപിക്കാൻ അനുപദം ശ്രമിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ പല മഹാന്മാരാൽ പരിപുഷ്ടമായ രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനം ആംഗ്ലഭാഷയിൽ ഇന്നും പുരോഗതിയെ പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരിക്കുന്നു.

അദ്ധ്യായം . 7.

രവീന്ദ്രനാഥടഗോറും രഹസ്യവാദവും

"ഞാൻ ഇവിടെ സന്നിഹിതനായിരിക്കുന്നതു് അങ്ങയെ ഗാനം ആലപിച്ചു് സന്തോഷിപ്പിക്കാനാണു്. അങ്ങയുടെ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഒരു കോണിൽ എനിക്കും സ്ഥാനമുണ്ടു്. അങ്ങയുടെ ലോകത്തിൽ എനിക്കു് കമ്മമൊന്നും ചെയ്വാനില്ല. ..... പ്രഭാതമാരുതനിൽ സൌവർണ്ണവീണ ശ്രുതിചേക്കപ്പെടുമ്പോൾ എന്നെ വരുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ച ബഹുമാനിക്കുക."

ടഗോർ.

മാതൃഭൂമി 'ടഗോർവിശേഷാൽപ്രതി'യിൽ ടഗോർ കവിതയുടെ സ്വഭാവത്തെ പരാമർശിക്കുന്ന ഒരു ലേഖനത്തിൽ ഇപ്രകാരം കാണുന്നു:— "മിസ്റ്റിസിസം എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥം:

1. ഒരു രഹസ്യസിദ്ധാന്തത്തെ സംബന്ധിച്ചതു്.

2. മതപരമായി നിഗൂഢമോ രഹസ്യമോ ആയതു്.

3. സാധാരണ വായനക്കാരിൽ നിന്നും മറച്ചുവച്ചിട്ടുള്ളതും അദ്ധ്യാത്മികമായ പ്രകാശം സിദ്ധിച്ചവർക്കുമാത്രം മനസ്സിലാക്കാവുന്നതുമായ ഒരു രഹസ്യം അന്തർഭവിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

4. ദൈവത്തോടടുത്തേരിട്ടും ശീഘ്രവുമായുള്ള സംഗം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രയത്നം അടങ്ങിയ മതപരമായ വികാരത്തെ സംബന്ധിച്ചതു്.— ഈ അർത്ഥത്തിലുള്ള ഒരു മിസ്റ്റിക് കവി എന്നപേർ വൈഷ്ണവകവികളെയോ തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛനെയൊ പോലെ മതപരങ്ങളായ കാവ്യങ്ങൾ രചിക്കുന്ന ഒരു കവിക്കുമാത്രമേ നൽകാവൂ എന്നും ലേഖകൻ വിചാരിക്കുന്നു. ടഗോർ ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു കവിയല്ലതാനും. വാസ്തവത്തിൽ സിംബാളിക് കവികളുടെ സാങ്കേതികമാർഗ്ഗത്തിന്റെ ചില ഘടകങ്ങൾ ധാരാളമായി തന്റെ കാവ്യങ്ങളിൽ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു മഹാനായ റൊമാൻറിക് അഥവാ കാല്പനികകവി മാത്രമാണത്രേ ടഗോർ!

മിസ്റ്റിസിസം അഥവാ രഹസ്യവാദം എന്ന പദത്തിന്റെ ഉത്ഭവം, അതിന്റെ പുരോഗതി, അതു് ക്രമേണ ഒരു സാഹിത്യവിഭാഗമായിത്തീർന്നതെങ്ങനെ, എന്നും മറ്റും ഒന്നും രണ്ടും അധ്യായങ്ങളിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ കവികൾ സ്വീകരിച്ച വിവിധസരണികളും ദിങ്മാത്രമായി സ്പർശിച്ചുകഴിഞ്ഞു. തമിഴ്നാട്ടിലെ ശിവജ്ഞാനികളും ആൾവാരന്മാരും മിസ്റ്റിക് സാഹിത്യത്തിൽ വഹിക്കുന്ന പ്രാധാന്യവും നാം ഏറെക്കുറെ മനസ്സിലാക്കി. ആങ്ലേയസാഹിത്യത്തിൽ ഈ പ്രസ്ഥാനം മനോഹരങ്ങളായ പല കാവ്യങ്ങളുടെയും ഉത്ഭവത്തിനു് ഹേതുഭൂതമായതും നാം കണ്ടു. ഇങ്ങനെ ഏതുതരത്തിലുള്ള കവിതയാണു് മിസ്റ്റിക് കവിതയായി പരിഗണിക്കേണ്ടതെന്നും നാം ഗ്രഹിച്ചു. ഈ തോതനുസരിച്ചു് ടഗോറിന്റെ കവിതകളുടെ

സാമാന്യസ്വഭാവം പരിശോധിക്കുമ്പോൾ മേൽപറഞ്ഞ ലേഖകന്റെ അഭിപ്രായം അത്ര സാധുവല്ലെന്നു് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണു്.

അധ്യാത്മചിന്തയ്ക്കു് ഏറ്റവും അനുകൂലമായ ഒരന്തരീക്ഷത്തിലാണു് ടഗോർ ജനിച്ചുവളർന്നതു്. മഹർഷി ദേവേന്ദ്രനാഥടഗോറിന്റെ ഈ പുത്രനിൽ മൂന്നു വ്യത്യസ്തപാരമ്പര്യങ്ങൾ ഇണങ്ങിച്ചേർന്നിരിക്കുന്നു. അവ യഥാക്രമം വാല്മീകികാളിദാസാദികളുടെ പുരാതനപാരമ്പര്യം; പ്രേമഭക്തിയാകുന്ന ധർമ്മം പ്രകീർത്തിച്ച വിദ്യാപതി, ചണ്ഡീദാസൻ, ജയദേവൻ, ചൈതന്യൻ തുടങ്ങിയുള്ളവരുടെ മധ്യകാലപാരമ്പര്യം; ഷേക്സ്പിയർ, മിൽട്ടൽ, ഷെല്ലി, കീറ്റ്സ്, ടെനിസൺ മുതലായ ആങ്ഗ്ലകവികളുടെ പാശ്ചാത്യപാരമ്പര്യം എന്നിവയത്രേ. ബാല്യകാലത്തിൽ സഭ്യഗൃഹത്തിന്റെ വാതായനത്തിൽക്കൂടി പ്രകൃതിയെ സൂക്ഷ്മവീക്ഷണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ടഗോറിനു് പ്രകൃതിസൌന്ദര്യം അത്യന്തം ഹൃദ്യമായിത്തോന്നി. അതു് ദിവസംതോറും നവംനവങ്ങളായ സൌന്ദര്യധോരണി പ്രത്യക്ഷമാക്കി. ക്രമേണ വിജനപ്രദേശങ്ങളിൽ ചെന്നിരുന്നു് വിശ്വസൌന്ദര്യത്തിൽ മുഴകിയിരിക്കുക എന്നുള്ളതു് ഈ ബാലന്റെ പതിവായിത്തീർന്നു. നിസർഗ്ഗജമായ ഈ വാസനാവിശേഷത്തെ അഭ്യസനം പൂർവാധികം പരിപുഷ്ടമാക്കി. അന്തര്യാമിയായ പരമാത്മാവിനെ കവി പ്രകൃതിവിലാസത്തിൽ സർവ്വത്ര സന്ദർശിച്ചു് സന്തുഷ്ടനായി ഗാനം ചെയ്തു. ഇതിനിടയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ചില യാതനകൾ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. ജീവിതം ഒരു ശോകാന്തനാടകമാണോ എ

ന്നു് അദ്ദേഹം സംശയിച്ചു! കവി ചിന്താകുലനായി. അദ്ദേഹം ലോകത്തെ അന്ധകാരമായി കണ്ടുവെങ്കിലും അതിനുള്ളിൽ ചില ദീപ്രശ്മികളും ദർശിച്ചു. ആ രശ്മികൾ ക്രമേണ ഒന്നായിത്തീർന്നു് ഭാസ്വത്തായ ഒരു ജ്യോതിസ്സായി പരിണമിക്കുന്നതും അദ്ദേഹത്തിനു് അനുഭവസിദ്ധമായി. ഈ അനുഭവത്തിന്റെ പരിണതഫലമാണു് ലോകമെങ്ങും പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ച ഗീതാഞ്ജലി.

വാല്മീകിയും കാളിദാസനും പ്രകൃതിയുടെ അപ്രമേയപ്രഭാവത്തിൽ വിശ്വസിച്ചു് തപോവനാദർശം സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ പാശ്ചാത്യലോകം പ്രകൃതിയെ കീഴടക്കാനുള്ള സമാരംഭത്തിൽ അഭിമാനം കൊള്ളുന്നു! ഷേക്സ്പിയർക്കു് പ്രകൃതിയുടെ ബാഹ്യസൌന്ദര്യം മാത്രമേ ആസ്വദിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളുവെന്നു് ടഗോർ ഒരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കയുണ്ടായി. പ്രകൃതിയോടിണങ്ങി അതിൽ പരിപൂർണ്ണമായി ലയിക്കാനാണു് അദ്ദേഹം നമ്മെ ഉപദേശിക്കുന്നതു്:— * "പ്രകൃതി സവിശേഷമായ സൌന്ദര്യമോ ഗാംഭീര്യമോ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളെ ഭാരതീയർ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളായി കരുതുന്നു.....അതുടെ പ്രകാശം മനുഷ്യന്റെ ചേതസ്സിൽ സന്തോഷം ചിന്തുന്നുവോ, അതുടെ തീർത്ഥം അവനെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നുവോ, അത്മാവിനു് ഉണർവു നൽകുന്നാനാദം, ഗന്ധം, വർണ്ണം എന്നിവയിൽ കാണുന്ന അനന്തതയുടെ നിരന്തരാവിഷ്കരണം അതുടെ ഗാംഭീര്യത്തിൽ നിന്നും നിഗ്ഗമിക്കുന്നുവോ, ആ പ്രകൃതിയോ

---

* സാധനാ.

ട്ടുള്ള കേതിയിൽ ഭാരതം സ്വസന്താനങ്ങളെ നിമഗ്നരാക്കുന്നു.....

ആധ്യാത്മികമായ ആനന്ദം പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തിൽ നിറഞ്ഞുവഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന തത്തുല്യം ഗീതാഞ്ജലിയിൽ കാണുന്നതു നോക്കുക:—

"ഓരോ മേഘത്തിന്റെ മുകളിലും വെളിച്ചം സ്വർണ്ണം വിതറുന്നു. തളിരുകൾ പരസ്പരം ആഹ്ലാദം പകരുന്ന സ്വച്ഛിയനദി കരകവിഞ്ഞു പായുന്നു. ആനന്ദത്തിന്റെ വേലിയേറ്റം ഇതാ നാലുചുറ്റും പ്രസരിക്കുന്നു"

പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തിൽക്കൂടി കവി സ്നേഹസ്വരൂപനായ ഈശ്വരനെ ദർശിക്കുന്നു:—

"അരൂപതയുടെ സമഗ്രമായ മുത്തു കിട്ടുമെന്നുള്ള പ്രത്യാശയോടേ ഞാൻ രൂപങ്ങളാകുന്ന സമുദ്രത്തിൽ മുങ്ങിനോക്കുന്നു. ഞാൻ ആ കരകാണാക്കടലിന്റെ തീരത്തിൽ എത്തിയിരിക്കുന്നു. ഹംസം പർവ്വതങ്ങൾക്കപ്പുറമുള്ള സരസ്സിലേയ്ക്കു പറന്നുപോയി."

ഗീതാഞ്ജലി.

"തോട്ടക്കാരൻ" എന്ന കൃതിയിൽ ഈശ്വരന്റെ മനോഹരോദ്യാനമായ ഈ ലോകത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കവേ കവി പുളകിതഗാത്രനായിത്തീരുന്നു. ആ ഉദ്യാനത്തിലെ ഒരു തോട്ടക്കാരനാകണമെന്നത്രേ കവിയുടെ ആഗ്രഹം. ദൃശ്യങ്ങളെല്ലാം അദൃശ്യത്തിന്റെ ആവരണം മാത്രമാണെന്നു് മറ്റുള്ള മിസ്റ്റിക്കുകളെപ്പോലെ ടഗോറും വിശ്വസിച്ചു; അതിനെ സാക്ഷാൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. ജീവാത്മാവിന്റെ

പരമാത്മാന്വേഷണവും പരമാത്മാവിന്റെ കാരുണ്യശീതളമായ ജീവാത്മാന്വേഷണവും നാം ഇത്തരം കവികളിൽ ദർശിക്കുന്നു. ഇവർ തങ്ങളുടെ മനുഷ്യത്വത്തെ ഈശ്വരതത്ത്വത്തിൽ ലയിപ്പിക്കുന്നു; എന്നു മാത്രമല്ല നമ്മുടെ ആത്മാവിലും ഈമാതിരി ഒരു പരിവർത്തനം വരുത്തുവാൻ വെമ്പുകയും ചെയ്യുന്നു. നോക്കുക:—

"നക്ഷത്രങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഗാനം ആലപിക്കുന്ന അദ്ദേഹം ഇതാ നിന്റെ വാതായനത്തിനരികെ ഓടക്കുഴലുമായി നിൽക്കുന്നു."

ദിക്രെസന്റെ് മൂൺ

"എന്റെ പ്രേയാൻ എന്നും എന്റെ ഹൃദയത്തിലുണ്ട്. അതാണ് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ സർവ്വത്ര കാണാൻ കാരണം."

ഇരുട്ടറയിലെ രാജാവ്

"നാഥാ! അങ്ങ് സാധാരണ ജനസംഘത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഒരുവനെന്നപോലെ, അനുപേക്ഷിതമായി എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ കടന്നുവന്ന് എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ക്ഷണികങ്ങളായ നിമിഷങ്ങളുടെ മേൽ അനശ്വരതയുടെ മുദ്ര പതിച്ചു."

ഗീതാഞ്ജലി.

പ്ലേറോ 'ഇയോണി'ൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള അധ്യാത്മോന്മാദം ബ്ലേക് തുടങ്ങിയുള്ളവരെക്കാൾ ശക്തിമത്തായും വികാരജനകമായും ടഗോറിൽ കാണുന്നു. ശങ്കരൻ, അരവിന്ദൻ എന്നിവരെപ്പോലെ സർവ്വസംഗപരിത്യാഗികളുടെ ഇടയിൽ ടഗോറിനു സ്ഥാനമില്ല. അദ്ദേഹം ലക്ഷണപരിപൂർണ്ണനായ

ഒരു കർമ്മയോഗിയുമല്ല. തുളസിദാസൻ, കബീർദാസൻ, തുടങ്ങിയുള്ളവരെപ്പോലെ ഭക്തിയോഗത്തിലാണ് അദ്ദേഹത്തിനു താല്പര്യമെന്നു പറവാനും തരമില്ല. രാജയോഗത്തെ സാമാന്യമായി അനുവർത്തിച്ച രഹസ്യവാദിയാണ് അദ്ദേഹമെന്നു പറയാം എന്നാൽ രാജയോഗത്തിന്റെ അഷ്ടാംഗാദ്യടവുകളിലല്ല പ്രത്യുത ലോകമെങ്ങും പ്രകാശിക്കുന്ന അവ്യക്തമൂർത്തിയെ പ്രകൃതിയിൽ സന്ദർശിച്ച് സാക്ഷാൽക്കാരം സമ്പാദിക്കാനാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമാരംഭം നോക്കുക:-

"അന്തമില്ലാത്ത ആകാരങ്ങളുടെ ഈ കളിപ്പന്തലിൽ എന്റെ ഭാഗം അടിനയിച്ചുതീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇവിടെവച്ചുതന്നെ ആ നിരാകാരനെ ഒന്നു കാണുവാനും എനിക്കു സാധിച്ചു. ഇതു് എന്റെ ഒടുവിലത്തെ വാക്കായിരിക്കട്ടെ.-"

ജ്ഞാനയോഗിക്കു് ജഗത്തു് മിഥ്യയാണെങ്കിൽ കർമ്മയോഗിക്കു് അതു് ആത്മശിക്ഷാമന്ദിരമാണു്. ഭക്തനു് അതു് ഒരു ദേവാലയമാണെങ്കിൽ മിസ്റ്റിക്കിനു് അതു് മനോഹരമായ ഒരു ഉദ്യാനം അഥവാ ഒരു കളിപ്പന്തലാണു്! അതിലുള്ള എല്ലാവിധസുഖദുഃഖങ്ങളിലും പങ്കുകൊണ്ടും, അവയിലോരോന്നിലും അന്തര്യാമിയുടെ തൃമന്ദഹാസം ദർശിച്ചും മൃദുഗാനം ശ്രവിച്ചും, കരുണാമസൃണമായ സ്പർശം അനുഭവിച്ചും, സകലചരാചരങ്ങളെയും അചിന്ത്യനോടടുപ്പിക്കാനാണു് രഹസ്യവാദിയുടെ ശ്രമം. ലോകവ്യാപാരങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കവേതന്നെ അധ്യാത്മയോഗം സാധിക്കാമെന്നത്രേ ടഗോറിന്റെ മതം. കാമിനീകാമുകന്മാർ, യജമാനഭൃത്യന്മാർ, ഗുരുശി

ഷ്യന്മാർ, സുഹൃത്തുക്കൾ എന്നിങ്ങനെ മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ വിവിധചിത്രങ്ങൾ മുഖേന സ്രഷ്ടാവും സൃഷ്ടിവിശേഷങ്ങളും തമ്മിലുള്ള അഭേദ്യബന്ധം അദ്ദേഹം വെളിവാക്കുന്നു. ശാകുന്തളാദികളിൽ കാണുന്ന കാവ്യസൌന്ദര്യവും ശാങ്കരഭാഷ്യാദികളിലെ അധ്യാത്മതത്ത്വപ്രതിപാദനവും ടഗോറിൽ സരസമായി സമ്മേളിക്കുന്നതു നോക്കുക:-

"അങ്ങയുടെ കാലൊച്ച കേൾക്കാൻ എനിക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. എന്നെ നോക്കിയപ്പോൾ അങ്ങയുടെ നേത്രങ്ങൾ ദുഃഖനിമഗ്നങ്ങളായിരുന്നു. അങ്ങ് ക്ഷീണനായി സാവധാനത്തിൽ എന്നോടു പറഞ്ഞു:- "ഞാൻ ദാഹംകൊണ്ടു വലയുന്ന ഒരു പാന്ഥനാണ്." ഞാൻ എന്റെ ദിവാസ്വപ്നങ്ങളിൽനിന്നും ഉണർന്നു. എന്റെ കുടത്തിൽനിന്നും അങ്ങയുടെ അഞ്ജലിപുടത്തിൽ ജലം പകർന്നു. വൃക്ഷങ്ങൾ മർമ്മരശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചു. അന്ധകാരത്തിൽനിന്നും കുയിൽ ഗാനം ചെയ്തു. പുഷ്പങ്ങൾ ഗന്ധം പരത്തി.

അങ്ങ് എന്റെ പേരു ചോദിച്ചപ്പോൾ ഞാൻ ലജ്ജാനമ്രമുഖനായി. അങ്ങ് എന്നെ സ്മരിക്കത്തക്ക കൃത്യം വല്ലതും ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ? എങ്കിലും ദാഹശമനാർത്ഥം അങ്ങേയ്ക്കു ജലം തരാൻ എനിക്കു സാധിച്ചുവെന്നുള്ളതു് എന്റെ ഹൃദയത്തെ മധുരിമയിൽ ആറാടിക്കും. വെയിൽ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. പക്ഷികൾ തളർന്ന സ്വരത്തിൽ പാടുന്നു. നിംബവൃക്ഷങ്ങൾ മർമ്മരശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. ഞാൻ വീണ്ടും ചിന്താധീനനായിത്തീരുന്നു....."

പ്രകൃതിയിൽ സർവ്വത്ര അന്തർലീനമായിക്കാണുന്ന ജീവിതൈക്യം ഗ്രഹിച്ച ടഗോർ അതിൽ യഥേ

ഷം പ്രവേശിക്കുകയും അതിന്റെ ഹൃദയസ്പന്ദനം ശ്രവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രപഞ്ചസത്തയെപ്പറ്റി നാം ചിലപ്പോൾ ചിന്തിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും, ആ ചിന്ത പലപ്പോഴും പ്രാപഞ്ചികസുഖങ്ങളുടെ സാക്ഷാൽക്കാരത്തിലേയ്ക്കാണു് നമ്മെ നയിക്കുന്നതു്. ഭൌതികവിഷയങ്ങളിൽ മുഴുകി നാം കാലം കഴിക്കുന്നു. ചിലരാകട്ടെ പ്രാപഞ്ചികജീവിതം തുലോം നിസ്സാരമെന്നു കരുതി പ്രകൃതിയുമായുള്ള വേഴ്ചയാൽ നവംനവമായ ഉന്മേഷം കൈക്കൊള്ളുന്നു. മനുഷ്യനിലുള്ള ഈശ്വരസത്ത പൂർണ്ണമായി പ്രകാശിക്കണമെന്നാണ്രേ ഇവരുടെ താല്പര്യം. ചണ്ഡീദാസ്, * വിദ്യാപതി തുടങ്ങിയ വൈഷ്ണവകവികളിൽ പ്രതിഫലിച്ചിരുന്ന ആധ്യാത്മികോന്മാദം ടഗോറിനെയും ബാധിച്ചു. പ്രപഞ്ചയവനിക ഭേദിച്ചു് അതിന്റെ സത്ത തേടുന്നതിനു് കവിയുടെ വ്യഗ്രത നോക്കുക:-

"എന്റെ നേത്രങ്ങളിൽ ഇങ്ങനെ ഒരുന്മാദം ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം ഏതൊരുമദ്യമാണു് പാനം ചെയ്തതെന്നു് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. കരയുന്ന നേത്രങ്ങളും പുഞ്ചിരി തൂകുന്ന നേത്രങ്ങളും ഉണ്ടു്. എന്നാൽ എന്റെ നേത്രങ്ങളിൽ ഉന്മാദമാണുള്ളതു്."

"എനിക്കു് പരിഭ്രമം കലശലായിരിക്കുന്നു. വിദൂരവിഷയങ്ങളിൽ എനിക്കു ദാഹമുണ്ടാകുന്നു. എന്റെ ആത്മാവു് ആ മങ്ങിയ ദൂരത്തിന്റെ ചേലാഞ്ചലം സ്പർശിക്കാൻ വ്യഗ്രതയാളുന്നു. പ്രഭാതസംഗീത്, സന്ധ്യസംഗീത് തുടങ്ങിയുള്ള കൃതികൾ കാണുക. അവിടെ പറഞ്ഞൊത്താൻ എനിക്കു് ചിറകുക

---

* പ്രഭാതസംഗീത് സന്ധ്യസംഗീത് തുടങ്ങിയുള്ള കൃതികളും കാണുക.

ളില്ലെന്നും ഞാൻ ഇവിടെത്തന്നെ കഴിക്കണമെന്നുമുള്ള കഥ ഞാൻ മറക്കുന്നു. ഞാൻ ഉണർന്നു് ജാഗ്രതയോടുകൂടിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഒരു വിദേശത്തിലെ അപരിചിതനാണു്. അസാധ്യമായ ഒരു പ്രത്യാശ നൽകിക്കൊണ്ടു് അങ്ങയുടെ ശ്വാസഗതി എന്നെ സ്പർശിക്കുന്നു. അങ്ങയുടെ നാവു് എന്റെ ഹൃദയത്തെ സ്വന്തമെന്നപോലെ അറിയുന്നു. അങ്ങയുടെ വേണുനാദം വളരെ അകലെയുള്ളതാണു്. അവിടെ വന്നെത്താൻ എനിക്കു വഴിയറിഞ്ഞുകൂടെന്നുള്ളതു് ഞാൻ വീണ്ടും വിസ്മരിക്കുന്നു....." ഇതാ പരമാത്മബോധം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന മറ്റൊരു ഭാഗം:—

* ആ ഗായികയുടെ മഞ്ജീരധ്വനി അനുപദം ഉയർന്നുവരുന്നു. ആ കാമുകന്റെ കാലടികൾ ശ്രദ്ധിക്കുവോ വൃക്ഷങ്ങൾ മർമ്മരശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നില്ല. നദിയിൽ ജലം നിശ്ശബ്ദമായി ഒഴുകുന്നു. നിദ്രയിൽ മുഴുകിയ ദ്വാരപാലകന്റെ ഖഡ്ഗമെന്നപോലെ കാമുകൻ അവളുമായി യോജിക്കുമ്പോൾ അവൾ വിറകൊള്ളുന്നു; അവളുടെ നേത്രങ്ങൾ അടയുന്നു; മേഘങ്ങൾ നക്ഷത്രങ്ങൾക്കു മൂടുപടമിടുന്നു; അവൾ ഇപ്രകാരം അത്ഭുതപ്പെടുന്നു:— "എന്റെ ഹൃദയത്തിലുള്ള രതം തന്നെയാണല്ലൊ പ്രകാശിക്കുന്നതു്. അതിനെ എങ്ങനെയാണു് മറച്ചുവെക്കേണ്ടതെന്നു് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ."

ഇങ്ങനെ "സാധന"യിൽ എന്നപോലെ "ഇരുട്ടറയിലെ രാജാവു്" എന്ന കൃതിയിലും ജീവാത്മാവിനു് അപ്പൊഴപ്പോഴുണ്ടാകുന്ന അമൃതാനുഭവമത്രേ

* തോട്ടക്കാരൻ (Gardener)

ടഗോർ പ്രതിപാദിക്കുന്നതു്. ടഗോർ ഉപാധിഗത മായി പറഞ്ഞിച്ച * ഒരു ചമ്പകപ്പൂവിന്റെ സുഗന്ധവും അല്പം പൊടിയും ചേർത്തു് സൃഷ്ടം നിർമ്മിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. "അതാ സൌന്ദര്യമാകുന്ന പുഷ്പഹാരവും സൌവർണ്ണഭോജനവുമേന്തി പ്രഭാതം ഭൂമിയെ കിരീടധാരണം ചെയ്യിക്കാൻ വന്നു ചേരുന്നു. * ഒരു ഇടുങ്ങിയ പാതയിൽ ബ്രഹ്മാണ്ഡരഹസ്യം മുഴുവനും നമുക്കു് പ്രത്യക്ഷമാക്കാൻ ആദിനശീലനു സാധിക്കും" എന്നു് അദ്ദേഹം "ജീവൻ സ്മൃതി"യിൽ പറയുന്നു.

മറ്റുള്ള രഹസ്യവാദികളെപ്പോലെ ടഗോറിനു് ശിശുക്കളോടും, ചന്ദ്രൻ, നക്ഷത്രം, ആകാശം എന്നിവയോടുമുള്ള പ്രതിപത്തി അളവറ്റതാണു്. ശിശുക്കളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ടഗോറിന്റെ മതം സ്പെൻസറുടേതിൽനിന്നും ഭിന്നമാണു്. ശിശുവിന്റെ ഉൽക്കണ്ഠയിൽ താണതരത്തിലുള്ള ആശാങ്കുരമാണു് സ്പെൻസർ ദർശിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ അതു് പരമാത്മബോധത്തിന്റെ ബീജാങ്കുരമായി ടഗോർ കാണുന്നു:—

"സൃഷ്ടിയുടെ ചുംബനം സമ്പാദിച്ച ഈ പിഞ്ചുഹൃദയത്തെ അനുഗ്രഹിക്കുക. ഇതു് സൂര്യപ്രകാശത്തെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. മണ്ണിനെ അവഗണിച്ചു്

---

* 'He has learnt to make a heaven with the scent' of a champa flower and a little dust.'

Earnest Rhys.

* God, the great giver can open the whole of the Universe to our gaze in the narrow space of a single lane. (Jivan Smriti).

സച്ചിന്റെ പിൻപേ നടക്കാൻ ഇവൻ അശ്യസിച്ചിട്ടില്ല. ഇവനെ ഹൃദയത്തോടുചേർത്തു് ആലിംഗനം ചെയ്കു.” ഇങ്ങനെയാണു് ടഗോർ ശിശുവിനെ ദർശിക്കുന്നതു്.

* ഛാന്ദോഗ്യോപനിഷത്തിൽ ഒരു പിതാവു് പുത്രനെ പരമാത്മതത്ത്വം പഠിപ്പിക്കുന്നതു് ഇപ്രകാരമാണു്:-

മകനേ ഒരു ന്യഗ്രോധഫലം കൊണ്ടുവരിക.
ഇതാ കൊണ്ടുവന്നു.
അതിനെ മുറിക്കുക.
ഇതാ മുറിച്ചു.
അതിൽ എന്തുകാണുന്നു?
വളരെ ചെറിയ വിത്തുകൾ.
അതിൽ ഒന്നിനെ മുറിക്കുക
ഇതാ മുറിച്ചു.
അതിനുള്ളിൽ എന്തുകാണുന്നു?
ഒന്നുമില്ല.

“പുത്ര! നീ അവിടെ കാണാത്ത ശക്തിവിശേഷം യാതൊന്നാണോ അതിൽത്തന്നെയാണു് ഈ ന്യഗ്രോധം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. അതുതന്നെയാണു് സത്യമായുള്ളതു്. അല്ലയോ! ശ്വേതകേതോ! നീ അതുതന്നെ.”

ഈ തത്ത്വം തന്നെയാണു് ടഗോർ സ്വകൃതികളിൽ ഭംഗ്യന്തരേണ പ്രതിപാദിക്കുന്നതു്. “തോട്ടക്കാരൻ” എന്ന കൃതിയിൽ, പൂവിലും നക്ഷത്രത്തിലും സ്നേഹം സാക്ഷാൽക്കരിക്കുന്ന കവി, സാധന, ഗീതാഞ്ജ

* ഛാന്ദോഗ്യോപനിഷത് 12-ാംഖണ്ഡം—17.

ലി എന്നിവയിൽ ബ്രഹ്മവിഹാരം കാംക്ഷിക്കുന്ന അ ഥവാ അനുഭവിക്കുന്ന ഒരു രഹസ്യവാദിയത്രേ. അ ദ്ദേഹം പ്രപഞ്ചത്തിൽനിന്നും പടിപടിയായി ഉയ ർന്ന് ബ്രഹ്മത്തിൽ ലയിച്ചിരുന്നു് ഗാനം ചെയ്യുന്നു:—

"നീ ആകാശമാണു്. അല്ലയോ സൌന്ദര്യധാ മമേ! നിന്റെ പഞ്ജരത്തിൽ ആത്മാവിനെ നാദം, വർണ്ണം, സൌരഭ്യം മുതലായവയാൽ അടക്കം ചെയ്യു ന്നതു് നിന്റെ പ്രേമമാണു്."

"സൂര്യനാൽ പരിപുഷ്ടമായ ദീപം കത്തുന്നു. സൂ ര്യൻ ഉദിക്കുമ്പോൾ ദീപം അതിനു് കീഴ്വണങ്ങി ആ മഹദ്ദീപത്തിൽ ലയിക്കുന്നു. ഇതത്രേ നിർവ്വാ ണം, അഥവാ ദീപത്തിന്റെ പരിണാമം. അതു് രാ ത്രിയല്ല, പ്രത്യുത പ്രഭാതത്തിന്റെ ആരംഭമാണു്"— പരമാത്മദർശനത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടാകുന്ന മറെറാരനുഭവം നോക്കുക:—

* "ഗായകൻ വല വീശിയതിൽ കിട്ടിയ പല വിധസാമഗ്രികളിൽ പുഞ്ചിരിപോലെ പ്രകാശിച്ച വയും, കണ്ണീർപോലെ തിളങ്ങിയവയും വധുവിന്റെ കപോലമെന്നപോലെ വ്രീളാരസം കലർന്നവയും മറ മുണ്ടു്. അവയുമായി അയാൾ തന്റെ പ്രേമഭാജന ത്തെ സമീപിക്കുന്നു. അവൾ തോട്ടത്തിലിരിക്കയാ ണു്. മേൽപറഞ്ഞ സാമഗ്രികളെല്ലാം അവൾ നിര സിച്ചു; എന്തെന്നാൽ അവയിലൊന്നിലും അവൾക്കു് പ്രീതിയില്ല. വിവരം ഗ്രഹിച്ച ഗായകൻ അവ ഓരോന്നായി ദൂരത്തെറിഞ്ഞു. എന്നാൽ പാന്ഥന്മാർ—

---

* തോട്ടക്കാരൻ (Gardener)

അവയെ ചെറുക്കിയെടുത്തു കൊണ്ടുപോകുന്നതു് അയാൾ കണ്ടു."

ഒരുവനു് തന്റെ നിരീക്ഷണശക്തികൊണ്ടും ശിശുനിർവിശേഷമായ ഹൃദയനൈർമ്മല്യംകൊണ്ടും പ്രപഞ്ചത്തെ ജയിക്കാമെന്നു് റസ്കിൻ പറയുന്നു. ഉള്ളിലുള്ള പ്രകാശം വെളിയിലുള്ള പ്രകാശത്തിൽ ലയിക്കാനായി നിരന്തരം ബഹിർഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണത്രേ. ജലബിന്ദു സമുദ്രത്തിലേയ്ക്കും, ശിശു മാതാവിലേയ്ക്കും, നേത്രം സൂര്യനിലേയ്ക്കും, ഇങ്ങനെയാണത്രേ വൃത്തം പൂർത്തിയാകുന്നതു്. പ്രേമത്തിൽ നിന്നുദിച്ചു് പ്രേമത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്നാലോകം പ്രേമത്തിലേയ്ക്കു് അനുക്രമമായി നീങ്ങി അതിൽ ലയിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ നാനാത്വത്തിൽ ഏകത്വത്തിന്റെ സാക്ഷാൽക്കരണം, ഭിന്നഭിന്നങ്ങളായ ഘടകങ്ങളുടെ സംശ്ലേഷണം, അഥവാ സനാതനധർമ്മം പുനരുദ്ധരിക്കാൻ ടഗോറിനു കഴിഞ്ഞു. അപരിചിതനിൽ അമിത്രത്തെ കാണ്മാൻ ഭാരതത്തിനു കഴിവില്ല. ഒന്നിനേയും അവഹേളനം ചെയ്യാതെ, ഒന്നിനേയും നശിപ്പിക്കാതെ എല്ലാ ഉൽകൃഷ്ടാദർശങ്ങളേയും സ്വീകരിച്ചു് അവയെ സംയോജിപ്പിക്കാനാണു് ഭാരതത്തിന്റെ ശ്രമം. യുദ്ധസാമഗ്രികളെല്ലാം കൃഷിക്കുള്ള ഉപകരണങ്ങളായും, രാജഭടന്മാർ ജനങ്ങളെ രോഗാദിദുഃഖങ്ങളിൽനിന്നും രക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള സന്നദ്ധഭടന്മാരായും തരംതിരിയണമെന്നു് കമ്പക്കുണ്ടായ ആഗ്രഹം തന്നെയാണു് ടാൾസ്റ്റായ്, ഗാന്ധിജി, റൊമെയിൻ റോളൻഡ്, ടഗോർ എന്നിവരിലും പൂർവാധികം ശക്തിമത്തായി നിഴലിച്ചുകാണുന്നതു്.

ഭാരതീയതത്ത്വശാസ്ത്രം ടഗോറിൽ എങ്ങനെ പ്രതിഫലിക്കുന്നുവെന്ന് സൂക്ഷ്മമായി മനസ്സിലാക്കണമെങ്കിൽ നാം ആർഷഗ്രന്ഥങ്ങളിലേയ്ക്ക് കണ്ണോടിക്കണം. സർവസിദ്ധാന്തങ്ങളെയും സൂക്ഷ്മപഠനം ചെയ്ത് ശങ്കരാചാര്യർ യുക്തിയുക്തമായി സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള വേദാന്തമതം ഏതൊരുകാലത്തെ ജനതയെയും ചിന്താശീലരും സംതൃപ്തരുമാക്കുമെന്നുള്ളതു് അനുക്തസിദ്ധമാണു്. ടഗോറിന്റെ തൂലികയിൽക്കൂടി പ്രവഹിച്ചപ്പോൾ അതു് മധുരകോമളവും അദ്യന്തഹൃദ്യവുമായിത്തീർന്നു. സാരതൃഷ്ണൻ "അഹ്മ"നോടു്:— "അങ്ങയുടെ തിരുനാമമെന്താണു്" എന്നു ചോദിച്ചതിൽ, * "ഭിഷഗ്വരൻ അഥവാ തത്ത്വനിരീക്ഷകൻ" എന്നായിരുന്നു മറുപടി. ഭാരതീയവേദാന്തത്തിൽ ജനിച്ചുവളർന്നു് ലോകപ്രശസ്തി സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള ഇതരതത്ത്വശാസ്ത്രതത്ത്വങ്ങളെ ജിജ്ഞാസാപൂർവ്വം അഭ്യസിച്ച ടഗോർമഹാകവി തന്റെ രഹസ്യവാദം മുഖേന ലോകത്തിനു പൊതുവേയും ഭാരതത്തിനു വിശേഷിച്ചും ഒരു തത്ത്വനിരീക്ഷകൻ അഥവാ ഭിഷഗ്വരനായി പരിണമിച്ചതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനില്ല.

---

* Healer or Discerner

അദ്ധ്യായം 8.

മലയാള സാഹിത്യവും രഹസ്യവാദവും

ആനന്ദലോചനവാരിതൻ പൂരം കൊ-
ണ്ടാദരവോട കുളിപ്പിച്ചപ്പോഠം
ഉസ്സംഗം വേറിട്ട സൽസംഗിയാകുമെ-
ന്നൽസംഗം തന്നിലേ പേർത്തുചിന്നെ
മെല്ലെമെല്ലെന്ന തലോടിനിന്നന്നേരം
പല്ലവം വെല്ലുമപ്പാദങ്ങളെ
പാണികഠംക്കീടന്നോരാനന്ദം പൂരിച്ച
വാണീടവേണമേ ദൈവമേ ഞാൻ.

ചെറുശ്ശേരി.

കോണിക്കൽ നിന്ന കരയുന്ന കിടാങ്ങഠംപോലെ
തോന്നിക്കൽ നിന്ന വലയും വഴിപോക്കർപോലെ
കാണിക്ഷണം പൊഴുപോലുമപേക്ഷിയാതെ
കാണിത്രമെൻ തൊഴിൽ കൃപാം കരു വാസുദേവ!

പൂന്താനം

ഒന്നായ നിന്നെയിഹ രണ്ടെന്നേ കണ്ടളവി-
ലുണ്ടായൊരിണ്ടൽ ബത! മിണ്ടാവതല്ല മമ
പണ്ടേക്കണക്കു വരുവാൻ നിൻകൃപാമഹിമ-
യുണ്ടാകണേ വരദ! നാരായണായ നമഃ

എഴുത്തച്ഛൻ

കരുതിയാലഥവാ ഭുവനം നിറ-
ഞ്ഞരുതഹംകൃതിയെന്നതി ഗൌരവാൽ
അരുളിടും തവ വൈഭവമാർക്കു താ-
നരുതു കാണ്മതിനമ്മതിദുഷ്ടിയാൽ

കേ. സി. കേശവപിള്ള

താവകനിശ്ശ്വാസഗീതങ്ങൾ പാടുന്ന-
തേവനോ കാര്യകൃത്തായവൻ താൻ
തൽപദപീഠത്തിൽ സർവസ്വവും ശരി-
ക്കർപ്പണം ചെയ്‌വതേ ത്യാഗധർമ്മം
നൂനം നിൻനിർമ്മലമഞ്ഞുരുകുമ്പത്തെ
ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടുവതേ രാജയോഗം

വള്ളത്തോൾ

പ്രപഞ്ചത്തിൽ തന്നെ ഇരുന്നുകൊണ്ട് അഖില നോടകമിണങ്ങി അഖിലാണ്ഡാരാമത്തിൽ വിഹരിക്കുകയാണ് മിസ്റ്റിക് ചെയ്യുവരുന്നതെന്ന് ഒന്നാമധ്യായത്തിൽ വിവരിച്ചുവല്ലൊ. അയാൾ ഭഗവച്ചൈതന്യം ഉപാധിഗതമായിക്കണ്ട് വാഴ്ത്തിയും ആനന്ദം പൂണ്ടും ആവലാതിപ്പെട്ടും കാലം കഴിക്കുന്നു. ഈ സമാരംഭത്തിൽ ചിലർ കീഴോട്ടിറങ്ങിവരുന്നതായും മറുചിലർ ഏറ്റവും ഉയർന്ന പരിധികളിൽ സൈരവിഹാരം ചെയ്യുന്നതായും കാണാം. തമിഴ്, ഇംഗ്ലീഷ്, ഹിന്ദി മുതലായ സാഹിത്യങ്ങളിൽ വിവിധതരക്കാരായ രഹസ്യവാദികളുമായി നാം പരിചയപ്പെട്ടുവല്ലൊ. ഇനി നമുക്ക് മലയാളസാഹിത്യത്തിലേയ്ക്ക് കടക്കാം. രഹസ്യവാദപ്രസക്തി അനുസ്യൂതമായി പ്രവഹിക്കുന്ന കൃതികൾ പ്രാചീനമലയാളത്തിൽ കുറവാണെങ്കിലും അതിന്റെ ബീജാവാപം അടങ്ങീട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ ഇതരസാഹിത്യങ്ങളിലെന്നപോലെ അതിലും വിരളമല്ല. ഭക്തിരസവർണ്ണനയിൽപോലും ശൃംഗാരരസം കൈവെടിയാൻ മടിക്കുന്ന ചെറുശ്ശേരി കേവലം ഒരു ഭക്തൻ മാത്രമല്ല. ഭക്തിരസത്തിൽ ശൃംഗാരമെന്നപോലെ ശൃംഗാരത്തിൽ ഭക്തിരസവും ഇവരണ്ടിലും പരമാത്മരസവും വീക്ഷിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയും. കൃഷ്ണഗാഥാനിർമ്മിതികൊണ്ട് പ്രപഞ്ചമാകുന്ന യവനിക നീക്കി തനി

ക്കു് സ്വർഗ്ഗലോകത്തിലും ക്രമേണ വൈകുണ്ഠത്തിലും പ്രവേശനം ലഭിക്കുമെന്നും ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ സൽസംഗം ഉണ്ടാകുമെന്നും അദ്ദേഹം മനഃപൂർവ്വം വിശ്വസിക്കുന്നു.

"എന്റെ മനസ്സിലുള്ള സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ഞാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ മാധവന്റെ ഗാഥ നിമ്മിച്ച മാനുഷൻ വന്നുവെന്നു് സ്വർഗ്ഗസ്ത്രീകൾ ഗാനം ചെയ്യും. പിന്നീടു് അവിടെ വന്നുചേരുന്ന വിഷ്ണുഭക്തന്മാരെ പിൻതുടർന്നു് ഞാൻ പാലാഴിയിൽ ചെല്ലും. വിവരം ധരിച്ച കാർവർണ്ണൻ കാരുണ്യവാരി ചൊരിയവേ ഞാൻ രോമാഞ്ചകഞ്ചുകിതനാകും. എന്നെ ഏതൊരു ജോലിക്കാണു് നിയമിക്കേണ്ടതെന്നു് ദൂതന്മാർ ചോദിക്കവേ "ചില്ലിതൻതെല്ല്" കൊണ്ടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി മനസ്സിലാക്കി ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദങ്ങളെടുത്തു് മാറോടണച്ചു്, ഏറ്റം തെളിഞ്ഞു പുണർന്നു് ആനന്ദലോചനവാരിപൂരത്താൽ അവയെ ആദരപൂർവം കഴുകിപ്പിക്കും. ഇങ്ങനെ ദുസ്സംഗം വേരിട്ടു് ഞാൻ സത്സംഗിയായിത്തീരും." വൃന്ദാവനലീലകളിലും മറ്റും ചരാചരങ്ങൾക്കു് പരമാത്മാവുമായുള്ള അഭേദ്യബന്ധം ഹൃദയംഗമമായി വെളിവാക്കുന്ന കവി ഇങ്ങനെയൊരനുഭവം പ്രതീക്ഷിച്ചതും അത്ഭുതമല്ല.

കൃഷ്ണഭക്തിയാകുന്ന ആനന്ദലഹരിയിൽ മുഴുകി "കോണിക്കൽനിന്നു കരയുന്ന കിടാങ്ങൾ പോലെയും തോണിക്കൽ നിന്നു വലയും വഴിപോക്കർപോലെയും ഉള്ളുഴിഞ്ഞു അഭ്യർത്ഥന നടത്തുന്ന പൂന്താനം നമ്പൂരിയുടെ "ആനന്ദനൃത്തം" രഹസ്യവാദത്തിനു് ഒരു

ഉത്തമോദാഹരണമാണു്. ഇതിൽ കവി പ്രപഞ്ചയവനികഭേദിച്ചു് അതിനുള്ളിൽ ഭാനുകോടിപ്രഭനായ ആമ്പാടിപ്പൈതലിന്റെ നൃത്തം കണ്ടു് അതിൽ ലയിച്ചു് പരമാനന്ദം അടയുന്നു.

ഇന്നും കേരളത്തിലുള്ള പല ഭവനങ്ങളിലും പ്രഭാതസമയത്തിൽ മാറിമാറിക്കൊള്ളുന്ന ബാലകൃഷ്ണപഞ്ചാക്ഷരി എത്രായിരം ജനങ്ങൾക്കു് നിർവൃതി അരുളി! എത്രപേരാണു് ഇന്നും അതിന്റെ മനോഹാരിതയിൽ ലയിച്ചു് നിത്യാനന്ദമടയുന്നതു്:-

1 കണികാണുന്നേരം കമലനേത്രന്റെ
നിറമേറും മഞ്ഞളുകിൽ ചാർത്തി
കനകകിങ്കിണി വളകാം മോതിരം
അണിഞ്ഞുകാണേണം ഭഗവാനേ! (കണി)

2 നരകവൈരിയാമരവിന്ദാക്ഷന്റെ
പെറിയനാളത്തെക്കണികാണ്മാൻ
കനകകിങ്കിണി വളകാം മോതിരം
അണിഞ്ഞു കാണേണം ഭഗവാനേ! (കണി)

3 മലർമാതിൻകാന്തൻ വസുദേവാത്മജൻ
പുലർകാലേ പാടിക്കഴലൂതി
ചെലിഞ്ചെലിനെന്നു കിലുങ്ങും കാഞ്ചന
ച്ചിലമ്പിട്ടോടിവാ കണികാണ്മാൻ: (കണി)

4 ശിശുക്കളായുള്ള സഖിമാരും താനും
പശുക്കളെ മേച്ചു നടക്കുമ്പോഠാം
വിശക്കുമ്പോഠാം വെണ്ണ കവർന്നുണ്ണാൻ കൃഷ്ണ
വശത്തുവാ ഉണ്ണി കണികാണ്മാൻ (കണി)

5 ബാലസ്സ്കടെ ഉകിലും വാരിക്കൊ—
ണ്ടരയാലിൻ കൊമ്പത്തിരുന്നൊരോ
ശ്ലോകക്കേടകാം പറഞ്ഞും ഭാവിച്ചും
നീലക്കാർവർണ്ണകണികാണ്മാൻ (കണി)

6 എതിരേ ഗോവിന്ദനരികേ വന്നോരോ
പുതുമയായുള്ള വചനങ്ങഠാ
മധുരമാം വണ്ണം പറഞ്ഞും ഭാവിച്ചും
നീലക്കാർ വർണ്ണാ കണികാണ്മാൻ. (കണി)

ലളിതസുന്ദരമായ ഈ ഗീതം അധ്യാത്മചിന്തയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്ന ഒരാൾക്കു് കറയറ്റ ആനന്ദമരുളുന്നതിന്റെ രഹസ്യം എന്തായിരിക്കാം? മറ്റൊന്നുമല്ല, മനോഹരമായ ഒരു പ്രഭാതത്തിൽ കവി സ്വത്മാവിൽ ബാലകൃഷ്ണരൂപത്തിൽ കണ്ടനുഭവിച്ച ആ ഭഗവച്ചൈതന്യമത്രേ ഈ ഗാനത്തിൽ കാണുന്നതു്.

പരമഭാഗവതനായ എഴുത്തച്ഛനിൽ രഹസ്യവാദപ്രസക്തി ധാരാളമായി കാണുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ പലപ്പോഴും യുക്തിയെ ആധാരമാക്കി മുൻപോട്ടു പോകുന്ന ഒരു തത്ത്വചിന്തകനാണു് അദ്ദേഹം. രാമായണാദികളിൽ ഭക്തിയോഗം പ്രാധാന്യേന പ്രതിപാദിച്ച എഴുത്തച്ഛൻ ചിന്താരത്നാദികളിൽ ജ്ഞാനമാർഗ്ഗവും ഉപദേശിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ ചില ഭാഗങ്ങളിൽ, വിശേഷിച്ചും കഥാപാത്രങ്ങളുടെ സ്തുതികളിലും മറ്റും രഹസ്യവാദമുണ്ടു്. എന്നാൽ അവയും പ്രായേണ യുക്തിസംസ്ഥാപിതമായ വേദാന്തചിന്തയിൽ ചെന്നു് പരിണമിക്കുന്നതു് കാണാം. പരശുരാമന്റെ പ്രാർത്ഥന നോക്കുക:—

ഇന്നിപ്പോഠം സഫലമായ് വന്നിതു മമ ജന്മം
മുന്നം പെയ്തൊരു തപസ്സാഫല്യമെല്ലാം വന്നു
ബ്രഹ്മമുഖ്യന്മാരാലും കണ്ടുകിട്ടീടാതൊരു
നിർമ്മലമായ രൂപം കാണായ്വന്നതുമൂലം
ധന്യനായ് കൃതാർത്ഥനായ് സ്വസ്ഥനായ് വന്നേനല്ലോ
നിന്നുടെ രൂപമുള്ളിൽ സന്തതം വസിക്കണം.

ഇതുകൊണ്ടു് തൃപ്തനാകാതെ കവി യുക്തിയെ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നു:—.

അജ്ഞാനോത്ഭവങ്ങളാം ജന്മാദിഷഡ്ഭാവങ്ങൾ
സുജ്ഞാനസ്വരൂപനാം നിങ്കലില്ലല്ലോ പോരാറി
നിഷ്കിഞ്ചനാത്മാ പരിപൂർണ്ണനായിരിപ്പോരു
നിർവ്വാണപ്രദനല്ലോ നിന്തിരുവടി പാർത്താൽ
യാവൽപ്രപഞ്ചം മായാസംവൃതം ലോകമോർത്താൽ
താവൽപ്രപഞ്ചമറിയാവല്ല ഭവത്തത്ത്വം.

സകലചരാചരങ്ങളിലും രാമചന്ദ്രനെ ദർശിക്കുന്ന നാരദനും അപ്രകാരമെല്ലാമിരിക്കുന്ന ഈശ്വരനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു് സേവിക്കുക എന്നുള്ളതു് എളുപ്പമല്ലെന്നു പറഞ്ഞിട്ടു്:—

മായയാ മൂടിമറഞ്ഞിരിക്കുന്നൊരു
നീയല്ലോ നൂനമവ്യാകൃതമായതും
പിന്നെയതിങ്കൽ നിന്നുണ്ടായ് മഹത്തത്ത്വ-
മെന്നതിങ്കൽ നിന്നുണ്ടായി സൂത്രവും—

എന്നിങ്ങനെ വേദാന്തത്തിലേയ്ക്കു് കടക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. പൂന്താനം നമ്പൂരിയെപ്പോലെ പ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ കൃഷ്ണനിൽ കണ്ടു് മധുരഭക്തിയിൽ ലയിച്ചു് നൃത്താ ചെയ്വാനല്ല എഴുത്തച്ഛന്റെ ഉദ്യമം.

രാമസീതാരഹസ്യം മുഹുരീദൃശം
മാമോദപൂർവകം ധ്യാനിപ്പവക്കെല്ലാം.
രാമദേവങ്കലുറച്ചോരു ഭക്തിയെ—
മാമയനാശവും സിദ്ധിക്കുമേവനും

എന്നു് അദ്ദേഹം ശപഥം ചെയ്യുന്നു. ഇതുപോലെ തന്നെ ജടായുസ്തുതി, അഗസ്ത്യസ്തുതി, താരോപദേശം സ്വയംപ്രഭാസ്തുതി എന്നീ ഭാഗങ്ങളിലെല്ലാം അനസൂയതമായി കാണുന്നതു് ഒരുതരം തത്ത്വാന്വേഷണപ്രവണതമാത്രമാണു്. മാരീചൻ, കാലനേമി, ശൂർപ്പണകയുടങ്ങിയുള്ള അസുരാംശജാതന്മാരും ഭക്തിയെ അതിലംഘിച്ചു് വേദാന്തത്തിലേയ്ക്കു് കടന്നു് പരമാത്മതത്ത്വത്തെ ആരായുന്നതു് കാണാം. എന്നാൽ ചു

രുക്കം ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ രാമാംഘ്രിപത്മത്തിന്റെ മധുരിമ ഇതരചിന്തകൂടാതെ കവി ആസ്വദിക്കുന്നതുമുണ്ട്. രാമാദികളെ സന്ദർശിക്കാൻ വനത്തിൽ വന്നുചേരുന്ന ഭരതന്റെ അനുഭവം നോക്കുക:—

ഭാഗ്യവാനായ ഭരതനതുനേരം
മാഗ്ഗരുജസി പതിഷ്ത കാണായ്വന്ന
സ്തംരഘുനാഥപാദാരവിന്ദങ്ങൾ
നൂതനമായതിശോഭനം പാവനം,
അങ്കുശാബ്ജധ്വജവജ്രമത്സ്യാദികൊ
ണ്ടങ്കിതം മഗവമനോഹരമായ്
വീണുരുണ്ടും പണിഞ്ഞും കരഞ്ഞും തദാ—
രേണുതന്മൌലിയിൽ കോരിയിട്ടീടിനാൻ.
'ധന്യോഹമിന്നഹോ ധന്യോഹമിന്നഹോ
മുന്നം മയാകൃതം പുണ്യപൂരം പരം
ശ്രീരാമപാദപത്മാഞ്ചിതം ഭൂതല—
മാരാലെനിക്കു കാണ്മാനവകാശവും
വന്നിതല്ലോ മുഹുരിപ്പാദചാരസുക്ക—
ളനേഷണം ചെയ്തഴലുന്നിതേരവും
വേധാവുമീശനും ദേവകദംബവും
വേദങ്ങളും നാരദാദിമുനികളും
ഇത്ഥമോത്തുള്ളതപ്രേമരസപൂർണ്ണ—
ചിത്തനായാനന്ദബാഷ്പാകുലാക്ഷനായ്
മന്ദമന്ദം പരമാശ്രമസന്നിധൌ
ചെന്നു നിന്നോരു നേരത്തു കാണായിതു
സുന്ദരം രാമചന്ദ്രം.....

ലങ്കാദഹനം കഴിഞ്ഞു് തിരിയെവന്നു് രാമചന്ദ്രനെ സീതാവൃത്താന്തം അറിയിക്കവേ ഹനുമാനുണ്ടായ അനുഭവം നോക്കുക:—

'പുനരപി രമാവരൻ മാരുതപുത്രനെ
പൂർണ്ണമോദം പുണർന്നീടിനാനാദരാൽ
ഉരസിമുഹുരപിമുഹുരണച്ചു പുൽകീടിനാ—
നോക്കെടോ മാരുതപുത്രഭാഗ്യോദയം!
ഭുവനതലമതിലൊരുവനിങ്ങനെയില്ലഹോ
പുണ്ണ്യപുണ്യൌഘസൌഭാഗ്യമുണ്ടായെടോ—'

ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ എഴുത്തച്ഛന്റെ രഹസ്യവാദപ്രസക്തി കേവലം അന്തർവാഹിയായി മാത്രമേ പ്രവർത്തിക്കുന്നുള്ളൂ എന്നും യുക്തിയുക്തമായ വേദാന്തചിന്തയിലാണ് അദ്ദേഹം പ്രകടമായി പ്രവർത്തിച്ചതെന്നും വെളിവാകും.

കഥകളിസാഹിത്യം സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിച്ചാൽ അങ്ങിങ്ങായി രഹസ്യവാദപ്രസക്തി കാണാവുന്നതാണ്. ഉണ്ണായിവാര്യരുടെ നളന്റെ അന്തഃപുരം നോക്കുക. ദമയന്തീവിരഹത്താൽ സന്തപ്തമാനസനായ നളൻ വനത്തിൽ ചുറ്റിനടക്കവേ തത്ത്വചിന്തയിൽ മുഴുകുന്നു. തൽഫലമായി നഗരത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം ഘോരവിപിനത്തിൽ സന്ദർശിക്കയും ചെയ്യുന്നു:—

1 അവടങ്ങളം സങ്കടങ്ങളം അകമേ ദുഷ്ടമൃഗങ്ങളം
അധികം ഭീതികരങ്ങളം
മനസാ വചസാ വിദിതം ഗിദിതം
കാമാദികളം തന്നെ നിനച്ചാൽ
ഭീമാകൃതിധാരികളം വൈരികളം

2 സദനങ്ങളം ശോഭനങ്ങളം സാധുസഭാതലങ്ങളം
സരസങ്ങളം ഗഹനങ്ങളം.
സജലാ സശിലാ തടിനീ ജനനീ
രാജാന ഇമേ തരവോ ദുഡ
മാജാന മനോരമഭൂതികളം—

ഇവ നളന്റെ ആധികൾ തീർത്ത് ആനന്ദമരുളുന്നതിനു പര്യാപ്തമായിരിക്കുന്നു. ദമയന്തിക്ക് വനത്തിലുള്ള ചരാചരങ്ങൾ പൂജനൽകി അവളെ ബഹുമാനിച്ചുകൊള്ളുമെന്നും നളൻ സമാധാനപ്പെടുന്നു:—

'ഹരിണപാളി കരിവരാളി ഇവർതവ
തരുവരേഷു തരുവരേഷു പൂജകം'

കൊല്ലവർഷം പതിനൊന്നാം ശതവർഷത്തിന്റെ ആരംഭത്തോടുകൂടി കൈരളിക്ക് ഒരു നവജീവൻ സിദ്ധിച്ചു. കിളിപ്പാട്ട്, തുള്ളൽപ്പാട്ട്, കഥകളി, ചമ്പുപ്രസ്ഥാനം മുതലായവയിൽ യഥേഷ്ടം വിഹരിച്ചിരുന്ന കൈരളി സംസ്കൃതസാഹിത്യവുമായി പൂർവ്വാധികം സമീപിച്ചു. ക്രമേണ മഹാകാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തിലും അവൾ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിലുള്ള ശാകുന്തളാദിനാടകങ്ങളും അവൾ സ്വന്തമാക്കി. ആംഗ്ലഭാഷാസമ്പർക്കവും അവളുടെ പുരോഗതിയെ ഒട്ടുവളരെ സഹായിച്ചു. എങ്കിലും പ്രഖ്യാതമാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി സഞ്ചരിക്കാനായിരുന്നു അവളുടെ താല്പര്യം. അവൾ പുരാണകഥകളെത്തന്നെയാണ് അനുപദം ശരണം പ്രാപിച്ചതു്. തമിഴിൽനിന്നും പണ്ടുപണ്ടേതന്നെ ഭാഷാവൃത്തങ്ങളിൽ പകർന്നിരുന്ന ശബ്ദാലങ്കാരപ്രതിപത്തി അവൾ ഇന്നോളംവൃത്തങ്ങളിലും കടത്തിവിട്ടുതുടങ്ങി. ഈ നിർബന്ധം ക്രമേണ ശുദ്ധമൂലമാകാനും ഇടയായി. ഇങ്ങനെ തമിഴിന്റെ വകയായ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസാദികളും സംസ്കൃതത്തിൽ നിന്നും സിദ്ധിച്ച യമകാദികളും കൂടി കൈരളിയെ ശ്വാസം മുട്ടിച്ചുതുടങ്ങി. തൽഫലമായി അവൾക്കു് മുൻപേ സ്വായത്തമായിരുന്ന വൈദർഭിമാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നും അവളുടെ കാൽ ഇടറി. പ്രാസപ്രയോഗസംരംഭത്തിൽ അവൾ പങ്കുതപ്പുവും സമ്പാദിച്ചു. അക്ഷരഡംബരം നിറഞ്ഞതും വിഷമവുമായ ഗൌഡീമാർഗ്ഗത്തിൽ അവൾ വലിഞ്ഞുകയറി.

ഇങ്ങനെയിരിക്കെ ഉൽപതിഷ്ണുക്കളായ ചില പണ്ഡിതന്മാർ ഈ അപകടത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചുതുട

ങ്ങി. ഇവരിൽ അഗ്രഗണ്യൻ * കേരളപാണിനിയായിരുന്ന കൈരളി ശബ്ദഭേദംവെടിഞ്ഞു് അത്ഥത്തിൽ കൂടുതൽ പ്രതിപത്തി പ്രദർശിപ്പിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തെത്തുടർന്നു് പല ഭാഷാഭിമാനികളും ആഗ്രഹിച്ചു. യാഥാസ്ഥിതികന്മാരാകട്ടെ പഴയ ആചാരങ്ങളെത്തന്നെ മുറുകെപ്പിടിച്ചു. തൽഫലമായി 'ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസവാദം' എന്ന പേരായ ഒരു വാദസമരം കേരളത്തിൽ നടന്നു. ഇതു് യാഥാസ്ഥിതികത്വവും ഉൽപതിഷ്ണുത്വവും തമ്മിലുള്ള ഒരു പോരാട്ടമായിരുന്നു; അഥവാ കാലാന്തരത്തിൽ കാട്ടും പടലും ബാധിച്ച പ്രഖ്യാതമാർഗ്ഗങ്ങളെ ശുദ്ധീകരിക്കാനും നവീനപന്ഥാക്കളെ സ്വീകരിക്കാനും ഭാഷാഭിമാനികൾക്കുള്ള * സംരംഭമായിരുന്നു. ഇതിന്റെ ഫലമായിട്ടുദ്ഭവിച്ച രാജരാജവർമ്മപ്രസ്ഥാനം മലയാളഭാഷയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം 'റോമാൻറിക് കവിത'യുടെ മാർഗ്ഗദർശിയാണെന്നു പറയാം. കാവ്യങ്ങളിൽ ശബ്ദാലങ്കാരത്തെയല്ല, അത്ഥചമൽക്കാരത്തെയാണു് പ്രധാനമായി ദീക്ഷിക്കേണ്ടതു്; ഉചിതങ്ങളായ പാത്രങ്ങളെ ബന്ധിച്ചു് തൻമുഖേന ലോകസ്വഭാവം വർണ്ണി

---

* ശോകം പുണ്ടുഴറിച്ചിരം വികൃതി
ഭേദാകൃഷ്ടമാം സാഹിതീ–
ലോകത്തിന്റെ ഉഷിച്ചുപോയ രുചിയെ
പ്രത്യാനയിപ്പാൻ ഭവാൻ;
പാകത്തിൽ കവിരാജരാജ! ഫലമാം
വണ്ണം ചികിത്സിച്ച ഭീ–
സ്സോകം വേണ്ടയിനിബ്ഭവാന്റെ ഗ്രഹിക–
ച്ചെപ്പേറ്റുമേ ശിഷ്യരും.

പ്രരോദനം.(56)

* തീവ്രമായ ആഗ്രഹം

ക്കണം; 'നഗരാണ്ണവശൈലത്തു്' ഇത്യാദികളെല്ലാം വണ്ണിക്കണമെന്നോ, അവയ്ക്കു പുറമേ ഒന്നും വണ്ണിച്ചുകൂടാ എന്നോ ഇല്ല; ഹൃദയംഗമമോ സാദൃശ്യമോ പ്രയോജനമോ ഇല്ലാത്ത നിലയിൽ വസ്തുക്കൾ തമ്മിൽ ശ്ലേഷംകൊണ്ടു് ഔപമ്യം ചെയ്യരുതു്; കാലദേശാദികൾക്കു് അനുകൂലങ്ങളോ അനുഭവസാക്ഷികങ്ങളോ അല്ലാത്ത സംഗതികളെ പൂർവ്വകവിപ്രയോഗം മാത്രം പ്രമാണമാക്കി പ്രതിപാദിച്ചു് ഔചിത്യഭംഗം ചെയ്യരുതു്; അലങ്കാരം വേണമെന്നു് ഭ്രമിച്ചു് ഉൽപ്രേക്ഷാദ്യലങ്കാരങ്ങളെ വലിച്ചുവാരി പ്രയോഗിക്കാതെ വസ്തുസ്ഥിതിയെ തന്മയത്വേന വിവരിക്കണം. ചുരുക്കത്തിൽ:-

അന്യൂനാനതിരിക്തമായ് വിലസണം
ശബ്ദങ്ങളർത്ഥങ്ങളും
പ്രാസാദ്യാഭരണങ്ങളും വാങ്ങുവതിനാ—
യത്നം കളഞ്ഞീടൊലാ
ദോഷംനീക്കി വളച്ചുകെട്ടുകളൊഴി
ച്ചൌചിത്യമാത്രോത്തണം
സൽക്കാവ്യോചിതമായ വസ്തുവിവിധം
വ്യംഗ്യം*വിളങ്ങുംവിധം.

ഇങ്ങനെയായിരുന്ന കേരളപാണിനിയാൽ ഉപജ്ഞമായ രാജരാജവർമ്മപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വഭാവം. ഇതിനിടയിൽതന്നെ സ്വതന്ത്രസരണിയെ അവലംബിച്ചുള്ളചില * ഖണ്ഡകൃതികൾ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ അവ എത്രത്തോളം അനുകരണീയങ്ങളാണെന്നുള്ള വിഷയത്തിൽ ഭാഷാഭിമാനികൾ പൊതുവേ സന്നിഗ്ദ്ധമനസ്കരായിരുന്നു. രാജരാജവർമ്മപ്രസ്ഥാനത്തെ അനുസരിച്ചു് മലയാളഭാഷയിൽ ഇ

*മലയവിലാസം, ആസന്നമരണചിന്താശതകം കല്യാണിനാടകം ലക്ഷ്മീകല്യാണം നാടകം മുതലായവ കാണ്ക.

ഒപ്പ്രഥമമായി എഴുതപ്പെട്ട കേശവീയം മഹാകാവ്യം കൈരളിയെ വീണ്ടും * വൈദർഭിമാർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്ക് തിരിച്ചു. ഇങ്ങനെ പൂർവ്വികന്മാരാൽ വ്യവസ്ഥിതമായ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ നിന്നും കാലാനുസരണം വ്യതിചലിച്ച് സരസങ്ങളായ സ്വതന്ത്രമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ കൂടി സഞ്ചരിക്കാൻ കൈരളി സന്നദ്ധയായി. കേശവീയം മഹാകാവ്യം മാമൂലുകൾ പലതിനെയും ഭേദിച്ചു. എന്നാൽ * കേശവകവി പ്രഖ്യാതമായ 'സ്യമന്ത'കമാണ് ഇതിവൃത്തമായി സ്വീകരിച്ചതു്. ആങ്ഗലസാഹിത്യത്തിൽ റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനത്തിനു വഴി തെളിച്ച മിൽട്ടന്റെ കഥ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സ്മരണീയമാണ്. നവീനസരണിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിൽ അപകടമില്ലെന്നു് മിൽട്ടൻ സ്വകൃതികളിൽ വെളിവാക്കി. എന്നാൽ അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാതമാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നും അധികമായി പിന്മാറിയുമില്ല. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ കേശവകവിയ്ക്ക് മിൽട്ടനോടുള്ള സാദൃശ്യം വെളിവാകുന്നു. അദ്ദേഹം കൈരളിയെ റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാനത്തിലേയ്ക്ക് സധൈര്യം നയിച്ചു.

കെ. സി. കൃതികളിൽ ചിലതിൽ രഹസ്യവാദം പ്രകടമായി കാണുന്നുണ്ട്. കവി സകല ചരാച

---

* പാദാഗ്രേഷു പുനഃ പുനഃ പ്രഹരതാ
പ്രാസേന പങ്ഗ്വീകൃതാ
ഗൌഡീയേക്ഷുരഡംബരേണ വിഷമേ
മാർഗ്ഗേസ്മിൻ സ്ഖലന്തീചിരാത്
ബാലാകേരളസാഹിതീ സമതയാ രമ്യേ
സദേഷ്ടാജുലേ
വൈദർഭാധ്വനി മോചിതാദ്യ ഭവതാ
കൃഷ്ണൻ സുഖം നൃത്യതു.

കേശവീയം (സമർപ്പണസ്വീകാരം)

* കെ. സി. കേശവപിള്ള.

രങ്ങളെയും സമദൃഷ്ടിയോടുകൂടിയാണു് വീക്ഷിക്കുന്നതു്. ഭ്രതലം സർവ്വഥാ ഉല്ലാസപ്രദമത്രേ:-

* ഹാ! ഹാ! ഭ്രതലവാസമെത്ര പരമാ-
നന്ദത്തിനാസ്പദം
ഹാ ഹാ! സൂര്യസുധാകരാദികഠിന
ങ്ങീടുന്നൊരാകാശവും
ഹാ ഹാ! പുഷ്പഫലാദി പൂർണ്ണതരുജാ
ലോല്ലാസിനീ ഭ്രമിയും
ഹാ ഹാ! സൽസമസൃഷ്ടരും തരുമൊര-
സ്സൌഖ്യങ്ങളോക്കാവതോ?

നിസ്സാരങ്ങളായ അചേതനവസ്തുക്കൾക്കും കവി ജീവതപം കൽപിച്ചു് അവയോടു യാത്രപറയുന്നു. മിസ്റ്റിക് ഈശ്വരചൈതന്യം ദർശിക്കാത്ത വസ്തു വിരളമാണല്ലോ.

ഇന്നോളം മമ ദേഹസംഗമമിയ-
ന്നാനാദമാകുന്നപോൽ
തന്നോരെന്നുപധാനമേ! ശയനമേ!
സമ്മഞ്ചമേ! കിഞ്ച മേ
വന്നോലും വ്യഥ തീർത്തിടും വ്യജനമേ!
ഭംഗംവിനാ നിങ്ങളോ-
ടിന്നോളുന്നവസാനയാത്രയിനി നാം
ചേർന്നീടുകില്ലൊന്നുമേ!

ആ വിശ്വൈകവന്ദ്യാകൃതിയാകട്ടെ ആകാശാദി സമസ്തഭ്രതനിരയിൽ "ചിന്തിപ്പതിന്നാകാതുള്ള" വിധത്തിൽ വിങ്ങിവിലസുന്ന തത്ത്വം കവി സ്മരിക്കുന്നു. പ്രകൃതിക്കു് പ്രപഞ്ചവ്യവഹാരങ്ങളുമായി അഭേദ്യമായ ബന്ധമുണ്ടു്. സത്രാജിത്തു് കൃഷ്ണനു് സ്യമന്തകം നൽകാഞ്ഞ വിവരം ഗ്രഹിച്ച സൂര്യനു് കലശലായ കോപം ഉണ്ടായത്രേ!

---

* ആസന്നമരണചിന്താശതകം

* ഞാൻതന്ന രത്നം കമലേശ്വരന്നായ്
തന്നോന്നിയാം നീയരുളാഞ്ഞതെന്തേ?
എന്നോവമാ യാവനോട് കോപം
കലർന്ന പോലാശ്ലഥ ചുവന്ന സൂര്യൻ.

'ജഡചാപലം പാരിടത്തിൽ സാധാരണമാണ്. അതു് സഹിക്കാതെ തരമില്ല' എന്നത്രേ സമുദ്രം പയശ്ശാലനമാം ഛലത്താൽ സൂര്യനോടു് പറഞ്ഞതു്!

മലയും ശിലയും മരുങ്ങും കാറോ-
ർവലയുന്നൊരൊലിയും സുഗന്ധപൂരം
കലരും മലരിൽ വിലാസവും ശ്രീ
പുലരും പോലകളും വിളങ്ങി പാരം.

പ്രകൃതിസൌന്ദര്യ്യം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന ഗിരികാനനകാന്തിയുടെ ഗംഭീരസ്ഥിതി കണ്ണിനു് എത്രയും കുതുകപ്രദമാണു്. നഗരപ്രഭാവത്തെക്കാൾ ഗ്രാമതാമർന്ന ദേശജാലമാണു് കൃഷ്ണനു് ക്രൂടതൽ ഉന്മേഷം നൽകുന്നതു്. മഹാവനശ്രേണിയുടെ കഥ പറവാനുമില്ല. മധു കൃഷ്ണാരാധനയ്ക്കായികാത്തു നിൽക്കുന്നു! പത്മരേണുവണിഞ്ഞു് താർവ്വന്ദമരന്ദമേന്തി വരുന്ന സൌമ്യസമീരണൻ അദ്ദേഹത്തെ സൽക്കരിക്കുന്നു. മിളിന്ദവൃന്ദം അദ്ദേഹത്തിന്റെ തിരുമേനി തേടി പിന്നാലെ അണയുന്നു. ഇങ്ങനെ വനസ്ഥലിയുടെ വസന്തസമ്പത്തു കണ്ടുകൊണ്ടു് വൻകാനനത്തിൽ കടക്കുന്ന കൃഷ്ണനു്:—

നീരുണ്ടിരുണ്ട പുതുകൊണ്ടലിനിണ്ടലേകം
നീലപ്രഭാപടലമങ്ങനെ നാലുപാട്ടും

ചൊരിഞ്ഞു വിലസുന്ന ഭ്രവിഭാഗവും മോദാതിശയമത്രേ നൽകുന്നതു്. സാധാരണക്കാർക്കു് ഭയങ്കരമായി തോന്നുന്ന ഭ്രവിലാസങ്ങളിലും രഹസ്യവാഞ്ഛി

---

* കേശവീയം

ഈശ്വരസത്തയുടെ സൌന്ദര്യം ദർശിച്ച് സന്തോഷമടയുക പതിവാണല്ലോ. പരമഭാഗവതനായ ജാംബവാന്റെ അവസ്ഥ നോക്കുക:-

* ഉലകായ തിരയ്ക്കുള്ളിൽ
വിളങ്ങും പരചിദ്രസം
നുകർന്നാനന്ദവാൻ മന്ദം
നടന്ന കപിപുംഗവൻ.

ഇപ്രകാരം പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തിൽ നിന്ന് സച്ചിദാനന്ദരസം നുകർന്ന് അഖണ്ഡമായ ആനന്ദം അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ജാംബവാൻ കൃഷ്ണനോട് പറയുന്ന വാക്യവും ശ്രദ്ധേയമാണ്.

വിപുലമായ് വിലസും തവ വൈഭവം
വിഷയമോ ധിഷണയ്ക്കു ജഗൽഗുരോ!
കടലിലുള്ള മഹാജലമണ്ഡലം
കരപുടത്തിലടങ്ങുവതെങ്ങനെ?

കരുതിയാലഥവാ ഭവനം നിറ-
ഞ്ഞരുതഹംകൃതിയെന്നതിഗൌരവാൽ
അരുളിടം തവ വൈഭവമാക്കതാ-
നരുതു കാണ്മതിനാമതിദൃഷ്ടിയാൽ;

പ്രബലമാകിയ നിന്നുടെ വൈഭവം
പ്രകൃതിയെന്നരുളുന്ന മഹത്തുകം
കരുതിയാലതു ചെയ്യൊരുചേഷ്ടിതം
കരതലാമലകം ഭവദീഹിതം;

പൊരുവിൽ നന്മ വരുന്നൊരു വൃത്തിയാ
ണതു നടത്തുവതെന്നതതിസ്ഫുടം
അതിനു തൃപ്പിവരുന്ന നടത്തതാ-
നതിമഹത്പമെഴും തവ പൂജനം.

ഈ ഭാഗങ്ങളിൽ ക്രാന്തദർശിയായ ഒരു രഹസ്യവാദിയെയത്രേ നാം കാണുന്നതു്.

---

* കേശവീയം

മഹാകാവ്യങ്ങളുടെ പ്രാബല്യകാലത്തു തന്നെ ചില ഖണ്ഡകൃതികളും ഉണ്ടായ വിവരം മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അന്നത്തെ സാഹിത്യസദർക്കോടതി അവയ്ക്ക് ഇളമുറസ്ഥാനമേ കല്പിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ അവയുടെ പ്രാധാന്യം ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചതന്നെ വന്നു. കുമാരനാശാൻ, വള്ളത്തോൾ തുടങ്ങിയവരുടെ ഖണ്ഡകൃതികൾ സാഹിതീഭക്തന്മാരെ ഒരു നവീനലോകത്തേയ്ക്ക് ആനയിച്ചു. ഇങ്ങനെ നവീനകല്പനകളാലും അക്ഷുണ്ണമായ മാധുര്യസ്പീകരണത്താലും സഹൃദയന്മാരുടെ ഹൃദയത്തെ ഏറ്റവും ആകർഷിച്ച ഒരു കൃതിയത്രേ ആശാന്റെ നളിനി. ഈ നവീനപ്രസ്ഥാനത്തെ കഴിയുന്നത്ര പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും പ്രചരിപ്പിക്കയും ചെയ്യണമെന്ന് കേരളപാണിനിക്ക് താൽപര്യമുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം തൽഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:— "ഗതാനുഗതികത്വത്തെക്കാൾ നവീനകൽപനയിലാണ് കവികൾ അധികം ദൃഷ്ടിവെക്കേണ്ടതെന്ന് ഈ ഖണ്ഡകാവ്യം വായിക്കുന്നവർക്ക് നല്ലവണ്ണം ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടും. ഇക്കാലത്തെ കവിതാഗതി നോക്കുമ്പോൾ ഇതു് ഒരു പുതിയ പ്രസ്ഥാനമാണെന്ന് ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടും. ഇതിലെ കഥാവസ്തു കൽപിതമെന്നു മാത്രമല്ല അതിന്റെ രീതിയും അസാധാരണമായിരിക്കുന്നു.....കഥാവസ്തു പഴയതായാലും പുതിയതായാലും അതിന്റെ നിർവഹണം കാവ്യമെല്ലാം സാധിച്ചു് ഭരതവാക്യവും കൂടി കഴിഞ്ഞ മട്ടായിരിക്കണമെന്ന് ഭാഷാകവികൾക്കല്ല, സംസ്കൃതകവികൾക്കും കൂടി പണ്ടേതന്നെ വലിയ നിർബന്ധമുള്ളതുപോലെയാണ് കണ്ടുവരുന്നതു്. സംഭോഗശൃംഗാരത്തെക്കാൾ വിപ്രലംഭശൃംഗാരത്തിനു് അ-

സാദ്യത അധികമുണ്ടെന്നുള്ളതിൽ വാദമില്ലാതിരിക്കെ അത്ഥമില്ലാത്ത ഈ നിർബന്ധത്തിൽ പെട്ട് രസസ്ഫൂർത്തിക്കു വിശ്രാന്തിവരുത്തി കലാശില്പിക്കുന്നതു് അത്യാവശ്യമല്ലെന്നു് ഈ കാവ്യത്തിലെ നിർവ്വഹണം നമുക്കു് മനസ്സിലാക്കിത്തരുന്നു. ഈ രീതി പാശ്ചാത്യകവിതകളിൽ ധാരാളമാണെങ്കിലും നമ്മുടെ ഇടയിൽ അപൂർവ്വം തന്നെയാണു്."

വെണ്മണിനമ്പൂരി തുടങ്ങിയ കവികൾ പ്രഖ്യാതമാർഗ്ഗത്തെ ഏറെക്കുറെ ഉപേക്ഷിച്ചുവെന്നുപറയാം. എന്നാൽ അവരുടെ ശ്രദ്ധ സംഭോഗശൃംഗാരത്തിലാണു് അധികമായി പതിഞ്ഞതു്. അതു് പലപ്പോഴും അശ്ലീലവർണ്ണനകളായി പരിണമിച്ചിട്ടുണ്ടുതാനും. പലരും അവരെ അനുഗമിച്ചു് കവിതകൾ നിർമ്മിച്ചു. എന്നാൽ കാലക്രമേണ ആ സമാരംഭത്തിൽനിന്നും പിന്മാറുന്നതിനാണു് ഭാഷാഭിമാനികൾക്കു് താൽപ്പര്യമുണ്ടായതു്. പ്രഖ്യാതമാർഗ്ഗങ്ങളെ അക്ഷരംപ്രതി അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിൽ കഠിനമായ വെറുപ്പുള്ള ഒരു കവിയത്രേ ശീവൊള്ളി-നാരായണൻ നമ്പൂരി. സന്ദേശകാവ്യങ്ങളുടെ പരാധീനതപവും പിഷ്ടപേഷണസംരംഭവും കണ്ടു് കലികൊണ്ടു് അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ച 'ഭാതൃഹസന്ദേശം' ഇതിനു് ഉത്തമോദാഹരണമാണു്. പ്രാചീനസരണികളെത്തന്നെ കവികൾ അന്ധമായി ആചരിച്ചു് കാവ്യം നിർമ്മിക്കുന്നതു് തീരെ അനാശാസ്യമാണെന്നത്രേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതം. ഇതേ അഭിപ്രായക്കാരായ അനവധി പണ്ഡിതന്മാർ അക്കാലത്തു് കേരളത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ മലയവിലാസാദികളെ അനുകരിച്ചു് ചുരുക്കം പേർ മാത്രമേ സ്വതന്ത്ര്യകാവ്യങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചുള്ളൂ. ഇവരിൽ

കുമാരനാശാൻ ഒരു പ്രധാനസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നു. മലയാളത്തിൽ 'റൊമാൻറിക് പ്രസ്ഥാന'ത്തിൻെറ പുരോഗതിയെ അദ്ദേഹമത്രേ ത്വരിതപ്പെടുത്തിയതു്.

രഹസ്യവാദത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ആശാൻെറ സ്ഥാനമെന്തെന്നു് പരിശോധിക്കാം. തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛനുശേഷം കാവ്യം മുഖേന നമ്മെ അധ്യാത്മവിഷയങ്ങളിലേയ്ക്കു ആകർഷിച്ച കവികളിൽ ആശാൻ ഒരു പ്രധാനസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നു. ശൃംഗാരരസത്തിൻെറ സാത്വികഭാവം വർണ്ണിക്കുന്നതിലാണു് ആശാനു് പലപ്പോഴും പ്രസക്തി തോന്നിയതു്. ഭൌതികാസക്തിയിൽ പരിപൂർണ്ണമായി മുഴുകി ജീവിതം നയിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന കഥാപാത്രങ്ങളെ അദ്ദേഹം പുടപാകം ചെയ്തു് ശുദ്ധഭക്തിയിൽ ലയിപ്പിക്കുന്നതു കാണാം. ശൃംഗാരരസവർണ്ണനയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇതു് കവിക്കു പറ്റിയ പരാജയമാണെന്നു പറയുന്നവർ ഉണ്ടാവാം. എന്നാൽ ഈശ്വരസത്തയിൽ സദാ കണ്ണോടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കവി ലൌകികവ്യാപാരങ്ങളിൽ ഇറങ്ങി വിഹരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും അധ്യാത്മചിന്തയാണു് തൽകൃതികളിൽ ഐദംപര്യേണ നിഴലിച്ചു കാണുന്നതു്, എന്നു് നമുക്കു സമാധാനപ്പെടാം.

ആശാൻെറ കൃതികളിൽ രഹസ്യവാദപ്രസക്തി ധാരാളമായി കാണാം. മനുഷ്യജീവിതത്തെ ദു:ഖഭൂയിഷ്ഠമായി കരുതുന്ന ഒരു മനോഭാവം അവയിൽ കാണുന്നതു് മിസ്റ്റിസിസത്തിനനുരൂപമല്ല എന്നു് സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ, അപ്രകാരമുള്ള മിസ്റ്റിക് കവികൾ പാശ്ചാത്യസാഹിത്യങ്ങളിലും വിരളമല്ലെന്നും ഓർക്കേണ്ടതാണു്. രഹസ്യവാദികൾ പൊതുവേ ഈശ്വര-

നീതിയെ വിശ്വസിച്ചു് ശുഭാപ്തിവിശ്വാസത്തോടുകൂടി പ്രഭാഷണം ചെയ്യുന്നവരാണെങ്കിൽ അവരിൽ ചിലർ നാലുചുറ്റും കേൾക്കുന്ന 'നെടുവീർപ്പുക'ളെപ്പറ്റി സോൽക്കണ്ണം ചിന്തിച്ചു് വിഷമിക്കുന്നുണ്ടു്. അതു് ജഗന്നിയന്താവിനോടുള്ള വെറുപ്പുകൊണ്ടല്ല പ്രത്യുത ലോകത്തെ കുറെക്കൂടി സമഗ്രമാക്കി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനപഥം പൂർവ്വാധികം സുഗമമാക്കണമെന്നുള്ള താല്പര്യം കൊണ്ടാണു്. വിശ്വസനം സുഖികളെ വിജ്ഞരാക്കുന്ന തത്ത്വം വെളിവാക്കാൻ വാസവദത്തയെ നിഷ്കരുണം ചുടലക്കളത്തിൽ എത്തിച്ചതും, മാതംഗിയാകുന്ന "അരിയ താമരമൊട്ടിൽ അരുണൻ നിമ്മിച്ച പത്മരാഗം അക്കടീപ്പിയിൽ," തേച്ചുമാച്ചു കളഞ്ഞു് അവളിൽ അവികലമായ അധ്യാത്മസൌന്ദര്യം ഉൽപാദിപ്പിച്ചതും, ശ്മശാനഭൂമിയെ അദ്ധ്യാത്മവിദ്യാലയമായി പ്രതിപാദിച്ചതുമെല്ലാം ഈ ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടിയാണെന്നുള്ളതിനു് സംശയമില്ല. നളിനിയിലും, വിശിഷ്യ ലീലയിലും വ്യംഗ്യഭംഗ്യാ അന്തർലീനമായിരിക്കുന്ന രഹസ്യവാദപ്രസക്തി അനുവാചകന്മാക്കു് അനുപദം ആനന്ദമരുളുന്നു. ഏവംവിധംതന്നെ ആശാന്റെ അധ്യാത്മചിന്താപരിമളം വീശുന്ന പ്രരോദനം മിസ്റ്റിക് സാഹിത്യത്തിനു് മഹത്തായ ഒരു സമ്പാദ്യമാണു്. ഉത്തമസന്താനങ്ങളുടെ മരണത്തിൽ ഭൂമി സഹതപിക്കുക സാധാരണമാണല്ലോ. കേരളപാണിയുടെ വിയോഗം സഹിക്കവഹിയാഞ്ഞു് കേരളഭൂമി കേഴുന്നു; പലതും പുലമ്പുന്നു. അണുക്ഷയത്തിലും ലോകത്തിനുണ്ടാകുന്ന വൈകല്യം ദേവന്മാർ ഗ്രഹിക്കും! അങ്ങനെയിരിക്കെ ഈ മഹാനഷ്ടത്തിന്റെ കഥ പറവാ

ന്നുണ്ടോ? അവരിതാ സന്തപ്തമാനസരായി ആകാശത്തു് വന്നുകൂടുന്നു! മണ്ണിനും വിണ്ണിനും. തമ്മിലുള്ള ഭഗിനീസൌഹാർദ്ദവും സ്പഷ്ടമായി. ആകാശം ചക്രവാളസീമയിൽ ഭൂമിയെ ചുംബനം ചെയ്തു് സമാധാനപ്പെടുത്തുകയും സാരംഗധ്വനിയാൽ കരയുകയും ചെയ്യുന്നു! കുലദേവതകൾ കൂക്കുവാൻ തുടങ്ങിയുള്ള ജീവികളിൽ ആവേശിച്ചു് പുലമ്പുന്നു! പരേതൻ നിർമ്മോചിച്ച ചട്ടയ്ക്കു് മുൻപേ പോയ 'മയൂരദൂതകവി'യുടെ ഭസ്മങ്ങൾ കുശലം പറയുന്നു: ജീവിതത്തിന്റെ നശ്വരാവസ്ഥ കണ്ടു് നരതുമ്പയും പർപ്പടപ്പുല്ലും ചിരിക്കുന്നു! മനുഷ്യന്റെ ഗർവ്വമൊക്കെ അസ്തമിപ്പിക്കുന്ന ഈ ശ്മശാനഭൂമി വിശിഷ്ടമായ ഒരു അധ്യാത്മവിദ്യാലയമത്രേ. മുരുക്കും, മുൾക്കള്ളിയും, എരുക്കും തങ്ങളുടെ പുഷ്പങ്ങളാൽ നരേതിഹാസത്തിന്റെ ചരമസ്കന്ധം പ്രസംഗിക്കയാണോ? വണ്ടിൻനികരങ്ങൾ ഞാവൽക്കായ് നിരപോലെ വന്നു് ചിതമേൽ വീഴുന്നു! ദേവന്മാർ ഇതാ ആത്തി തേടുന്നു. തമസ്സകന്ന ജ്ഞാനത്താൽ അവർ ദേശകാലകൃതമാകുന്ന ദൂരങ്ങൾ ഓക്കുക പതിവില്ല. ചന്ദ്രൻ ഇതാ കാർമേഘത്തിനിടയിൽക്കൂടി പുറത്തുവന്നു് കാണികൾക്കു് സന്തോഷമരുളുന്നു. ഹംസം ക്രമേണ രാജരാജന്റെ ആത്മാവുമായി മറയുന്നു. വീണ്ടും ശൂന്യത വ്യാപിച്ചു. ഇങ്ങനെ പ്രപഞ്ചയവനികയ്ക്കുള്ളിലുള്ള ഒരു തീവ്രമായ അന്വേഷണമത്രേ പ്രരോദനത്തിൽ കാണുന്നതു്. മനുഷ്യൻ ഈശ്വരതത്ത്വം എന്തു ഗ്രഹിച്ചു? ഇത്ര കാലവും അവൻ 'മനീഷകാഞ്ഞതു്'' വെറുതെയാണു്! എന്നിങ്ങനെ പൂർവ്വപക്ഷം ചെയ്തിട്ടു് സൂര്യചന്ദ്രാദികളെയും ഇരുട്ടാക്കുന്ന ആ പരമധാമമായ അദ്വൈതമത്രേ ശാശ്വതമെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തം സ്ഥാപിക്കുന്ന സമാരംഭ

ത്തിൽ കവിയ്ക്ക് പരിപൂർണ്ണവിജയം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മനുഷ്യപ്രകൃതിയെ സൂക്ഷ്മസൂക്ഷ്മം ചിന്തിച്ച് ചിത്രീകരിക്കാൻ വള്ളത്തോളിനുള്ള കഴിവ് അപ്രമേയമാണ്. മുറത്തിഴഞ്ഞുകളിക്കുന്ന ചെറുപൈതലിലും, ചെറുക്കടിലിൽ പ്രാർത്ഥന നടത്തുന്ന ജോനകത്തരുണിയിലും, ചെറുമിപ്പെൺകുട്ടിയുടെ കരിങ്കൈ പിടിച്ചുകൊണ്ട് കോവിലിൽ പോകുന്ന നായർ സ്ത്രീയിലും, യുദ്ധയാത്രോദ്യുക്തനായി നിൽക്കുന്ന യുവാവിനോട് യാത്രപറയുന്ന വീരവനിതയിലും റോഡരുകിൽ കിടന്നു വലയുന്ന ഭിക്ഷുവിലും ദേശത്തിന്റെ ജീവനാഡിയായ കൃഷീവലനിലും കാണുന്ന സൌന്ദര്യവിലാസം കവി നമ്മെ അനുഭവപ്പെടുത്തുന്നു. സത്യം തന്നെ സൌന്ദര്യം. സൌന്ദര്യം തന്നെ സത്യം എന്നുള്ള തത്ത്വം നമ്മെ ഗ്രഹിപ്പിക്കാനത്രേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്യമം. അനിരുദ്ധൻ, പരശുരാമൻ, ഗണപതി, സുബ്രഹ്മണ്യൻ, അക്രൂരൻ തുടങ്ങിയ പുരാണകഥാപാത്രങ്ങളെ കവി നവചൈതന്യത്തോടുകൂടി നമ്മുടെ മുൻപിൽ ഹാജരാക്കുന്നു. ശൃംഗാരത്തിന്റെ അശ്ലീലഭാവം അനുപദം വർണ്ണിക്കുന്ന വെണ്മണിമാരുടെ പെണ്മണിഭ്രമം വള്ളത്തോൾ നിശ്ശേഷം ഉപേക്ഷിച്ചു. സ്വാതന്ത്ര്യകാംക്ഷിയായ കവി ശാന്തനായി ദേശീയഗാനങ്ങളും ആലപിച്ചു. നാദബ്രഹ്മോപാസനത്തിൽ മഹാറാണിയായി വിലസുന്ന കവിതാദേവിയുമായി അദ്ദേഹം പൂർവ്വാധികം അടുത്തു. തൽഫലമായി കവിയിൽ അന്തർമുഖത്വം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുതുടങ്ങി. കർത്തവ്യത്തിൽ നിന്നും വ്യതിചലിപ്പിക്കുകയും സാഹസങ്ങൾക്ക് പ്രേ

രിപ്പിക്കയും ചെയ്യത്തക്കവണ്ണം ജീവിതാനുബന്ധികളായ സംഭവങ്ങളെ വികാരഭരിതങ്ങളാക്കി വർണ്ണിക്കാൻ വള്ളത്തോൾ ശ്രമിച്ചില്ല പ്രത്യുത വികാരങ്ങൾക്കും അതീതമായി നിൽക്കുന്ന സത്യത്തെ സാക്ഷാൽക്കരിക്കാൻ അദ്ദേഹം സർവ്വാത്മനാ പ്രയത്നിച്ചു. ഇവിടെയാണു് വള്ളത്തോളിന്റെ അന്തർവീക്ഷണം ശ്രദ്ധേയമായിട്ടുള്ളതു്. അതു് ചിലപ്പോൾ രഹസ്യവാദപരിധിയിൽ വിഹരിക്കുന്നതായും നമുക്കു് അനുഭവപ്പെടുന്നതാണു്.

ക്രാന്തദർശിയായ കവി പ്രപഞ്ചമാകുന്ന യവനികയ്ക്കുള്ളിൽ വിളങ്ങുന്ന പരചിദ്രസം ആരാഞ്ഞറിഞ്ഞു് അനുവാചകന്മാക്കു് അനുഭവസിദ്ധമാക്കാൻ യത്നിക്കുന്നു. പ്രകൃതിയിലെങ്ങും നിറഞ്ഞുവിലസുന്ന ഈശ്വരന്റെ നിരക്ഷരലിഖിതങ്ങളായ ശാസനങ്ങൾ കവി ദർശിക്കുന്നു. "സത്യധർമ്മാദിദേവതയാണു് നിശ്ശ്വേഷബ്രഹ്മാണ്ഡഭാണ്ഡങ്ങൾക്കു് ഏകാവലംബം. മരുഭൂവിലും അനവധി മനോഹരകുസുമങ്ങളെ മിന്നിത്തിളങ്ങിക്കാൻ അതിനു് സാധ്യമാണു്. ആകാശമാകുന്ന നീലപ്പലകപ്പുറത്തു് ആ മഹേശിയുടെ ചരിത്രാംശലേശം തങ്കലിപികളാൽ കൊത്തീട്ടുണ്ടു്. ദേവിയുടെ താഴികപ്പൊൻകുടത്തിന്റെ രശ്മിജാലങ്ങൾ പാരിടത്തെ പാവനമാക്കുന്നു. അവൾ തൂവെള്ളിക്കിണ്ണത്താൽ ഉൾകുളിർക്കെ ലാവണ്യദുഗ്ധം ഒഴുക്കുന്നു! ദേവിയുടെ തൃക്കാലാകുന്ന പൊൻമുടി ചൂടുന്നവനത്രേ അരചൻ; അവളുടെ ഉപദേശം കേട്ടു പഠിച്ചവനത്രേ പണ്ഡിതൻ; അവളുടെ നിശ്ശബ്ദഗീതങ്ങൾ പാടുന്നവനാണു് കാവ്യകൃത്തു്; അവളുടെ പീഠത്തിൽ സർവ്വസ്വവും അർപ്പണം ചെയ്യുന്നതത്രേ ത്യാ

ഗധമ്മം. എന്തിനേറെ? അവളുടെ മഞ്ജുളരൂപത്തെ ധ്യാനിക്കുന്നതു തന്നെയാണു് രാജയോഗം"!

ബ്രൌണിങ്ങിനെപ്പോലെ നക്ഷത്രത്തിലും കല്ലിലും മരത്തിലും മനുഷ്യശരീരത്തിലും ഒരുപോലെ ഈശ്വരൻ പരിലസിക്കുന്നുവെന്നതേ കവിയുടെ മതം. സുകൃതിനിഷേവ്യമായ പ്രകൃതിരാമണീയകം കവിക്കു നൽകുന്ന ആനന്ദത്തിനതിരില്ല. നോക്കുക ആ സച്ചിന്മയന്റെ സൃഷ്ടിവിലാസം! തേനൊലിപ്പഴങ്ങളും തുമണം തുളുമ്പുന്ന സൂനങ്ങൾ തോറും തത്തിക്കളിക്കുന്ന കുളിർകാറും, മാനസം തെളിഞ്ഞുള്ള പക്ഷികളുടെ കളഗാനവും ചേരുന്ന ലീലാരാമങ്ങൾ ഒരിടത്തു്; താമരഇലകളാൽ പച്ചവില്ലീസു പുതച്ചു വിളങ്ങുന്ന പൊയ്കകൾ മറെറാരിടത്തു്; നക്ഷത്രങ്ങളെ ചൂഡാരത്നങ്ങളാക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങൾ തിളങ്ങുന്ന ശൈലാരണ്യങ്ങൾ വേറൊരിടത്തു്; പാറമേൽ തട്ടി പളുങ്കിൻമണികൾ ചിന്നിച്ചു് ആരവമോടെ പായുന്ന പുഴകൾ ഇനിയൊരിടത്തു്!

വേഡ്സ്വത്ത്, താംപ്സൺ തുടങ്ങിയുള്ള വരെപ്പോലെ ശിശുക്രീഡയിൽ കവി സൗന്ദര്യസാരം ദർശിച്ചു് നിർവൃതി അടയുന്നു:—

"സഞ്ചിതമായിരിപ്പുണ്ടു തികച്ചുമി
ച്ചെഞ്ചെറു വായ്മലർപ്പുഞ്ചിരിയിൽ
പാരിങ്കലെപ്പുനിനീർപൂക്കളൊന്നൊന്നായ്
സൈരം വിരിയും വിരിയലെല്ലാം"

സൌന്ദര്യലക്ഷ്മീവിലാസഭൂമികൾ നിവരുന്നു നിവരെല്ലാം അതിൽ കാണാം! മഞ്ജിമമാണിക്യക്കുഞ്ഞിയളുകൾ മന്ദം തുറക്കുന്ന തുറക്കലും, തൊട്ടാൽ തിണർത്തു പോകുന്ന പട്ടുപതുപ്പുകൾ ചുറ്റി വിരിയുന്ന

വിരിക്കലും, തേൻതുള്ളി താവിക്കളത്ത സുഗന്ധമേ
ന്തിത്തുളുമ്പുന്ന തുളുമ്പലും മറൈങ്ങുമല്ല അനേഷി
ക്കേണ്ടതു്! വിണ്ണിനുചേന്ന വിശിഷ്ടവിഭൂതി സ
കലതും അതിൽ തിങ്ങിവഴിയുന്നതു് കവിക്കു് കാ
ണാൻ കഴിയും. അദ്ദേഹത്തിനു് ആജന്മരമ്യമായ
ആഹ്ലാദരശ്മിയും ആനന്ദസാമ്രാജ്യച്ചെങ്കോലും ആ
സ്തിക്യബുദ്ധിയും അദ്വൈതസിദ്ധിയുമെല്ലാം ആ
പൈതൽതന്നെ! ഈ ഭാഗങ്ങളിൽ കവിയുടെ അ
ന്തർമുഖത്വം ദർശനീയമായിരിക്കുന്നു.

പ്ലേറോയുടെ അധ്യാത്മോന്മാദാവസ്ഥയിൽ
വള്ളത്തോൾ എത്തുന്നതേയില്ല. രവീന്ദ്രനാഥടഗോ
റിനെപ്പോലെ പ്രപഞ്ചയവനിക ഭേദിക്കാനും അദ്ദേ
ഹത്തിനു കഴിഞ്ഞില്ല. ഉലകുമായി അൽപം പരി
ചയപ്പെട്ടു് "ചില വരി വായിച്ചീടാൻ" കരുത്തുണ്ടാ
കുന്ന അവസരത്തിൽ ഏതോ ഒരു കരം വന്നു് കണ്ണു
പൊത്തിക്കളയുന്നുവെന്നത്രേ കവിയുടെ ആവലാതി!
രവീന്ദ്രനാഥ ടഗോർ തന്റെ ജീവനസ്മൃതിയിൽ
വിവരിക്കുന്ന അനുഭവങ്ങളാണു് ഇവിടെ നാം സ്മ
രിക്കുന്നതു്. ആ ലോകശിൽപി അനുക്രമം നിർവ
ഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രപഞ്ചനവീകരണം ക
ണ്ടു് കവി സന്തോഷിക്കുന്നു, ഓരോ പുലർകാലവും
എത്ര ഉന്മേഷപ്രദം! നാലയ്യായിരം വർഷം മുൻപു
ഈജിപ്തുകത്താക്കൾ കണ്ട ഉഷസ്സിന്റെ അനുപമസുഷ
മാവിശേഷം ഇന്നും അതുപോലെതന്നെ വിലസുന്നു!
ഘോരമാരിയിൽപ്പെട്ടു് നിലംപതിക്കുന്ന വൻമരങ്ങ
ളെ നോക്കി ചെറുമരങ്ങൾ ഹാസ്യരസം കലർന്നു് തല
യാട്ടുന്നതുകണ്ടു് കവി വൻമരങ്ങളോടു പറയുന്നതുനോ
ക്കുക:— "ജനനീപദലഗ്നരായ നിങ്ങൾ നദീസേ

വയാൽ സനാതനപൂണ്ണായതനത്തിലേയ്ക്കാണല്ലൊ പോകുന്നതു്!" അലസം പ്രബുദ്ധമാകുന്നതിനും മലിനം വിശുദ്ധമാകുന്നതിനും കലുഷം പ്രസന്നമാകുന്നതിനും പ്രകൃതി തന്നെയാണു് സഹായം. പ്രപഞ്ചസത്തയുടെ പ്രതിഛായകളായ മരാമരങ്ങളെ കണ്ടുതുപ്പിവരാതെ—അവരോടു വേർപിരിയാൻ ശക്തനല്ലാതെ—കവി കുഴങ്ങുന്നു!

"മഴവില്ല പിഴിഞ്ഞെടുത്ത സത്താ
മഴകേ! മന്ദമകന്നകന്നുപോയ് നീ
അഴലിങ്ങരുളായ്ക സൌകുമാര്യ-
പ്പുഴതൻ കൊച്ചു തരംഗമേ പിറാവേ"!

എന്നാണു് കവി മാടപ്രാവിനോടു് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതു്. ഗോദാവരീനദിയുടെ ഐശ്വര്യവിലാസം കണ്ടാസ്വദിക്കാതെ അതിൻമീതേക്കൂടി തീവണ്ടിമാർഗ്ഗം പാഞ്ഞുപോകേണ്ടിവന്നതിൽ കവി ഉൽകണ്ഠാകുലനായി നദിയോടു് ക്ഷമാപണം ചെയ്യുന്നു!

ഗാന്ധിഗ്രാമവാസികളെ മനസാ വാചാ കർമ്മണാ ആത്മചിന്തയിൽ ആമഗ്നരാക്കി അഗ്നിയിലിട്ട ലോഹമെന്നോണം അവരെ ശുദ്ധീകരിച്ചു് സച്ചിന്മയനോടടുപ്പിച്ചുവന്ന ഗാന്ധിദേവനത്രേ വള്ളത്തോളിന്റെ ഗുരുനാഥൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാരസ്യമായ രഹസ്യവാദം ശിഷ്യനെയും ആകർഷിച്ചു. നോക്കുക! ലോകമത്രെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തറവാടു്! കുടുംബക്കാരോ? അതിലുള്ള പുൽകളും പുഴക്കളും! ആ ഗുരുനാഥന്റെ ഓരോ വാക്യത്തിലും അസ്പന്ദബുദ്ധികൾക്കു് കലർപ്പില്ലാത്ത രഹസ്യവാദം ദർശിക്കാവുന്നതാണു്. ബുദ്ധനും, ശങ്കരനും പ്രസ്താവിച്ചതുതന്നെ അദ്ദേഹം കുറെക്കൂടി ലഘുവാക്കി പറഞ്ഞു, 'ഈശാവാസ്യമിദം സർവ്വം' എന്ന സൂത്രമല്ലേ അദ്ദേ

ഹം അനുച്ചരം ഉച്ചരിച്ച ദിവ്യമന്ത്രം! ഈ ഗുരുനാഥന്റെ കാലടികളെ പിൻതുടർന്ന കവിയുടെ സൌന്ദര്യാവബോധത്തിന്റെ അനുക്രമമായ പുരോഗതി ശ്രദ്ധേയമാണ്.

പ്രകാശാത്മകമായ പരാവിദ്യ ശാശ്വതമെന്നും പൂണ്ടിരിക്കുന്നതായി കവിക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടുന്നു. അതിന്റെ ബന്ധുരരൂപം വർണ്ണിക്കാൻ വാക്കുകളില്ലെന്നു മാത്രം. "വൃക്ഷങ്ങൾ പത്രമമ്മരം കൊണ്ട് തത്ത്വസാരം ആരാഞ്ഞതിൽ ഇടിവെട്ടലും ചൂരൽമിന്നിക്കലുമാണോ മറുപടി! തമസ്സിനെ ഭേദിച്ച് മേലോട്ടയന്ന കതിരോൻ പോലും നാകമദ്ധ്യമണഞ്ഞശേഷം "എന്തറിഞ്ഞു ഞാൻ" എന്ന് വിവർണ്ണനായി തലചായ്ക്കുന്നു! എവിടെയാണോ നിന്റെ തത്ത്വം മറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്? എന്നാൽ നമ്മുടെ പൂർവ്വികന്മാർ നിന്റെ പ്രകാശത്തിന്റെ ശകലങ്ങൾ കഴിയും വണ്ണം സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. അപ്രകാരമല്ലെങ്കിൽ എന്നെപ്പോലുള്ളവരുടെ ഉള്ളിൽ ചില മിന്നാമിനുങ്ങുകൾ കാണുന്നതെങ്ങനെ? ബുദ്ധികൊണ്ട് ചിറകുകൾ സമ്പാദിച്ച് എത്ര മേല്പോട്ടു കേറിപ്പറന്നാലും മനുഷ്യനു് ജ്ഞാനദേവതയുടെ നഭോമണ്ഡലം മുൻമട്ടിൽ ദൂരസ്ഥം തന്നെയാണ്. ഇങ്ങനെയാണെങ്കിലും മനുഷ്യൻ ഉൽഗതിസംരംഭത്തിൽ നിന്നും പിൻമാറാൻ പാടില്ലെന്നും ചിദാകാശമരുത്തിനെ ഉച്ഛ്വസിക്കാതെ ആക്ഷം ജീവിക്കാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നും കവി ഉറപ്പു പറയുന്നു. ഇങ്ങനെ വള്ളത്തോളിന്റെ അന്തർമുഖത്വം പ്രപഞ്ചയവനികയിൽ അല്പാല്പമായി ചില വിടവുകൾ ദർശിക്കുന്നു. എന്നാൽ ആ ദർശനത്തിനു് സ്ഥായീഭാവമില്ലെന്നു് മാത്രം. ആഴ്

വാരന്മാരെപ്പോലെയോ ടഗോറിനെപ്പോലെയോ പരാശക്തിയുമായി അഭിമുഖസംഭാഷണം നടത്താൻ അദ്ദേഹത്തിനു് കഴിഞ്ഞില്ല. ഉത്താനശീലനായ കവി സ്വാനുഭവം മാത്രം സമഞ്ജസമായി വർണ്ണിച്ചു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തർദ്ദൃഷ്ടിക്കു് വിഷയീഭവിച്ചവരുന്ന 'മിന്നാമിനുങ്ങുകൾ' സൂര്യപ്രകാശമായി * വിടർന്ന വിലസുമെന്നാണു് കൈരളിയുടെ പ്രതീക്ഷ. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു് കേരളിയ ടഗോർ എന്നുള്ള അഭിധാനം അനവദ്യമാകുന്നതുമാണു്.

ഇങ്ങനെ മഹാകാവ്യകർത്താക്കൾ തന്നെ നവീനപന്ഥാവു് ചൂണ്ടിവിട്ടു. സങ്കൽപവിമാനത്തിൽ കയറി യഥേഷ്ടം സഞ്ചരിക്കുന്നതിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം കവികൾക്കു് സ്വായത്തമാണെന്നും പ്രകടമായി. പാശ്ചാത്യസാഹിത്യവും കൈരളിയോടു് പൂർവ്വാധികം സമീപിച്ചു. തൽഫലമായി അവൾക്കുണ്ടായ പുരോഗതി അടുത്ത അധ്യായത്തിൽ വിവരിക്കാം.

---

* 'A perfect perfection comes only by living in the supreme and the whole Divine. Then the soul of man is united with the Godhead of which it is a portion; then it is one with all beings in the self and spirit, one with them both in God and nature; then it is not only free but complete, plunged in the supreme felicity, ready for its ultimate perfection.'

Essays on Gita. Aurobindo.

അദ്ധ്യായം 9

താഴ പുഷ്പാളിച്ചിരി തൂവുന്ന ശീതുവുണ്ട്–
താഴുള്ള, നിലാവേറ്റും പൂന്തിങ്കൾ മുകളിലും,
കാരിപ്പുറം കേശവൻനായർ.

അന്നതൊട്ടുനേപഷ്പു നാലുദിക്കിലും തെണ്ടി
യെന്നുടെ കഥ മറന്നാരസ്സചിത്രപത്തെ
ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ്.

വിൺമണൽപ്പുറത്തു നീ കൌതുകാൽ കൊളുത്തുന്ന
പൊൻമണിവിളക്കുകൾ തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങുമ്പോൾ.
മുന്നിൽ നിന്നഴകേ! നിൻ കേവലരൂപം
കണ്ണിമച്ചിടാതൊന്നു കാണണമതേ വേണ്ടൂ
കെ. കെ. രാജാ.

സത്യത്തിലുള്ള വെളിച്ചത്തിലേയ്ക്കുന്നെൻ
നിത്യതേ. നീയല്പം നീങ്ങിനിൽക്കു.
കാണട്ടെ നിന്നെയെൻ കണ്ണീരിലൂടെ, നിൻ
പോണെഴും രൂപം ഞാൻ നല്ലപോലെ
കാണാൻ കഴിഞ്ഞീല പണ്ടൊന്നും നഗ്നമാ–
മാനന്ദമെന്നെയന്നന്ധനാക്കി.
ചങ്ങമ്പുഴ കൃഷ്ണപിള്ള.

മാനവർ കണ്ടാരുന്നിസ്സിതമിതിൽ,
മണിലെ വിണ്ണിൻ വാശാനം.
വേലോപ്പിള്ളി.

വംഗസാഹിത്യത്തിനു് രവീന്ദ്രനാഥടഗോർ തുടങ്ങിയ കവികൾ നൽകിയ പ്രചോദനം ആദ്യകാലത്തു് ദുർബലമായിരുന്നെങ്കിലും ക്രമേണ അതിനു് അദ്ഭുതപൂർവ്വമായ പ്രാബല്യം സിദ്ധിച്ചുതുടങ്ങി. ചിന്താസ്വാതന്ത്ര്യമായ ഒരു സരണി തുറന്നു കിട്ടുകയാൽ ഭാവനാസമ്പന്നരും ഉൽപതിഷ്ണുക്കളുമായ യുവക

വികൾ സന്തുഷ്ടരായി. ഇങ്ങനെ രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനം അവിടെ വളരെ വേഗത്തിൽ വികസിച്ച് പുഷ്ടിപ്രാപിക്കുന്നതിനിടയായി. മലയാളസാഹിത്യത്തിന്റെ കഥയും ഏവംവിധം തന്നെ. കേരളപാണിനി, കേ. സി. കേശവപിള്ള തുടങ്ങിയുള്ള സഹൃദയന്മാരുടെ പ്രചോദനയാൽ വൈദർഭീമാർഗ്ഗത്തിൽ സധൈര്യം സഞ്ചരിച്ചു തുടങ്ങിയ കൈരളിയെ കുമാരനാശാൻ, വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ തുടങ്ങിയുള്ളവർ കാൽപനികപ്രസ്ഥാനത്തിലേയ്ക്ക് നിർവിശങ്കം ഇറക്കിവിട്ടു. യാഥാസ്ഥിതികപക്ഷത്തിൽ തന്നെ ഒതുങ്ങിനിന്നിരുന്ന ഉള്ളൂർ വള്ളത്തോൾപ്രഭൃതികളും നവീനസരണിയിൽ ക്രമേണ സഞ്ചരിക്കാൻ മടിച്ചില്ല. ക്രമേണ വള്ളത്തോളാകട്ടെ ഒരു പടിക്കുപടി മുൻപോട്ടുവന്ന് 'ബുദ്ധികൊണ്ട്' ചിറകുകൾ സമ്പാദിച്ച്" എത്ര മേലോട്ട് വേണമെങ്കിലും കേറിപ്പറന്നുകൊള്ളുവാൻ കവികളെ ഉല്ലാസപൂർവ്വം ക്ഷണിച്ചു. യുവകവികൾ ഉത്സാഹവിജൃംഭിതരായി. ഷെല്ലി, ബൈറൺ, കീറ്റ്സ് എന്നിവരെ അനുകരിച്ച് ഖണ്ഡകൃതികൾ നിർമ്മിക്കുന്നതു് ഒരു പരിഷ്കാരചിഹ്നമായി പലരും കരുതി. ഈ സമാരംഭത്തിന്റെ ഫലമാണ് ആധുനികഘട്ടത്തിൽ നാം കാണുന്ന അനവധി ഖണ്ഡകവിതകൾ. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ അനർഹരായ ചില വ്യക്തികൾ നിരങ്കുശമായി പ്രവർത്തിച്ചുപോയെങ്കിൽ നാം പരിഭവിച്ചിട്ടു കാര്യമില്ല. കവിതാസാമ്രാജ്യത്തിൽ കാണുന്ന കൂട്ടം പടലും തെളിച്ച് ഗുണഭോഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാൻ നാം സന്നദ്ധരായാൽ മതി. രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനത്തിനു് നവീനകവികൾ പലരും നല്ല

സമ്പാദ്യങ്ങൾ നൽകീട്ടുണ്ട്. അവ സവിസ്തരം പരിശോധിക്കുക എന്നുള്ളതും ഇവിടെ സുകരമല്ല. എന്നാൽ അവയുടെ സാമാന്യസ്വഭാവം സ്ഥാലീപുലാകന്യായേന നിരൂപിച്ചുകൊണ്ട് നമുക്ക് മുൻപോട്ടു പോകാം.

ലോകം ദുഃഖസമ്മിശ്രമാണെന്നുള്ള വസ്തുത നമുക്ക് ദൈനന്ദിനം അനുഭവപ്പെടുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ കവികളെന്നപോലെ വേദാന്തികളും ഭിന്നാഭിപ്രായക്കാരല്ല. നരജീവിതം ശോകഭ്രയിഷ്ഠമാണെന്ന് അവർ നമ്മെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ ദുഃഖത്തിനെന്താണ് പരിഹാരമാർഗ്ഗം? മറെറാന്നുമല്ല. ലോകത്തെത്തന്നെ സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണം ചെയ്കയത്രേ. സാമാന്യജനങ്ങൾക്ക് പാപപങ്കിലവും ദുഃഖസങ്കീർണ്ണവുമായിത്തോന്നുന്ന ലോകം തന്നെ ഒരു ചിന്താശീലനു നിർവൃതി നൽകിയെന്നും വരാം. നോക്കുക, ജീവിതാനുഭവങ്ങളും പ്രപഞ്ചഘടനയും തമ്മിലുള്ള ഐക്യത്തെ പ്രപഞ്ചയവനികയിൽ ഭർശിച്ച് ശ്രീ. നാലപ്പാടൻ ആനന്ദമടയുന്നു. കണ്ണുനീർത്തുള്ളി, പൂളകാങ്കുരം, ചക്രവാളം എന്നീ കൃതികൾ ഈ വിഷയത്തിൽ ശ്രദ്ധേയങ്ങളാണ്.

ഇരുട്ട് വെളിച്ചത്തെപ്പോലെ തന്നെ ലോകത്തിന്റെ അവിഭാജ്യഘടകമാണ്. ലോകത്തിന്റെയും വെളിച്ചത്തിന്റെയും ഉൽപത്തിസ്ഥാനം എന്ന നിലയ്ക്ക് അതിനു പ്രപഞ്ചത്തിന്മേൽ ക്രൂരതൽ അവകാശവുമുണ്ട്. അല്ലിനോട് യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞ പകലാകട്ടെ വീണ്ടും തന്നെ സമീപിക്കുന്ന രാത്രിയുടെ നെറ്റിമേൽ രാഗത്താൽ മുകർന്നു നിൽക്കുന്നു.

കൂരിരുട്ടിച്ചാത്തിനെച്ചെങ്കതിർക്കൈകൊണ്ടു—
ദൂരത്തു തള്ളിയ വാനം വീണ്ടും
വാരിയെടുത്തു പുൽകുന്ന വെളിപ്പെട്ട—
താരകരോമാഞ്ചമാർന്നതിനെ
എന്തിനെപ്പേടിച്ചു സ്വപ്നപരാചരം
തൻതൻനിഴലിനെപ്പേടിത്തും പേടിത്തും
ആത്മാവിലേയ്ക്കടിപ്പിച്ച പോന്തുക്രമാ
ലാപ്പൂണ്ണതേജസ്സിരുട്ടിൽ മുങ്ങ';
സൈരമാഗ്രഹത്തിലേയ്ക്കായിപ്പറന്നവ
യോരോന്നും താനേ മടങ്ങിയെത്തി
ഇത്തമോവായ്പുതൻ പേലച്ചുളികളിൽ
കുത്തിത്തിരുകുന്ന കൊച്ചുമുഖം;

ഇങ്ങനെ പ്രപഞ്ചമെങ്ങും ദൃശ്യമാകുന്ന ഉപാധികളിൽ കണ്ണോടിക്കുന്ന കവി നാനാമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ക്രൂടി സഞ്ചരിച്ച് യവനിക ഭേദിച്ച് ഉള്ളിൽ കടന്ന് ദ്വന്ദ്വങ്ങളൊന്നും ഭിന്നങ്ങളല്ലെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം ഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്നാൽ വ്യവഹാരത്തിൽ കാണുന്ന ഈ ദ്വന്ദ്വഭാവത്തെ നിശ്ശേഷം മറച്ചുവച്ച് നമ്മെ പരിഭ്രമിപ്പിക്കാനും കവി തയ്യാറില്ല.

'അന്നത്തെയന്തിയുമൊന്നായ നാളിനെ
യല്പം പകലുമായ് വെട്ടിനീക്കി
ചിന്നിപ്പരന്നോരു ചെന്നിണം കണ്ട ഞാൻ
ചെന്നു കരേറിനേനെൻ ഗൃഹത്തിൽ'—

ചരാചരങ്ങളെല്ലാം ഏവംവിധം സമാധാനിക്കുകയും സന്തോഷിക്കയും ചെയ്യുന്നു:—

"ഭൂവിൽത്താൻ ഞങ്ങളുമെന്നു പാതിരാ
പ്പൂവുകഠം പുഞ്ചരിക്കൊണ്ടിടുന്നു,
'പിന്നാലെ താൻപകൽ പിൻപുരാവാണെന്നു
മിന്നാമിനുങ്ങുകളുല്ലസിപ്പൂ,
'ജീവിതസ്പന്ദനം ഭൂവിൽപ്പതിയുന്നോ—
ളാവക്കു'മെന്നൊഴുന്നു സർപ്പം
തൂവെളിച്ചത്തെ വാഴ്ത്തുന്ന മർത്ത്യക്കു ഞാൻ
ദേവനാ'യെന്നു മൂളുന്നു കുമൻ'

ലോകം എന്ന കൃതിയിലും കവിയുടെ രഹസ്യവാദപ്രസക്തി കാണാവുന്നതാണ്.

പ്രകൃതിമഹത്വത്തിൽ കൗതുകം ജനിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണം ലൗകികമായ സ്നേഹമോ അതോ അലൗകികമായ പ്രേമമോ എന്നാണ് കുറിപ്പുറത്തിന്റെ സംശയം.

ഇക്കാറിൻ നിര ചൂടിട്ടും മലയിലും
തത്സാനുവിൻ സാന്ദ്രമായ്
മുക്കാലും ഒളിതേന്തുനീലനിറമായ്
കാണും വനം തന്നിലും
ഉൾക്കാമ്പിന്നുളവായ ചിന്മയകലാ
സംസ്കാരവിചിത്തിയോ
മൽക്കാന്താവിഷയാന്തരംഗരതിയോ
തുകുന്നുമേ കൌതുകം?

വനത്തിൽ ചെന്ന് തപസ്സു ചെയ്യുന്നതോ, ലൗകികസുഖം അനുഭവിക്കുന്നതോ ഏതാണ് പുരുഷാർത്ഥസിദ്ധിക്കു പറ്റിയ ഉപായം? ഈശ്വരൻ സൃഷ്ടിച്ച ഈ ലോകത്തിലെ വിഷയങ്ങളെ യഥായോഗ്യം അനുഭവിക്കുന്ന സുകൃന്മാരെക്കാൾ, വിരക്തന്മാർ സൃഷ്ടാവിനു പ്രിയതരന്മാരാണെന്ന് എങ്ങനെ അനുമാനിക്കാം?

വൻകാട്ടിൽ കുടികൊണ്ടനന്യചരനായ്
ധ്യാനാനുയോഗത്തിനാ–
ലോങ്കാരാങ്കിതനായ്ക്കുനിഞ്ഞമരുമെൻ
ചിത്താംബുജം തന്നെയോ
പൂങ്കാവാനം കരത്തിനാലനുനയി
ച്ചാനമ്രയായ് ചന്ദ്രികാ
സങ്കേതസ്ഥിതമാം പ്രിയാവദനമോ
കൈക്കൊണ്ടു പൊക്കേണ്ടു ഞാൻ?

മർത്യന്റെ കർത്തവ്യം എന്താണ്? ലൗകികചിന്തകൾ വെടിഞ്ഞു് ദുഡധ്യാനം കൊണ്ടു് ഹൃദയ

കമലത്തെ ഉയർത്തുകയോ, അതോ പൂങ്കാവിൽ ചെന്ന് നിലാവുപോലെ മനോഹരമായ പ്രിയാമുഖത്തെ പിടിച്ചുയർത്തുകയോ? എന്നാൽ പ്രകൃതിയിൽതന്നെ ലയിച്ച് മോക്ഷമടയാമെന്ന് സിദ്ധാന്തിക്കുന്ന ഒരു കൂട്ടരുണ്ട്. അവർ വിജ്ഞാനികളെന്ന തന്നെയാണ് കവിയുടെ മതം:—

പാരേ! രാപ്പകലെന്ന രണ്ടു കൂയും
തട്ടിത്തകർത്തുരുളുന്നോ
ദൂരെപ്പാഞ്ഞൊഴുകുന്ന കാലനദിതൻ
കല്ലോലകോലാഹലം
നേരേ പാർത്തവിമുഗ്ധനായ് ഭവതിയിൽ
ത്താനേലയിച്ചീടുവാ—
നാരേതും കരുതാതിരിപ്പവനവൻ
വിജ്ഞാനിയോ വിഡ്ഢിയോ?

അതിനാൽ പ്രകൃതിയിൽ കാണുന്ന സുന്ദരവസ്തുക്കൾ കണ്ട് ആനന്ദമടയുക എന്നുള്ളതാണ് മനുഷ്യന്റെ പ്രധാന കർത്തവ്യം. അവന്റെ മനസ്സിനെ അനുപദം ഉയർത്തുന്നതിനുള്ള ഉത്തമമാർഗ്ഗവും അതു തന്നെയാണ്.

അഞ്ചിതവർണ്ണോദാര ഭാവത്തിൽ പൊഴിയുന്ന ഐക്യത്തിന്റെ വിളംബരമായ പുഞ്ചിരിതിരഞ്ഞ് എന്തിനാണ് മർത്ത്യൻ വലയുന്നത്? അതു് ഉലകാകുന്ന ഗ്രന്ഥാഗാരത്തിലെങ്ങും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ പ്രകൃത്യാ കാവ്യലോലുപനാണല്ലോ. മന്ദതയാകുന്ന മാനസപ്രവൃത്തിയോ സുന്ദരമായ വസ്തു കണ്ടുണ്ടാകുന്ന നിവൃത്തിയോ കാംക്ഷിക്കുന്ന മർത്ത്യന് ഈ കാവ്യങ്ങളെ അതിശയിക്കുന്ന രസാത്മകതത്വം എന്താണുള്ളത്?

താഴമൗവൊളിച്ചിരി തൂകുന്ന ശീതൂവുണ്ട്
താഴത്തു, നിലാവേന്തും പൂന്തിങ്കൾ മുകളിലും

കാളിമകലരുന്ന ദുർദ്ദിനം പോലെയും കാളിയൻ കുടികൊള്ളുന്ന കാളിന്ദീഹ്രദം പോലെയും ഘോരവും വിഷിക്കുന്ന മർത്ത്യന്റെ വക്ത്രത്തിനും മന്ദസ്മേരം കലർന്ന ശിശുവിന്റെ വദനത്തിനും തമ്മിൽ എന്തു ഭേദമാണുള്ളതു്? ആ പുഞ്ചിരിയാകട്ടെ:—

ദൈവിക പരിശുദ്ധി തേടുന്ന ശിശുവിന്റെ
പൂവിടും മുഖത്തിങ്കലായതു പലപ്പോഴും
ബന്ധങ്ങളകന്നുള്ള യോഗിതൻ ഹൃദയത്തിൽ
ബന്ധുരമായ സത്വസംഹരണം പോലെ കാണാം.

മന്ദാക്ഷസുരഭിലമായ വധുവിന്റെ സുന്ദരമുഖത്തിലും അതു ചിലപ്പോൾ വിളങ്ങുന്നു. ഭോഗതൃഷ്ണയാൽ മാദനമധുപൂണ്ട രാഗവല്ലിയിൽ പൂത്ത പുത്തൻ മലർപോലെയാണത്രേ അതു് ശോഭിക്കുന്നതു്. പുഞ്ചിരി ആ ജന്മശുദ്ധമായ പുകഴിന്റെ വെണ്മചേർന്ന സൌജന്യ മുദ്രാവാക്യമാണു്. അതു് ആരോഗ്യലക്ഷ്മീവാസം കുറിക്കുന്ന വൈജയന്തിയാണു്! അതു് സ്നേഹത്തിനു് സ്നേഹം നിർമ്മിക്കുന്ന ഉപഹാരമാണു്. അതിന്റെ പരിധിയിൽ നിന്നു നോക്കുമ്പോൾ ഉലകാകവേ സുരലോകസന്നിഭമായിത്തീരുന്നു.

'എന്റെ വീണ' എന്ന കൃതിയിൽ കവി ഒരു സായംകാലത്തു് കായൽക്കരയിൽ ഇരിക്കവേ തനിക്കുണ്ടായ അനുഭവം വർണ്ണിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം സ്വന്തം വീണയുമായി വരുണാലയത്തിന്റെ വരഗോപുരത്തിൻ നേർക്കു് ഒരു മതിലിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. അപ്പോൾ അവിടെ സായാഹ്ന മന്ദാനിലനേറു പായുന്ന കൊച്ചോളങ്ങൾ മതിലിൽ അലയ്ക്കുന്ന ശബ്ദമല്ലാതെ അന്യശബ്ദങ്ങളൊന്നും ഇല്ല. ആ പ്രദേശം

പതിവിലും വിജനമായിരുന്നു. അതിനാൽ സ്വ മനോരഥം സാധിക്കാമെന്നോർത്ത് കവി സന്തോഷിക്കുന്നു. 'വീണ' കവിയുടെ 'മനസ്സാ'ണെന്നു സ്മരിക്കുക. ക്രമേണ സന്ധ്യാദേവിയുടെ മനോഹാരിതയിൽ കവി മുഴുകുന്നു:

ദ്യുതിയാൽ മൈതാനത്തെയൊന്നാകെക്കുളിർപ്പിച്ചു
പതിവായ് വരാറുള്ള സുന്ദരി വരുന്നായി.
മറയും മാർത്താണ്ഡന്റെയന്ത്യരശ്മികം തട്ടി
പ്പുരമെൻ വീണ വീണ്ടും പൂത്തനാംപോലെ തോന്നി.

പക്ഷികൾ ചേക്കേറുവാൻ പോകുന്നു. ഇതെല്ലാം കവി അക്ഷമനായി നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. വർണ്ണവൈചിത്ര്യം കലർന്ന അംബരം പൂണ്ട ആ മംഗലസ്വരൂപിണി അഥവാ സന്ധ്യാദേവി, കാറേററു ചിതറിയ മനോഹരങ്ങളായ കുറുനിര ചിന്നിയ മുഖത്തോടുകൂടി മന്ദമായിവന്നു. ദിവ്യമായ കാന്തിവിശേഷം ദിക്കെങ്ങും പ്രകാശിച്ചു. കായലിൽ വഞ്ചിയൂന്നിപ്പോയ വൃദ്ധൻപോലും തന്റെ പ്രായത്തിനതീതമായ കൌതുകം വെളിവാക്കി. ഈ കാഴ്ചകണ്ടു് കവി തന്റെ വീണ 'വീണിട്ടുമെട്ടുക്കാതെ' അൽപനേരത്തേയ്ക്കു നിന്നിമേഷനായി വാഴുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാഞ്ഛിതം സഫലമായി. ദേവിയാകട്ടെ വീണുപോയ വീണ തന്നെത്താനെടുത്തു പ്രീണനക്ഷമമായ ഏതോ ഗാനം ആരംഭിച്ചു. ആ ഗാനത്തിൽ ലയിക്കവേ കവിക്കു് വിശ്വവുമായി താദാത്മ്യം സിദ്ധിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ സുഖം ക്ഷണികമാത്രമാണു്. നോക്കുക:—

നിശ്ശബ്ദം മുഴുങ്ങുമാഗ്ഗാനത്തിൽ ലയിച്ചുഞാൻ
വിശ്വത്തോടേകീഭവിച്ചങ്ങനെയിരിക്കവേ,
വീണ്ടും ഞാൻ ഭാഗ്യക്ഷയംകൊണ്ടുടനുണർന്നുപോയ്
കണ്ടതെന്തപ്പോഴയ്യോ! ശൂന്യമാകാശമാത്രം.

തൽഫലമായി മുഗ്ദ്ധഗായികയെന്നമാത്രമല്ല ആ മുഗ്ദ്ധഗാനവും മറഞ്ഞു. വീണയാകട്ടെ അതിന്റെ സ്വസ്ഥാനത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങനെ ക്ഷണമാത്രകമായ ഒരു ആത്മസുഖം കവി അനുഭവിക്കുന്നു.

ശ്രീ. ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ് മിസ്റ്റിക് പ്രസ്ഥാനത്തിനു് ഒരു നല്ല സമ്പാദ്യം നൽകീട്ടുണ്ടു്. പ്രകൃത്യാ അന്തർമുഖനായ ഈ കവിയുടെ ഭാവനാവല്ലിയിൽ നിന്നും പൊട്ടി വിടർന്ന വിലസുന്ന ഒരു കുസുമതല്ലജമാണു് സൂര്യകാന്തി. ഇതിൽ കവി ശാശ്വതമായ സൌന്ദര്യത്തെ അഥവാ പരിശുദ്ധമായ സത്യത്തെ പ്രകൃതിയിലെങ്ങും കണ്ടു് സംതൃപ്തിയടയുന്നു. സൂര്യകാന്തിയുടെ ഓരോ ഇതളും മിസ്റ്റിസിസമായ കലർന്നതത്രേ. ഇതിലെ ആദ്യകൃതിയിൽ വിരഹിയായ ഇളംകാറ്റും വിനഷ്ടനായ പ്രേമസർവ്വസ്വത്തെ അന്വേഷിച്ചു നടക്കുന്നു. ഈശ്വരപ്രേമത്തിൽ മുഴുകി ഏകദേശം ഉന്മാദാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ച ജീവാത്മാവിന്റെ അനുഭവം ഇതിൽ കാണുന്നു—: 'ഹേ! സൂര്യകാന്തി! നീ എന്താണിങ്ങനെ നിർന്നിമേഷം എന്നെ നോക്കിനിൽക്കുന്നതു്? വല്ലതുംപറവാനുണ്ടോ?" എന്നാണു് ദിവാകരന്റെ ചോദ്യം. പുഷ്പത്തിനു് മറുപടിയൊന്നും പറവാനില്ല. ആനന്ദാശ്രു മഞ്ഞുതുള്ളിയാണെന്നും, അംഗവേപഥുവാർന്നതു് ലജ്ജാചാപലത്താലല്ല— കളിർകാറ്റിനാലാണെന്നും, അതു് നടിക്കുന്നു. തന്റെ പ്രേമം മൂകമായിത്തന്നെ ഇരുന്നാൽ മതി. ദിവാകരൻ വേണമെങ്കിൽ ഊഹിച്ചു കൊള്ളട്ടെ. തന്റെ സ്നേഹം ദിക്കാലാതിവർത്തിയായി ശോഭിക്കണമെന്നു മാത്രം.

'ദേഹമിന്നതിൻ മൂടിൽ ദഹിച്ചാൽ ദഹിക്കട്ടെ
മോഹനപ്രകാശമെന്നാത്മാവു ചുംബിച്ചല്ലോ.
വളരെപ്പണിപ്പെട്ടിണെന്റെമേൽനിന്നും ദേവൻ
തളരും സുരഭിതമാം കൈയെടുത്തതു നൂനം.'

ഇതേ ആശയംതന്നെ 'അന്വേഷണം' എന്ന കൃതിയിൽ ഇളംകാറ്റിന്റെ മറുപടിയിൽ കാണുന്നു. കാറ്റ് ചിരകാലവിരഹിതനായ പ്രേമസർവ്വസ്വത്തിന്റെ സ്മരണയാൽ ഉഴലുന്നു. അവൾ പോയതു് രാഗവിശ്വാസപരീക്ഷാർത്ഥമായിരിക്കുമോ?

"പേണിയന്നൊന്നോരണ്ടോ വെൺതാരമാരാപ്പൂ
വേണിയിൽ നിന്നൂർന്നു വീണിരുന്നിതുപോകെ;
കളനൂപുരാരവം കേട്ടജ്ഞാനയോപക്ഷി
ഗളനിഗ്ഗ്രഹാദമെന്നല്ലോ വിചാരിച്ചു!
കനകാംഗുലീയകമൂരിയിട്ടിരുന്നത—
ന്നിനബിംബമാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചു മൂഢൻ

....

അന്നതൊട്ടന്വേഷിപ്പു നാലുദിക്കിലും തെണ്ടി
എന്നുടെ കഥ മറന്നാരസ്വതന്ത്രചിത്തൻ."

ഞാൻ അന്വേഷിച്ചലയുന്ന ഓമൽ മിത്ഥ്യയാണെങ്കിൽ എന്റെ മാനസം ഇപ്രകാരം സ്മരണയാൽ ഉന്മത്തമാകയില്ലല്ലോ. എനിക്കു് മനഃശ്ശാന്തിയില്ല; വല്ല കാലത്തും എന്റെ ഓമലിൻസമീപത്തിൽ ചെല്ലാമെന്നുള്ള ആശയാണു് എന്റെ ശക്തി. 'അദൃശ്യപുഷ്പ'ത്തിൽ ആനന്ദസന്ദായകമായ പൂമണം കൊണ്ടു് ആകർഷിതനായ കവി അക്ഷമനായി തേടി നടന്നതിൽ വിണ്ണിലും മണ്ണിലും അതിനെ കാണുന്നില്ല. മാരുതൻ അതിന്റെ മണം വഹിക്കുന്നുമുണ്ടു്.

തൻനിഴലാലെ തിരോഹിതമായെഴും
തന്നിലെത്താരിനെ കാണുവനെങ്ങിനെ

എന്നാണു് കവിയുടെ സമാധാനം

ഇങ്ങനെ പ്രകൃതിയിലെങ്ങും ഈശ്വരസത്ത കണ്ടനുഭവിക്കുന്ന ജീവാത്മാവു് അതിനോടുള്ള ഐക്യകാംക്ഷവെളിവാക്കുന്നു

'എന്റെ വേളി' എന്ന കൃതിയിൽ കാലം ശിരസ്സിലണിയിച്ച മുല്ലമാലയും ധരിച്ചു് വിവാഹത്തിനു് സന്നദ്ധയായിരിക്കുന്ന വധു ജീവിതേശനെ പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന ജീവാത്മാവത്രേ. ക്രമേണ 'പതിതൻ പദന്യാസം' വൃന്ദത്തിൽ മാറ്റൊലിക്കൊള്ളുന്നു. അപ്പോഴാകട്ടെ,

കാൽവിനാഴിക കൂടി ഞാൻ പിറന്നൊരീവീട്ടിൽ
മേവിടാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ, ഇത്രവേഗമോ യാത്ര!

എന്നു സംശയിച്ച വധു:-

"സമയം വരുന്നേരം സർവശക്തമാക്കൈയിൽ
മമ ജീവിതം ക്ഷുദ്രം സസ്മിതം സമർപ്പിക്കാം."

എന്നു സമാധാനപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ സ്നേഹപൂർണ്ണമായി തന്നെനോക്കി വീർപ്പിട്ടുന്ന ജന്മഗേഹത്തോടു യാത്രചോദിപ്പാൻ അവൾക്കു് ഒച്ചപൊങ്ങുന്നില്ല. അന്നാണു് അതിന്റെ സൌന്ദര്യത്തെ അവൾ പൂർണ്ണമായി കാണുന്നതു്. അവളുടെ മനം പിളരുന്നു. വിരഹത്തിലാണല്ലോ ലാവണ്യം സമഗ്രമായും നിരവദ്യമായും കാണുന്നതു്. കവി ജീവിതത്തിലൊക്കെയും സത്തയും അസത്തയും തമ്മിലുള്ള സമാശ്ലേഷം ദർശിക്കുന്നു.

"നിമിഷംതോറും രൂപം മാറുന്ന മേഘത്തിൻ നേ—
ക്കുമിതോൽക്കണ്ണും നോക്കിനോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴും,
ഭാവവുമഭാവവുമവിഭാജ്യമായ് പോന്ന—
താവണം ജഗത്തെന്നു വാദിക്കയാണെൻ മനം"

ജീവിതം സദാ സ്വയം വേഷം മാറുന്ന മാറ്റത്തോടെ ഭ്രവിക്കും ഭാവഭേദമുണ്ടാകുന്നതാണു് അസഹ്യമായിട്ടു

ള്ളതു്. ആകാശം തിങ്കൾ മുതലായവയെ നോക്കി കൈ നീട്ടുന്ന ശൈശവത്തിന്റെ 'ദൂരദർശിനി' താരുണ്യം വന്നു് തട്ടിപ്പറിക്കുന്നു! യൌവനം വിശ്വത്തിലെല്ലാത്തിനും അൽപം അകന്നുനിന്നു് സുന്ദരപ്രകൃതിയുടെ സർവഭാവവും ലാളിക്കാറുണ്ടു്. മനുഷ്യന്റെ ഭാഷ അഭ്യസിക്കുവേ മറന്നുപോയ വിശ്വസുന്ദരഭാഷ വീണ്ടും ഗ്രഹിക്കാനാണു് കവിയുടെ താൽപര്യം:-

"അന്തിവന്നാകാശത്തിലക്ഷരം കുറിച്ചിട്ട
ച്ചെന്തളിർ കൈയാൽ; ദേവി മാറിനിന്നീടും മുൻപേ,
അപ്പോഴേ മിഴിതുറന്നുള്ള പൂക്കളും ഞാനും—
മൊപ്പമായതു നോക്കി വായിച്ചു ജാതോല്ലാസം
ജാലകാന്തികത്തോപ്പാബ് ഭാഷയിൽ പലകഥ
യാലപിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും സുഗ്രഹമതിൽ പിന്നെ
മഴയായ്, മരങ്ങളായ്, പൂക്കളായ്, ആംഗ്യം കൂടം
നിഴലായ് സംസാരിച്ചേനെല്ലാക്കുമൊരേ ഭാഷ.
മറന്നാൽ മറക്കട്ടെ മറവുള്ളതെല്ലാം തന്നെ
മറന്നു കഴിഞ്ഞോരീ ബ്ഭാഷ കൈവരുമെങ്കിൽ,"

പൈതൽ തന്നെയാണു് സഞ്ചിതസുകൃതൻ- അവൻ പരബാഷ്പമാകുന്ന ആറ്റിൽ ഓടിക്കളിക്കുന്നില്ല, തന്റെ കൊച്ചുതോഴനായ പൂവീഴുമ്പോൾ കരയുന്നു; അവൻ ആ സാമ്രാജ്യത്തിലെ മുടിചൂടാമന്നനാണു്; അവനു് മാമരം നിഴൽവിരിപ്പിടുന്നു; തുമലർ തല കുനിച്ചു് ആചാരം പറയുന്നു; വല്ലികൾ ഇലത്താളം പിടിക്കെ ചെടികൾ പൂംചില്ലയാൽ കൈകാണിച്ചു് നടനം ചെയ്യുന്നു.

പങ്കജഗീതത്തിലും പരമാത്മസ്പർശത്താൽ ശുദ്ധവാസന ഉളവാകണമെന്നത്രേ കവി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതു്.

ലബ്ധബോധമാം ജന്മദേശത്തിന്നിളക്കത്താൽ
ക്ഷുബ്ധമന്തരീക്ഷത്തിൻ ഉന്നിവാരമാം വീർപ്പാൽ

നിന്മുഖല്പസന്നിത്യസൌന്ദര്യം നകരുവാ-
നന്മുഖം നില്പ്പും നില്പിൽ നിന്നു ഞാനലയൊല്ല
ഉണരാവൂ നിൻ ദിവ്യ സ്പർശത്താലത്യുദ്ധ
പ്രണയാന്തരംഗത്തിൽ ശുഭ്രവാസനയിനി"

ഈ നിൽപിൽ നിന്നും കവി ഒരു കാലത്തും ഉലയുകയില്ലെന്നും ആ ദിവ്യസ്പർശത്താൽ ശുഭ്രവാസന അതിവേലം ഉണരുന്ന വിലസുമെന്നുമാണ് കൈരളിയുടെ പ്രതീക്ഷ.

രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ശ്രീ. കെ. കെ രാജാ ഒരു മാന്യസ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം മനുഷ്യന്റെ വിഷയാസക്തിയിൽ വിലപിക്കുന്നു; അത്മശൂന്യമായ പൌരോഹിത്യത്തെ പരിഹസിക്കുന്നു; പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തെ നിഷ്കൂർഷാപൂർവ്വം പരിശോധിച്ച് ആനന്ദമടയുകയും ചെയ്യുന്നു. പുണ്യജീവിതത്തിന്റെ മുടിചൂടിയ പാപത്തിന്റെ തിരുനാമമത്രേ 'പൌരോഹിത്യം!' അതു് അന്ധകാരാസനത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന സ്വർഗ്ഗമാർഗ്ഗത്തിൽ ചുങ്കം ചുമത്തുന്ന ഈ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അതിത്തികളെ ഇതാസത്യകല്ലോലങ്ങൾ തകർക്കുന്നു. ഇനി പുരോഹിതന്മാർ 'ചെങ്കോൽ' കരുതിപ്പിടിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

'ഈശ്വരാരാധനത്തിൻ മാർഗ്ഗത്തിൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ
ശാശ്വതനിരോധനക്കല്പന നടത്തൊല്ലേ'

എന്നാണു് നന്തനാരുടെ പ്രാർത്ഥന! ആദികാകാലത്തു് അരണ്യത്തിലെ അന്ധകാരാഭോഗത്തിൽ ആത്മചൈതന്യത്തിന്റെ വെളിച്ചം സന്ദർശിച്ച നമ്മുടെ ഗുരുകുലക്രുടസ്ഥന്മാരുടെ പാദരേണുവത്രേ നമുക്കാവശ്യം.

"പുണ്യപക്ഷങ്ങൾ വീശിപ്പറന്നീടണം സ്വാതന്ത്ര്യ
പൂർണ്ണമാമീ ലോകത്തിൽ നിന്നുനാമിപ്പോഠത്തന്നെ.

സൂര്യഗോളത്തിലേയ്ക്കു നമുക്കു പറന്നെത്താ-
മായുവിജ്ഞാനദീപമങ്ങതാ കത്തിട്ടുന്നു.
അവിടെത്തുക്കണം നമുക്കു പഠിക്കുവാൻ
നവമാം മഹാവിദ്യാലയമൊന്നടനീ നാം.''

ഇങ്ങനെയാണു് കവിയുടെ ചിന്താഗതി.

മലനു നോക്കട്ടെ മനുഷ്യനായവ
നനന്തമെന്നും കടവട്ടമല്ലയോ.
അചിന്ത്യതത്വത്തെയളന്നു വയ്പ്പാൻ
തുടന്നുവല്ലോ വിടുവിഡ്ഢിതന്നെ ഞാൻ.

എന്നു് ബാഷ്പാഞ്ജലിയിൽ വഴുതിവീണ കവി, 'വെള്ളിത്തോണി' എന്ന കൃതിയിൽ വീണ്ടും ഉന്നതപ്രദേശത്തെ ലാക്കാക്കി പുരോഗമിക്കുന്നു. പ്രപഞ്ചനീതി മറഞ്ഞുനിന്നു് പ്രപഞ്ചരേണം നിർവഹിക്കുന്ന ഏതോ തൂക്കെ കുറിച്ച കുറിമാനം ഈ പാരിൽ അങ്ങിങ്ങായി മിന്നുന്നു. അതു് ഏതുഭാഷയിലാണു്, അതിന്റെ അർത്ഥമെന്താണു്; ആവശ്യമെന്താണെന്നും മറും ഇന്നോളം ആരും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. അഥവാ എന്തിനാണു് ആ തൂക്കെവിളയാട്ടം വായിക്കുന്നതു്? അതു് അറിഞ്ഞു നടത്തിക്കാനായി അന്തിയും ഉഷസ്സും ഉണ്ടു. എല്ലായിടത്തും ഉത്സവം നടക്കട്ടെ എന്നായിരിക്കാം ആ കുറിമാനം.

അല്ലെങ്കിൽ പാരാവാരം ഉല്ലോലകല്ലോലങ്ങളാൽ ഇങ്ങനെ പെരുമ്പറതാക്കുമോ? ആരെങ്കിലും ദ്യോവിൽ ഇങ്ങനെ കൈവിളക്കു് നീളെ നിരത്തിക്കൊള്ളുമോ? ഒരു തിരുവുള്ളം തെളിയാനില്ലെങ്കിൽ പുല്ലുകൾ പച്ചപ്പട്ടു വിരിക്കുമോ? എന്തൊരു ബഹളം! എന്തൊരുത്സാഹം! എന്തൊരു വിസ്മയം! ലോകമൊന്നിച്ചിളകുന്നല്ലോ! അപ്രതിഹതലീലനായ് ജയിക്കുന്ന പൊന്നുതമ്പുരാന്റെ കല്പന നടക്കട്ടെ. എന്നാൽ:-

ഒരൊറ മണ്ണിൻ തരിയെയ്ക്കരിക്ക
മർത്ത്യന്റെ പാണ്ഡിത്യമറിഞ്ഞതില്ല.
പരന്ന വാനിൽ പലമട്ട പായും
ബ്രഹ്മാണ്ഡകാണ്ഡങ്ങളെയെന്തുചിന്നെ?

എന്നും കവി ഓർക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രകൃത്യാരാധനം പ്രത്യേകതരത്തിലുള്ള ഒന്നാണ്. ആനന്ദത്തിന്റെ അധിവാസസ്ഥാനമായിട്ടത്രേ അദ്ദേഹം പ്രകൃതിയെ വീക്ഷിക്കുന്നത്.

പ്രകൃതിയിൽ കാണുന്ന അനന്യാദൃശമായ സൌന്ദര്യം തന്റെ ഭാവനാസൃഷ്ടിയിൽ പതിക്കവേ തനിക്ക് അതിനെ വഴിയാംവണ്ണം പകർത്താനുള്ള അശക്തി കവി വെളിവാക്കുന്നതു നോക്കുക:—

"പൊന്തിർച്ചൊടിയെന്റെ നിശ്വാസത്തിനാൽ പൂതി
ഗന്ധിയാക്കുന്നില്ല ഞാൻ ചുംബിപ്പാൻ കൊതിച്ചാലും
പനിനീർ മലരൊളിപ്പുകവിഠം തലോടുവാൻ
നിലവില്ലതു വാടിപ്പോകിലെന്തിനെൻ ജന്മം?"

സൌന്ദര്യദേവത അതാ എഴുന്നള്ളുന്നു:—

വാരിജാലങ്ങൾ മാർഗ്ഗം തളിപ്പാനും
ഭേരിയടിപ്പാനും സഞ്ചരിക്കെ.
ആഴിയലയാൽ വിളിച്ചുകാണിക്കവേ
യുഷിയുമുഖിയായി നിൽക്കെ
മിന്നൽപ്പിണരിനാൽ തീർത്തോരപൂവ്വമാം
പൊന്നണിച്ചങ്ങല കോർത്തുകെട്ടി
ആയിരമായിരമണ്ഡചക്രങ്ങളു
മായിളകീടും മണിരഥത്തിൽ
അനന്തിയുഷസ്സുകളാപാടലങ്ങളാം
തൽ തുക്കരങ്ങളുമന്ദാമോദം
പൊന്തിച്ചു കോരിയിരുന്ന മായുമ—
നന്തവിമാനത്തിലാത്ത മൌനം
ഏറിയെഴുന്നള്ളുമങ്ങയെക്കണ്ടിപ്പോ—
ളേറിവരുന്ന കുതൂഹലത്താൽ
നേരെയാവിനൊരാഹ്ലാദമെന്നുള്ളി—
ലാരുനീയാരു നീ ലാവണ്യമേ!

ഇനി അതിന്റെമുന്നിൽ അഞ്ജലിബന്ധപൂർവ്വം നിന്നു് ആനന്ദമടയണമെന്നാണു് കവിയുടെ പ്രാർത്ഥന:-

"വിണ്മണിമുറ്റത്തു നീ കൈതുകാൽ കൊളുത്തുന്ന
പൊൻമണി വിളക്കകം തെളിഞ്ഞു വിളങ്ങുമ്പോഠം
മുന്നിൽ നിന്നഴകേ! നിൻ കേവലാമൂർത്തരൂപം
കണ്ണിമച്ചിടാതൊന്നു കാണണമതേ വേണ്ടൂ.
എന്റെ കൺവഴിവിട്ടു മാറിനില്ക്കുല്ലേ പാപ-
ത്തിന്റെ മുദ്രകണ്ടെന്നെ ദൂരത്തു വിലക്കൊല്ലേ."

"വാതൽ തുറക്കണേ" എന്ന കൃതിയിൽ, ഉലകിടം തമസ്സിൽ മുങ്ങിയ ഏകാന്തത്തിൽ തന്റെ പാഴ്കുടിൽക്കൊച്ചുവാതിലുൽ ആരോ മന്ദമായി മുട്ടുന്ന ശബ്ദം കവി കേൾക്കുന്നു. ഈ വ്യാമമാകുന്ന അങ്കണത്തിൽ സമ്മോദം ഓമനത്താരങ്ങളോടു ചേർന്നു് ആങ്ങുമിങ്ങും ലീലയാടിയ ഒരു ശിശുവല്ലേ ഇതു്? എന്തിനാണു് നിന്തിരുമേനി ഇതിനെ ബന്ധിച്ചതു്? കവാടം തുറന്നു് വീണ്ടും പഴയ ശൈശവം നൽകണമെന്നാണു് കവിയുടെ പ്രാർത്ഥന. ഇങ്ങനെ കവി സൌന്ദര്യലക്ഷ്മിയുടെ പള്ളിയോടമായ വെള്ളിത്തോണിയിൽ ചെന്നെത്തുന്നു. ആ തോണിയാകട്ടെ സിതമേഘശകലങ്ങൾക്കു നിരന്തരപ്രയത്നം കൊണ്ടും പിടികിട്ടുവാൻ സാധിക്കാത്തതാണു്. പ്രേമോന്മത്തനായ കവി അതിൽ എത്തിച്ചേർന്നു് അഴകിന്റെ ദ്യോതമായ ആശ്ലേഷമേൽക്കുന്നു:-

"ഇന്ദുവിൽ—അല്ലല്ലെന്റെ തോണിയി, ലനുരാഗ
സുന്ദരചാപല്യത്തോടൊഴുകുന്ന ഞാനിപ്പോഠം,
കൃത്യമെന്തകൃത്യമെന്തെനിക്കിന്നാനന്ദത്തിൻ
നിത്യമാധുരിമോന്തിച്ചാഞ്ചാടിയാടുന്നേരം
തളരും ഹൃത്തോടെന്റെ ജീവിതസർവ്വസ്വത്തിൽ
തളിർമെയ്യിൽ ഞാനൊന്നു ചാഞ്ഞുവിശ്രമിച്ചാലോ
തഴുകും പിടിത്തമെന്നോമനേ വിടില്ലെങ്കിൽ
തുഴയും തോണിക്കാരൻ ചിരിച്ചാൽ ചിരിക്കട്ടെ"

അമ്മയും മകനും എന്ന കൃതിയിൽ "പിതാവി
ന്റെ പൊന്നുടൽ" നാളിതുവരെ കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത പു
ത്രൻ, അദ്ദേഹം വരാതിരിക്കാനുള്ള കാരണം മാതാ
വിനോട് ചോദിക്കുന്നു. അമ്മയുടെ മറുവടി ഇപ്ര
കാരമാണ്:-

"കുരിശുരൂപത്തിന്റെ പിന്നിൽ നിന്നവന്റെ
തേങ്ങലോടുന്ന മന്ദനാദം
അരുകിൽ വന്നിൽ പെവിയോർത്തുകേൾക്കുമ
ച്ചാന്ദസംഗീതത്തിൻ മൌനനാദം
വിണ്ണിലും മേലേ നിന്നോമനേ! നിന്നുടെ
കണ്ണുപൂടത്തിൽ പതിക്കുന്നീലേ?
അവനാട്ടത്തുടത്തുന്നുണ്ടമ്മതൻ
കൊച്ചിനെക്കൊഞ്ചിയെടുത്തു പൊക്കാൻ"

ഇവിടെ അവൻ ഈശ്വരനും അമ്മ പ്രകൃതിയും പു
ത്രൻ മനുഷ്യനുമാണ്. മനുഷ്യാത്മാവു് പ്രകൃതിയിൽ
ഈശ്വരനെ തേടുന്നു. മകന്റെ മറുവടി നോക്കുക:-

"നിർണ്ണയമെങ്കിലെന്നവൻ വരുവോളം
കണ്ണടയ്ക്കാതെ കിടക്കുമീ ഞാൻ"

രഹസ്യവാദം ലിങ്ങ്മാത്രമായി നിഴലിച്ചു കാ
ണുന്ന ഒരു കവിയിത്രിയത്രേ നാലപ്പാട്ട് ബാലാമണി
അമ്മ. "അമ്മ" എന്ന കൃതിയിൽ പ്രകൃതിയുടെ ഓ
മനസ്സുതാനമായ പിഞ്ചുബാലന്റെ പ്രഭാഷണം മുഖേ
ന ഈ മഹതി നമുക്ക് ഒരു നവലോകം തുറന്നുതരു
ന്നു. അഭിജ്ഞരെന്നഭിമാനിക്കുന്ന നമ്മെക്കാൾ പി
ഞ്ചുപൈതൽ ഈശ്വരനോടെത്രമാത്രം അടുത്തിരി
ക്കുന്നുവെന്നുള്ള തത്ത്വമത്രേ ഈ കൃതിയിൽ പ്രധാന
മായി പ്രതിപാദിക്കുന്നതു്. ബാലനിൽ താരതമ്യേന
ഈശ്വരസത്ത അധികമായി വിളങ്ങുന്നു. എന്നാൽ
ബാഹ്യലോകതല്പരരായി ജീവിക്കുന്ന നമുക്ക് അവ

നിലുള്ള സഹാരസ്യം കണ്ടറിയാൻ സാധിക്കയില്ല. ആത്മചിന്തനകൊണ്ടേ അതു് സാധ്യമാകയുള്ള. മകൻ കളികഴിഞ്ഞു് ഓടിവന്നു് ഇളയകുഞ്ഞു് കിടക്കുന്ന തൊട്ടിലിന്മേൽ ചാഞ്ഞു് അതിനെ ചുംബനംചെയ്യാനൊരുങ്ങുവേ അവനെ ശാസിക്കാനൊരുങ്ങിയ മാതാവു് ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ തന്റെ അവിവേകമോർത്തു് പാശ്ചാത്തപിക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്.

ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ എന്ന കൃതിയിൽ രഹസ്യവാദമായ കുറെക്കൂടി വെളിവായി കാണുന്ന ക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി കൃഷ്ണാർച്ചന നടത്തുന്ന മാതാവിനോടു് ഹൈതൽ പറയുന്നു:- "അമ്മേ! ഇവിടെ കൃഷ്ണനെ കാണുന്നില്ലല്ലോ, ഓടക്കുഴൽ നാദവും കേൾക്കുന്നില്ല. നാം വരുന്നവഴി ഒരു ബാലനെ കണ്ടില്ലേ? അവനാണു് കൃഷ്ണൻ. കൈയിൽ ഓടക്കുഴലുമുണ്ടു്. ആ ഗാനം എന്നെ ആകർഷിച്ചു. നമുക്കു് ആ ഭിക്ഷുബാലന്റെ അടുത്തേക്കു പോകാം."

ഒരിദ്രന്മാരുടെ നെടുവീർപ്പുകളിൽ ഈശപ്രസത്ത സന്ദർശിക്കുന്ന സഭാവമാണു് ഇവിടെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതു്.

രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനത്തിൽപെട്ട ഒരു ഗദ്യകൃതിയാണു് ശ്രീ: നാരായണക്കുറുപ്പിന്റെ ആത്മഗീതം. സരളങ്ങളായ ചെറിയ വാചകങ്ങൾ കലർന്ന ഒരുതരം ഗദ്യം അടുത്തകാലത്തു് മലയാളത്തിൽ നടപ്പായിട്ടുണ്ടു്. നമ്മുടെ ഗദ്യരീതി അതിന്റെ ഉത്ഭവകാലത്തു് ഏതാണ്ടു് ഇതേ ഛായയിലുള്ളതായിരുന്നു. സംസ്കൃതവരൻ അവളെ പരിണയിച്ചതോടുകൂടി അവളുടെ പ്രകൃതത്തിനു മാറ്റം വന്നു. ദീർഘസമസ്തപദങ്ങളും അവൾ യഥേഷ്ടം കൈകാര്യംചെയ്തു. ഇങ്ങനെ

ആവശ്യത്തിലധികം സംസ്കൃതപദങ്ങൾ കലർത്താനുള്ള തെക്കരുടെ സംരംഭത്തെ വടക്കർ അന്നുമുതൽ പ്രതിഷേധിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. അതാണു് വടക്കൻ മലയാളത്തിനു് സരളത എന്ന വിശിഷ്ടഗുണം പൊതുവേ കണ്ടുവരുന്നതു്. അപ്പൻതമ്പുരാന്റെ ഗദ്യരീതി ഇതിനു് ഒരു നല്ല ഉദാഹരണമാണു്. മിസ്റ്റിക് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളവർ തങ്ങളുടെ വാസനാവിശേഷമനുസരിച്ചു് പദ്യത്തിലും ഗദ്യത്തിലും പ്രവർത്തനം നടത്തി. വാല്മീകി നിഷാദനെ ശപിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഛന്ദശ്ശാസ്ത്രം പഠിച്ചിരുന്നുവോ എന്നു് ചിന്തിച്ചു് തല പുണ്ണാക്കീട്ടാവശ്യമില്ല! നാദമയമായ ജഗത്തിലെങ്ങും ഈശ്വരനെ സന്ദർശിച്ചു് ഗാനം ചെയ്യുന്ന മിസ്റ്റിക് ഛന്ദോനിയമത്തെപ്പറ്റിയൊന്നും ചിന്തിക്കാറില്ല. വാസനാകവികൾ ഛന്ദസ്സിനെപ്പറ്റി മുൻകൂട്ടി കരുതിയല്ല കവിത ചമയ്ക്കുന്നതു. സംഗീതമയമായ അവരുടെ മനസ്സിൽനിന്നും ഉൽഗളിക്കുന്ന കവിത വൃത്തനിബന്ധനയിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരുന്നുവെന്നു മാത്രം. വൃത്തലക്ഷണം പഠിച്ചു് ലഘുഗുരുക്കൾ തിട്ടപ്പെടുത്തി കവിത നിർമ്മിക്കുന്നവരെ പദ്യകൃത്തുകൾ എന്നു പറഞ്ഞു് വേർതിരിച്ചു നിറുത്തേണ്ടതാണു്. വൃത്തബന്ധത്തെ അനുസരിക്കുന്നതു് ഒരു ക്ലേശമായി തോന്നുന്നവരുണ്ടാവാം. അതു് വാസനാകവികളെയും വിശേഷിച്ചു് മിസ്റ്റിക് കവികളെയും അശേഷം ബാധിക്കയില്ല. അവർ ഗദ്യത്തിലോ പദ്യത്തിലോ എഴുതിക്കൊള്ളട്ടെ. അവരുടെ ഹൃദയനൈർമ്മല്യം അനുസരിച്ചു്—അഥവാ ലോകചക്രഭ്രമണത്തിന്റെ മൂലമന്ത്രശ്രുതിയിൽ ലയിച്ചു്. അനുരണനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അവരുടെ ശക്തിവിശേഷമനുസരിച്ചു്-അവരുടെ കൃതികൾ രൂപം ധരിക്കും.

അല്ലാതെ അവർ ഒരു പ്രത്യേകതരം ഗദ്യമോ പദ്യമോ സ്വീകരിക്കണമെന്നു പറയുന്നതു്, നാടകത്തിൽ സംഗീതം അനാവശ്യമാണെന്നു പറയുന്നതുപോലെ അസംബന്ധമായിരിക്കുമെന്നതേ എനിക്കു തോന്നുന്നതു്.

മിസ്റ്റിക് കാവ്യം സാധാരണക്കാക്കു് സുഗ്രഹമായിരിക്കാൻ പാടില്ലെന്നുള്ള ധാരണ ഒരു മിസ്റ്റിക്കിനു് ഒരിക്കലും പാടില്ല. അങ്ങനെയൊരു സംരംഭം നമ്മുടെ ചില മിസ്റ്റിക്കുകളിൽ കാണുന്നുണ്ടു്. അതു് അനാശാസ്യമാണു്. പരമാത്മരസമാകുന്ന മധു ആസ്വദിക്കുന്ന ഒരാളിനു് അതു് മറ്റുള്ളവക്കും യഥേഷ്ടം പകർന്നുകൊടുക്കാനാണു് താല്പര്യമുണ്ടാവുക. അതു് മറ്റുള്ളവരിൽനിന്നു് ഗോപ്യമായി സൂക്ഷിക്കണമെന്നു് നിഷ്ഠയുണ്ടായിരുന്ന ആ ദുഷിച്ച പൌരോഹിത്യം മിക്കവാറും ചരമഗിരിയിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഇനി വീണ്ടും അതിനെ ക്ഷണിച്ചു വരുത്താതിരുന്നാൽ മതി. രഹസ്യവാദിക്കു് രഹസ്യമായൊന്നുമില്ല. രഹസ്യം പരസ്യമാക്കാനാണു് അയാളുടെ ആഗ്രഹം. ഈശ്വരനും ലോകവും പ്രകൃതിയും എല്ലാം ഒരു മനോഹരമായ ശ്രുതിയിൽ ലയിക്കണമെന്നാണു് അയാളുടെ താല്പര്യം. മനഃപൂർവം അപസ്വരം സൃഷ്ടിക്കണമെന്നല്ല, പ്രത്യുത വല്ല അപസ്വരവുമുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെയുംശരിപ്പെടുത്തിഎല്ലാം ആ നാദസ്വരൂപനിൽലയിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ളമാർഗ്ഗമാണു് അയാൾ ആരായുന്നതു്. ആ സമാരംഭത്തിൽ അയാൾ രോഗദാരിദ്ര്യാദികളിൽപ്പെട്ടു് ഉഴലുന്ന സഹോദരങ്ങളെക്കണ്ടു് നെടുവീർപ്പിട്ടേയ്ക്കാം. അവിടെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നും മിസ്റ്റിക് നിലംപതിച്ചുപോയെന്നു് കുറ്റപ്പെടുത്തേണ്ട ആവ

ശ്യമില്ല. ഒരു ശിശുവിനെപ്പോലെ ആ പരമപരിശുദ്ധൻ പൊരിയുന്ന മധുരാലാപം ചിലപ്പോൾ അവ്യക്തമായേയ്ക്കാം, എന്നാല്ലാതെ അതു് മറവുള്ളവക്കു ദുർഗ്രഹമായിരിക്കത്തക്ക ഗ്രന്ഥാത്ഥങ്ങൾ കലർന്നതായിരിക്കണമെന്നു് യാതൊരു നിർബന്ധവുമില്ല. അതുകൊണ്ടു് എല്ലാവരേയും രസിപ്പിച്ചു് അവരുടെ സ്ഥിതി ഉയത്തുകയാണു് മിസ്റ്റിക്കിന്റെ ശ്രമം. നാരായണക്കുറുപ്പിന്റെ ആത്മഗീതത്തിൽ "കരുതിക്കൂട്ടി" യെന്നപോലെയുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥാത്ഥസഹഭാവം ഉണ്ടോ എന്നു് സംശയിക്കുന്നു. പ്രകൃതിയുടെ രാമണീയകവും ആധ്യാത്മഭാവവും അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം ദർശിക്കുന്നു:—

"പുലരിയുടെ കടാക്ഷവീക്ഷണം എന്റെ മേൽ പതിയുക പുത്തരിയല്ല. അവളുടെ മൃദുലാധരോഷ്ഠങ്ങൾ അൽപമൊന്നു വിടർത്തിയപ്പോൾ, അതിനെ അനുകരിപ്പാൻ എത്രയെത്ര കുസുമങ്ങൾ ബദ്ധപ്പെടുന്നു! താമരപ്പൂക്കൾ, സൌന്ദര്യത്തിന്റെ നിറകുടങ്ങൾ."

ആ പുഞ്ചിരിപ്പൂനിലാവിൽ എന്റെ മനം തുള്ളിക്കളിച്ചു! ആ ആനന്ദപ്പുഴയിൽ എന്റെ ഹൃദയം ആറാടി! ഞാൻ സർവവും മറന്നു! ഞാൻ എന്നെത്തന്നെ മറന്നു!

ഇതിന്റെ ഫലമായി പച്ചിലകൾ തുവെള്ളിത്തളികകളായും, മണൽത്തരികൾ തേജോഗോളങ്ങളായും തൃണാഗ്രസലിലങ്ങൾ നക്ഷത്രങ്ങളായും മാറുന്നു."

എന്നാൽ ഈ കോമളിമയുടെ മറുവശവും കവി ദർശിക്കുന്നു:— "അജ്ഞതയുടെ അഗാധതയിൽ നിന്നുതന്നെ ഉയരുന്ന ജ്ഞാനതൃഷ്ണയെ ചുട്ടുനശിപ്പി

ക്കാൻ മൂഢനായ മത്സ്യൻ ശ്രമിക്കുന്നു! പ്രകൃതിയിൽ കാണുന്ന ബീഭത്സസൃഷ്ടികളെല്ലാം അവന്റെ കുടില ബുദ്ധിയുടെ പ്രതിഛായകളാണത്രെ!"

ഇങ്ങനെ ലോകത്തിന്റെ പ്രകാശമാനവും അന്ധകാരമയവുമായ രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ കണ്ടു ഗ്രഹിച്ച കവി പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തെ ആചാര്യതേജനെ ഡംഭികരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതും ക്രമേണ കൊഴിഞ്ഞുപോകുന്നതായിട്ടാണ് കവിക്കു തോന്നിക്കുന്നതു്!

മേൽപറഞ്ഞ ഗദ്യരീതിയിൽ എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മറെറാരു കൃതിയാണു് പൊൻകുന്നം വക്കിയുടെ 'തിരുമുൽക്കാഴ്ച.' ഇതിനെ മിസ്റ്റിക് കൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പരിഗണിക്കാമെങ്കിലും സദാചാരബോധനം പ്രകടമായികാണുന്ന ഒരു സ്വഭാവവും ഇതിൽ ചില ഭാഗങ്ങളിൽ കാണുന്നു. അവിടെയൊക്കെ പരമാത്മാവിന്റെ പരിമളമനുഭവിച്ചു് പരമാനന്ദമനുഭവിക്കുന്ന ഒരു രഹസ്യവാദിയെയല്ല, പ്രത്യുത ഒരു തത്ത്വോപദേഷ്ടാവിനെയാണു് നാം കാണുന്നതു്. ഉദാഹരണമായി കർഷകൻ എന്ന വിഭാഗത്തിൽ ഗ്രാമജീവിതം നഗരജീവിതത്തെക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമാണെന്നു സാധിക്കാനാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രമം:–

അത്യന്തമനോഹരമായ പ്രഭാതത്തിൽ കവി ഒരു ചൈതന്യസ്ഫുരണം ദർശിച്ചു് സനാതനമായ ആ ഈശ്വരവിലാസത്തിൽ കോൾമയിർക്കൊണ്ടു് നിൽക്കുന്ന പ്രപഞ്ചതലത്തെ വീക്ഷിച്ചു് ആനന്ദമടയുന്നു. കവിതാകാമിനിക്കു് മാത്രമേ തന്റെ പിപാസ ശമിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കയുള്ളൂ എന്നു് കവി ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുന്നു. മാതാവിന്റെ അങ്കത

ലത്തിൽ നൃത്തം ചെയ്യുന്ന ഓമനപ്പൈതലെന്നോണം കവി ജന്മഭൂമിയോടുചെയ്യുന്ന അഭ്യർത്ഥന നോക്കുക:—

"അമ്മേ ഭുവനപാവനി! സുകൃതദായിനി! നമസ്കാരം. എന്റെ കൊച്ചുപൂവാടിയിലെ, ഏറ്റവും നല്ല മലരുകൾ ഞാൻ അവിടുത്തെ തൃപ്പാദങ്ങളിൽ അർപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ദേവീ! പക്ഷെ ഈ പൂക്കൾ നിർഗന്ധങ്ങളായിരിക്കാം, വാടിത്തളർന്നവയായിരിക്കാം. എങ്കിലും എന്റെ അർച്ചനയുടെ ആത്മാർത്ഥതയെ ചോദ്യം ചെയ്യുവാൻ അവിടുത്തേയ്ക്കു സാധിക്കയില്ല."

കവികുശലനായ വെണ്ണിക്കുളം ഗോപാലക്കുറുപ്പിന്റെ 'അന്വേഷണ'ത്തിൽ മംഗളപ്രഭാതത്തിന്റെ മാധുര്യലഹരിയിൽ കൊച്ചോടക്കുഴലൂതും കോമളാകാരനെത്തേടി വലയുന്ന നായികയുടെചിത്താംബുജത്തിലെ തേനൊഴുക്കിങ്ങനെയാണു്:—

"ഉണ്ണിയായ് മമാംശം നീയെന്നപോൽ
തപദംശം ഞാൻ
നിന്മനോമുകുരത്തിൽ കാണ്കെ നീ
യെന്നെബ്ഭദ്രേ!"

'ഉൽക്കലിക'എന്ന കവിതയിലാകട്ടെ നാഥനിലയത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്ന നായിക അവിടത്തെ ഭാഷാവശമില്ലാഞ്ഞും കാവൽക്കാരെ ശങ്കിച്ചും ഉൽകണ്ഠിതയാകുന്നു. നാലു വാതിലുകളിൽ ഏതിൽക്കൂടിയാണു് കയറേണ്ടതെന്നും അവൾക്കു് നിശ്ചയമില്ല. നാഥന്റെ പാദത്തിലർപ്പിക്കാനായി മാലകെട്ടാനുള്ള നല്ല പൂക്കളും അവളുടെ കൈവശം ഇല്ല. നിർഗളമായ ഗാനപീയൂഷത്താൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ആനന്ദമരുളാൻ അവളുടെ കണ്ഠം ശീലിച്ചിട്ടുമില്ല.

നാഥന്റെ നാമങ്ങളുച്ചരിച്ചു് ധാരധാരയായി ആനന്ദബാഷ്പം ചൊരിഞ്ഞുനിൽക്കാനേ അവൾക്കു കഴിവുള്ളൂ. ആ പൂമച്ചിലെ പുഷ്പഗന്ധം അന്തരീക്ഷമെങ്ങും വ്യാപിക്കുമ്പോൾ നാഥന്റെ തേജസ്സോമം അവളിൽ അൽപാൽപമായി പ്രസരിക്കുമ്പോൾ നായിക എങ്ങനെ സമാധാനപ്പെട്ടും! ആ 'മാനനീയാത്മാ'വിന്റെ മുന്നിലേയ്ക്കോടിച്ചെന്നു് സ്വയം സമർപ്പിച്ചു് അവൾ സംതൃപ്തയാകുന്നു.

ഏവംവിധംതന്നെ "പ്രതീക്ഷ"യിൽ നാഥൻ എഴുന്നള്ളുന്ന അവസരത്തിൽ നായികയ്ക്കു് ആനന്ദം അമർത്തുവാൻ സാധ്യമല്ല. തന്റെ കരൾത്തടത്തിലെ പ്രേമധാരകൾ കൊണ്ടു് അവൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദം കഴുകിക്കും. പൂളകങ്ങളാകുന്ന പൂക്കൾ അർച്ചിക്കും. ഉപചാരവാക്യമോ മൌനം മാത്രം! നാഥന്റെ തൃപ്പാദരജസ്സിനാൽ അവളുടെ അന്തർഗേഹം അസ്തകൽമഷമായിത്തീരുമെന്നു് അവൾക്കു് ഉത്തമവിശ്വാസമുണ്ടു്.

ഈമാതിരി ഭാഗങ്ങളിൽ കവിയുടെ പരമാത്മാന്വേഷണപ്രസക്തി വെളിവാകുന്നുണ്ടു്.

പ്രകൃതിദേവിയുടെ കൂർവദനാംബുജം കാണാഞ്ഞുഴലുന്ന കീഴ്കുളം രാമൻപിള്ളയ്ക്കു് അവളുടെസന്നിധാനമത്രേ പരമോത്സവം. പൂനിലാവണിവെൺപട്ടു ചാത്തിയും വാർമഴവില്ലാകുന്ന രത്നകാഞ്ചിയിണക്കിയും, സാരശോഭകലർന്ന വക്ഷസ്സിൽ താരഹാരമിളക്കിയും, മുകിൽമാലയാകുന്ന മൂടുകുന്തളൊതുക്കിയും പയോരുഹലാക്ഷയാൽ പദമിനുക്കിയും പനിനീർമലർമയമായ തങ്കക്കവിളൊളിവീശിയും, തിങ്കളാകുന്ന മണിദർപ്പണം മെല്ലെ നോക്കി

യും പിഞ്ചുഭാസ്സുരകാന്തിയാകുന്ന പുഞ്ചിരിപ്പൂ പാകിയും, പൂങ്കുയിലുകളുടെ കളസ്വനമാകുന്ന കുളിർകൊഞ്ചൽ തൂകിയും ആ നിത്യലാവണ്യധാമം മുന്നിൽവന്നനുഗ്രഹിച്ചാൽ മാത്രമേ കവിക്ക് ചരിതാർത്ഥനാകാൻ തരമുള്ളൂ. ജഗൽപ്രഭവിന്റെ സുഷമാവിലോലമായ പ്രേമമയസ്വരൂപം നിമിഷംതോറും സ്പഷ്ടമായിക്കാൺമാൻ കവി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. "അങ്ങയുടെ മഹത്വസാരം വിളിച്ചുപറയുന്ന പൊൻവർണ്ണങ്ങളായി താരങ്ങളെ ഞാൻ കാണുമാറാകണം. ഉഷസ്സിലുള്ള വിഹംഗനാദം പ്രപഞ്ചലക്ഷ്മിയുടെ ഭഗവൽപ്രഭാസാമഗാനസംഗീതസുഖം തരണം. അങ്ങയുടെ സൌഭഗപ്പാലാഴിയിൽ നിന്നും ചിന്നിത്തെറിച്ച ഒരു ശകലം മാത്രമാണ് വാർതിങ്കൾ എന്നുള്ള ബോധം എന്നിൽ പുലരണം. ബാലസൂര്യന്റെ കിരണങ്ങളിലും മിഴിച്ചുനോക്കുന്ന ജലത്തിലും കളിച്ചുനിൽക്കുന്ന തളിരിലും അങ്ങയുടെ പാദകാന്തിക്കതിർതന്നെ കാണുമാറാകണം. വിശ്വം വെളുപ്പിക്കുന്ന വെണ്ണിലാവാകട്ടെ, അങ്ങ് ചരാചരങ്ങൾക്കു ചെയ്യുന്ന വാത്സല്യപീയൂഷരസാഭിഷേകം വെളിവാക്കട്ടെ. പൊഴിയുന്ന നീരകണത്തിലും മന്ദമാരുതനിലും അങ്ങയുടെ കാരുണ്യവിലാസം ദർശിക്കാൻ ഇടയാകട്ടെ." ഇങ്ങനെ പ്രപഞ്ചമെങ്ങും വിലസുന്ന ഈശ്വരമഹത്വം വേണ്ടപോലെ ദർശിക്കാൻ കവി വെമ്പൽകൊള്ളുന്നു.

'എവിടെയും കാൺമൂ, മഹിതമായൊരു
പരമാനന്ദത്തിൻ നിഴലാട്ടം
ഹതഹൃദയമേ! സതതം നീ മാത്രം
കടനഗത്തത്തിലടിയുന്നോ'

എന്നിങ്ങനെ പ്രപഞ്ചത്തിലെങ്ങും സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപന്റെ പ്രതിബിംബം കണ്ട് സന്തുഷ്ടിയടയുകയും, അതേസമയംതന്നെ ലോകത്തിലുള്ള അനീതികൾ അനുഭവപ്പെട്ട് നെടുവീർപ്പിടുകയും ചെയ്യുന്ന ചങ്ങമ്പുഴ കൃഷ്ണപിള്ള മിസ്റ്റിക് സാഹിത്യത്തിൽ ഒരു മാന്യസ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നു. ഭാവതരംഗിതമായ ഒരു ഹൃദയത്തിന്റെ തിരത്തള്ളൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ അനുസ്യൂതമായി കാണാം. ലോകത്തിൽ പ്രകടമായി കാണുന്ന അനീതികൾ ഉർശിച്ച് കവിയുടെ മനം കലങ്ങുന്നു.

* "ഇല്ലില്ല ലോകമേ! നിന്നോടൊരിക്കലും
പൊല്ലില്ല ഞാനൊരു നന്ദി പോലും
വേണെങ്കിലെന്നെ നീ മേലിലുമിങ്ങനെ
വേദനിപ്പിച്ചു രസിച്ചുകൊള്ളൂ!
ഹാ! നിന്റെ കൈയിലെ കൂർത്ത മുള്ളൊക്കെയെൻ
പ്രാണനിൽ കുത്തിത്താഴ്ത്തുകൊള്ളൂ!"

എങ്ങിങ്ങനെ 'ലോകനീതി'കളോട് വിദ്വേഷം പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന കവി, അതൊക്കെ പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് ഫലമില്ലെന്നോർത്ത് വീണ്ടും വിലപിക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ ഈ നിരാശ ഉച്ചനിലയിലെത്തി:-

* "പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുകൊണ്ടിതെരുവിൽ
ഒറ്റയ്ക്കിതാ ഞാനിരുട്ടത്തു നിൽപൂ."

ഈ വിലാപം ഒരു രഹസ്യവാദിയിൽ സംഗതമാണോ എന്നൊരു സംശയത്തിനു് അവകാശമുണ്ട്. എന്തെന്നാൽ ഉപകാരത്തിനു പകരം അപകാരം കിട്ടിയാൽ അയാൾ അതൊരനുഗ്രഹമായിട്ടേ കരുതുക

---

* ചിതറിയചിന്ത

* തകർന്നമുരളി

യുള്ള. അപകാരം ലോകപരിജ്ഞാനവിഷയത്തിൽ ഒരു സമ്പാദ്യമല്ലേ? പ്രത്യുപകാരം കേവലം ഒരു വാണിഭമേ ആകുന്നുള്ളൂ. പെരുകും വിരോധമുള്ള അരിയിലും അരിശം തോന്നാതെ ഒരുവൻ ചെയ്യുന്ന ഉപകാരമത്രേ യഥാർത്ഥമായ ഉപകാരം. ഈ വിശിഷ്ടജ്ഞാനം നാം മേൽപറഞ്ഞ അനുഭവത്തിൽ നിന്നാണല്ലോ പഠിക്കുന്നതു്. അങ്ങനെയിരിക്കെ അപകാരം നിറഞ്ഞ ലോകത്തോടു് നമുക്കു് നന്ദിയല്ലേ തോന്നേണ്ടതു്? അപകാരം പോലെ നമ്മെ ക്ഷമാഗുണം അഭ്യസിപ്പിക്കുന്ന ഗുരുവുണ്ടോ? എന്നാൽ നമ്മുടെ കവി പ്രപഞ്ചമെങ്ങും മഹിതമായ ഒരു പരമാനന്ദത്തിന്റെ നിഴലാട്ടമെങ്കിലും കാണുന്നുണ്ടെന്നു സമാധാനപ്പെടാം.

മനുഷ്യനെ ജനനമരണശൃംഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചിരിപ്പിക്കുകയും തേങ്ങിക്കരയിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ജീവിതത്തിന്റെ തത്ത്വം മനുഷ്യർ നാളതുവരെ മനസ്സിലാക്കീട്ടില്ലത്രേ. തേജോഗോളങ്ങളും അതിന്റെ സ്പർശനക്രമമൊപ്പിച്ചു് മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. മരണം ജീവന്റെ കണ്ണുചിമ്മലാണു്. സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങൾ അതിന്റെ ഗാനത്തിൽ ക്രമീകൃതഗതിഭേദങ്ങൾ മാത്രമാണു്. അതിനാൽ:—

> "വ്യാമോഹം മൂലമെന്നെയളക്കാൻ തുനിയായ്ക നീ
> സ്വമയില്ലെനിക്കപ്രമേയമാണെന്നാകാരം,
> സസംപൂഹം മമ ഗാനമാസ്വദിച്ചെന്നാൽ പോരും
> നിഷ്ഫലം വ്യാഖ്യാനിക്കാനുദ്യമിക്കായ്ക നീ നിരന്തരം."

എന്നാണത്രേ ജീവിതം നമ്മെ ഉപദേശിക്കുന്നതു്.

മിസ്റ്റിക് കവികൾ മരണത്തെ ഒരു ശുഭമുഹൂർത്തമായി കരുതി ആനന്ദം കൊള്ളുന്നു. ചങ്ങമ്പുഴയുടെ മതമനുസരിച്ചു് മനുഷ്യാത്മാവിന്റെ യഥാർത്ഥകാമ

കൻ മരണമാണു്, ആ സുകുമാരനെ ഈ പ്രണയ പരവശ കാത്തുനിൽക്കുന്നു. ലോകജീവിതം ശോക പൂരിതമാണു്; വ്യർത്ഥമായ ആശകളാൽ നിബദ്ധമായ ഒരു മായാസ്വപ്നമാണു്. അതിലെ രാത്രി ഓരോ നായി മീട്ടിനോക്കിയതിൽ കവി പറയുന്നു:- 'ഈ വീണ ഗാനശൂന്യമത്രേ. എന്റെ യത്നം വിഫലം. ഭാവിയുടെ ചുടുതീയിൽ പൂഞ്ചിറകു കരിഞ്ഞു് പിടയേണ്ട പൂമ്പാറ്റയാണു് എന്റെ ചിത്തം. മരണമാകട്ടെ എന്നെ സ്നേഹപുരസ്സരം ക്ഷണിക്കുന്നു. ഈ ക്ഷണനത്തെ ഞാൻ അനാദരിക്കാൻ പാടില്ല. വേഗത്തിൽ ചെന്നു് എന്റെ പാനപാത്രം കൈയിൽകൊടുക്കട്ടെ. കഷ്ടം! ഞങ്ങളുടെ പ്രഥമാശ്ലേഷത്തിനുള്ള ആ മംഗളരംഗം കേവലം മടിയാൽ വൈകിച്ചല്ലോ. ആ സംഗമമുഹൂർത്തം നിത്യശാന്തിഭവും സംഗീതമയവുമത്രേ." ഇങ്ങനെ കവിക്കു് മരണത്തോടുള്ള കൗതുകം 'അന്ത്യസമാധാനം' 'അതിഥി,' എന്ന കൃതികളിലും ശ്രോയമാണു്.

പ്രകൃതിവിലാസം കവിയെ ബലാലാകർഷിച്ചു് ചിന്താധീനനാക്കുന്നു. പ്രാക്തനകാലം മുതൽക്കുതന്നെ ഭാരതീയകവികൾ മനുഷ്യനും പ്രകൃതിയുമായുള്ള ദൃഢമായ വേഴ്ച വെളിവാക്കീട്ടുണ്ടു്. * പ്രകൃതി

---

* Indian philosophy regards all we see in nature as illusive phenomena and declares that the only reality is the divine Essence. So Indian art is striving always to realise something eternal and to bring down to earth something of the beauty of the things above. The highest type of beauty is to be sought, not in imitation of human or natural forms, but to suggest something more subtle than physical beauty."

Kokileswara Sastri.
(A brief history of Sanskrit literature)

യോട്ടുള്ള പാശ്ചാത്യരുടെയും പൗരസ്ത്യരുടെയും മനോഭാവം ഏറെക്കുറെ ഭിന്നമാർഗ്ഗങ്ങളെ അവലംബിച്ചുകാണുന്നുവെന്ന മുൻപു് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. പാശ്ചാത്യരാകട്ടെ പ്രകൃതിയെ സൂക്ഷ്മപഠനംചെയ്തു് അതിനെ അനുകരിക്കാൻ ഒരുമ്പെടുന്നു. ഭാരതീയർ പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തിലെങ്ങും കളിയാടുന്ന പ്രപഞ്ചസത്തയെ ഉൽക്കണ്ഠാപൂർവ്വം തേടുന്നു. യവനികയ്ക്കുള്ളിലെങ്ങും തിങ്ങിനിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഈശ്വരമഹത്വത്തെ അവർ അന്വേഷിച്ചുവലയുന്നു. അവർ പ്രകൃതിയുടെ ബാഹ്യരൂപംകൊണ്ടു് തൃപ്തരാകുന്നില്ല. മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ കാൽപനികപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി പല യുവകവികൾക്കും പാശ്ചാത്യസരണിയിൽക്കൂടി സഞ്ചരിക്കുന്നതിനു താൽപര്യം ജനിച്ചു എന്നാൽ ഈ സമാരംഭത്തിലും അവരുടെ ചിരകാലപാരമ്പര്യം അവരെ നിശ്ശേഷം വിട്ടുമാറീട്ടുണ്ടെന്നു പറവാൻ തരമില്ല. ചങ്ങമ്പുഴയുടെ 'വനദേവത' എന്ന കൃതിതന്നെ നോക്കുക:—

"ഹരിതവർണ്ണം കലർന്നു കുന്നുകൾക്കിടയിൽ പല മാതിരി വൃക്ഷങ്ങളെ ലതകൾ ആശ്ലേഷിച്ചു നില്ക്കുന്നു; ഹൃദയാകർഷകമായ ഒരു വനം; അങ്ങുമിങ്ങും താമരപൂക്കും പൊയ്കകൾ, അവയിലിറങ്ങി ദാഹശമനം വരുത്തുന്ന ഏണങ്ങൾ, പൂമണമേന്തി ചുറ്റി നടക്കുന്നതെന്തെന്നാൽ, കളഗാനങ്ങൾ ഉതിർക്കുന്ന പൈങ്കിളികൾ, അവയ്ക്കു് ശ്രുതി മീട്ടുന്ന കൊച്ചരുവികൾ, ആ രംഗം ആസകലം വെൺകളിയിട്ടു് വിളക്കുന്ന വെള്ളിനിലാവു്, അവിടെ വാസമുറപ്പിച്ച വനദേവത," ഇങ്ങനെ പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തിന്റെ മോഹനതരങ്ങളായ രംഗങ്ങൾ പലതും കവി ഹൃദയംഗമമായി ചിത്രീകരിക്കുന്നു. ആനന്ദലബ്ധിക്കു് കവി പ്ര

കൃതിസൗന്ദര്യമല്ലാതെ യാതൊന്നും ആവശ്യപ്പെട്ടുന്നുമില്ല.

ആത്മജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ച ഒരു ജീവന്മുക്തനായല്ല, പ്രപഞ്ചമെങ്ങും പ്രേമപാത്രത്തെത്തേടുന്ന ഒരു ഗായകനായിട്ടത്രേ ഈ കവി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുന്നതു്.

"രാവിലെത്തൊട്ടുഞാനന്തിയോളം
പൂവനംതോറുമലഞ്ഞുപോയി,
ദ്യോവിൽ നിൻ കാലടിപ്പാടുനോക്കി
രാവിൽ ഞാൻ പിന്നെയും സഞ്ചരിച്ചു,
'കണ്ടില്ല കണ്ടില്ലെ'ന്നോടോരോ
പെണ്ണും പിരിച്ചു തല കുലുക്കി,
അക്ഷമനായൊരെൻ പോക്കുകേട്ടാ
നക്ഷത്രമൊക്കെയും കണ്ണു ചിമ്മി
കഷ്ടമെന്നെന്നെ പരിഹസിച്ചു
പക്ഷികളെല്ലാം പറന്നുപോയി.
'കാണില്ല കാണില്ലെ'ന്നോതിയോതി
കാനനച്ചോല കരഞ്ഞുപോയോടി.
ആരോമലാളേ! നീയെങ്ങുപോയെൻ
തീരാവിരഹമിതെന്നു തീരും?"

ഒടുവിൽ:—

"നീയെന്നിൽതന്നെ ലയിച്ചിരിക്കെ
ഞാനെന്തു നിന്നെത്തിരഞ്ഞുപോവാൻ
എന്നെ ഞാനാദ്യം മറന്നുവെങ്കിൽ
നിന്നാട്ടമെന്നേ ഞാനെത്തിയേനെ.
എന്നിലെ ഞാനില്ലാതാവതെന്നാ
ണന്നു നിൻചുംബനമേല്പവൻ ഞാൻ"

എന്നത്രേ സമാധാനപ്പെട്ടുന്നതും. 'തുഷാരഗീതി'യും പരമാത്മാവിനോടുള്ള ഒരു നിവേദനമത്രേ. മഞ്ഞിൻതുള്ളി സൂര്യനോടു പറയുന്നു:— 'അങ്ങയുടെ കാരുണ്യാതിരേകത്തിൽ എന്റെ ആത്മാവു് ഒരു ചെറിയ തേജോമണ്ഡലമായിത്തീർന്നു. അങ്ങയുടെ ദിവ്യപ്രേമം തമോലീനമായ എന്റെ ജന്മം വെളിച്ചമാക്കിത്തീർത്തു. എന്റെ ഹൃദയം വികസിക്കാതെ

ഞാൻ സൌന്ദര്യമാൻ. അവനീദേവി രോമാഞ്ചകഞ്ചുകിതയായി. ഞാൻ എന്നാണു് ആ പരിപൂർണ്ണതയിൽ ലയിക്കുന്നതു്!

'നിസ്സാരമാകും, ക്ഷണം മാത്രപോമൊരുവൈഭം
നിശ്ശബ്ദമന്ദസ്മിതം മാത്രമാണെന്നാനന്ദം.
ആയതിൻ പരിധിയാണെന്നുടെ പരിപൂർത്തി
മായണമതിങ്കൽ ഞാനെത്തിയാലപ്പോഴതന്നെ.
അലഘുപ്രഭയേലും തവ ദിവ്യാംശുവൊന്നി—
ലലിഞ്ഞു ചേർന്നീടുവാൻ വെമ്പലായിമേ ദേവി!'

കവി ചിലപ്പോൾ * കണ്ണുങ്ങൾക്കു് സുധായമാനമായ 'മഞ്ജീരശിഞ്ജിതം കേൾക്കുന്നു. ഇതു് ഏവിടെനിന്നാണു് ഉത്ഭവിച്ചതു്? ഇതു് നാളതുവരെ തന്റെ ശ്രവണങ്ങൾക്കു് വിഷയീഭവിക്കാത്തതെന്തു്? താൻ ദർശിച്ചിരുന്ന മന്ദഹാസങ്ങളൊക്കെ ഏതോ ധൂമികകൊണ്ടു് പൊതിഞ്ഞിരുന്നു. അവയിൽനിന്നും തനിക്കുള്ള പൃഥക്ഭാവവും ദർശിച്ചിരുന്നു. ഇന്നാകട്ടെ കവി തന്നത്താൻ മറക്കാനൊരുങ്ങുന്നു.

* 'വിഫലയത്ന'ത്തിൽ, തന്റെ സുന്ദരസങ്കല്പചിത്രമെല്ലാം തന്നിലുള്ള ഏതോ പരമരഹസ്യത്തിന്റെ ബിംബനകൈതവമാണെന്നു് മനസ്സിലാക്കിയ കവി ചക്രവാളാവധിക്കപ്പുറം ചെന്നു് തിരയുന്നു. അവിടെയാകട്ടെ:—

ആത്മസംഗീതംപോൽ നിത്യമായ് സത്യമാ
യാശപോലത്ര മധുരമായി
കണ്ണുനീർത്തുള്ളിപോൽ കന്മഷശൂന്യമായ്
നാമസല്ലാപം പോൽ സുന്ദരമായ്

ഏതോ വിശിഷ്ടമായ നിർവൃതിയിൽ കവിയുടെ ജീ

---

* ചിൽപ്രകാശം (ബാഷ്പാഞ്ജലി)

* ബാഷ്പാഞ്ജലി

വൻ ഉഴലുന്നു. പിന്നീടുണ്ടാകുന്ന അനുഭവം നോക്കുക:—

"കല്പകവാടിയിലേകാന്തനക്ഷത്ര
പുഷ്പശയ്യാതലം സജ്ജമാക്കി,
ചന്ദ്രികാധാരയിൽ ചന്ദനമരായയി-
ലെന്നും ഞാനാരെയോ കാത്തിരിക്കെ,
ഏതോ വെളിച്ചം തലോടിത്തലോടിയെൻ
ചേതന കണ്ണുതുറന്നിരുന്നു.
ഈലോകമൊട്ടുക്കലിഞ്ഞലിഞ്ഞങ്ങനെ
യോജിച്ച ചേൽ മധുരമായി.
ഏതോ വികാരതരംഗതരളിത-
നാകസംഗീതസരിൽപ്രവാഹം
മാമകാത്മാവിനെച്ചുംബിച്ച, ശീകര
ധാരയാലാശ്ലേഷം ചെയ്തിരുന്നു.
നിർമ്മലരാഗസുരഭിലമാമൊരു
മന്ദ്രരം കൊണ്ടുപൊതിഞ്ഞിരുന്നു."

ഇങ്ങനെ "ഭാവനപ്പൂഞ്ചിറകവിരിച്ചു" കവി പല ലോകങ്ങളും കടന്നു പോകുന്നു!

കല്യാണകേന്ദ്രമായ ആ അത്ഭുതജ്യോതിസ്സിലേയ്ക്ക് ഉയരാൻ തനിക്ക് അമാന്തമൊന്നുമില്ല, എന്നാൽ ആദ്യമായി സ്വയം മറന്നുകൊള്ളട്ടെ; പ്രാപഞ്ചികവിഷയങ്ങളിൽ മുഴുകി ആ പരമജ്യോതിസ്സിനെ അല്പം മറന്നുപോയെങ്കിൽക്ഷമിക്കണമെന്നത്രേ, 'നിർവാണരംഗ'ത്തിൽ കവി അപേക്ഷിക്കുന്നതു്. "ശിഥിലചിന്ത"യിൽ കവിക്ക് സത്യദർശനത്തിലുള്ള വ്യഗ്രത നോക്കുക:- "ചിന്താശകലങ്ങൾപോലും അപ്രാപ്യമായ ഈ കപടം ആരറിഞ്ഞു? ഈ ലോകം നാനാതരത്തിൽ നിഴലിച്ചുകാട്ടുന്ന ജീവിതദർപ്പണത്തെ സശ്രദ്ധം പരിശോധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മർത്ത്യന്റെ കണ്ണിലെത്താത്ത രഹസ്യങ്ങൾ അനവധിയുണ്ടു്. അതുകയാൽ:-

കമ്പ്രപഞ്ചം പകർന്നു സമ്മാനിച്ച
പൊന്മുന്തിരിച്ചാറശിച്ച മദിച്ചതെൻ
തെല്ലിട നിന്നെ മറന്നെങ്കിലെൻ പിഴ
യെല്ലാം പൊറുത്തു നീ മാപ്പുനൽകേണമേ
ഇന്നിതാ വീണ്ടുമനുശയധീരനായ്
നിൻമുന്നിൽ നിൽപ്പൂഞാൻ, പ്രേമസർപ്പസ്വമേ!

ആ "കനകവല്ലിയെത്തേടിത്തേടി" കവിയുടെ വികാരമൂകമായ ഹൃദയം ചിറകുവിരിച്ചെത്തുന്നു.

"സത്യത്തിലുള്ള വെളിച്ചത്തിലേയ്ക്കൊന്നെൻ
നിത്യതേ! നീയല്ലം നീങ്ങിനിൽപ്പു.
കാണട്ടെ നിന്നെയെൻ കണ്ണീരിലൂടെ, നിൻ
പേണെഴും രൂപം ഞാൻ നല്ലപോലെ,
കാണാൻ കഴിഞ്ഞീല പണ്ടൊന്നും നഗ്നമാ
മാനന്ദമെന്നെയന്ധനാക്കി."

ഇങ്ങനെ അനന്യസാധാരണമായ ഒരു ശോകഛായയും ജീവിതനിരാശയും ചങ്ങമ്പുഴക്കവിതകളിൽനിഴലിച്ചുകാണുന്നു. കവി പലപ്പൊഴും മാർഗ്ഗകകളായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള സൂഫിരഹസ്യവാദികളിലും വംഗദേശത്തെ മിസ്റ്റിക് കവികളിലും പ്രകടമായി കാണാത്ത ഒരുലക്ഷണമത്രേ ഇതു്. ലോകത്തിൽ നാം നാലുചുറ്റും കേൾക്കുന്ന രോദനങ്ങൾ നമ്മെ ഉൽക്കണ്ഠിതരാക്കുന്നതു് അപൂർവ്വമല്ല. എന്നാൽ അവിടെയൊക്കെ ഒരു "വെള്ളിരേഖ" കാണുന്നതു് രഹസ്യവാദികളുടെനിയതസ്വഭാവമാണു്. താരകമണിമാല ചാർത്തിയാലും കാർകൊണ്ടൽച്ചെളിപുരണ്ടാലും ആകാശത്തിനു് ഒന്നിനോടും സംഗവും ലേപവും ഉണ്ടാകുന്നില്ല. ഏവംവിധംതന്നെ മിസ്റ്റിക്കിന്റെ മനസ്സും. കൃഷ്ണപിള്ള അപൂർവ്വമായി ഈ വെള്ളിരേഖ കാണുന്നുണ്ടു്; എന്നാൽ വീണ്ടും കദനഗർത്തത്തിൽ അടിഞ്ഞുപോകുന്നുവെന്നുമാത്രം. കാരണം എന്താണെന്നു് ഒരു ചി

ന്തിക്കാം. പാശ്ചാത്യസാഹിത്യത്തിൽ മിസ്റ്റിക്കുകളോട് പൊതുവേ നിർദ്ദയം പെരുമാറിയിരുന്ന നിരൂപകന്മാരിൽ ഒരാളായ വാൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടതുപോലെ താല്ക്കാലികമായ ഒരു മനോവികാരത്തെ ഈശ്വരാനുഭൂതിയാണെന്നു ഭ്രമിച്ചു് രഹസ്യവാദത്തിനൊരുമ്പെടുന്നവരുണ്ടു്. രഹസ്യവാദിക്കു് അവശ്യം വേണ്ടുന്ന ഗുണങ്ങളെപ്പറ്റി മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. ആ വക ഗുണങ്ങളുടെ ക്രോടതൽകൊണ്ടുസരിച്ചു് അവരുടെ കവിതകളിൽ നന്മതിന്മകൾ സ്ഥലംപിടിച്ചിരിക്കും. എന്നാൽ ഒരു തവണ നിഷ്കളങ്കമായ ഭക്തിവിശേഷം നിമിത്തം സമഗ്രമായ ഭാവനാവിശേഷം പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന കവിതതന്നെ മറ്റുചില അവസരങ്ങളിൽ ബാലിശത്വവും പ്രകടിപ്പിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അതു് മനസ്സിന്റെ മറിമായം എന്നേ സമാധാനപ്പെടാൻ തരമുള്ളൂ! കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ കൃതികളിൽ ഇങ്ങനെ ചില കല്ലും പതരും കാണുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അവ അപൂർവ്വമാണെന്നു് സമാനാനപ്പെടരുതേ? അഥവാ ജീവിതസുഖസൌകര്യങ്ങളിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്ന ഭാഗ്യവാന്മാർ കാണാത്ത പലതും ദുഃഖിതർ കാണുന്നതു് സാധാരണമാണു്. ജീവിതക്ലേശങ്ങൾ രൌദ്രഭാവത്തോടെ തുറിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ "ലോകം വെല്ലുന്ന" ശക്തിയാൽ ഊർദ്ധ്വമുഖമായി ഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മനസ്സിനെത്തന്നെയും അതു് പൊട്ടുന്നനവേ പിടിച്ചുതാഴ്ത്തുന്നതും അപൂർവമല്ല. അപ്പോഴും അതിന്റെ ആലാപപ്രസക്തി കുറയുകയില്ല. അപ്രകാരമുണ്ടാകുന്ന ആലാപങ്ങളിൽ അല്പം താണനിലയിലുള്ള മാനുഷികത്വം കണ്ടാൽ നാം പരിഭവിക്കേണ്ടതുമില്ല.

കാർകൊണ്ട വിണ്ടലത്തിൽ നവരത്നതോരണം തൂക്കുന്ന വാർമഴവില്ല നിർമ്മിക്കാനാണ് എം. പി. അപ്പന്റെ അനസ്യൂതമായ ഉദ്യമം. കരിഞ്ചേറിൽനിന്നും പൊൻതാമരയെ ജനിപ്പിക്കാനുള്ള ഭാവനാകൗശലത അദ്ദേഹത്തിനുണ്ട്. നാമെന്തിനാണ് ആവിലഹൃദന്തരായി കഴിയുന്നതു്? ജീവിതാനന്ദം ആവോളം നുകരുകതന്നെ. നോക്കുക, പിഞ്ചുപൈതലിന്റെ പ്രസന്നവദനത്തിൽ കാന്തിയും, പ്രശാന്തിയും തൃപ്തിയും ആനന്ദവും സ്ഫുരിക്കുന്നു. അതിന്റെ കണ്ണുകൾ ലോകമഖിലവും സ്നേഹപൂർണ്ണമായതേ കാണുന്നതു്. പാവയും വെൺപൂഴിയും, പൂവുമെല്ലാം അതിന്റെ സോദരരത്രേ. ഹാഹാ! അതിന്റെ മനശ്ശുദ്ധി മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒന്നു പകർന്നെങ്കിൽ!

ഈ പ്രപഞ്ചത്തിൽ കാണുന്ന സർവ്വവും ഒന്നിന്റെ രൂപഭേദമാണു്. ഏതൊന്നിനും ശാശ്വതമായ ഒരു സത്തയുണ്ടു്. നക്ഷത്രത്തിലും പൂവിലും മണലിലും എന്നുള്ളിലുള്ള ദിവ്യചൈതന്യം തന്നെയാണു് പ്രകാശിക്കുന്നതു്. അല്ലെങ്കിൽ ഇതൊക്കെ കാണുമ്പോൾ എനിക്കു് ഉല്ലാസം തോന്നാനുള്ള കാരണമെന്തു്? ഞാനും ഈ പ്രപഞ്ചവും ഒന്നാണെന്നോക്കുമ്പോൾ ആനന്ദാതിരേകത്താൽ എന്റെ മനസ്സു തുള്ളുന്നു. അന്തിവിണ്ണിന്റെ കോണിൽ കാന്തികന്ദളം ചിന്നിമിന്നുന്ന വെൺതാരത്തെ കണ്ടു് കവിയുടെ മനോവിഹംഗമം അതിൽ ഉന്മേഷപൂർവ്വം പറന്നെത്തുന്നു. കാരണം:—

"പ്രേമവല്ലിയിലൊരേഞെട്ടിൽ വിസ്മരിച്ചു രണ്ടോമനപ്പൂക്കളായിരുന്നൊരിക്കൽ നാം"

വിശ്വസൌന്ദര്യം പൂർണ്ണമായി ആവിഷ്കരിക്കാൻ കഴിയാതെ കവി സങ്കടപ്പെടുന്നു. ആ സുന്ദരദേവത ചാരത്തണഞ്ഞുപോയെന്നോർക്കുംതോറും അവൾ ലീലോത്സുകയായി ദൂരത്തു മറയുന്നു. അവളുടെ സമഞ്ജസവും ഭാസമാനവുമായ ആകാരം തന്റെ ഭാവനാഫലകത്തിലെങ്കിലും തെളിയണമെന്നാണു് കവിയുടെ പ്രാർത്ഥന. ജീവിതമാകുന്ന പൂവല്ലിയിൽനിന്നു് എത്രയോ പുഷ്പങ്ങൾ കൊഴിഞ്ഞുപോയി! എന്നാൽ മേലാൽ വിടരുന്ന പൂക്കൾക്കു ഭംഗി വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതായതുകൊണ്ടു കവി കാണുന്നതു്.

അന്തിമാണുവെത്തേടി രാപ്പകൽ കഷ്ടപ്പെടുന്ന ശാസ്ത്രകാരനെ നോക്കി കവി പറയുന്നു:—

"കേവലാനന്ദലീലാലോലയായ് ഭാസിക്കുവോ
രീവിശ്വപ്രകൃതിതൻ സൃഷ്ടികൌശലം നോക്കുക"

അതാകട്ടെ:—

"സൂക്ഷ്മാം തത്ത്വങ്ങളെയുദ്ഗ്രഥിച്ചീ ലോകത്തിൽ
സുപ്രസന്നമാം രൂപസൌന്ദര്യം വായ്പിക്കുന്നു."

ആത്മസഖിയെക്കണ്ടു് പ്രസന്നാഭമായിത്തീരുന്ന കവിഹൃദയം അവൾ മറയവേ വെമ്പൽകൊള്ളുന്നു. ആ ആനന്ദലതയുടെ കൈത്തണ്ടിൽ പറന്നെത്താൻ ഒരു കപോതമായിത്തീരണമെന്നു് കവി മനഃപൂർവ്വം ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഈ തീവ്രമായ ആഗ്രഹമുണ്ടോ ഫലിക്കാതെ പോകുന്നു? അവതാരങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശ്യം ധർമ്മസംസ്ഥാപനം മാത്രമല്ല. അവയ്ക്കു് രണ്ടുദ്ദേശ്യങ്ങളുണ്ടു്. ഒന്നു് ഈശ്വരസത്തയുടെ മനുഷ്യരൂപത്തിലുള്ള അവതരണം; രണ്ടു് മനുഷ്യനെ ഈശ്വരത്വത്തിലേയ്ക്കുയർത്തുക എന്നുള്ളതു്. "മദ്ഭാവമാഗതഃ" എന്നാൽ ആത്മാവിന്റെ ഒരു പുനർജ്ജനനം

അഥവാ നവീകരണമാണു്. യോഗത്താലത്രേ സാധിക്കയും ചെയ്യും.

"ശാരികാലാപ"ത്തിൽ അപ്പന്റെ മാനസം ഏറെക്കുറെ ഉയർന്നു. അദ്ദേഹം വിണ്ണിൽ നിന്നെത്തുന്ന ദിവ്യസന്ദേശത്തെ നുകർന്നു. ആ ശാന്തിസാമ്രാജ്യത്തിൽ പറന്നെത്തി താൻ ഒരു പുതുതാരയായി പ്രകാശിക്കുമെന്നു് കവി മനഃപൂർവം വിശ്വസിച്ചു. തൽഫലം ചിന്തനാമധുരമായ പൊൻകിനാവുകൾതന്നെ. വൃക്ഷവല്ലരീവൃന്ദം അക്ഷയാനന്ദത്തിന്റെ ആഴത്തിൽ മുഴുകി നിശ്ചലം നിലകൊള്ളുന്നു. കവിയുടെ ആസ്വദളങ്ങളൊന്നൊന്നായി വിരിയുന്നു. വിശ്വമാകവേ സച്ചിന്മന്ദസംഗീതമായി ശാശ്വതോമ്മികളായി ചുറ്റും വ്യാപിക്കുന്നു. ആ മോഹനഗാനത്തിന്റെ ഓരോ തരംഗവും സ്നേഹത്തിന്റെ പ്രചോദനം ഏൽക്കുന്നുണ്ടു്. ആ സംഗീതത്തിന്റെ വീചികൾ പൊങ്ങിയും താണും ജനിയും മൃതിയുമായി ഉരുളുമ്പോൾ –

> "സത്യതേജസ്സിൻ ഹൃല്ലമായൊരീ ലോകോൽക്കരം
> നിത്യസുന്ദരമെന്നൊരാശയം ധ്വനീക്കുന്നു."

ഇങ്ങനെ പ്രപഞ്ചമെങ്ങും ഇന്നുശ്വരസത്ത കണ്ടാനന്ദിക്കയും ഇടയ്ക്കിടെ അതുമായി തന്മയീഭാവം അനുഭവിക്കയും ചെയ്യുന്ന കവി അപൂർണ്ണതയിൽനിന്നും പൂർണ്ണതയിലേയ്ക്കുള്ള മാർഗ്ഗമത്രേ സമഞ്ജസമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നതു്. നമ്മുടെ ഹൃൽസ്പന്ദനംപോലും വിശ്വം തിങ്ങുന്ന ആനന്ദോൽഗീതത്തിന്റെ മാറ്റൊലിയായിട്ടാണു് കവി കാണുന്നതു്. ഗീതയിലെ വിഭൂതിയോഗത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന പല നല്ല വർണ്ണനങ്ങളും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ കാണാം.

ജ്ഞാനം സൌന്ദര്യത്തിന്റെ സീമകൾ വികസിപ്പിക്കുമെന്നു് വൈലോപ്പിള്ളി മനഃപൂർവം വിശ്വസിക്കുന്നു. സത്യത്തിൽ സൌന്ദര്യവും സൌന്ദര്യത്തിൽ സത്യവും അദ്ദേഹം ദർശിക്കുന്നു. സൌന്ദര്യത്തെപ്പോലെ വൈകൃതവും മസൃണതപോലെ പാരുഷ്യവും കൃപപോലെ ക്രൌര്യവുമുള്ള പ്രകൃതിയുടെ സ്ഥൂലസദ്ഭാവം അദ്ദേഹം അംഗീകരിക്കുന്നു. പ്രകൃതിയുമായുള്ള സംഘർഷണത്തിൽനിന്നും മനുഷ്യസംസ്കാരത്തിനു പുരോഗതിയുണ്ടാകുമെന്നത്രേ കവിയുടെ മതം. പ്രകൃതിയെ ഒരു മാതാവെന്നപോലെയോ, ദേവിയെപ്പോലെയോ, കാമുകിയെപ്പോലെയോ ആരാധിക്കുന്ന കവികളെ നാം കണ്ടുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ. നമ്മുടെ കവിയാകട്ടെ പ്രപഞ്ചസത്തയെ മാറിമാറി മുകരുന്നതോടുകൂടി, ജാഠരസംഗമശിശ്രൂഷാനപീഡനമെന്നമട്ടിൽ അതിനെ തൊഴിക്കാനും മടിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ ചരിത്രത്തിന്റെ അനുസൃതമായ പുരോഗമനത്തിൽ അദ്ദേഹം വിശ്വസിക്കുന്നു. "പന്തങ്ങ"ളിലും മറവും പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പരിവേങ്ങളിലാണു് കവി പ്രധാനമായി മനസ്സിരുത്തുന്നതു്. മരണം ജീവിതപ്രവാഹത്തിന്റെ നിയമങ്ങളിലൊന്നാണു്. ചലനത്തിന്റെ നിയമമാണത്രേ മരണവും പിറവിയും.

ഭാവനാഗാനമനോജ്ഞരംഗത്തിലെ കോണിലൊതുങ്ങിയിരുന്നു് ഗാനം ചെയ്യുന്ന പി. കുഞ്ഞിരാമൻനായർ തുടങ്ങി പലരെയും ഇനിയും സ്പർശിക്കാനുണ്ടു്. ഇവരുടെയൊക്കെ ഭാവനാവൈവിധ്യം സ്വയം ആസ്വദിച്ചുകൊള്ളാൻ അനുവാചകന്മാരെ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടു് ഈ ഭാഗം ഉപസംഹരിക്കുന്നു.

അദ്ധ്യായം 10

ഉപസംഹാരം

ജ്ഞാനമുൽപദ്യതേ പുംസാം
ക്ഷയാൽ പാപസ്യ കർമ്മണ:
യഥാദർശതലപ്രഖ്യേ
പശ്യത്യാത്മാനമാത്മനി.

ശാന്തിപർവ്വം

സാമ്യം ഭേദത്തെ കുറിക്കുന്നു. പരമതത്ത്വം ഒന്നേ ഉള്ളൂ. അതിന്റെ ഗുണങ്ങൾ പലതിലുംക്കൂടി പ്രകാശിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഉപമാനങ്ങൾ അനേകം. ഭേദം, പരമതത്ത്വം സർവ്വാതിരിക്തമെന്നു കാണിക്കുന്നു. അതുതന്നെ നിത്യം. അതുതന്നെ സത്യം. ലോകം ഗുരു; പദാർത്ഥങ്ങൾ പാഠവിഷയങ്ങൾ; അതിൽ കാണുന്ന ഗുണങ്ങളുടെ സമുദായജ്ഞാനം കൊണ്ട് അനുമിക്കാവുന്നൊന്നു് തത്ത്വസ്വരൂപം. തത്ജ്ഞാനം തത്ത്വജ്ഞാനം.

മംഗളമാല.

പ്രപഞ്ചം ഒരു വിഷമമേറിയ പ്രശ്നമാണു്! അതിന്റെ തത്ത്വം ഗ്രഹിക്കണമെന്നുള്ള താൽപര്യത്തിന്റെ ഫലമത്രേ തത്ത്വശാസ്ത്രം. അനാദിയും അപരിച്ഛേദ്യവുമായ ഒരു തത്ത്വമത്രേ ഭാരതീയരുടെ പശ്ചാത്തലം. ചരാചരങ്ങളെല്ലാം അവയുടെ ഉത്ഭവസ്ഥാനമായ നിരുപാധികബ്രഹ്മത്തെ നോക്കി സോൽക്കണ്ഠം പ്രയാണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈ ശ്വാസത്തയുടെ ക്ലേശത്തിൽ കുറവനുസരിച്ചു് അവയുടെ

പുരോഗതിയും ഉണ്ടാകുന്നു. ഇരുട്ടിൽ തപ്പിത്തടഞ്ഞു് ഹൃദയപരിശോധനചെയ്തു്, അപ്പൊഴപ്പോൾ ഖദ്യോതസമാനമായും ചിലപ്പോൾ നക്ഷത്രസമാനമായും ആ ദീപ്തിമണ്ഡലത്തെ മനുഷ്യൻ ദർശിക്കുന്ന കഥ നാം പ്രാക്തനമായ വേദങ്ങളിൽ കാണുന്നു. ചിലപ്പോൾ സോമമദ്യം കുടിച്ചു് മത്തനാകുന്ന ഈ ശപ്രനെയാണു് മനുഷ്യനു് ആവശ്യം; കൃഷിയും, കന്നുകാലികൾക്കും മഴ തരുന്ന ദേവൻ സർവത്ര ആരാധ്യനാണു്; അതു മാത്രമോ? മഴവരുന്നുവെന്നു് മുന്നറിവുതരുന്ന മണ്ഡൂകങ്ങളോടും അവനു് അളവറ്റ ബഹുമാനമാണു്! തനിക്കു് ആപത്തുണ്ടാക്കാൻ കഴിവുള്ള ദേവന്മാരെ അവനു് ഭയമുണ്ടു്; ലോകരംഗത്തിൽ നിന്നും ആദ്യമായി അന്തരിച്ച വ്യക്തിയായിരിക്കാം യമനായി പരിണമിച്ചതു്! എന്തായാലും യമന്റെ അക്കാലത്തെ ദൂതന്മാരായ ശുനകൻ, ഉലൂകം എന്നിവക്കു് ഇന്നും മരണവുമായി ഏതോ ബന്ധമുള്ളതായി കൽപിച്ചുവരുന്നതും അത്ഭുതംതന്നെ! ആകാശദേശത്തിൽ കാണുന്ന സൂര്യൻ തുടങ്ങിയുള്ള ദേവന്മാരാണത്രേ മനുഷ്യജീവിതം പരിശോധിച്ചു ക്രമപ്പെടുത്തുന്നതു്. തന്റെ അഭീഷ്ടസിദ്ധിക്കായി പല തരത്തിലുള്ള പ്രാർത്ഥനകൾ, യാഗങ്ങൾ മുതലായവയാൽ മനുഷ്യൻ കൃതാർത്ഥനായി. എന്നാൽ പ്രപഞ്ചസൃഷ്ടിയെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കവേ അവനു് എത്തും പിടിയും കിട്ടിയില്ല. ക്രമേണ യാഗാദികളിലുള്ള താൽപര്യം കുറഞ്ഞു. എന്നിട്ടും അവന്റെ ചിന്തയുടെ പുരോഗമനത്തിനു് യാതൊരു തടസ്സവും ഉണ്ടായില്ല. ക്രമേണ അനാദിയും അനന്തവുമായ ഒരു ശക്തിയിലത്രേ അതു് ചെന്നുചേർന്നതു്. ഉപനിഷത്തുകൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന നിരുപാധികബ്രഹ്മം ഇതുതന്നെ

യായിരിക്കാം. വൈദികകാലത്തെ ദേവന്മാർക്ക് കാലഗതിക്കനുസൃതമായ വൃദ്ധിക്ഷയാദികളും സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇവരിൽ ചിലർക്ക് പുരാണങ്ങളിൽ ശാശ്വതപ്രതിഷ്ഠയും സിദ്ധിച്ചു. ബാഹ്യാഡംബരങ്ങളിലും യജ്ഞാദികളിലും മനുഷ്യന്റെ ഭ്രമം പ്രബലപ്പെട്ടതന്നെ നിന്നു.

ഇതു് ആപൽക്കരമാണെന്നും നിഷ്കളനായ ഈശ്വരൻ മനുഷ്യനിൽ നിന്നും ഭിന്നനല്ലെന്നും ബുദ്ധൻ തുടങ്ങിയുള്ളവർ വാദിച്ചു. ലോകായതികന്മാരുടെ തിരയ്ക്കുനോട്ടവും ആരംഭിച്ചു. ഗീതയാകട്ടെ ഭക്തി, കർമ്മം, ജ്ഞാനം എന്നീ മാർഗ്ഗങ്ങളെ വിശദീകരിച്ചു് അവയെ നീരക്ഷീരന്യായേന യോജിപ്പിച്ചു. സൂക്ഷ്മചിന്തകന്മാർ അതുകൊണ്ടും തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. നൈയായികന്മാർ, വൈശേഷികന്മാർ, എന്നിവരും തങ്ങളുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ കഴിയുന്നത്ര സമ്പൂർണ്ണമാക്കാൻ പരിശ്രമിച്ചു. വേദത്തിനു് ധർമ്മമൂലതത്വം സ്ഥാപിക്കാൻ കച്ചകെട്ടിയിറങ്ങിയ മീമാംസകന്മാരും യജ്ഞത്തിനു് സർവ്വോപരി പ്രാധാന്യം കൽപിച്ചു. മഹാന്മാരുടെ ജീവിതവും ധർമ്മത്തിനു് ആദർശമാണു്; എന്നാൽ വേദപ്രാമാണ്യം അംഗീകരിക്കാത്ത ഒരുവൻ എത്ര ശ്രേഷ്ഠനായാലും ഉപേക്ഷ്യനെന്നത്രേ കുമാരിലൻ തുടങ്ങിയുള്ളവരുടെ മതം. ബുദ്ധമതസിദ്ധാന്തം ശവചർമ്മനിക്ഷിപ്തക്ഷീരസമാനമത്രേ! * നാസ്തികൃനിരാകരിഷ്ണവായിട്ടത്രേ കുമാ

---

* ഇത്യാഹ നാസ്തികൃനിരാകരിഷ്ണു-
രാത്മാസ്ഥിതാം ഭാഷ്യകൃതോയക്ക്യാ
ധ്വതമേതദിഷയശ്ച ബോധഃ
പ്രയാതി വേദാന്തനിഷേവണേന

UNIVERSITY LIBRARY

രിലൻ രഹസ്യവാദാദിഗ്രന്ഥങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ബാദരായണനാകട്ടെ വീണ്ടും ഉപനിഷത്തുകളിൽ ക്രൂടതലായി ശ്രദ്ധപതിച്ചു. ബ്രഹ്മത്തിന്റെ അധിവാസസ്ഥാനം ഹൃൽപുണ്ഡരീകമാണെന്നും മുത്തു് ഘടമാകുന്നതുപോലെയും സ്വർണ്ണം ആഭരണങ്ങളായിത്തീരുന്നതുപോലെയും അതിനു പരിണാമമുണ്ടാകുന്നുവെന്നും, അഗ്നിയിൽ ചൂടെന്നപോലെ സൃഷ്ടിക്കാനുള്ള ശക്തി ബ്രഹ്മത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നുവെന്നുമത്രേ ബാദരായണന്റെ മതം. എന്നാൽ ശ്രുതിയിൽ കാണുന്ന അസാംഗത്യങ്ങളെപ്പറ്റി ചോദ്യം ചെയ്യരുതെന്നൊരു താക്കീതും അദ്ദേഹം നൽകുന്നുണ്ടു്. എന്തായാലും നിർഗുണബ്രഹ്മത്തിന്റെ 'സ്വഗതഭേദം' യുക്തിപൂർവ്വം സ്ഥാപിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനും സാധിച്ചില്ല. അദ്വൈതമതസ്ഥാപകനായ ശങ്കരനാകട്ടെ ജനമാനസത്തെ വീണ്ടും ഉപനിഷത്തുക്കളിലേയ്ക്കു് തിരിച്ചുവിട്ടു. നാളതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള സിദ്ധാന്തങ്ങളെല്ലാം സൂക്ഷ്മപരിശോധന ചെയ്തതിനു ശേഷം അദ്ദേഹം സനാതനമായ അദ്വൈതമതം സ്ഥാപിച്ചു. ഉപരിപ്ലവഗമനംകൊണ്ടു് തത്ത്വത്തെ ആചരാദനം ചെയ്തു് മുൻപോട്ടു പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്ന കേതിയോഗമെന്നമാത്രമല്ല, കർമ്മം, യജ്ഞം എന്നിവയ്ക്കു് സർവ്വപ്രാധാന്യം നൽകിയ മീമാംസയും ജീവാത്മാവിനെ സംസാരബന്ധത്തിൽ നിന്നും മുക്തനാക്കാൻ പര്യാപ്തമല്ലെന്നും, ധർമ്മം നിലനിറുത്തുന്നതിനു് മനുഷ്യമനസ്സിനു് പരിപൂർണ്ണമായ ചിന്താസ്വാതന്ത്ര്യംവേണമെന്നും, അതു് അദ്വൈതത്തിലാണു് ചെന്നു ചേരുന്നതെന്നും അദ്ദേഹം സിദ്ധാന്തിച്ചു. പ്രപഞ്ചത്തിനു് നിർഗുണബ്രഹ്മത്തെ സംബന്ധി

ച്ചിടത്തോളം മായ കൊണ്ടാണു് വിശ്വമുണ്ടെന്നു തോന്നിക്കുന്നതെന്നു് രജ്ജുവിങ്കൽ സർപ്പശങ്ക, മൃഗതൃഷ്ണയിൽ ജലശങ്ക മുതലായ പ്രമാണങ്ങളാൽ അദ്ദേഹം വിശദീകരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഇക്കാരണത്താൽ ശങ്കരൻ * നാസ്തികനാണെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെട്ടവരുണ്ടു്. കാരണം, അദ്ദേഹം ബുദ്ധമതതത്ത്വങ്ങളിൽ ചിലതു് വേദാന്തത്തിൽ കലർത്തിയതുതന്നെ. എന്നാൽ ഉപനിഷത്തുകളെയും വേദാന്തസൂത്രത്തെയുമാണു് അദ്ദേഹം ഐദംപര്യേണ പിൻതുടരുന്നതു്. പരമാർത്ഥത്തിൽ ബുദ്ധമതം വൈദികസിദ്ധാന്തങ്ങളിൽ നിന്നും അത്ര വളരെ ദൂരത്തിലല്ല സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. അതു് ഉപനിഷൽതത്ത്വങ്ങളെ വിശദീകരിക്കമാത്രമാണു് ചെയ്തതെന്നു് ഒരു അസ്പന്ദദൃഷ്ടിക്കു് എളുപ്പത്തിൽ കാണാൻ കഴിയും. * എന്നാൽ ബുദ്ധൻ വേദപ്രാമാണ്യം നിർദ്ദയം തിരസ്കരിച്ചു. ശങ്കരനാകട്ടെ അതിനെ സമാശ്രയിച്ചുകൊണ്ടു തന്നെ

---

* മായാവാദമസച്ഛാസ്ത്രം—പ്രച്ഛന്നം ബൌദ്ധമേവ ച
മയൈവ കഥിതം ദേവീ—കലൌ ബ്രാഹ്മണരൂപിണാ—

....

വേദാർത്ഥവൻ മഹാശാസ്ത്രം—മായാവാദമവൈദികം
(ശിവൻ പാർവ്വതിയോടുപറയുന്നു) പദ്മപുരാണം.

* വിജ്ഞാനദീപിക.

* സ്വതന്ത്രമായി ചിന്തിച്ചു. പ്രത്യക്ഷാനുമാനങ്ങളിൽ വേദപ്രാമാണ്യം ആവശ്യമില്ല. അഗ്നി അതിന്റെ ആ നാമത്തിൽ തണുത്തതാണെന്നു സ്ഥാപിക്കാൻ വേദോക്തികൾകൊണ്ടും സാധിക്കയില്ലല്ലോ. ശ്രുതി അനുഭവത്തിനനുസൃതമായിരിക്കണം. സഹസ്രം ആഗമങ്ങൾക്കുപോലും ഘടത്തെ പടമാക്കാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നുള്ള ഭാമടിവചനവും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സ്മരണീയമാണു്. കേവലം വ്യാവഹാരികലോകത്തിൽ വിഹരിക്കാതെ പരമാർത്ഥസരണിയിൽ ക്രുടി സഞ്ചരിക്കാനാണു് കാൻറിനെന്നപോലെ ശങ്കരനും താൽപര്യം. തത്ത്വത്തെപ്പറ്റി നമുക്കുണ്ടാകുന്ന സൂക്ഷ്മചിന്തയുടെ വികസനമാണല്ലോ തത്ത്വശാസ്ത്രമായി പരിണമിക്കുന്നതു്. വിദ്യയും അവിദ്യയും തമ്മിലുള്ള ഒരു പോരാട്ടം അവിടെ അനുസ്യൂതമായി കാണാം. മിലീഷിയരുടെ 'മാറർ; എംപിഡാക്ലിസ്', അനാക്സഗോറസ് എന്നിവരുടെ എലിമെൻറ്സ്'; പൈത്തഗോറസിന്റെ 'നംബേഴ്സ്'; ല്യൂസിപ്പസ്', ഡെമാക്രിറ്റസ് എന്നിവരുടെ' അണുക്കൾ;' പ്ലേറോയുടെ 'ഐഡിയാസ്';' ഇവയെല്ലാം പ്രപഞ്ചയവനികയെ ഭേദിച്ചു് അതിനപ്പുറം വിളങ്ങുന്ന പരതത്ത്വം ഗ്രഹിക്കാനുള്ള ഉദ്യമങ്ങൾ മാത്രമാണു്. ശങ്കരന്റെ ബ്രഹ്മവിദ്യയും നിർഗുണബ്രഹ്മതത്ത്വമത്രേ വിശദീകരിക്കുന്നതു്. ഉപലബ്ധ്യർഹം അഥവാ

---

* ജ്ഞാനം തു പ്രമാണജന്യം യഥാഭൂതവിഷയം ച സത് തന്നിയോഗശതേനാപി കാരയിതും ശക്യതേ; ന ച പ്രതിഷേധശതേനാപി വാരയിതും ശക്യതേ.

പ്രത്യക്ഷാദിപ്രമാണാനുപലബ്ധേ ഹി വിഷയേശ്രുതിപ്രാമാണ്യം ന പ്രത്യക്ഷാദിവിഷയേ.

(ശങ്കരഭാഷ്യം)

ഉപാസനാർത്ഥം സഗുണതാരോപം വേണ്ടിവന്നു. ശങ്കരമതമനുസരിച്ച് ബ്രഹ്മവുംപ്രപഞ്ചവും ഭിന്നമല്ല. പ്രപഞ്ചം അവിദ്യാജന്യമാണ്. അവിദ്യ നീങ്ങി ബ്രഹ്മബോധം ഉണ്ടാകുമ്പോൾ പ്രപഞ്ചം മറയുന്നു. സത്തിനു് അസത്തുമായി യാതൊരു സംബന്ധവുമില്ല. എന്നാൽ * പ്രപഞ്ചം അനിത്യവും ബ്രഹ്മത്തിൽനിന്നും അവ്യതിരിക്തവുമാണ്. അവിദ്യ അഥവാ അജ്ഞാനം എങ്ങനെ ഉണ്ടായി എന്നു് പാർത്ഥ * സാരഥിമിശ്രൻ * കുമാരിലൻ തുടങ്ങിയുള്ളവർ യുക്തിപൂർവ്വം ചോദ്യം ചെയ്യുന്നു. അദ്വൈതമകരന്ദത്തിൽ ലക്ഷ്മീധരനും ഇതുതന്നെ ചോദിക്കുന്നു. ഈ വിഷയത്തിൽ 'അനിർവചനീയം' എന്നൊരു പദം പ്രയോഗിച്ചാൽ വലുതായ ദോഷമൊന്നും വരാനില്ലെന്നു് അവരിൽ ചിലർ സമാധാനപ്പെടുന്നുണ്ടു്. ഭവനത്തിനുള്ളിൽ ഇരുട്ടെന്നപോലെ അവിദ്യയുടെ ആശ്രയസ്ഥാനം ബ്രഹ്മമാണെന്നു് ചിലർ പറയുന്നു. വാചസ്പതിയാകട്ടെ അവിദ്യയുടെ ആശ്രയം ജീവനും വിഷയം ബ്രഹ്മവുമാണെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഏകതത്വം മാത്രമേ പരമാർത്ഥമായുള്ളൂ എന്നാണു് ശങ്കരമതം. ആ ബ്രഹ്മത്തിനു് യാതൊരു മാറ്റവും വരുന്നില്ല. നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിദോഷംകൊണ്ടു് ചന്ദ്രൻ രണ്ടാകുന്നില്ലല്ലോ! കാര്യപ്രപഞ്ചം അവിദ്യാകൃതമാണു്, അതു് ബ്രഹ്മത്തിന്റെ സ്ഥൂലരൂപം മാത്രമാണു്. എന്നാൽ ഈ ബന്ധം വ്യക്തമാക്കാൻ സാധിക്കായ്കയാൽ നാം

---

* കാര്യംആകാശാദികം ബഹുപ്രപഞ്ചം ജഗത്, കാരണം പരബ്രഹ്മ
ന തസ്മാത് കാരണാത് പരമാർത്ഥതോ അനന്യതാ വ്യതിരേകേണാഭാവാ:
കാര്യസ്യാവഗമ്യതേ (ശങ്കരഭാഷ്യം) * ശാസ്ത്രദീപിക. * സംബന്ധാ
ക്ഷേപപരിഹാരം.

പരിശ്രമിക്കേണ്ട. യവനിക നീക്കി പരമാത്മാവിനെ ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കാത്തതിൽ മനുഷ്യബുദ്ധിയെ കുറ്റപ്പെടുത്തുകയും വേണ്ട. അവിദ്യ നീങ്ങുമ്പോൾ ഘടാകാശം മഹാകാശത്തിലെന്നപോലെ ജീവൻ പരമാത്മാവിൽ ലയിക്കുന്നു. ബുദ്ധിയോ ഗ്രന്ഥികജ്ഞാനമോ അല്ല ശ്രേഷ്ഠം. ഇവയൊന്നും മതിയാകുന്നില്ലല്ലോ എന്നുള്ള തോന്നലാണ് യഥാർത്ഥജ്ഞാനം. മീമാംസകന്മാർ യജ്ഞാദികൾക്കും വേദത്തിനും നൽകിയിരുന്ന സർവ്വപ്രാധാന്യത്തെ ശങ്കരൻ എതിർത്തു. അനുഭവജ്ഞാനം നിമിത്തം അവിദ്യാനിവൃത്തി അഥവാ മോക്ഷം ഉണ്ടാകുമെന്നും അദ്ദേഹം പ്രതിപാദിച്ചു. അവിദ്യ നീങ്ങുമ്പോൾ കളങ്കം നീങ്ങിയ സ്വർണ്ണം പോലെയും തങ്ങളെ അടക്കിനിർത്തിയിരുന്ന പകൽ പോയ ഉടനെ നിർമ്മലമായ ആകാശത്തിൽ നക്ഷത്രങ്ങളെന്നപോലെയും ആത്മാവു് പ്രകാശിക്കുന്നു. സദ്ഗുണോപാസനകൊണ്ടു് ഉരിത്രക്ഷയം ക്രമേണയായി ഉണ്ടാകുന്നു. സമഗ്രമായ ഭക്തി നമ്മെ ബ്രഹ്മലോകത്തേയ്ക്കു് ആനയിയ്ക്കുന്നു. അവിടെയും വ്യക്തിത്വം നിലനിൽക്കുതന്നെ ചെയ്യും. എന്തെന്നാൽ ഭക്തിയുടെ പരിധി അവിദ്യയുടെ വെളിയിലാണെന്നു പറവാൻ തരമില്ല. മോക്ഷം സിദ്ധിച്ചാൽ പിന്നെ ഭക്തിയില്ല; ബ്രഹ്മം ഒന്നുമാത്രം. അതിൽ ലയിക്കുന്നതുവരെ അവിദ്യ നീണ്ടു നിൽക്കുന്നു.

മനുഷ്യന്റെ നിത്യവൃത്തിക്കു് എത്രയും ആവശ്യമായ ഒന്നത്രേ വേദാന്തം. അതിനാൽ മനുഷ്യമനസ്സിനുണ്ടാകുന്ന വിവിധവാസനകളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻ, അതിനെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന വിഷമപ്രശ്നങ്ങൾക്കു പരിഹാരമാർഗ്ഗമരുളാൻ, വേദാന്തത്തിനുസാ

ധിക്കാത്തപക്ഷം അതിനു് ജനമാനസത്തെ വേണ്ട
ത്ര ആകർഷിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല. ശങ്കരന്റെ നി
ർഗ്ഗുണബ്രഹ്മമാകട്ടെ ആഗ്രയിലെ ടാജ്മഹാൾ പോലെ
കാണികളിൽ അത്ഭുതവും സന്തോഷവും പുലത്തി
യും എന്നാൽ സ്വന്തമായ യാതൊരു വികാരവും ക്രടാ
തെയും നിലകൊള്ളുന്നു. ഭക്തന്മാർ പലപ്പോഴും പ്ര
തീക്ഷിക്കുന്ന ഭഗവാന്റെ സഹകരണം ആപൽസ
ന്ധികളിലുള്ള അനുകമ്പ, ഈശ്വരൻ പ്രേമസ്വരൂപ
നാണെന്നുള്ള സമാധാനം, ഇവയൊന്നും നിർഗ്ഗുണബ്രഹ്മ
ത്തിൽ കാണുന്നില്ല. ഈ ന്യൂനത പരിഹരിക്കാ
നായിരുന്നു രാമാനുജന്റെ ശ്രമം. ഈശ്വരനെന്ന
പോലെ ജീവാത്മാക്കളും സ്വതന്ത്രരാണെന്നും ലോ
കം മിഥ്യയല്ലെന്നും രാമാനുജൻ വാദിച്ചു. അദ്വൈത
ത്തിൽ വിശേഷമായി അനേകത്വം അംഗീകരിക്ക
യാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദ്ധതി വിശിഷ്ടാദ്വൈത
മായിത്തീർന്നു. ഭാരതീയർക്കു് വിശേഷിച്ചും ദാക്ഷി
ണാത്യർക്കു് സഗുണോപാസനയിൽഅഥവാ കാരുണ്യ
സ്വരൂപനായഈശ്വരനിൽ ഉള്ള താൽപര്യം അന്യാ
ദൃശമാണു്. അവർക്കു് ഈശ്വരദ്രോഹം സഹിക്കവയ്യ.
വിഷ്ണുപുരാണത്തിൽ മൈത്രേയൻ പരാശരനോട്
ചോദിക്കുന്നു:– "നിർഗ്ഗുണബ്രഹ്മത്തിനു് സർഗ്ഗാധി
കർത്തൃത്വം എങ്ങനെ കിട്ടി?"

"അഗ്നിയിൽ ചൂടെന്നപോലെ പ്രപഞ്ചം അ
വനിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു"– എന്നത്രേ മറുപടി.
തമിഴ്നാട്ടിലെ ആൾവാരന്മാരുടെ കഥ മുൻപു് പ്ര
സ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലൊ. അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോ
ളം ഈശ്വരൻ സൃഷ്ടികർത്താവെന്നമാത്രമല്ല മനുഷ്യ
ന്റെ നേതാവും സഹചാരിയുമാണു്. ആൾവാരന്മാ

രുടെ ശിഷ്യപരമ്പരയിൽപെട്ട നാഥമുനിയെയത്രേ രാമാനുജൻ പിൻതുടർന്നതു്. അദ്ദേഹം ഈശ്വരനെ മാധുര്യസംപൂർണ്ണമായ മനുഷ്യരൂപത്തിൽ ദർശിച്ചു. ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തെ അദ്ദേഹം മുറുകെപ്പിടിച്ചു. പ്രപഞ്ചത്തിലുള്ള സൃഷ്ടിവിശേഷങ്ങളിലും അവതാരപുരുഷന്മാരിലും ഈശ്വരനെ സന്ദർശിച്ചു് മുക്തിയടയാൻ സാധിക്കുമെന്നു് അദ്ദേഹം യുക്തിപൂർവ്വം വാദിച്ചു. ഉപനിഷത്തുകളിലും വിശിഷ്യ ബ്രഹ്മസൂത്രത്തിലും അന്തർലീനമായിരുന്ന ഭക്തിസുധാലഹരികഞ്ഞെടുത്തു് ക്രമപ്രവൃദ്ധമാക്കി ലോകത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചതു് അദ്ദേഹമാണു്. യുക്തിയെ മാത്രം അനുപദം ശരണം പ്രാപിച്ചു് ബുദ്ധിയെ വിടത്തിമുൻപോട്ടുപോകുന്നവർക്കു് ശങ്കരൻ സംതൃപ്തിയരുളുമെങ്കിൽ, ലോകത്തിലെ ഒരു വലിയ ഭ്രരിപക്ഷമായ ഭക്തലോകത്തിനു് രാമാനുജനത്രേ അഭയസ്ഥാനം.

രഹസ്യവാദപ്രസ്ഥാനത്തിൽ രാമാനുജന്റെ നാമം സർവത്ര ശ്രദ്ധേയമാണു്. അദ്ദേഹത്താൽ പരിലാളിതമായ ഭക്തിവിശേഷമാണു് രഹസ്യവാദികളിൽ പലർക്കും പ്രചോദനം നൽകിയതു്. നമ്മുടെ ആത്മപരിത്യാഗബുദ്ധിയും, കഷ്ടാനുഭവവും ഭക്തിയുമെല്ലാം ദർശിച്ചു് സ്തംഭസമാനം നില്ക്കുന്ന നിർവികാരബ്രഹ്മം ഭക്തന്മാരുടെ നിയതസ്വഭാവത്തിനു് പറ്റിയതല്ല. അതു് സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപമാണു്; ജ്ഞാനം, ശക്തി, കരുണ എന്നിവ അതിന്റെ പ്രധാനഗുണങ്ങളാണു്. കാരുണ്യം കൊണ്ടത്രേ ഈശ്വരൻ പ്രപഞ്ചം സൃഷ്ടിച്ചതു്, തന്റെ സന്താനങ്ങൾ യഥേഷ്ടം ലീലയാടി തന്നിൽ തന്നെ ലയിക്കണമെന്നാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉ

ദ്ദേശ്യം. ശരീരത്തിനു് ആത്മാവിനോടുള്ള സംബന്ധമത്രേ പ്രപഞ്ചത്തിനു് ഈശ്വരനോടുള്ളതു്. * ഈശ്വരന്റെ ശരീരമത്രേ പ്രപഞ്ചം. പ്രപഞ്ചോദ്ദേശ്യംതന്നെ ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരമാണു്. അതു് സാധിക്കുമ്പോൾ ആത്മാക്കൾ സ്വർഗ്ഗം പ്രാപിച്ചു് ഈശ്വരാഭിമുഖമായി നിലകൊള്ളും. നമ്മുടെ നിത്യാനുഭവങ്ങളിൽ സഹകരിക്കുകയും നമ്മുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കായി പ്രയത്നിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു മഹാശക്തിയത്രേ രാമാനുജന്റെ ഈശ്വരൻ. നീലതോയമദ്ധ്യസ്ഥമായ വിദ്യുല്ലേഖയെന്നവണ്ണം ഈശ്വരൻ മനുഷ്യനിൽ പ്രകാശിക്കുന്നു. പൂർവ്വകർമ്മബന്ധത്താൽ ശരീരത്തിൽ അകപ്പെട്ട ആത്മാക്കൾ ബാഹ്യതമസ്സിനാൽ അന്തരമായ പ്രകാശത്തെ കാണുന്നില്ല. അതു് ഭൌതികസുഖങ്ങൾ തന്നെ പരമാർത്ഥമെന്നുകരുതി ഈശ്വരനിൽ നിന്നും പിൻതിരിഞ്ഞു് കാലയാപനം ചെയ്യുന്നു. കർമ്മം, അവിദ്യ എന്നിവയുടെ ഫലമായുണ്ടാകുന്ന വസ്തുസംബന്ധത്താൽ ആത്മാവു് അധഃപതിക്കുന്നു. ഈ അധഃപതനം മൂലം അതിന്റെ പുരോഗതിക്കു വിഘ്നംവരുന്നുവെന്നുമാത്രമല്ല ഈശ്വരന്റെ നേർക്കു് അതു് അപരാധിയുമായിത്തീരുന്നു. അതിനാൽ അധ്യാത്മജ്ഞാനം. അഥവാ "വിദ്യ"കൊണ്ടു് അവിദ്യയെ നിഷ്കാസനം ചെയ്കയത്രേ നമ്മുടെ കർത്തവ്യം.

രാമാനുജന്റെ വിശിഷ്ടാദ്വൈതത്തിനുശേഷം മധ്വാചാര്യന്റെ ദ്വൈതം, നിംബാർക്കൻ, വല്ലഭൻ, ജീവഗോസ്വാമി, എന്നിവരുടെ വിഷ്ണുഭക്തി, ഇവയിലെല്ലാം മനുഷ്യന്റെ തത്ത്വചിന്തയുടെ അത്ഭുതകര

---

* ഋതം സർവം ശരീരം തേ—രാമായണം യുദ്ധകാണ്ഡം.

മായ പുരോഗതി കാണാവുന്നതാണു്. എങ്കിലും തത്ത്വശാസ്ത്രം ഇന്നും ശൈശവനിലയിൽ ഇരിക്കുന്നതേ ഉള്ളുവെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നവരും ഉണ്ടു്. എന്തെന്നാൽ ഇപ്രകാരമുള്ള മഹാസമാരംഭങ്ങൾക്കുശേഷവും പരതത്ത്വത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പ്രാകൃതനകാലത്തു് നിന്നിരുന്ന സ്ഥലത്തുനിന്നും നാം അധികം മുൻപോട്ടു നീങ്ങീട്ടില്ലെന്നു കാണാം. ഇനിയും വളരെക്കാലം നമുക്കു് അവിടെമാത്രമേ നില്ക്കാൻ സാധിക്കയുള്ളുഎന്നും വരാം! എന്നാൽ തത്ത്വശാസ്ത്രം നിഷ്പ്രയോജനമല്ല. അതു് മനുഷ്യന്റെ അസമഗ്രതയെപ്പറ്റി അവനെ അനുനിമിഷം അനുസ്മരിപ്പിച്ചു് ക്രമേണസമഗ്രതയിലേയ്ക്കു് ആരോഹണം ചെയ്യാൻ ശക്തിപൂർവ്വം പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. അവന്റെ ചിന്താഗതി ചിലപ്പോൾ ശീഘ്രഗതിയിൽ മുൻപോട്ടു പോകുന്നതായും ചില അവസരങ്ങളിൽ ഇരുഭാഗങ്ങളിലേയ്ക്കും ചായുന്നതായും, പലപ്പോഴും പ്രാകൃതനോന്മുഖമാകയാൽ മന്ദീഭവിക്കുന്നതായും കാണുന്നുവെങ്കിലും പൊതുവേ ഒരു പുരോഗമനം എവിടെയും ദർശിക്കാം. ഇതിനുപരി ചിന്തിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും അവകാശവും നമുക്കുണ്ടു്. ആധുനികചിന്താഗതിയെ പ്രാചീനസരണിയുമായി കൂട്ടിയിണക്കേണ്ടതാണു് നമ്മുടെ കർത്തവ്യം. "പാശ്ചാത്യസരണിയിൽ പരിചയം സിദ്ധിക്കാത്ത യാഥാസ്ഥിതികന്മാർ പ്രായേണ ശ്രുതിപ്രാമാണ്യം കണ്ണുമടച്ചു് അനുസരിക്കുന്നു. മഹന്മതപ്രചരണത്തിനു മുൻപു് ശ്രുതിപ്രാമാണ്യത്തെപ്പറ്റി ചോദ്യം ചെയ്യുന്നതു് ഒരു മഹാപരാധമായി ആരും

ഗണിച്ചിരുന്നില്ല. തങ്ങളുടെ ചിന്താഫലമായുണ്ടായ തത്ത്വങ്ങളെ അവർ യുക്തിപൂർവം പ്രസ്താവിച്ചു. ഇന്നാകട്ടെ ശ്രുതിപ്രാമാണ്യം മനുഷ്യാത്മാവിനെ കാരാഗൃഹത്തിൽ അടച്ചിരിക്കുന്നു! ചിന്തകന്മാരുടെ നൂതനചിന്താസരണികളും ശാസ്ത്രതത്ത്വങ്ങളും "ശ്രുതി" കൊണ്ടു് നിരോധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു! തൽഫലമായി അടുത്തകാലത്തുണ്ടായ വേദാന്തഗ്രന്ഥങ്ങൾ പ്രായേണ താണപടിയിൽ നിലകൊള്ളുന്നതിലും അത്ഭുതപ്പെടാനില്ല. "ചിന്ത"യെ ഇങ്ങനെ ബന്ധിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ അതിനു് അഭൂതപൂർവമായ വികാസം സിദ്ധിക്കുമായിരുന്നു. പ്രാചീനചിന്തകന്മാർ അനുകരണത്തിലല്ല സൃഷ്ടിയിലായിരുന്നു പ്രാവീണ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നതു്. അവർ തങ്ങളുടെ നിത്യാനുഭവത്തിൽനിന്നും പലപല നൂതനതത്ത്വങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ചു. പൂർവസത്തു് അവരെ ഒരിക്കലും അടിമകളാക്കിയിരുന്നില്ല. പുനരുക്തികൊണ്ടു് സാരമായ ഫലമുണ്ടാകാൻ ഇടയില്ലല്ലൊ. അതിനാൽ നമുക്കു് കണ്ണുകൾ തുറന്നു് നമ്മുടെ വിവിധപ്രശ്നങ്ങൾക്കു് പരിഹാരമാർഗ്ഗം നേടാം. ഈ സമാരംഭത്തിൽ പൂർവ്വതത്ത്വങ്ങളെ ആധാരമായി കരുതുന്നതിനു് വിരോധമില്ല. തത്ത്വം ഒന്നേ ഉള്ളൂ, എന്നു് യാഥാസ്ഥിതികന്മാർ പറയും, ശരിതന്നെ. എന്നാൽ ആ തത്ത്വത്തെ വിശദീകരിക്കാൻ നൂതനസിദ്ധാന്തങ്ങൾ ഉണ്ടായിക്കൂടെന്നില്ലല്ലൊ. എത്രകാലത്തെ ഏതെല്ലാം തരത്തിലുള്ള പരിണാമം കൊണ്ടാണു് ഇന്നത്തെ വേദാന്തശാസ്ത്രം നമുക്കു സിദ്ധിച്ചതു്? ഇനി ഇതു് മുൻപോട്ടു പൊയ്ക്കൂടെന്നോ? ആത്മാവിനു് ചിന്താശക്തി ഉ

ള്ളിടത്തോളം കാലം അതു് * മുൻപോട്ടു പോകുന്നതു വേണം. ഇന്നാകട്ടെ പണ്ഡിതപരിഷത്തുകൾ പലതും വിദഗ്ദ്ധന്മാരുടെ ബുദ്ധികൊണ്ടുള്ള യുദ്ധരംഗങ്ങളാണു്! വേദപഠനാവകാശവും അദ്ധ്യാത്മചിന്തയും ഏതാനുംപേക്കു് ജന്മസിദ്ധമായി കിട്ടിയതല്ലെന്നുള്ള വസ്തുതയാം വേണ്ടിടത്തോളം ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ല. ഉപനിഷത്തുകൾ, ഗീത, ബുദ്ധന്റെ സംഭാഷണങ്ങൾ മുതലായവ മനുഷ്യഹൃദയത്തെ സ്പർശിക്കാതെ നഷ്ടമായിപ്പോകുന്നതു് അത്യന്തകഷ്ടമാണു്! അപ്രകാരം സംഭവിക്കാതിരിക്കണമെങ്കിൽ നമ്മുടെ ദേശീയബോധം പുനരുദ്ധരിക്കണം. അപ്പോൾ ആ മുരടിച്ച വൻമരങ്ങളിൽനിന്നും പുറത്തുവരുന്ന വിശിഷ്ടകുസുമങ്ങളും ഫലങ്ങളും കണ്ടു് നാം അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോകും! എന്നാൽ പാശ്ചാത്യമായുകകളിൽ ക്രൂടി ചിന്തചെയ്യുന്ന ഒരു കൂട്ടർ മൂഢശത്രുനിന്നുകൊണ്ടു് പ്രാചീനതത്ത്വശാസ്ത്രം പാടേ ഉപേക്ഷിക്കണമെന്നു് നമ്മെ ഉപദേശിക്കുന്നു! നമ്മുടെ വേദാന്തം നമ്മെ അടിമകളാക്കിത്തീർത്തുവെന്നത്രേ അവരുടെ വാദം!! പാശ്ചാത്യർക്കു് പൊതുവേ സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഭൗതികമായ ഐശ്വര്യമാണു് ഇവരുടെ പ്രമാണം. ഇൻഡ്യയെപ്പറ്റി തങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്ന അബദ്ധധാരണകൾ ക്രമേണ നീങ്ങു

---

* 'ഉപനിഷൻകാലത്തോ ബുദ്ധന്റെ കാലത്തോ അതിനുശേഷമോ ജീവിച്ചിരുന്ന ഒരു മഹാൻ (ഭാരതീയൻ) ഇന്നു് ആധുനികഭാരതത്തിൽ വരികയാണെങ്കിൽ.....തന്റെ വർഗ്ഗക്കാർ പ്രാചീനമായുകകളിലും ശ്രുതികളിലും പഴഞ്ചൻകളിലും മുറുകെപ്പിടിച്ചു് അവയുടെ പരിപാവനമായ അവ്യക്തത്തിൽ പത്തിനൊൻപതു വിസ്മരിക്കുന്ന കാഴ്ചകണ്ടു ദുഃഖിക്കും. മാനസികമായ ദാരിദ്ര്യം, പുനരുക്തം, രാസ്രുത്തിന്റെ പുരോഗമനവൈമുഖ്യം, സൃഷ്ടിപരമായ അധ്യാത്മചിന്തയുടെ ദൗർബല്യം മുതലായവ കണ്ടു് അദ്ദേഹം അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോകും.....''

Aravinda Ghosh. (Arya. P. 424)

കയാൽ അവളുടെ യാവത്സാരസ്യം അനുഭവിക്കാൻ പാശ്ചാത്യർ മന:പൂർവം പ്രയത്നിച്ചവരാണ്, അവൾ ആത്മസന്താനങ്ങൾക്കു് വികൃതരൂപിണിയായി കാണപ്പെട്ടുന്നതാണു് വിചിത്രമായിരിക്കുന്നതു്!

ഇങ്ങനെയുള്ള കുഴപ്പങ്ങൾക്കിടയിലും രാമാനുജനാൽ ക്രമപ്രവൃദ്ധമാക്കപ്പെട്ട ഭക്തിയോഗത്തിനു് വലിയ തകരാറൊന്നും പറ്റിയതായി കാണുന്നില്ല. അതു് പ്രാക്തനമായ രഹസ്യവാദപ്രസക്തിയെ സ്നേഹപൂർവ്വം തഴുകിക്കൊണ്ടു് പുരോഗമനം ചെയ്യുന്നു. ജീവാത്മാക്കൾക്കു് പ്രവർത്തനസ്വാതന്ത്ര്യം ഉണ്ടെങ്കിലും അവ ഈശ്വരതത്ത്വം വിസ്മരിക്കുമ്പോൾ, രക്ഷാശിക്ഷകൾ നൽകി അവരിൽ തത്ത്വബോധമുളവാക്കാനത്രേ ഈശ്വരന്റെ താല്പര്യം. ഫലാപേക്ഷക്രൂരതയെയുള്ള കർമ്മം സത്ത്വഗുണത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്നു. ജ്ഞാനവും കർമ്മവും ഭക്തിയിലേയ്ക്കുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളാണു്. അവ അഹങ്കാരത്തെ മൂലച്ഛേദം ചെയ്തു് മനസ്സിനു് നവശക്തിയും ബുദ്ധിക്കു് പ്രകാശവും ആത്മാവിനു് ശാന്തിയും നൽകുന്നു. ഭക്തികൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദത്തിന്റെ ബീജാവാപം ചില ശ്വേതസൂക്തങ്ങളിൽ തന്നെ കാണുന്നുണ്ടു്. നോക്കുക:— "ആനന്ദകാംക്ഷയാൽ എന്റെ മനസ്സു് അങ്ങയെ സ്തുതിക്കുന്നു; അതു് അങ്ങയെ ആലിംഗനം ചെയ്യുന്നു. ഇന്ദ്ര! എന്റെ മനസ്സു് അങ്ങയിൽനിന്നും പിൻതിരിയുന്നില്ല. എന്റെ ആഗ്രഹമെല്ലാം അങ്ങയിൽ വിശ്രമിക്കുന്നു."

അഭ്യാസം, സത്യം, ആർജവം, ദയ, അഹിംസ, ദാനം, അനവസാദം മുതലായവ ഭക്തിയ്ക്കു അനുപേക്ഷണീയങ്ങളാണു്. രഹസ്യവാദത്തിന്റെ കഥയും

ഇതിൽ നിന്നും ഭിന്നമല്ല. ഹൃദയപൂർവ്വം ഈശ്വരനെ സ്നേഹിച്ചു് ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരം സമ്പാദിക്കുന്ന ഭക്തി ഫലരൂപത്വത്താൽ മറ്റു മാർഗ്ഗങ്ങളെക്കാളും ശ്രേഷ്ഠമാണു്. ഭക്തിയാൽ ആത്മാവിനു് അനുക്രമം ഈശ്വരബോധം തെളിഞ്ഞുവരികയും ഒടുവിൽ അതു് അതിൽതന്നെ ലയിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഭക്തൻ തന്റെ സർവ്വസ്വവും ഈശ്വരനിൽ സമർപ്പിക്കുന്നു:— * "അങ്ങയുടെ മഹനീയമായ സമ്മാനം–നമ്മുടെ ആത്മാക്കളുടെ പരസ്പരസമ്മേളനം–അതിന്റെ ഫലമായി ഞാൻ എന്റെ ആത്മാവിനെ അങ്ങേയ്ക്കു് പൂർണ്ണമായി സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു." ഭക്തിമൂലം ഈശ്വരസംയോഗം സാധിക്കാവുന്നതിനെപ്പറ്റി ഭാഗവതം സരസമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ടു്. 'ഭക്ത്യാഭാഗവതം ജ്ഞേയം' എന്ന അഭിജ്ഞവചനം കാണുക. ശ്രീശുകൻതന്നെ ഒന്നാം കിടയിലുള്ള ഒരു രഹസ്യവാദിയത്രേ. ലൌകികവ്യവഹാരങ്ങളെ നിർദ്ദോഷം ഉപേക്ഷിച്ചു് യാത്രയായ ശുകനെ കണ്ടു് വ്യാകുലനായ വേദവ്യാസൻ 'പുത്ര! പുത്ര' എന്നു വിളിക്കവേ വൃക്ഷങ്ങൾ വിളികേട്ടവത്രേ! ശുകൻ സകല ചരാചരങ്ങളിലുമുണ്ടു്. അവ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും വ്യതിരിക്തമല്ല. അപ്രകാരമുള്ള ശുകന്റെ മുഖത്തിൽനിന്നും ഉൽഗളിച്ച ഭാഗവതം ഇതരശാസ്ത്രപുരാണാദികളെ അപേക്ഷിച്ചു് ശ്രേഷ്ഠമാണോ എന്നു് പരിശോധന നടത്താനായി ബ്രഹ്മാവു് സത്യലോകത്തു് വിളിച്ചുകൂട്ടിയ കൌൺസിലിൽ ഭൂലോകസഞ്ചാരം കഴിഞ്ഞുവരുന്ന നാരദൻ ചെയ്യുന്ന നിവേദനം ശ്രദ്ധേയമാണു്. കലിയുഗത്തിന്റെ

---

* തിരുവായ്മൊഴി–നമ്മാൾവാർ.

പരാക്രമം നിമിത്തം ഭക്തിയുടെ കഥ പരുങ്ങലി
ലാണെന്നും ഭോഗാസക്തരായ മനുഷ്യരുടെ സന്മാ
ർഗ്ഗബോധം ദ്രുതഗതിയിൽ നശിച്ചുവരികയാണെ
ന്നും, കലിയുഗത്തിൽ ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരത്തിനു
ഭക്തിമാർഗ്ഗം മാത്രമേ പഴുതുള്ളുവെന്നു് താൻ
മനുഷ്യസമുദായത്തെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചുവെന്നും മറ്റുമാണു്
അതിന്റെ സാരം. * ദ്രാവിഡദേശത്തിൽ ജനിച്ചു്
കർണ്ണാടകദേശത്തിൽ വളർന്നു് മഹാരാഷ്ട്രത്തിൽ ചി
ലേടത്തൊക്കെ സഞ്ചരിച്ചു് ഗുർജരത്തിലെത്തിയ
പ്പോൾ വൃദ്ധയായിത്തീർന്ന ഭക്തി പലവിധ കഷ്ട
തകളും സഹിച്ചു് ഒരുതരത്തിൽ വൃന്ദാവനത്തിൽ എ
ത്തിയിരിക്കയാണത്രേ! ഈശ്വരൻ അസ്വതന്ത്രനും
* ഭക്തപരാധീനനുമാണു്. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോ
ൾ ലോകശ്രേയസ്സിനു് രഹസ്യവാദികൾ എത്രത്തോ
ളം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള തത്ത്വം ഏറെക്കുറെ
വെളിവാകുന്നതാണു്.

ആത്മബോധത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വേ
ദപരിജ്ഞാനം ഗൌണമായ ഒന്നാണെന്നും അതു്
മനുഷ്യനു് മുക്തി നൽകുകയില്ലെന്നും ഛന്ദോഗ്യം,
ബൃഹദാരണ്യകം, കൌശീതകി, തൈത്തിരീയം,
കഠം മുതലായ ഉപനിഷത്തുകൾ പ്രതിപാദിക്കുന്നു.
ബ്രഹ്മബോധമത്രേ സമഗ്രമായ ജ്ഞാനം. അമൃതമ
യവും ജ്യോതിർമയവുമായ സത്തിലേയ്ക്കു് ഗമിക്കാനു
ള്ള മനുഷ്യാത്മാവിന്റെ ആഗ്രഹം അവ തെളിവാ
യി കാണുന്നു. പ്രപഞ്ചം മുഴുവനും ബ്രഹ്മത്തിന്റെ

---

* ഭാഗവതമാഹാത്മ്യം 1-ാം അദ്ധ്യായം.

* ഭക്തപ്രാണോഹരി കൃഷ്ണശ്ച. കൃഷ്ണപ്രാണോഹരി വൈഷ്ണവാ:
നാരദപാഞ്ചരാത്രേ.

പ്രകാശമാണു്. പേ ളറേറായുടെ ജനനത്തിനു മുൻ പുതന്നെ കായ്യകാരണസംബന്ധം ഭാരതീയർ സിദ്ധാ ന്തരൂപത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചു കാലദേശഭേദമെന്യേ ചിന്തകന്മാരുടെ പ്രതിഭയെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്ന ഈ തത്ത്വമത്രേ ഭാരതീയതത്ത്വശാസ്ത്രത്തിനു് ശാശ്വത പ്രതിഷ്ഠ നൽകിയതെന്നു് ഡ്യൂസൻ തുടങ്ങിയ മഹാ ന്മാർ വിശ്വസിക്കുന്നു. മനുഷ്യനു് പ്രകൃതിയെ കീ ഴടക്കാൻ ഒരിക്കലും സാധിക്കയില്ല. പ്രകൃതി കായ്യ ജന്യമാണു്; അതു് മനുഷ്യനുവേണ്ടി വർത്തിക്കുന്നു. തമസ്സു് മനുഷ്യനെ തരാട്ടുപാടി ഉറക്കുന്നുവെങ്കിൽ നക്ഷത്രങ്ങൾ അവന്റെ കാലടികൾക്കു് മാർഗ്ഗദീപമായും വർത്തിക്കുന്നു. പ്രകൃതിതന്നെയാണു് ആത്മാന്വേഷണത്തിനു് നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു്. ലോകത്തിൽ ചിന്താഗതി ആരംഭിച്ച നാൾമുതൽ പ്രപഞ്ചമെങ്ങും നിറഞ്ഞ പരബ്രഹ്മത്തെപ്പറ്റി മനുഷ്യനു് ബോധമുണ്ടായി. തൽഫലമായി അവൻ പ്രപഞ്ചയവനികയിലെങ്ങും ഉൽകണ്ഠാപൂർവ്വം കണ്ണോടിച്ചു. അവൻ ചിന്താധീനനായി; ആത്മശുദ്ധീകരണവും സാധിച്ചു. ക്രമേണ യവനിക പലെടത്തും നീങ്ങുകയാൽ കാണുന്ന അത്യന്തഹൃദ്യമായ കാഴ്ചയും അവൻ കണ്ടു; ആനന്ദഭരിതനായി പ്രേമഗാനങ്ങൾ ആലപിച്ചു. ഇങ്ങനെ ബ്രഹ്മഭൂവിലെത്തി * തൽപുരം തേടി വിഹരിച്ച രഹസ്യവാദികൾ ലോകത്തിനു് ധാരാളം വിശിഷ്ടസമ്പാദ്യം നൽകി. ആത്മാനുഭവത്തിനു് പാണ്ഡിത്യത്തെക്കാൾ പരിശുദ്ധിയാണാവശ്യം. "ബ്രാഹ്മണൻ പാണ്ഡിത്യത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു് ശിശുവായിത്തീരുമ്പോൾ അവനു് ബ്രഹ്മസാക്ഷാൽ

---

* ബ്രഹ്മപുരം പ്രതിഷ്ഠാ.

കാരം സിദ്ധിക്കും. അനവധി പടങ്ങൾ തേടി കഷ്ടപ്പെടണ്ട; ആ സമാരംഭത്തിന്റെ ഫലം നാവിന്റെ ക്ഷീണം മാത്രമാണ്." ഈ മനോഭാവമത്രേ നാം രഹസ്യവാദിയിൽ കാണുന്നതു്. അയാൾക്കു് പൊട്ടനാനവേ സിദ്ധിക്കുന്ന ആത്മപ്രകാശത്തിനിടയിൽ ബ്രഹ്മലോകപ്രാപ്തിയെപ്പറ്റി അയാൾ ക്ലേശിക്കാറില്ല. അങ്ങനെ ചിന്തിക്കുന്നവരുടെ കഥ കുറെ കുഴപ്പത്തിലാണെന്നും നാം കണ്ടുവല്ലോ. ആത്മപ്രകാശത്താൽ ദുഃഖങ്ങൾ നശിച്ചു് അയാൾക്കു് മനഃശാന്തി ലഭിക്കുന്നു. തുല്യമായ * വ്യാസം ഉള്ള രണ്ടു വൃത്തങ്ങൾ എന്നപോലെയാണു് അയാളും ബ്രഹ്മവും. അവ തമ്മിൽ അകന്നനില്ക്കുന്നവെങ്കിലും അവയ്ക്കു് പരിപൂർണ്ണമായ സമാനഭാവമുണ്ടു് – ഈ അനുഭവം എങ്ങിനെയാണു് വിവരിക്കുക! മഴവില്ലിന്റെയോ സൂര്യോദയത്തിന്റെയോ ഹൃദയാകർഷകത്വം ജാത്യന്ധനായ ഒരുവനെ ഗ്രഹിപ്പിക്കാനും എളുപ്പമല്ലല്ലോ. അതിനാൽ പരമാനന്ദരസം നുകർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന രഹസ്യവാദി 'ശാന്തോയമാത്മാ! എന്നത്രേ വ്യവഹരിക്കുന്നതു്."

ആത്മാനുഭവത്തെ അനുപദം വിശദീകരിക്കുന്ന രഹസ്യവാദം യുക്തിക്കു് വിരുദ്ധമായിവരാനും ഇടയില്ല. മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ ഒരുവൻ തനിക്കു് താല്ക്കാലികമായുണ്ടാകുന്ന വികാരം ഈശ്വരാനുഭവമാണെന്നതെറ്റിദ്ധരിച്ചുചെയ്യുന്ന കണ്ണക്ഷോഭം ഒരുതരം

---

* He belongs to god and is one with Him like two concentric circles; they are one when they coincide, —,and two only when they are separated.

Plotinus.

ആലാപാഭാസം മാത്രമേ ആയിത്തീരുകയുള്ളൂ. ലഹരി പദാർത്ഥങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചും ചിലർ താല്ക്കാലികമായ ഈശ്വരവികാരം കൃത്രിമമായിഉണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ടല്ലൊ! കഞ്ചാവു് യോഗിമാർക്കു് ഒരു അനുപേക്ഷ്യമായ സാധനമാണെന്നു കരുതി അതു് നിത്യമെന്നപോലെ ഉപയോഗിച്ചു താല്ക്കാലികമായുണ്ടാകുന്ന ഭക്ത്യാഭാസത്തിൽക്കൂടി കടന്നു് ഒരുതരം വികൃതമായ ഉന്മാദത്തിൽ മുഴുകി ജനോപദ്രവികളായി നടക്കുന്ന പലരെയും നമുക്കു കാണാൻ കഴിയും! കോടതിയിൽ വ്യവഹരിക്കാൻ പോകുമ്പോഴും നാടകാഭിനയത്തിനു് സ്റ്റേജിൽ വരുമ്പോഴും മദ്യം കൂടിച്ചു പ്രസരിപ്പു വരുത്തുന്ന അന്ധബുദ്ധി മാത്രമാണിതു്! ഈമാതിരി വികാരംകൊണ്ടു് മനസ്സിനു് സംസ്കാരം സിദ്ധിക്കയില്ല. അടിച്ചുതിന്നുമാത്രം അതൊന്നു കരയുന്നു! അത്രേ ഉള്ളൂ. രഹസ്യവാദിയുടെ കഥ ഇതിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമാണു്. അയാളുടെ അനുഭവവും തദ്വർണ്ണനയും ഒരിക്കലും യുക്തിക്കു് വിരുദ്ധമാകാനും വഴിയില്ല. ബുദ്ധിക്കു് എത്താൻ കഴിയാത്ത പരിധികളിൽ ആത്മാ നിശ്ശങ്കം പ്രവേശിച്ചു് സ്വാനുഭവം പ്രകാശിപ്പിക്കും. ഈ പ്രകാശനം സമഗ്രമാണോ എന്നുള്ള പരിശോധനയാണു് ഇനി ആവശ്യം. അതു് ബുദ്ധിയുടെ കർത്തവ്യമാണു്. ബുദ്ധിയുടെ യുക്തികൊണ്ടുമാത്രം പ്രയത്നിച്ചാൽ പലപ്പൊഴും നാം ഇരുട്ടിൽ തപ്പി വിഷമിക്കാൻ ഇടയുണ്ടു്. ഹിന്ദിസാഹിത്യത്തിലെ രഹസ്യവാദത്തിൽ അഗ്രഗണ്യനായ ജയശങ്കർപ്രസാദ് സൃഷ്ടിയായ 'കാമായനി' എന്നമഹാകാവ്യത്തിൽ 'മനു'വിനു് 'ശ്രദ്ധ'നിമിത്തം ശിവദർശനം സിദ്ധിച്ചതായി വർണ്ണിക്കുന്നു. തത്ത്വദർശനവിഷയ

ത്തിൽ ബുദ്ധി പരാജയപ്പെട്ടാൽ * ശ്രദ്ധ അഥവാ 'പ്രതിജ്ഞാനം' സാഹയ്യകമാകുമത്രേ.* ഇച്ഛാ, ക്രിയാ, ജ്ഞാനം എന്നിവയുടെ സമന്വയത്താൽ ഈശ്വരദർശനം സിദ്ധിക്കുന്ന വസ്തുത ഈ കാവ്യതല്ലജത്തിൽ സമഞ്ജസമായി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു.

ലൂതയുടെ ശരീരത്തിൽ തന്ത്രുക്കളെന്നപോലെയും അഗ്നിയിൽ സ്ഫുലിംഗങ്ങളെന്നപോലെയും വേണുവിൽ ഗാനമെന്നപോലെയും പരമാത്മാ ചരാചരങ്ങളിൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്ന് മിസ്റ്റിക് പറയുന്നു. എന്തെന്നാൽ ബ്രഹ്മവും പ്രപഞ്ചവും തമ്മിലുള്ള താദാത്മ്യഭാവം അയാൾക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്നു. അയാളുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി സഞ്ചരിച്ചെങ്കിൽ മാത്രമേ ബുദ്ധിക്ക് ഈ തത്ത്വം വഴിയാംവണ്ണം ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കയുള്ളു. അതായത് ഭക്തി വെട്ടിത്തെളിച്ച മാർഗ്ഗത്തിൽ കൂടിയുള്ള ബുദ്ധിയുടെ പ്രയാണം സുകരമായിരിക്കും. ശ്രദ്ധ, ദർശനം എന്നിവകൊണ്ട് അഹങ്കാരം സ്വാർത്ഥതല്പരത മുതലായ ദുർഗ്ഗുണങ്ങൾ നിശ്ശേഷം അകന്നുപോകുന്നു. പരപ്രേരണകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന തത്ത്വബോധം സാധാരണ ക്ഷണമാത്രകമായിരിക്കും. എന്നാൽ ചിലപ്പോൾ പൂർവ്വജന്മവാസനനിമിത്തം ഉള്ളിൽ ഒളിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ഭക്തിവിശേഷം നിസ്സാരമായ ഒരു കാരണത്താൽ പുഷ്പിച്ച് ഫലസമൃദ്ധിയടഞ്ഞുവെന്നും

---

* 'ശ്രദ്ധാവാൻലഭതേ ജ്ഞാനം' ഗീത.

* സ്വപ്ന, സ്വാപ, ജാഗരഗൺ, ഭേസ്മോ
ഇച്ഛാ, ക്രിയാ, ജ്ഞാൻ മിൽ ലയ്ഹോ,
ദിവ്യ അനാഹത്പർ നിനാദ്മെയ്ങ്
ശ്രദ്ധായുത്മൻ ബസ്തന്മയ്ഹോ.
(കാമായനി) ജയശങ്കർ പ്രസാദ്

വരാം. ഇതു് ഉത്സർഗ്ഗവിധിക്കു് അപവാദമായിട്ടേ കരുതാനുള്ളൂ. നേരെ മറിച്ചു് ഭക്തിശ്രദ്ധാദികൾ കൊണ്ടു് നാം സമ്പാദിക്കുന്ന ജ്ഞാനം ക്രമേണ നമ്മുടെ മനസ്സിന്റെ അംശംതന്നെയായി പരിണമിക്കുന്നു. തത്ത്വത്തെപ്പറ്റിയുള്ള നിരന്തരമായ ചിന്തനം നിമിത്തം നാം അതുതന്നെയായിത്തീരുക എന്നുള്ളതും കേവലം അസാധ്യമായ ഒരു കാര്യമല്ല. ഈ സത്യാനുഭവത്തിനു മുൻപു് ആത്മാവിനുണ്ടാകുന്ന കാളരാത്രിയത്രേ അർജ്ജുനനു് കുരുക്ഷേത്രത്തിൽ വച്ചുണ്ടാകുന്ന നിരാശ. കുരുക്ഷേത്രമെന്ന ശബ്ദത്തിനു് സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഭൂമി എന്നർത്ഥം. ചൈതന്യസ്വരൂപനും നിർമ്മലനുമായ പരമാത്മാ മനുഷ്യന്റെ അന്തഃകരണത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നു. ഈ ചൈതന്യത്തിന്റെ പ്രതിഫലനമത്രേ ചിദാഭാസൻ അഥവാ ജീവാത്മാ. ജീവൻ സ്വയമേവ സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രപഞ്ചം അതായതു് മനഃകല്പിതമായ പ്രപഞ്ചമത്രേ ചിദാഭാസനായ ജീവനു് യുദ്ധം ചെയ്‌വാനുള്ള കുരുക്ഷേത്രം. ഭോഗാസക്തി നിമിത്തം നമുക്കു് പ്രപഞ്ചം സുഖസന്ദായകമായി തോന്നുന്നു. എന്നാൽ പരമാർത്ഥജിജ്ഞാസയാൽ നാം വിചാരശീലരായി ഭവിക്കുമ്പോൾ പ്രപഞ്ചം ദുഃഖസമ്മിശ്രവും ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾക്കു് നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതുമായ ഒരു യുദ്ധക്കളമായി നമുക്കു് അനുഭവപ്പെടുന്നു. സ്വജനങ്ങൾപോലും നമ്മുടെ ശത്രുക്കളായിത്തീരുന്നു. അതിനാൽ അവയിലുള്ള ആസക്തിയെ വിദ്യ, ധർമ്മശീലം, ഈശ്വരഭക്തി മുതലായ ഉൽക്കൃഷ്ടവസ്തുക്കളെക്കൊണ്ടു ജയിക്കണം. ജീവകാലമാകുന്ന യുദ്ധത്തിൽ ഇവയാകുന്നു സഹായികൾ. ഈ യുദ്ധത്തിൽ നാം പരമാർത്ഥവിചാരത്തോ

ട്ടുകൂടി എത്രയും വേഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ അത്രയുംവേഗത്തിൽ നമുക്ക് ആത്മബോധം സിദ്ധിക്കുന്നു. പ്രകൃതത്തിൽ കുരുക്ഷേത്രം പ്രപഞ്ചവും, അർജ്ജുനൻ അതിൽ യുദ്ധം ചെയ്യേണ്ട ജീവനും, രഥം ദേഹവുമാകുന്നു. ജ്ഞാനശക്തിയായ ബുദ്ധി ആത്മപ്രതിബിംബമാകയാൽ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ദേഹമാകുന്ന രഥത്തിന്റെ സാരഥിയായിരിക്കുന്നു. അർജ്ജുനൻ താല്ക്കാലികമായ ദുഃഖനിവൃത്തിക്കാണ് അദ്ദേഹത്തിനോട് അപേക്ഷിച്ചതു്. എന്നാൽ കൃഷ്ണൻ സംസാരദുഃഖത്തിന്റെ അത്യന്തനിവൃത്തിക്കുള്ള മാർഗ്ഗം ഉപദേശിച്ചു. ആദ്യത്തെ ഉപദേശം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തനിക്കു മോക്ഷം കിട്ടുമോ എന്നായി അർജ്ജുനന്റെ സംശയം! ഇങ്ങനെ അർജ്ജുനൻ അനുക്രമമായി ലൌകികത്തിൽ നിന്നും പാരമാർത്ഥികത്തിലേയ്ക്കു തിരിയുന്ന ഹൃദയംഗമമായ കാഴ്ചയത്രേ നാം ഗീതയിൽ കാണുന്നതു്. രഹസ്യവാദിയുടെ കഥയും ഇതിൽനിന്നും ഭിന്നമല്ല. സദ്വിചാരങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ദുർവിചാരങ്ങളെ ജയിച്ചതിനുശേഷമത്രേ അയാൾ ആത്മദ്രവ്യവിവഹരിക്കുന്നതു്. ലോകത്തിന്റെ പുരോഗതിയിൽ ഈദൃശസമാരംഭം എത്രമാത്രം സഹായകമായിരിക്കുമെന്നു് ചിന്തകന്മാർക്കു് എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാകുന്നതാണു്.

ചരാചരങ്ങളിൽ പൊതുവേ ആത്മപ്രകാശനത്തിനുള്ള പ്രാപ്തിയെപ്പറ്റി, അഥവാ അവയുടെ പശ്ചാത്തലം അതിനു് എത്രത്തോളം അനുഗുണമാണെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റിയാണു് ഇനി ചിന്തിക്കേണ്ടതു്. പ്രപഞ്ചോല്പത്തിയെന്നമാത്രമല്ല അതിന്റെ വൈവിധ്യവും വിചിത്രതരമാണു്. അതിന്റെ ആദ്യകാര

ണവും സുവിജ്ഞേയമല്ല. പാഷാണങ്ങൾ, തരുക്കൾ തിര്യക്കുകൾ, മനുഷ്യർ എന്നിങ്ങനെയുള്ള സൃഷ്ടിവിശേഷങ്ങളിൽ അനുക്രമം ഈശ്വരചൈതന്യം കൂടുതലായി കണ്ടുവരുന്നു. മൃഗത്വവും ഈശ്വരത്വവും ഒരുപോലെ കളിയാടുന്ന വിചിത്രജീവിയത്രേ മനുഷ്യൻ. കർമ്മവാസന എത്രമാത്രം പ്രാബല്യം പ്രകടിപ്പിച്ചാലും നിരന്തരമായ ശ്രദ്ധ, ഭക്തി എന്നിവയാൽ മനുഷ്യനു് ദ്രുതഗതിയിൽ മുൻപോട്ടുപോകാൻ സാധിക്കുമെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. ഒരാൾ എളുപ്പവഴിയിൽക്കൂടി ദ്രുതഗതിയിൽ ഉല്ലാസപൂർവ്വം ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുന്ന സ്ഥാനത്തുതന്നെ, മറെറാരാൾ കല്ലും മുള്ളും ചവിട്ടി കുന്നുകയറി വിയത്തോലിച്ചു് ചെന്നുചേരേണ്ടിവന്നേയ്ക്കാം. പ്രകടമായ പക്ഷപാതമെന്നു നമുക്കു തോന്നിക്കുന്ന ഈ വ്യത്യാസത്തിന്റെ കാരണം നമുക്കറിഞ്ഞുകൂടാ! അതിനാൽ അതിനെപ്പററി ക്ലേശിക്കേണ്ട. ഒരുവൻ തന്റെ സഹധർമ്മിണിയെ കേശാഭരത്തിൽ ചുററിപ്പിടിച്ചെടുത്തു് നിലത്തിട്ടു തല്ലുന്നു! മറെറാരാൾ അവളുടെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു് അവളെ ദേവീനിർവിശേഷം ബഹുമാനിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ വൃത്തിവൈചിത്ര്യം കലർന്ന മായാതന്ത്രജാലമായ പ്രപഞ്ചത്തെ നോക്കി മിസ്റ്റിക് മന്ദഹസിക്കുന്നു! ചിലപ്പോൾ അയാൾ ഉൽക്കണ്ഠിതനുമാകുന്നു. എന്നാൽ പ്രപഞ്ചനീതിയിൽ അയാൾക്കു് അളവററ വിശ്വാസമാണു്. ഹൃദയശുദ്ധീകരണം നടത്തി പ്രപഞ്ചതത്ത്വം ഗ്രഹിക്കാൻ അയാൾ മറുള്ളവരെ ക്ഷണിക്കുന്നു. ആത്മമയമായ ഈ ജഗച്ചിത്രം പരമാത്മാവിന്റെ ലീലാവിലാസമത്രേ. അതിലെ നടന്മാരായ നമുക്കു് യാദൃച്ഛികമായിപ്പററിപ്പോയ വൈകല്യങ്ങ

ളെ ദൂരീകരിച്ചിട്ട് അതിന്റെ സൂക്ഷ്മസ്വഭാവം ഗ്രഹിക്കാം അപ്പോൾ നാം പ്രപഞ്ചത്തിൽനിന്നും തൽക്കാരണത്തിൽനിന്നും വ്യതിരിക്തരല്ലെന്നും ഒന്ന് പലതായി തോന്നിക്കുന്നതാണെന്നുമുള്ള സത്താബോധം നമുക്കുണ്ടാകും.

പൊതുവിൽ നന്മവരുത്തുക എന്നുള്ളതാണ് പ്രകൃതിയുടെ നിയതസ്വഭാവമെന്ന് നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ അതിനു തുച്ഛവിഷയങ്ങളെ അന്വേഷിക്കുക. അതായത് ജീവജാലങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുക എന്നുള്ളതാണ് നമ്മുടെ കർത്തവ്യം. പരിപൂർണ്ണമായ അഹിംസ, സ്വാർത്ഥപരിത്യാഗശീലം, നിഷ്കളങ്കമായ ഭക്തി ഇവയാണ് വേദാന്തശാസ്ത്രം നമ്മെ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്ന പ്രധാനതത്ത്വങ്ങൾ. അവ തന്നെയാണ് രഹസ്യവാദി സ്വാനുഭവമാകുന്ന ആദർശതലത്തിൽ പ്രതിബിംബിപ്പിച്ചു കാണിക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ ലോകത്തിന്റെ കായ്ക്ഷമമായ പുരോഗതിയിലും, യോഗക്ഷേമങ്ങളിലും രഹസ്യവാദത്തിന്റെ പ്രയോജനവും വെളിവാകുന്നു.

UNIVERSITY LIBRARY
18 JUN 1969
MADRAS
221842
Δ98
32J7;1
MUL
221842

BOOKS FOR REFERENCE

Grains of Gold	Desikan and Ranganathan
Mysticism	Spurgeon
Christian Mysticism	Dean Inge
Tagore	Earnest Rhys
Speeches	Ramathirtha
Rigveda	
Bhagavatgita	
Bharatam	
Bhagavatam	
Vivekachudamani	Sankaracharya
Upadesasahasri	Do
Sarvasidhantasangraha	Do
Sarvadarsanasangraha	Madhwacharya
Creation and Evolution	Oliver Lodge
Lyrics and Songs	T. Laksmanan Pillai
Lyrics and Songs	Subrhmonia Bharati
Indian Philosophy Vol I	Radhakrishnan
Do Vol II	Do
Kavyajivitavritti	P. Krishnan Nair
Kavyalokam	Do
Arya	Aurabindo Ghosh
Life Divine	Do
Essays on the Gita	Do
Creative Unity	Tagore
Gitanjali	Do
Saivaism in S. India	C. V. Narayana Iyer
Upanishidic Philosophy	R. D. Ranade
Vaishnavism	R. G. Bhandarkar
The Indwelling God	Dewick
Saundaryalahari	Sankaracharya
History of English Literature	Saintsbury
History of Hindi Literature	Gulab Roy
History of Tamil Literature	Purnalingom Pillai
Kamayani	Jaysankar Prasad

സൂചിക

അൺഡർഹിൽ	10
അപ്പർ	13,98
അപ്പൻതമ്പുരാൻ	187
അധ്യാത്മോന്മാദം	17
അന്യാപദേശം	47,50,51,64,65,69
അപ്പൻ (എം. പി.)	203,205
അഡോണോ	80
അഡിസൺ	56,61
അച്യുതരായർ	50
അഷ്ടാംഗയോഗം	16,71,77
അദ്വൈതി	84
അസംപ്രജ്ഞാതാവസ്ഥ	17
അരവിന്ദഘോഷ്	132,220
അയോധ്യാസിംഹ	88
ആനപീക്ഷികി	24
ആരണ്യകം	23
ആർഫിക് മിസ്റ്ററി	33
ആര്യാ	34,220
ആസന്നമരണചിന്താശതകം	49
ആംഗ്ലവാരന്മാർ	8,12,95,101,102,103,215
ഇക്ബാൽ	90,91,92
ഇക്ബൻ അൽഅറബി	31
ഇങ്ങ്	49
ഇമെഴ്സൺ	39,112
ഇൽപെൻസറാസോ	60
ഇൻമെമോറിയം	120
ഇയാൺ	132
ഉള്ളൂർ	170

ഉപനിഷത്തുകൾ	23,74,95,208,210, 220,223,224
ഋഗ്വേദം	23,28,63,72,165,221
ഋതം	87
എക്കാർട്ട്	12,82,83
എമിലിബ്രോണ്ടി	119
എലിജി (ഗ്രേ)	61
എഴുത്തച്ഛൻ	128,159
എംപിഡാക്ലിസ്	212
ഓവെർട്ടൺ	10
കപീർദാസ്	88,133
കപിലർ	95
കണ്ണനീർത്തുള്ളി	171
കണ്ണപ്പൻ	76,96,97
കമ്പർ	49
കാം	223
കാമായനി	226,227
കാളിദാസൻ	3,49,55,74,129,130
കാർലൈൽ	44,112,121
കാവ്യജീവിതവൃത്തി	50
കാൻറ്	212
കീറ്റ്സ്	80,112,117,129
കുലശേഖര ആഴ്വാർ	104
കുരുക്ഷേത്രം	15,228,229
കുമാരനാശാൻ	49,157,159,160
കുമാരിലൻ	209,210,213
കൃഷ്ണൻനായർ	50,51
കൃഷ്ണമാചാരി	64
കൃഷ്ണപിള്ള (ചങ്ങമ്പുഴ)	194,195,197,201,202
കേരളപാണിനി	157,160
കേ. സി. കേശവപിള്ള	49,65,170
കേശവീയം	155,156
കേരളവർമ്മ	65

കൌശീതകി	223
കോളറിഡ്ജ്	112,121
ക്രാഷാ	123
ക്രൈസൻ മൂൺ	132
ക്ലാസിക്	51,54,55,56,57,59 61,62,63
ഗായത്രി	34
ഗീത	103,220,227,229
ഗീതാഞ്ജലി	110,130,131,132
ഗീഥെ	10
ഗ്രഹീതവ്യംഗ്യം	49
ഗ്രഡാർത്ഥകവിത	8
ഗ്രീക്ക്	54
ഗ്രേ	61
ചക്രവാളം	171
ചണ്ഡീദാസൻ	129,135
ചാളിസ് കിംഗ്സ്ലി	81,92
ചിത്രകാവ്യം	49
ചിദംബരം	76
ചൈതന്യൻ	129
ഛായാവാദ്	88
ഛാന്ദോഗ്യം	138,223
ജഗന്നാഥപണ്ഡിതർ	49
ജഗന്നാഥ് പ്രസാദ്മിളിന്ദ	90
ജയദേവൻ	7,83,129
ജയ്ശങ്കർപ്രസാദ്	89,226,227
ജാൺ സ്മിത്	42,44
ജാൺസൺ	57,62
ജാൺ നാറിസ്	112
ജീവൻസ്മൃതി	137
ജീവഗോസ്വാമി	217
ജെഫറീസ്	117
ജെയിംസ് ഹിൻറൺ	45
ജോസഫ് വാർട്ടൺ	58

ടഗോർ (രവീന്ദ്രനാഥ്)	16,46,84,126,129,130,131, 133,134,137,165,168
ടെന്നിസൺ	112,120,129
ടാഹേൺ	118
ഡയോഡെറസ്	33
ഡയോജിനസ്	35
ഡാൺ	13,124
ഡാൻഡേ	41,44
ഡിവൈൻ കാമെഡി	44
ഡ്യൂസൻ	224
ഡെമാക്രാറ്റസ്	212
ഡ്രൈഡൻ	61
തമിഴ് സാഹിത്യം	72
തായുമാനവർ	100
താംപ്സൺ	124.164
താമസ് ഡിഹെയിലിസ്	122
തിരുമന്തിരം	75
തിരുമൂലർ	75.95
തില്ലൈയമ്പലം	76
തിരുമങ്കൈമന്നൻ	105
തിണൈമയക്കം	94
തിരുവീഴിമിഴലൈ	100
തിരുവായ്മൊഴി	222
ത്രുക്കാറാം	12
ത്രുളസീദാസ്	49,86,133
തൈത്തിരീയം	13,30,223
തൊണ്ടരടിപ്പൊടി ആഴ്വാർ	105
ത്യാഗരാജൻ	87
ദർശനം	24,95
ധനി	3,47,49,69
ധന്യാലോകം	70
നന്തൻ	76,96
നമ്മാഴ്വാർ	104,222

നാചികേതം 13
നാലപ്പാടൻ 66,171
നാരായണി 216
നാരായണക്കുറുപ്പ് 189
നീംബോക്കൻ 217
നീലകണ്ഠർ 95
നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ 50
നാരദപാഞ്ചരാത്രം 223
പതഞ്ജലി 16
പഞ്ചദശി 22,26
പര 47
പശ്യന്തി 47
പദ്യസാപതനം 49
പട്ടണത്തുപിള്ളയാർ 95
പബ്ലിക്കമിസ്റ്ററി 32
പാർവാൽ 57
പാത്ഥസാരഥിമിശ്രൻ 213
പാർമനൈഡ്സ് 12
പാറ്റ്മോർ 81
പിൽഗ്രിംസ് പ്രാഗ്രസ് 44
പിൻഡാരിക് ഗീതങ്ങൾ 61
പുരാണകഥകം 5,27,73,74
പുരുഷസൂക്തം 34
പുളകാങ്കുരം 97
പെരിയപുരാണം 97
പൈത്തഗോറസ് 212
പോപ്പ് 57,59,62
പ്രരോചനം 49,161
പ്രതിരൂപാത്മകത്വം 68
പ്രാഗ്രസ് ആഫ് പോയസി 61
പ്രാമാണികപ്രസ്ഥാനം 51,54,58
പ്രതിഭ 48
പ്ലൈറ്റൈനസ് 38,39,78.79,90,225

പ്ലേറ്റോ	17,35,38,39,40,78,79,111 123,132,165,212,214,224
പ്രൊമിതിയസ്	80
ഫിക്കെ	12
ഫൈലോ	35
ഫ്രീഡ്രസ്	110
ഫ്രെഞ്ച് വിപ്ലവം	21
ഹ്ളീഡർ	10
ബക്ക്	112
ബാദരായണൻ	25,210
ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ	170
ബാലഡ്	58
ബാർഡ്	61
ബിയാട്രിസ്	42
ബുദ്ധൻ	211,220
ബൃഹദാരണ്യകം	13,223
ബ്രഹ്മവിദ്യ	23,24,26;212
ബ്രാഹ്മണങ്ങൾ	23
ബ്രിഡ്ജസ്	80
ബ്രൂണോ	79
ബ്രൗണിങ്ങ്	79,80,112,113,164
ബ്ലാങ്ക് വേഴ്സ്	57
ബ്ലേക്	80,112,119,123,124,132
ഭക്തി	28
ഭക്തിഭാവധാനി	45
ഭവഭൂതി	57,74,75
ഭാമടി	212
ഭാഗവതം	18,222
മതസാഹിത്യം	24
മധ്വാചാര്യൻ	217
മധ്യമാ	47
മഹാദേവിവർമ്മ	89
മാഘൻ	117
മാർക്കണ്ഡൻ	13

മാണിക്കവാചകർ	26,76,96,107
മിസ്റ്റെറി	1,29,32,23,34,35
മിസ്റ്റിക്	2,3,14,37
മിൽട്ടൺ	49,57,59,60,61,129
മിലിഷ്യർ	212
മീരാ	88
മീമാംസ	214
മുണ്ഡകം	13,23
മെക്കാളെ	124
മെറഹിസിക്	34
മൈത്രേയൻ	215
മൈഥിലീശരൺഗുപ്ത	88
യങ്ങ്	58,60
യവനാചാര്യന്മാർ	44,78
യേശുദേവൻ	15,17,40
യോഗദർശനം	24
യോഗസൂത്രം	78
രാജയോഗം	8,113
രാധാകൃഷ്ണൻ	20,23,25,27,38,106
രാമാനുജൻ	28,95,103,215,216,217,221
രാമായണം	49,217
രാമകൃഷ്ണപരമഹംസൻ	84,86
രാമൻപിള്ള (കീഴ്കുളം)	192
രാംനരേശത്രിപാഠി	89
രാംകുമാർവർമ്മ	90
രാമലിംഗസ്വാമി	106
രുദ്രൻ	95
ലക്ഷണാവൃത്തി	51
ലക്ഷ്മണൻപിള്ള	109

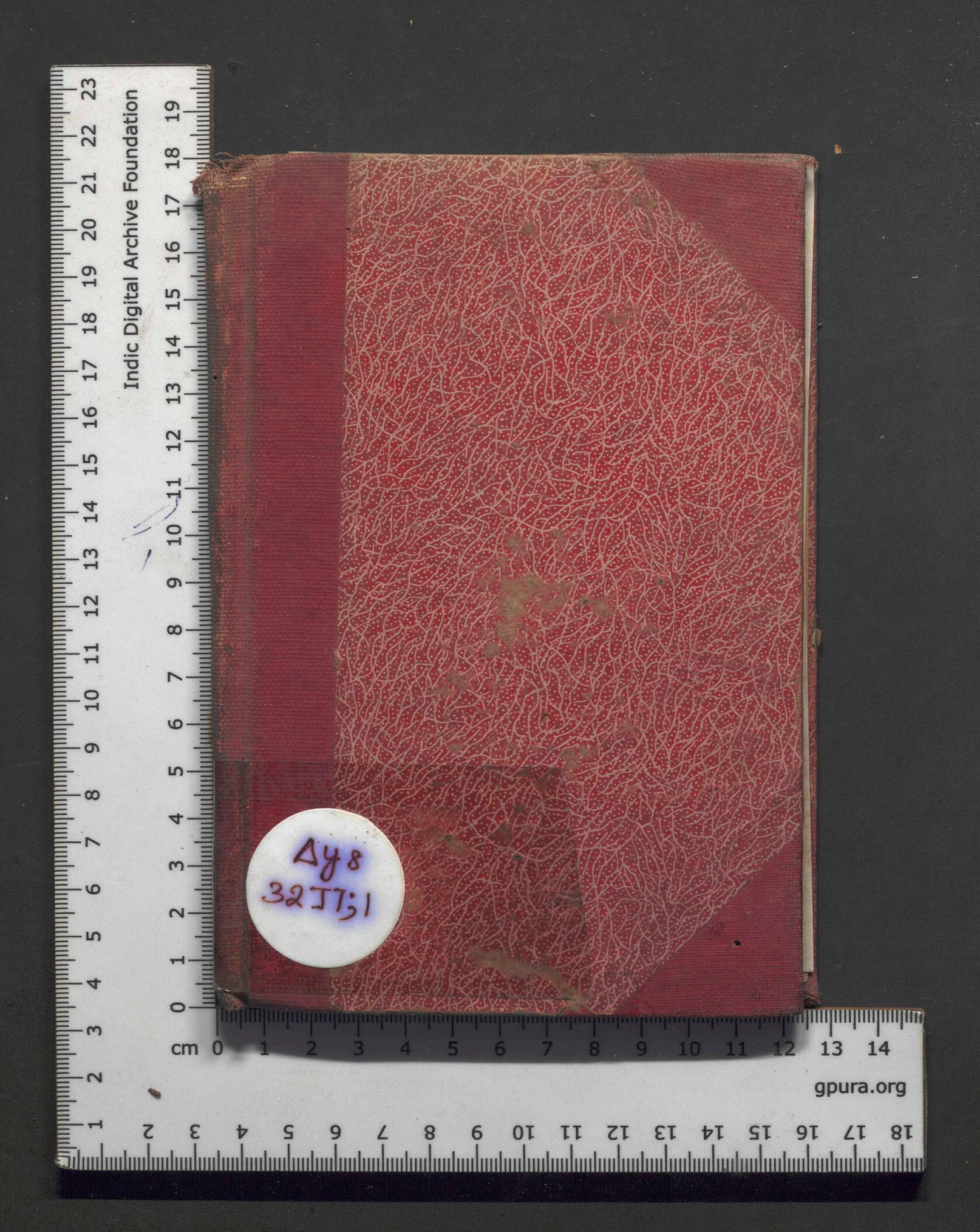
ലാറൻസ്.	78
ലെസ്‌ലി സ്റ്റീഫൻ	59
ലേഡി മേരി	57
ലേഡി ജൂലിയൻ	122
ലോകം (നാലപ്പാടൻ)	66
വള്ളത്തോൾ	157,162,163.165, 166,167,170
വക്കി (പൊൻകുന്നം)	190
വല്ലഭൻ	217
വാൻ	44,45,112,124
വാത്സ്യായനൻ	20
വാല്മീകി	57,74,129,187
വാചസ്പതി	213
വിശിഷ്ടാദ്വൈതം	84
വിദ്യാപതി	129,134
വിക്ടർ ഹ്യൂഗോ	57
വിരാട്പുരുഷൻ	76
വൃഷഭദേവൻ	47
വെണ്മണി	158;162
വെണ്ണിക്കുളം (ഗോപാലക്കുറുപ്പ്)	191
വേദങ്ങൾ	22
വേഡ്സ്വർത്ത്	112,116,119,124,164
വൈദികസാഹിത്യം	45,63,93
വൈഷ്ണവമതം	76,78
വ്യാസൻ	17,123
ശങ്കരാചാര്യർ	7,12,25,95,132,134,210 211,212,213,214,215,216
ശാകുന്തളം	49,55,75,134
ശിവജ്ഞാനികൾ	12,76
ശിവലിംഗം	68,76

ശീവൊള്ളി(നാരായണൻനമ്പൂരി) 158
ശുകൻ 222
ശൈവാഗമം 75,94
ശൈവസിദ്ധാന്തം 75,76,77,94,95
ശ്രുതി 30,38,87,218,219
ശ്വേതാശ്വതരം 30
ഷെല്ലി 79,80,81,112,128
ഷേക്സ്പിയർ 129,130
സഹ്രണോപാസന 95
സാംഖ്യമീമാംസകന്മാർ 24
സാളമൺ 31
സാക്രട്ടീസ് 35,38
സാർട്ടർ റിസാർട്ടസ് 44
സാധന 136
സിദ്ധാനന്ദഭാരതി 107
സിംപോസിയം 38,110
സിംബാളിസം 67,68,69
സുമിത്രാനന്ദപന്ത് 90
സുബ്രഹ്മണ്യഭാരതി 107
സുന്ദരമൂർത്തി 96
സൂര്യകാന്തത്രിപാഠി 90
സൂസോ 79
സൂഫി 7,30,31,70
സെയിൻറ്ഫ്രാൻസിസ് 78
സെയിൻറ്സ്ബറി 51
സെയിൻറ്ജാൺ 40
സെയിൻറ്പാത്രം 40,41
സൈന്ധവസംസ്കാരം 68
സംഘകാലം 75,93

സംബന്ധർ	76,96,99,100
സ്പർജ്യൺ	39
സ്പെൻസർ	57,59,110,137
സ്റ്റോടം	47
സ്പിൻഡൻബർഗ്	112
സ്പിഫ്റ്റ്	62
ഹൈസെൻമാൻസർ	31
ഹെൻറിമോർ	112
ഹെർബെർട്ട്	123
ഹൊഗാർത്ത്	58
ഹൈപ്പീരിയൻ	118
റിച്ചേഡ്രോ	122
റൊമാൻറിസിസം	47,70,72,159
ലൊസെറി	80,112,117.

UNIVERSITY LIBRARY
18 JUN 1969
MADRAS

Phone- 37106
MURUGAN BINDING WORKS,
No. 3, BOMMIDI IYER STREET,
ELEPHANT GATE,
MADRAS-600001

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org
Ay 8
32 JJ;1